Sven Wimnell 12 januari 2021:
USA 8 - 12 januari: slutet för president Trump. Samhällsplaneringens problem. FNs mänskliga rättigheter och mål och om utrikes och inrikes artiklar.

http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzy7.pdf

Sven Wimnell 12 januari 2021:
USA 8 - 12 januari: slutet för president Trump.
Samhällsplaneringens problem.
FNs mänskliga rättigheter och mål och om utrikes och inrikes artiklar.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzy7.pdf

Innehåll:

Sida

4 **Kapitel 1: USA. Slutet för presidentTrump**
4 DN 8 januari 2021
52 DN Fortsättning 9 januari
76 DN 10 januari 2021
106 DN 11 januari 2021
115 DN 12 januari 2021

137 **Kapitel 2: Samhällsplaneringens problem och mänskliga verksamheter.**
138 Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
138 Mänskligheten har förändrats mycket sedan tidernas begynnelse
139 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter
140 Utvecklingens krafter.
143 Systemet för mänskliga verksamheter
146 Den fundamentala påverkanskedjan
148 Det är huvudsakligen människornas verk-samheter som styr utvecklingen i världen
150 Innehållet i Sven Wimnell 20 mars 2018 del 1 av 3: Samhällsplaneringens problem. Områden 1-5 samt 1-9 med myndigheter och professorer, yrken och utbildningar m m. **http://wimnell.com/omr40zl.pdf.**
155 Världen från Big Bang till början på mars 2020
156 Om SIDA
161 Sven Wimnells hemsida med projekt: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
161 En balansakt mellan kungen och penningpåsen
164 Ateism är inte en livsåskådning.
167 Trump flyttar USA tillbaka till det fördemokratiska våldet
171 I systemet för mänskliga verksamheter ligger verksamheterna för demokrati i område 3
172 Politikområden för politiken 1 oktober 2019.Regeringens ministerområden.
174 Systemet för mänskliga verksamheter utom område 3
176 Ministrarnas verksamheter
177 Slusats. Det kan vara lämpligt att ha 290 kommuner, 6 stora självständiga regioner, 21 länsstyrelser samt 6 statliga regionstyrelser för planering av verksamheter som rör regionala förhållanden i de 6 stora områdena.

178 **Kapitel 3: FNs mänskliga rättigheter och mål**
182 Medborgerliga och politiska rättigheter
185 Vad är mänskliga rättigheter?
187 På lätt svenska: Vad är mänskliga rättigheter?
190 FN:s konventioner om Mänskliga rättigheter
192 Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna Antagen den 10 december 1948
197 Från regeringen.se : 3 januari 2021: mänsklgs rättigheter i världens länder
200 Folkmängd 2017 i världens länder
204 Klimatet och FNs mål för framtiden
207 Förenta nationernas mål i Agenda 2030
225 Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling
226 Deklaration
236 Mål och delmål för hållbar utveckling
237 Medel för genomförande och det globala partnerskapet
241 Uppföljning och översyn
245 Enligt det föregående har världens rege-ringar och politiska partier många krav från FN:
Allmän förklaring om de mänskliga rättig-heterna.
Antagen den 10 december 1948.
FN:s konventioner om Mänskliga rättigheter.
Förenta nationernas mål i Agenda 2030.

252 **Kapitel 4: Projektet om sam-hällsplaneringens problem och systemet för mänskliga verksam-heter på hemsidan** http://wimnell.com

253 Förteckningar över utrikes och inrokes artiklar -354

Kapitel 1: USA. Slutet för presidentTrump

DN 8 januari 2021

VÅLDET I WASHINGTON. 8 januari 2021

Ledare: Republikanernas lögner gödde mobben

Joe Biden svärs in som USA:s näste president den 20 januari. Så mycket står klart efter att kongressen nu har fastställt valresultatet. Detta brukar vara formalia. I stället förstördes ceremonin av politiskt våld vars like inte skådats i landet sedan inbördeskriget för 150 år sedan.

Huvudansvarig är Donald Trump, förloraren från november som fortsatt att vägra erkänna sitt nederlag. Men han har haft benägen hjälp av andra ledare för det republikanska parti som gått ned sig i en auktoritär, illaluktande sörja.

Onsdagens scener i Washington var chockerande. Horder av Trumpsupportrar stormade kongressens byggnad, Kapitolium. Fönster slogs sönder, dörrar bröts upp, ledamöterna tvingades fly, fanatiker tog sig in i senatens plenisal, sprängämnen placerades ut. En underdimensionerad polis använde tårgas och sköt skarpt för att stoppa inkräktarna. Fyra människor dog, många skadades.

Vandalerna kom från ett möte där Trump manat dem att aldrig ge upp utan ta sig till kongressen för att protestera – mot ett fritt och rättvist val. ”Ni kan aldrig ta tillbaka ert land genom svaghet”, förkunnade han. Självklart ville han efteråt inte ta avstånd från marodörerna, tvärtom: ”Vi älskar er.” Han, som skulle ”rensa träsket” i Washington, visade med eftertryck hur det ser ut när han gör Amerika stort igen.

”Det finns inget tvivel om att presidenten skapade pöbeln. Han tände brasan”, sa Liz Cheney, en av de republikanska ledarna i representanthuset. Vicepresident Mike Pence har fastslagit att kongressen inte bara kan ändra valresultatet för att Trump tycker det. Och den hittillsvarande majoritetsledaren i senaten, Mitch McConnell, ska också ha en viss eloge för att han slog vakt om demokratin mot upprorsmakarna.

Men både Pence och McConnell har i åratal spelat med i Trumps nattsvarta drama. Och strax innan våldsverkarna invaderade kongressen hade senator Ted Cruz stått i talarstolen och krävt ”respekt” för de 39 procent av amerikanerna som tror att presidentvalet var riggat.

Det är korrekt att framför allt republikanska väljare har den uppfattningen. Men varför? Är det verkligen för att döda personer har röstat, att tiotusentals valförrättare har fuskat eller att rösträkningsmaskiner har manipulerats med hjälp av Venezuela och Kina?

Nej, för inget av detta har hänt. Trump, Cruz och en drös republikanska ledare har ljugit och spridit konspirationsteorier om ett ”stulet val” som bara finns i deras sjuka fantasier. Röster har räknats, resultaten har bokförts i god ordning och domstolarna har baxnat över Trumplägrets påhittade klagomål.

Cruz vädjade om att kongressen ska tro på de myter han fått sina väljare att anamma. Över hälften av de republikanska ledamöterna i representanthuset, plus ett halvdussin av partiets senatorer, följde honom också och röstade i praktiken för att underkänna valresultatet för att Trump sa åt dem.

Republikanerna började kana allt längre åt höger på 90-talet. Teapartyrörelsen accelererade förfallet. Trump kapade sedan partiet och fick det att lismande lyda sin president, trots hans vilda nycker och inkompetens.

Det återstår att se hur stor del av Republikanerna som klarar att frigöra sig från Trumps eget träsk av lögner, särskilt om han tänker stanna i politiken. Ingen begär att oppositionen ska lägga sig platt för Joe Bidens dagordning. Men timmarna av pöbelvälde i Washington borde få dem att rannsaka sig själva.

DN 8/1 2021

8 januari 2021

Trump bör ställas inför riksrätt

Ett uppror som presidenten har uppviglat till. Så sammanfattade Mitt Romney, senator och Republikanernas presidentkandidat 2012, onsdagens attack på kongressen.

Den grundläggande demokratiska principen att en president som förlorar valet lämnar ifrån sig makten lades fast i USA redan 1801, när John Adams steg åt sidan efter att ha besegrats av Thomas Jefferson. Ingen har utmanat den. Ingen utom Donald Trump.

Redan under valrörelsen påstod presidenten att han inte kunde förlora om inte Demokraterna fuskade. Sedan väljarna gett honom sparken har han hävdat att allt är ett bedrägeri, utan ett uns av bevis.

På slutet har Trump gått ett steg längre och agerat för att ändra på resultatet. I helgen försökte han övertala den ansvarige för Georgias valprocess att ”hitta 11 780 röster” åt honom. Han krävde att vicepresident Mike Pence och republikanska kongressledamöter under onsdagens fastställande av valresultatet skulle stryka elektorsröster som tillhör Joe Biden.

Till slut stod han där utanför Vita huset, upprepade sina lögner om valfusk och manade sina anhängare att bege sig mot Kapitolium.

Trumps agerande är oförenligt med både demokrati och rättsstat. Kongressen bör använda det verktyg den har för att utkräva ansvar av en president som grovt missbrukar sin makt, och omgående ställa Trump inför riksrätt.

Förhoppningsvis inser i så fall fler republikanska senatorer än Mitt Romney – som redan efter Ukrainaskandalen konstaterade att presidenten borde lämna Vita huset – att Trump nu har gått över gränsen. Och röstar för att avsätta honom. Om inte förtjänar ändå deras väljare att få veta att de sätter lojaliteten till

sin ledare högre än den till den amerikanska konstitutionen och demokratin.

Martin Liby Troein

martin.liby-troein@dn.se

DEMOKRATI. 8 januari 2021

”Trump flyttar USA tillbaka till det fördemokratiska våldet”

När Donald Trump de senaste veckorna obstruerat mot valresultatet, förflyttar han i ett slag amerikansk politik till det auktoritära lägret eller, om man så vill, tillbaka till det fördemokratiska samhället som inte kände någon annan metod för att avsätta en ledare än våldet, skriver statsvetaren Leif Lewin.

DN. DEBATT 210108

Det är ett makabert sammanträffande att samtidigt som allt fler statsvetare framhåller ansvarsutkrävandet och det fredliga maktskiftet som demokratins kärna är

det just precis det som nu håller på att saboteras av den avgående amerikanske presidenten.

Den liberala demokratin har globalt varit på tillbakagång alltsedan millennieskiftet med Polen och Ungern som närliggande exempel. När nu också världens ledande demokrati genom Trumps populistiska uppmaningar och anhängarnas stormning av Kapitolium kastas in i ett kaos som hotat själva valprocessen under dess sista skälvande fas, är det lika exceptionellt som illavarslande.

Hur begreppet demokrati ska definieras har skiftat under tidens gång men något förenklat kan man tala om fyra modeller, som väl inte avlöst varandra alldeles kristallklart men som ändå bildar en idéhistorisk sekvens:

1 Folket ska styra. Ursprungligen menade man att demokrati betyder att folket ska styra i stället för en elit. Spetsen var riktat mot kungamakten och under ett drygt århundrade efter franska revolutionen handlade det politiska spelet i första hand om att hävda parlamentets makt gentemot mer eller mindre enväldiga kungar och kejsare.

Det visade sig snart att ”folket” inte var något enhetligt begrepp, olika grupper uppträdde mot varandra och frågan blev hur deras inflytande skulle avvägas. Skulle majoriteten få allt och minoriteten ställas utanför eller skulle minoriteten också få vara med och representeras proportionellt mot dess ställning i valmanskåren? Det senare blev högerns villkor för att acceptera den allmänna rösträtten men följden blev, vilket Europas länder alltjämt lider av, ett mångpartisystem som har gjort det svårt att bilda regering.

2 Flera eliter. Det visade sig snart att demokratin inte uteslöt elitvälde. Vanliga medborgare befann sig på minst lika stort avstånd från stormrika premiärministrar ur den härskande klassen som till lantliga tyska småfurstar eller skuldsatta monarker i Europas periferi. Men om elitvälde sålunda var något oundvikligt var det angeläget att det inte fanns bara en elit utan flera, som konkurrerade med varandra om folkets röster.

Demokrati blev liktydigt med ett flerpartisystem och statsvetarna gav sig ut i världen och mätte graden av partikonkurrens och undersökte vilka möjligheter väljarna hade att göra fria och hemliga val mellan olika kandidater.

3 Deltagande. Men var det inte något som gick förlorat i konkurrensmodellen? I folkstyrelsens barndom hade man också talat om en medborgaranda, som skulle utvecklas genom allas deltagande i det politiska livet. I slutet av 1960-talet blev konkurrensmodellen utsatt för hård kritik, den ansågs förflackad och en ny generation blåste liv i den gamla participationsmodellen, ofta under åkallan av den store Rousseau vars brokiga västar och svallande peruker gav inspiration under blomsterbarnens hippiefester.

4 Ansvarsutkrävande. Men festen tog snart slut och vänstern togs över av en militant kommunism, inte olikt utvecklingen i Sverige efter 1917 då en kortvarig frihetlig socialism snabbt föstes undan av en hårdför marxism-leninism. Och statsvetarna funderade. Var det verkligen så speciellt för demokratin att folket fick välja sin regering? Det skedde ju även i auktoritära system, låt vara att åsiktsfriheten där var kringskuren.

Men de statsvetenskapliga mätningarna visade att också i liberala demokratier kunde opinionsbildningen vara snedvriden med ett valförfarande som ibland kännetecknades av både fusk, korruption och bristande tillgänglighet. Så det var fråga om en gradskillnad, låt vara att skillnaden var himmelsvid.

Men kunde man inte finna en verklig artskillnad mot diktaturen? Svaret blev att demokrati omdefinierades. Demokrati sades vara inte folkets rätt att välja sin regering utan folkets rätt av avsätta en regering, som förlorat medborgarnas förtroende. I politikens värld är som bekant ingenting nytt under solen.

Redan Västgötalagen talade om svearnas rätt ”att taga och vräka konungar”. Under senare år har demokrati-teoretikerna alltmer kommit att betona denna möjlighet att utkräva ansvar av de styrande och medborgarnas rätt att göra sig kvitt sin regering (”accountability”).

Demokratins hjältar är de goda förlorarna, som kan erkänna sig besegrade utan att gripa till våld. En fredlig maktväxling är med andra ord det som är speciellt för demokratierna medan diktaturens successionsordning, liksom det gamla enväldets, är statskuppen.

När Donald Trump de senaste veckorna obstruerat mot valresultatet, förflyttar han i ett slag amerikanska politik till det auktoritära lägret eller, om man så vill, tillbaka till det fördemokratiska samhället som inte kände någon annan metod för att avsätta en ledare än våldet.

Vad kommer nu att ske med den amerikanska demokratin? Man ska inte underskatta den idealism, som finns i det amerikanska samhället. Trots mångfalden av intressen och grupperingar har USA under historiens lopp haft en enastående förmåga att resa sig efter påfrestningar och manifestera sin nationella identitet. Pånyttfödelsen efter inbördeskriget för hundrafemtio år sedan är kanske det främsta exemplet.

Men svårigheterna för den nye presidenten är formidabla. USA är i dag ett djupt splittrat samhälle. Orsakerna är djupare än den olycksalige Trump. Som statsvetaren Robert Putnam visat har det under lång tid pågått en erodering av samhörigheten i det amerikanska samhället. ”Det sociala kapitalet” minskar. Amerikanen föredrar att ”spela bowling för sig själv”.

Ändå är Putnam optimist i sina senaste arbeten. Han tror trots allt på en upprepning av förnyelsen efter inbördeskriget. Låt oss hoppas att han har rätt.

Leif Lewin, professor emeritus i statskunskap, har bland annat publicerat ”Democratic accountability” (Harvard University Press 2007)

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 8 januari 2021”Vi kom hit för att kämpa för vårt land”

Nu lämnar demonstranterna Washington DC efter stormningen av Kapitolium. DN möter Trumpanhängare som tar avstånd från våldet – och för fram konspirationsteorier om att det var politiska motståndare som triggade uppploppet.

– Det som hände var fullständigt fel, säger Trumpanhängaren Ron White.

Kampen fortsätter, säger Bernadette Pittman. Hon är affärskvinna, och vd för ”Boots on the Ground – Bikers for Trump”, och hon ska tömma hotellrummet och åka hem till Florida, efter att ha deltagit i demonstrationen vid Kapitolium som urartade i våld och blod.

– Vi kom hit för att protestera fredligt. Vi kommer inte att tillåta att kommunister och socialister tar över vårt land. Vår konstitution ger oss rätten att störta en korrupt regim. Men vi ska slåss på lagliga sätt, säger hon, medan hon vänder upp och ned på packningen för att lokalisera makens parkeringsbiljett.

Bilderna från uppploppen visar hur en folkmassa med Trumpkepsar och flaggor bröt sig genom barrikaderna och förbi polisen in i maktens korridorer.

Bernadette Pittman var aldrig inne i kongressbyggnaden, säger hon, men hon vägrar att tro att det var vanliga demonstranter som stormade kongressen. I stället kommer hon med långa utläggningar om att vänsterextremister från Antifa hade klätt ut sig till patrioter och gick in i kongressen.

– Det huset tillhör folket. Men ingen hade rätt att gå in där. Jag gick aldrig in. Det var inte syftet med demonstrationen. Mina tankar går till familjerna till dem som dog, säger hon, innan hon rusar ned för att träffa sin man i lobbyn på Hotel Hamilton i centrala Washington DC.

På kvällen och natten efter demonstrationen var den fylld av skränande demonstranter. De festade på pizza

och alkohol och käftade med hotellpersonalen. De var arga på utegångsförbudet och de anklagade poliserna utanför entrén för att ”trakassera patrioter”.

Men dagen efter är stämningen annorlunda: Lugn och stillsam. Några ber en bön ihop, andra samlas i smågrupper för att prata om vad som gick snett.

Bernadette får kontakt med Ron White som är en byggkonsult från norra Kalifornien. De har aldrig mötts tidigare men lovar att hålla kontakten. De säger samfällt att de aldrig kommer att acceptera Joe Biden som president.

– Jag ska åka tillbaka och försöka organisera fler protestmöten på hemmaplan, säger han.

Precis som Bernadette Pittman uppger han att han är bestört över vad som hände på Kapitolium. Men han accepterar inte att Trump eller Trumpväljarna bär ett ansvar för uppploppen.

– Vi kom hit som patrioter för att kämpa för vårt land och se till att alla röster räknas. Vi sjöng nationalsången medan vi vandrade till kongressen. Det som hände sedan var fullständigt fel. Jag blev vittne till att det kom en massa individer som inte såg ut som oss andra. Som var militanta. Det var de som bröt igenom barrikaderna, hävdar han.

Trumpanhängarna hävdar att det var ”de andra” som stod för våldet. Men på bilderna inifrån kaoset i Kapitolium syns högerextremister med kopplingar till konspirationsteorin QAnon som går ut på att USA:s elit ingår i ett internationellt nätverk av satanistiska sadister.

Det saknas inte dokumentation om hur militanta högerextremister mobiliserat inför presidentvalet i höstas. Grupper som Proud Boys har poserat beredvilligt med sina vapen i medierna. Deras medlemmar var med i demonstrationen.

Men Bernadette Pittman vill inte höra ett ont ord om dem.

– Säg ingenting negativt om Proud Boys! De försvarar sitt land, sina familjer och konstitutionen i USA. De skyddar oss mot Antifa, säger hon.

På kvällen efter uppploppen återupptog kongressen arbetet med att godkänna valresultatet och bekräfta formellt att Joe Biden blir USA:s 46:e president.

Nu väntar oroliga dagar och kvällar fram till installationen den 20 januari. Det stod klart sedan tidigare att det arrangemanget skulle präglas av social distansering, med många inslag online från andra delar av USA.

Trump har, till sist, lovat att bidra till en fredlig övergång.

Men den stora frågan i Washington DC just nu är om han borde avlägsnas från Vita huset i förtid. De båda toppdemokraterna Nancy Pelosi, talman i representanthuset, och Chuck Schumer, minoritetsledare i senaten, kräver att Trump avsätts med omedelbar verkan.

Efter demonstrationerna har också en rad ledande republikaner distanserat sig från Trump och anklagelserna om valfusk. Men Trumpanhängarna som DN talar med tänker stödja den avgående presidenten, snarare än att anpassa sig till partiet.

– Det kallas träsket, och Trump försöker att rensa det. Det finns både demokrater och republikaner där, säger Brad Nolden.

Han tar hjälp av hustrun Phatcharin för packa ihop den stora Trumpflaggan inför den 17 timmar långa bilresan tillbaka till Minnesota. Han säger att han har hört rykten om att Trump samarbetar med militären för att göra något under kommande dagar. Men det skrämmer honom inte alls.

– Korruptionen i USA är fruktansvärd. Och vi patrioter är trötta på det. Jag tror att vi kan ha ett inbördeskrig om sex månader, säger han.

En hel värld har fördömt händelserna den 6 januari 2021 i Kapitolium. Fyra människor har avlidit och demokratin i USA skakar i grundvalarna.

Brad Nolden håller med om att det som hände var ett kuppförsök, han har bara en egen bild av vilka som var kuppmakarna, och han är övertygad om att det var Trumps motståndare.

– Titta på filmerna från kongressen. Då ser man att polisen bara klev åt sidan och släppte in folk, säger han.

Trots allt som hänt säger han att han är glad att han åkte till Washington DC.

– Vi var bara här för att demonstrera fredligt, och visa att Trump slåss för friheten. Det var första gången som jag var med på ett sånt här möte och det var spännande. Jag var bara så stolt över att vara här med min flagga, säger han.

Bernadette Pittman är vd för ”Boots on the Ground – Bikers for Trump” och deltog i demonstrationen.

BAKGRUND. DEMOKRATERNA VANN MAKTEN I SENATEN

Tiotusentals anhängare till den avgående presidenten samlades i Washington DC för att demonstrera mot resultatet i presidentvalet, som framför allt Trump lett dem att tro är falskt. Presidenten uppmanade dem att gå mot Kapitolium.

Där hade kongressen samlats för att ge ett sista formellt godkännande till valresultatet. När folkmassorna började omringa byggnaden larmade Kapitoliums polisstyrka om ett ”yttre hot” och meddelade att ingen fick lämna byggnaden. Kort därpå avbröts sammanträdena i senaten och representanthuset. Ledamöter evakuerades från byggnaden eller låstes in i sina rum.

Demonstranterna tog sig in i byggnaden och efter att under flera timmar ha rört sig fritt i och runt Kapitolium ingrep polis. 68 personer greps, varav en handfull var beväpnade, enligt polisen.

Vid 02-tiden, svensk tid, återupptogs omröstningen om delstaternas elektorsröster för att på förmiddagen svensk tid klubbas.

Under tiden stormningen pågick stod det också klart att Demokraternas två kandidater vunnit senatsvalet i Georgia, vilket innebär att Demokraterna får makten i senaten när Joe Biden tillträder som president.

Joe Biden kallade Donald Trump-sympatisörerna som stormade kongressen för inhemska terrorister vid ett framträdande i hemdelstaten Delaware på torsdagen.

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 8 januari 2021

Polisens insats får hård kritik

Onsdagens stormning av Kapitolium i Washington DC krävde fyra liv och minst 13 personer skadades. Nu får polisen i Washington hård kritik för sitt sätt att hantera attacken.

En kvinna sköts till döds av en polis ur den federala polisstyrka som bevakar Kapitolium då hon försökte ta sig in i det rum där kongressledamöterna höll på att godkänna Joe Biden och Kamala Harris som USA:s nästa president och vicepresident.

– Jag var där när personen kom in genom dörren och då sköts hon. Det är oerhört tragiskt men polisen hade inget val, sa den republikanske kongressledamoten Markwayne Mullin i en intervju några timmar efter händelsen.

– Jag sa till gruppen, ni kommer att bli skjutna. Ni kommer att dödas. Några av dem lyssnade men det var andra som inte gjorde det. De ville ha konfrontation. Allt de ville var att orsaka problem.

Ytterligare en kvinna och två män dog till följd av vad myndigheterna hittills beskrivit som ”medicinska orsaker”.

Förutom dödsfallen skadades minst 13 personer så svårt att de fick föras till sjukhus. 68 personer har gripits i samband med själva attacken och ytterligare 30 för att ha brutit mot det utegångsförbud som infördes under onsdagen. Endast en av de gripna kom från Washington DC.

Kritiken har varit hård mot polisens insats men Washingtons distriktsåklagare Karl Racine förklarade på torsdagen att distriktets polisstyrka var där mangrant:

– Men de federala myndigheterna svek oss, sa Racine till MSNBC.

Racine fick medhåll av borgmästaren i Washington DC, Muriel Bowser (D), som krävde en opartisk utredning för att undersöka ”säkerhetsbristerna” i samband med attacken.

Polisen går nu igenom bilder och sociala medier i jakten på de som ledde intrånget i den federala byggnaden. Förutom stora skador på ledamöternas kontor stals dokument från kongressbyggnaden som beskrivs som känsliga för den nationella säkerheten.

Mindre än sex timmar efter det att stormningen tvingat kongressledamöterna att avbryta godkännandet av elektorsrösterna kunde vicepresident Mike Pence återuppta mötet och utan större invändningar bekräfta valresultatet – USA:s nästa president heter Joe Biden och hans vicepresident Kamala Harris. Något Donald Trump fortsätter ifrågasätta.

På torsdagen beslutade Facebook och Instagram att stänga presidentens konton ”tills vidare”.

Clas Svahn clas.svahn@dn.se

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 8 januari 2021

Björn af Kleen: Bilderna kommer att förfölja det republikanska partiet resten av seklet

Det republikanska partiet tar avstånd från Donald Trump och medarbetare i Vita huset säger upp sig. Tjänstemän och ministrar diskuterar möjligheten att avsätta Trump i förtid genom konstitutionens 25:e tillägg. Trumps möjligheter att kandidera som republikansk presidentkandidat inför valet 2024 är sannolikt över. Trumperan är i praktiken förbi.

Stormningen av Kapitolium på onsdagskvällen ledde till att flertalet medarbetare i Vita huset sade upp sig i protest mot presidentens uppvigling till våld. Bland andra transportministern Elaine Chao, gift med senatens republikanske ledare Mitch McConnell.

Republikanska kongressledamöter och senatorer som försvarat Trump och spridit hans konspirationsteorier om valfusk tog avstånd från presidenten och gav honom skulden för vad som utspelade sig i Kapitolium.

”Utan tvekan var det presidenten som skapade mobben, som hetsade mobben, som talade till mobben. Han tände elden”, sade Liz Cheney, mäktig republikansk kongressledamot, till Fox News.

Flera seniora rådgivare i Vita huset ska enligt CNN och Washington Post ha inlett diskussioner om att tvinga bort Trump i förtid genom det 25:e tillägget. Det är en lag som gör det möjligt för presidentens kabinett att avsätta Trump om en majoritet av kabinettet – ministrar och seniora rådgivare – finner presidenten inkapabel att sköta sitt jobb. Det krävs att vicepresidenten, Mike Pence, tar ställning mot Trump.

Trump tycks i praktiken isolerad i såväl Vita huset som i sitt parti. Under onsdagens våldsamheter tycktes han paralyserad, uppgav medarbetare. Rådgivare som försökte få Trump att blåsa av storm- ningen, som den tidigare guvernören och bundsförvanten Chris Christie, nådde inte fram till Trump. Trump vägrade ringa Fox News för att lugna mobben. Till sist lät han publicera en film på Twitter där han bad våldsverkarna att ”gå hem” men lade till att han ”älskar dem”.

Beslutet att koppla in Nationalgardet, då Kapitoliums egen polis- styrka förlorade kontrollen över mobben som klättrade in i byggnaden genom krossade fönsterrutor, togs enligt medieuppgifter av vicepresidenten Mike Pence i samråd med Vita husets säkerhetsrådgivare, till en början utan inblandning från Trump själv.

Det två månader långa försöket att upphäva valresultatet från november verkar vara över. När kongressen började sitt möte på nytt efter onsdagens attack på Kapitolium valde flera republikaner, som lovat att protestera mot elektorskollegiets röster, att acceptera Joe Biden som vinnare.

Men även om Trump lyckas sitta kvar till den 20 januari är han nog för alltid marginaliserad i partiet. Möjligheten att kandidera till president 2024 kan vara över, åtminstone som republikansk kandidat.

Nyhetsbilderna av Trumpväljare som lever rövare i den amerikanska demokratins högborg kommer förfölja Trump och Republikanerna under resten av seklet och undergräva alla framtida försök att profilera partiet som försvarare av lag och ordning.

”Vi blev i dag vittnen till den skada som kan bli resultatet när män med makt och ansvar vägrar att erkänna sanningen. Vi såg blodutgjutelse eftersom en demagog valde att sprida lögner och så misstro mellan amerikaner”, sade den republikanske senatorn Pam Toomey efter stormningen.

I Vita huset valde flera kommunikatörer att säga upp sig. Stephanie Grisham, tidigare Vita husets

pressekreterare och Melania Trumps stabschef, överlämnade sitt avskedsbrev samtidigt som stormningen ägde rum. Under sin tid som pressekreterare var Grisham en av Trumps mest lojala talespersoner.

Även Sara Matthews, biträdande pressekreterare i Vita huset, sade upp sig i protest. Kommunikationschefen Alyssa Farah, som lämnade Vita huset i december, vände sig direkt till Donald Trump och hans anhängare när stormningen tog fart: ”Jag kampanjade för Trump & röstade för er. Men ni måste lyssna på mig: valet var INTE stulet. Vi förlorade”, skrev Farah i ett försök att lugna mobben.

Flera tjänstemän i Vita huset överväger att lämna sina tjänster i förtid, som säkerhetsrådgivaren Robert O’Brien, biträdande säkerhetsrådgivaren Matthew Pottinger och biträdande stabschefen Chris Liddell, enligt Washington Post.

Under fyra år har vicepresidenten Mike Pence varit Trumps mest lojala bundsförvant i Vita huset, den avgörande länken mellan presidenten och Republikanernas religiösa väljare. Men den länken är nu bruten. Trump hoppades att Pence skulle vägra att bekräfta valresultatet under kongressens ceremoni i onsdags.

Men när Pence vägrade lyda Trump straffades han omedelbart av presidenten. Samtidigt som Trumpmobben rörde sig mot Kapitolium skickade Trump ut en tweet där han attackerade Pence som en svikare. På mobilfilmer inifrån Kapitolium hör man Trumpaktivister ropa: ”Var är Pence?”

Att presidenten satte Pence och kongressens samtliga ledamöter i livsfara gjorde vicepresidenten rasande. ”Efter allt jag gjort för honom…”, klagade Pence inför en senator som också evakuerades när mobben tog sig in Kapitolium.

När Nationalgardet hade jagat ut mobben och kongressens möte kunde återupptas hade flera republikaner ändrat inställning till valresultatet. Trumpförsvararen Kelly Loeffler, just bortröstad

senator från Georgia, hade fått sig en tankeställare i elfte timmen, sade hon och mottog applåder i kammaren.

En republikansk kollega, Ron Johnson från Wisconsin, sade att i ”ljuset av händelserna är attityden uppenbarligen litet annorlunda”. Ytterligare en handfull republikanska senatorer – av de ursprungligen 12 som tänkt protestera mot valresultatet – bytte sida.

Alla republikaner som planerat att invända gav inte upp. Sex stycken republikaner i kongressen valde att protestera mot resultatet i Arizona, ungefär hälften så många som hade aviserat att de skulle ställa till en scen. En av Trumps mest devota vänner i kongressen, kongressledamoten Matt Gaetz från Florida, hävdade utan bevis att vissa Trumpaktivister som stormade Kapitolium var utklädda vänsteranhängare från Antifa.

Men majoriteten ledamöter, inklusive Republikanernas ledarskikt i senaten, verkar betrakta partiet som nära kollaps. Samtidigt som gräsrötterna tog sig in i kammaren och ockuperade talmannen Nancy Pelosis kontor kom nyheten att valet i Georgia var sluträknat.

Inte bara hade Trump förlorat Vita huset, nu hade hans attacker på demokratin även bidragit till en förlust av senaten. När Joe Biden flyttar in i Vita huset tar Demokraterna också kontroll över kongressens båda kamrar.

Björn af Kleen

bjorn.afkleen@dn.se

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 8 januari 2021

Ingen extra förstärkning av säkerheten hade beställts

En debatt om säkerhetsrutinerna runt kongressbyggnaden inleddes omedelbart efter onsdagens stormning. Hur kunde uppretade demonstranter fritt rumstera om i den amerikanska demokratins hjärta?

Det borde naturligtvis ha varit omöjligt för hundratals människor att klampa rakt in i den amerikanska kongressen. Inte bara det – de rörde sig fritt, långt in i byggnaden. Inne på talmannen Nancy Pelosis kontor fotades en leende Trump-anhängare i keps, med sina stövelklädda fötter upplagda i pappershögarna på hennes skrivbord.

Andra Trump-supportrar klättrade, fascinerade av den oväntade rörelsefriheten, på balustraderna.

Intrånget var avsett att störa den demokratiska process som pågick, och där valresultatet var på väg att fastställas.

Hotet från folkmassan ledde till att ledamöterna fick använda gasmask som skydd mot polisens tårgas. Vicepresidenten och kongressledamöter evakuerades. Flera av dem uttryckte bestörtning efteråt.

Debatten om säkerhetsrutinerna för det demokratiska USA:s innersta rum inleddes omedelbart. Säkerheten runt de demokratiska institutionerna på Capitol Hill – där kongressbyggnaden med sin kupol är det stora landmärket – sköts av kongressen själv, och vilar i huvudsak på Capitol Police, en styrka med 2 000 medarbetare.

Inför onsdagens formella godkännande av elektorsrösterna väntades tusentals demonstranter till Washington, inklusive grupper med välkänt

våldskapital, som Oath Keepers och Proud Boys (vars ledare Enrique Tarrio greps i staden på måndagen). Uppmaningar om våld fanns i tusentals inlägg i sociala medier, och underblåstes av presidenten. Planeringen hade pågått i veckor.

Trots detta hade ingen extra förstärkning begärts. Normalt föregås större, liknande händelser av noggranna förberedelser, i samarbete med departementet för inrikes säkerhet och justitiedepartementet.

Nu saknade i stället många poliser till och med kravallutrustning. Övriga federala säkerhetsstyrkor lyste länge med sin frånvaro; och stadens polis höll låg profil – allt i syfte att undvika en konfrontativ stämning.

Det var fel strategi.

Bilder och filmupptagningar visar hur en del poliser inte klarar av att mota bort inkräktarna; andra tycks småprata med eller till och med underlätta för dem att komma in.

Det nationella gardet kom först en timme efter det att avspärrningarna forcerats. Borgmästaren i District of Columbia begärde förstärkning först 45 minuter efter intrånget – det dröjde ytterligare en halvtimme innan den tillförordnade försvarsministern Chris Miller gav det nationella gardet sin order.

När det första skalskyddet forcerats blev det i praktiken fritt fram för inkräktarna, som var mångdubbelt fler än poliserna. Terrence Gainer, tidigare chef för Capitol Police, säger till Reuters att kongressbyggnaden är svår att försvara om den stora marmortrappan inte hålls ren från folk. Tar man sig uppför den kan man relativt enkelt nå fönster och dörrar.

Flera andra tidigare polischefer beskrev situationen som ”rent kaos”, där all koordination verkar ha fallit samman. Att antalet gripna inte blev fler än 68, förklaras med brist på resurser.

Kritiska frågor väcktes snabbt runt skillnaderna i administrationens reaktion nu, i jämförelse med hur det såg ut under protesterna i somras, då Black lives matter-rörelsen demonstrerade mot polisvåld och rasism, då nationella styrkor sattes in på flera håll i USA, och Trump efterfrågade militär.

Normalt är säkerhetsnivåerna runt kongressen höga. Alla besökare går igenom flygplatsliknande säkerhetskontroller. Som journalist släpps man in enbart med särskild ackreditering.

Säkerheten har förstärkts successivt, men nivåerna har varit uppe till diskussion under flera år. Ett förslag om ett extra staket för att hindra just massprotester avslogs 2013. Många kongressledamöter ville då värna öppenheten – folket ska ha tillträde till demokratins hus.

En av de säkerhetsansvariga avgick på torsdagen. Nancy Pelosi krävde även att chefen för Capitol Police lämnar in sin avskedsansökan. Flera ledamöter sa också att de förväntar sig noggranna utredningar av veckans händelser.

Sanna Torén Björling

Martin Gelin: Många poliser verkade välkomna invasionen

New York. I tio år har USA:s underrättelsetjänster varnat för att högerextremt våld är det största inhemska hotet mot nationen.

Men när våldsamma högerextremister invaderade kongressbyggnaden öppnade polisen kravallstaketen och tog selfies tillsammans.

Amerikanska FBI definierar terrorism som ”olagligt våld i försök att skrämma eller tvinga regeringen, eller civilbefolkningen, att genomföra politiska mål”.

Den beskrivningen stämmer onekligen på invasionen av kongressbyggnaden i Washington i onsdags kväll.

Men polisen på plats behandlade inte extremisterna som ett våldshot. I bilder och vittnesmål från kaoset framträder i stället en initialt kamratlig stämning. Polisen och högerextremisterna tar selfies tillsammans. De hälsar lekfullt med lättsamma boxningar med knytnävarna. De öppnar kravallstaket, för att underlätta extremisternas vandring mot kongressen. I ett videoklipp håller polisen en kvinna i handen och leder henne hjälpsamt nerför kongresstrappan efter invasionen.

Vi är vana att se våldsamma polismetoder när fredliga demonstranter tågar fram på USA:s gator.

Men när den värsta attacken på amerikansk demokrati sedan 1860-talets inbördeskrig ägde rum i Washington bemöttes den initialt med vänlighet.

Veckans demonstration hade planerats veckor i förväg, ofta i öppna webbforum. Flera extremister hade till och med tryckt upp tröjor med texten ”Inbördeskrig: 6 januari 2021”. Högerextrema grupper har basunerat ut i månader att de planerar våldsdåd i Washington,

påhejade av Trump och republikaner som Louis Gohmert, som i december sade att valresultatet måste bemötas med ”våld på gatorna”.

Ändå var polisen inte bara illa förberedd på invasionen. De tycktes i många fall samarbeta och hjälpa högerextremisterna.

Det är en slående kontrast mot det brutala våld som polis i USA riktade mot såväl minderåriga som pensionärer under fjolårets antirasistiska protester.

Att döma av bilderna från kongressen i veckan framstår det som att polisen inte bara undvek att förhindra invasionen, utan i flera individuella fall uppmuntrade och välkomnande extremisterna.

Martin Gelin. 8 januari 2021

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 8 januari 2021

Michael Winiarski: Scenerna påminner om kuppförsök i Spanien och Ryssland

Det var en historisk händelse som utspelade sig inför världens ögon när en skränande hop av anhängare till Donald Trump stormade kongressbyggnaden i Washington. Historisk i den meningen att något liknande inte har inträffat under vår livstid – i Förenta staterna. Försöket att stoppa ett fredligt maktskifte är det första i USA:s historia.

Det finns motsvarigheter till de blodiga scenerna i Washington i många andra länder. Men det är svårt att hitta exempel på att en sittande president uppviglar en

våldsam mobb att bryta sig in i en folkvald församling i syfte att hindra den från att i laglig ordning utnämna hans efterträdare.

Scenerna inifrån ett stormat, belägrat och vandaliserat Kapitolium påminde om statskuppförsöket mot den demokratiska regeringen i Spanien i februari 1981. Då stormade en grupp anhängare till den forne diktatorn Francisco Franco – under ledning av överstelöjtnanten Antonio Tejero med 200 beväpnade civilgardister i släptåg – parlamentsbyggnaden i Madrid och höll riksdagsmännen som gisslan i 18 timmar. Skott avlossades i plenisalen. Kuppförsöket kollapsade först när kung Juan Carlos i ett tv-tal fördömde upprorsmännen.

Än mer påminner händelserna i Washington om kuppförsöket mot president Boris Jeltsin i Ryssland i början av oktober 1993. Det var då de ”rödbruna” sovjetnostalgikerna under ledning av vicepresidenten Alexander Rutskoj och parlamentsordföranden Ruslan Chasbulatov hetsade sina anhängare att ockupera och barrikadera sig i Vita huset i Moskva, det dåvarande sätet för det ryska högsta sovjet.

Upprorsledarna manade också ”stridsberedda unga män” att storma stadshuset och tv-centret Ostankino. Det var nästan exakt på det viset som Trump på onsdagen manade sina anhängare framför Vita huset att ta sig ner till Kapitolium, och där ”visa er styrka”.

Mobben, delvis beväpnad med påkar och knivar, följde presidentens maning.

Det finns flera andra likheter mellan Moskva 1993 och Washington 2021. Inte minst att statens våldsapparat i båda fallen agerade tveksamt.

I Washington syntes medlemmar av Kapitoliums polisstyrka bete sig påtagligt passivt, och några av dem till och med fraternisera med våldsverkarna.

I Moskva dröjde det många långa timmar innan president Jeltsin lyckades få polisen och armén att ingripa resolut. Innan dess var det en öppen fråga om

krigsmaktens elitenheter skulle vara lojala med Rysslands president – eller med upprorsmakarna.

Efter en natt av ovisshet och ångest kom upplösningen. Från DN:s tjänstebostad på Kutuzovskij Prospekt kunde jag betrakta hur arméns stridsvagnar rullade fram mot bron över Moskvafloden och inledde kanonaden mot Vita huset. Efter några timmar var upproret över och kuppmakarna var arresterade.

Det som händer i USA skiljer sig från vad som hände i två av ”nyss-diktaturerna” i ett viktigt avseende: Spanien hade bara fyra år tidigare övergått till demokrati efter drygt 40 år av fascistdiktatur under Franco och den 70-åriga kommunistiska diktaturen i Sovjetunionen hade kollapsat två år tidigare.

USA har däremot en månghundraårig tradition av fria val och fredliga maktskiften – med ett tungt undantag: de sydliga slavstaternas uppror 1861 som ledde till det blodigaste kriget i landets historia.

Det som förenar de spanska och ryska kuppförsöken med det amerikanska är att det handlade om gamla regimer som försökte ta revansch eller klamra sig kvar vid makten. Även om det i USA:s fall är självaste presidenten som vägrar att erkänna väljarnas dom och som till varje pris försöker stoppa ett maktskifte.

I Moskva fick det våldsamma men korta kuppförsöket en klar vinnare då den prokommunistiska kuppen slogs ned. Det gatans parlament som de prokommunistiska ledarna i Vita huset sände ut fick inte kontroll över Ryssland. Det hindrade inte att de auktoritära rysknationalisterna så småningom gjorde comeback, även om det skulle dröja nära sju år tills Vladimir Putin tillträdde som president år 2000.

Även i Washington misslyckades kuppen som Trump försökte initiera, för ögonblicket. Inte heller i USA har historien tagit slut. En stor minoritet av amerikanerna tror på Trumps vilseledande påståenden att han egentligen vann valet. Många av dem kan mycket väl mobiliseras fler gånger.

Och Trump har kvar alla sina maktbefogenheter som USA:s överbefälhavare i nästan två veckor till.

Michael Winiarski

8 januari 2021

Även högermedier vänder Trump ryggen efter attacken mot kongressen

Stormningen av Kapitolium jämförs i USA-medier redan med de mest dramatiska ögonblicken i landets historia – som den japanska attacken mot Pearl Harbor eller mordet på John F Kennedy.

Utanför en marginell bubbla av extrema högermedier får Donald Trump inte stöd någonstans.

För en stund tycktes de amerikanska medierna, från höger till vänster, förenas i avsky över onsdagens händelser i Washington DC.

Till och med de mycket få amerikanska dagstidningar som stödde Donald Trumps kandidatur i presidentvalet i november tar nu sin hand ifrån honom.

”Denna stund är lika avskyvärd som dagen då Martin Luther King sköts, eller den då John F Kennedy sköts …” skriver annars Trumpvänliga Pittsburgh Post-Gazette som fördömer ”den tysta legitimeringen av våld”.

Men medan liberala tungviktare som CNN och New York Ti mes tydligt ger president Trump skulden för attacken mot kongressen fokuserar vissa konservativa medier som Fox News mer på annat, som polisens tillkortakommanden och den kvinna som blev upprorets första dödsoffer.

Flera seriösa medier anser nu att Trump bör avsättas och inte få sitta kvar i Vita huset de knappt två veckor som återstår av hans mandatperiod. Till dem hör liberala Washington Post:

”Ansvaret för uppviglingen vilar tydligt hos presidenten, som har visat att hans fortsatta ämbetsinnehav är ett allvarligt hot mot USA:s demokrati. Han bör avsättas”, skriver tidningen i en ledarartikel.

Så långt går inte konservativa Wall Street Journal, som dock i starka ordalag kritiserar presidentens agerande och menar att han ”bekräftar det värsta hans kritiker har sagt om honom”.

WSJ liksom andra tidningar ägda av mediemogulen Rupert Murdoch har dock varit ett rött skynke för Trump ända sedan de bekräftade Joe Bidens seger kort efter valet i november. Nu skriver likaså konservativa systertidningen New York Post att presidenten bär skulden för attacken i Washington och kallar hans video på onsdagskvällen ”patetisk”.

Men många medieröster på högerkanten kombinerar kritik mot Trumpsupportrarna med angrepp på vänsterdemonstranter för tidigare upplopp.

Ett tema är att stormningen av kongressen var en dålig idé, inte för att den riktade sig mot demokratins hjärta – utan främst för att den kan ge rörelser som Black lives matter och Antifa en ursäkt för att sätta i gång motdemonstrationer.

Trumps gode vän Sean Hannity på Fox News anser visserligen att de som har vandaliserat kongressbyggnaden bör straffas, men tillägger att de inte är ”riktiga Trumpanhängare” utan ”sådana som tyvärr härmar ett beteende vi ser på vänsterkanten”.

Hans Fox-kollega Tucker Carlson menar att kaoset i Kapitolium kommer att utnyttjas av den tillträdande Bidenadministrationen:

– Det kommer att användas av dem som kommer till makten för att ta ifrån dig rättigheter du har sedan födseln som amerikan: rätten att tala utan att censureras, att mötas, att inte spioneras på, att tjäna pengar och att försvara din familj.

Andra, mer marginella publikationer som Washington Times fokuserar på ännu en konspirationsteori som går ut på att vänsteraktivister skulle ha infiltrerat Trumpsupportrarna vid Kapitolium och utlöst våldet.

Detta helt obevisade påstående verkar ha fått fart i vissa sociala mediebubblor. Jag ser det själv i Facebookflödet hos en Trumpsupporter jag mötte i Texas 2016:

”De som bröt sig in i Kapitolium är inte Trumpanhängare vilket ansiktsigenkänning visar. Antifa var på plats och drog med sig folkmassan!”

Ingmar Nevéus

8 januari 2021

Så reagerar världen på uppploppen i Washington

Trumptrogna demonstranters stormning av kongressen i Washington DC har fått världsledare att tala om chock, sorg och angrepp på demokratin.

Andra tar chansen att plocka politiska poäng.

”Ett globalt mästerverk”. Så lyder Kinas kommunistiska ungdomsförbunds beskrivning av en bild på Trumpsupportrar som omringar Kapitolium, enligt Financial Times. Den brittiska tidningen skriver att ungdomsförbundet anspelar på hur det amerikanska representanthusets talman Nancy Pelosi beskrivit en prodemokratisk demonstration i Hongkong. ”En vacker syn”, skrev talmannen då.

Sana, den statliga nyhetsbyrån i Syrien som regimen använder för att leverera sina politiska budskap, skriver att bilderna på kaos och våld inifrån kongressen visar ”verkligheten bakom de falska friheterna och den påstådda demokratin i USA”.

Reaktionerna sticker ut i den flod av uttalanden från världsledare som kommit efter att Kapitolium i Washington DC stormades av Trumpsupportrar under onsdagen.

Nya Zeelands premiärminister Jacinda Ardern fördömer händelsen på Twitter och säger att en mobb aldrig ska få hota människors rätt att göra sina röster hörda.

EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen skriver att hon tror på den amerikanska demokratin, att Joe Biden vann valet, och att hon ser fram emot att samarbeta med honom.

Tysklands förbundskansler Angela Merkel säger i ett uttalande att hon är ”arg och ledsen” över det som

skett. EU:s utrikeschef Josep Borell skriver på Twitter att USA:s demokrati förefaller att vara under belägring.

”Detta är ett tidigare inte skådat angrepp på USA:s demokrati, dess institutioner och rättsstatsprincipen”, skriver Borell och kräver att valresultatet måste respekteras.

Storbritanniens premiärminister Boris Johnson använder också Twitter:

”Skamliga scener i den amerikanska kongressen. USA står för demokrati runt om i världen och det är nu viktigt att det ska ske en fredlig och ordnad maktöverföring.”

Irans president Hassan Rouhani säger att han hoppas att Biden ska lära av Trumps misstag. Enligt Rouhani har den växande populismen i USA och Trumps styre skapat stora problem för USA och världen, särskilt Mellanöstern.

Från Turkiet uppmanade Ömer Çelik, talesperson för rättvise- och utvecklingspartiet AKP som styr landet, demonstranterna i Washington att respektera demokratin. Protester som inte erkänner valresultatet och tillgriper våld är ”felaktiga och olagliga”, skriver Ömer Çelik på Twitter.

Statsminister Stefan Löfven (S) beskriver händelseutvecklingen som ”ett angrepp på demokratin”. I en skriftlig kommentar säger han att den demokratiska processen måste respekteras.

Moderatledaren Ulf Kristersson skriver på Facebook att det som utspelar sig är ”ett angrepp på den amerikanska demokratin och konstitutionen”.

”Den avgående presidenten Donald Trump bär ansvaret för hatet, uppviglingen och våldet”, fortsätter Kristersson.

Även tidigare statsministern och utrikesministern Carl Bildt (M) skriver på Twitter:

”Absolut förvånande i alla avseenden. USA kan inte säkra sitt parlament under en kritisk session”.

Saeed Alnahhal

saeed.alnahhal@dn.se

Lovisa Herold

lovisa.herold@dn.se

Gustav Olsson

gustav.olsson@dn.se

Ewa Stenberg: Det här kan Sverige lära av kaoset

Den amerikanska kongressen stormades efter uppmaningar från presidenten, i hans kamp för att upphäva ett demokratiskt valresultat. Det är en scen få kan föreställa sig motsvarigheten till i Stockholm. Ändå finns det viktiga lärdomar att dra för svensk politik.

1. Demokratin är skör och måste försvaras.

Efter murens fall stod demokratin länge stadig i stora delar av världen. Många kände att den höll för vilka påfrestningar som helst. Valsystemet var stabilt, fria medier, rättsväsendets oberoende, yttrande- och religionsfriheten självklar.

Detta är på väg att ändras. Institutionerna som tyckts så stabila kan vackla dramatiskt, även om de amerikanska ser ut att stå pall efter trettondagens chock.

Uppploppet vid Kapitolium var en överraskning för polisen, men Donald Trump har i mångt och mycket fortsatt vad han redan har sagt. Han har ifrågasatt USA:s valsystem under en längre tid. Trump har också talat uppskattande om våld mot politiska motståndare.

Redan innan han valdes till president krävde han att hans konkurrent om presidentposten, Hillary Clinton, skulle sättas bakom lås och bom. Han utsåg oberoende medier till folkets fiender. Det vi sett sedan dess är att hans traditionsrika parti också har radikaliserats. Delar av partiet har sedan tappat tron på det demokratiska systemet och på rättstaten.

”Detta är vad ni fått” – ropade Trumps starkaste interna kritiker, senatorn Mitt Romney, till sina partikamrater när de evakuerades från senaten under den pågående stormningen.

Det visade sig finnas en gräns också för andra republikaner.

Vicepresident Mike Pence gick vidare med beslutet att konfirmera valresultatet av Joe Biden till Trumps efterträdare, trots att hans chef eldade på om valfusk.

Kärnan i ett demokratiskt system är att acceptera spelreglerna också när de missgynnar en själv. Det är en läxa från trettondagen i Kapitolium.

Också i Sverige har tonläget höjts och blivit mer kompromisslöst. Men det är mycket långt kvar till USA:s situation.

2. Ord får konsekvenser. Politik i en demokrati är både strid och samverkan. Men det finns en gräns för hur högt tonläget kan skruvas upp innan det slår över i våld eller korruption.

Det illustrerade president Trump klart och tydligt under onsdagen. Han kallade sina anhängare till Washington och uppmanade dem att gå mot

kongressen. Deras ledare sade att valet har stulits från dem.

Bland de män och kvinnor som med våld tog sig in i Kapitolium fanns flera högerextremister. En man hade en tröja med en dödskalle och texten ”Camp Auschwitz”, flera hade sydstatsflaggor.

Trump har tidigare uppmuntrat en av grupperna vars medlemmar fanns bland ockupanterna, Proud Boys, att vara redo.

Oroligheterna i och kring Kapitolium ledde till att fyra personer miste livet och flera personer skadades. En kvinna som olovligen tagit sig i in parlamentsbyggnaden, sköts och avled senare av sina skador.

Journalister som bevakade kongressen angreps också av Trumpsupportrar. Deras utrustning förstördes. Det är lätt att tänka sig att våldsverkarna hade Trumps ord om fakenews-medier och folkets fiender i öronen. Den som sprider hat riskerar i förlängningen att sprida våld.

Sverige är långt från detta i dag. Det finns tendenser. Hatbrotten har ökat det senaste decenniet. Säpo varnar för att den våldsbejakande högerextrema ideologin riskerar att gå från något extremt till normalt, och att det kan leda till radikalisering och till våld. Också attityderna mot journalister har hårdnat. På Sverigedemokraternas landsdagar i Lund 2015 fick till exempel alla journalisterna stå hopträngda i en fålla, markerad med rep, trots en stor sal med många lediga sittplatser.

3. Det är riskfyllt för Sverige att överlåta säkerheten till USA.

I praktiken har presidenten i Vita huset länge varit den militära garanten för Europas demokratier. USA är världens starkaste militärmakt och de allierade inom och utom Nato har funnit det bekvämt att luta sig mot landet.

Under president Trump har Sverige ökat sina försvarssatsningar, och samarbetet med USA har djupnat. Men sådant kan ändras snabbt. Polariseringen i USA försvinner inte för att det finns ett demokratiskt fastställt valresultat, och ingen vet vilken president som följer på Biden och hans vicepresident Kamala Harris.

Enligt en färsk opinionsmätning av Yougov säger hela 45 procent av republikanerna att de stödjer stormningen av kongressen. Det är inte självklart att demokratins högborg fortsätter vara det på sikt.

Den fria världens röst kan byta tonläge totalt. Det kan ändra det säkerhetspolitiska läget i världen i grunden.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se

”Åkesson bör tydligt ta avstånd från Trump”

USA-valet. Sverigedemokraterna, som ofta förknippas med att vara för USA:s president Donald Trump, bör genast ta avstånd från honom. Det är inget fel att som ett konservativt parti ge sitt stöd till ett annat konservativt parti i ett annat land. Men oavsett var man befinner sig i det politiska spektrumet borde demokrati ligga högst på dagordningen, vilket händelserna i USA visar inte gäller för Trump och hans anhängare.

Utan en fungerande demokrati kommer dina och mina åsikter inte att betyda något. Att då ha en partiledare för ett av Sveriges största partier som inte tagit avstånd från Trump, utan ibland raka motsatsen, är oroväckande.

SD bör ta avstånd från Trump som banade väg för detta statskuppförsök. Att enbart twittra som SD-ledaren Jimmie Åkesson gjorde på torsdagen –

”Oavsett vad man tycker om valutgången ska demokratin skyddas.” – räcker inte.

Bara för att man tar avstånd från Donald Trump behöver inte innebära att man tar avstånd från Republikanerna som parti.

Joel Söder, student, Stockholm. 8 januari 2021

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 8 januari 2021

Därför fruktade polisen inte Trumps mobb

Varför klarade polisen inte av att skydda Kapitolium? De tog inte den beväpnade mobben på allvar. Donald Trumps supportrar är tillräckligt välbekanta för att avfärdas som clowner. Det är oss andra systemet inte skyddar, skriver författaren Masha Gessen.

När dagen väl var över visste vi påfallande lite, men så mycket visste vi: polisen vid Kapitolium hade varit oroväckande illa förberedd för en invasion som varit lätt att förutse – i själva verket hade den i det närmaste påbjudits av mannen med världens största megafon.

Det hade förekommit våld, förstörelse av statsegendom, tårgas, chockgranater och skottlossning, men det hade resulterat i relativt få offer: på

onsdagskvällen ska fyra personer ha dödats, bara en av dem skjuten av polis. Av de åtskilliga tusental som hade stormat byggnaden hade femtiotvå arresterats.

Det var en attack utan motstycke, men den väcker många associationer. Under demonstrationerna för Black Lives Matter i somras stod Nationalgardet stridsutrustat i tredubbla led på trappan till Kapitolium. Ungefär samtidigt satte polis och Nationalgardet in tårgas mot fredliga demonstranter på Lafayette Square i Washington DC.

Det var fler som greps vid Kapitolium under var och en av de fyra dagar som överläggningarna pågick om utnämningen till Högsta domstolen av domare Brett Kavanaugh i september 2018.

Demonstranterna, varav de flesta var kvinnor och många sade sig vara offer för sexuella övergrepp, greps för överträdelser som att ha ropat ”Kavanaugh är inte trovärdig!” från läktaren.

På onsdagen lade författaren Sarah Schulman ut en bild på Facebook med texten ”1982 protesterade jag i kongressen mot ett lagförslag mot abort, greps på platsen tillsammans med fem andra kvinnor, sattes i fängelse och hördes i en elva dagar lång rättegång.”

På bilden ser man Schulman med en rad andra demonstranter. Hon håller ett plakat där det står ”Vi kräver rätt till abort, ett slut på steriliseringsövergrepp, rättigheter för lesbiska och god barnomsorg.” Den ser ut som många andra bilder både före och efter just den demonstrationen. Foton från senare tid är förmodligen i färg, ordalydelsen varierar en aning, men i stort sett är den välbekant: demonstranter, ofta kvinnor, lämpligt klädda för tillträde till Kapitolium och med skyltar som har ett budskap.

Onsdagens bilder visar huliganer som vandaliserar Kapitolium, en parlamentsledamots plundrade kontor, en man i stövlar som sitter vid talmannen Nancy Pelosis skrivbord, en annan som bär på en talarstol, flera personer som kastar USA:s flagga på golvet och ersätter dem med Trump-fanor, en grupp vita

inkräktare som jagar en svart polis genom byggnaden. Om och om igen ser man senatorer som efter att ha tagit sig ut från kammaren hyllar de tjänstemän som haft sinnesnärvaro nog att ta med sig mapparna och kuverten med elektorsröster i flykten. De förefaller helt övertygade om att inkräktarna skulle ha bränt röstsedlarna.

Det finns en grundläggande skillnad mellan de demonstranter som tidigare arresterats i Kapitolium och onsdagens inkräktare, av vilka många inte greps alls: demonstranterna ville påverka det pågående arbetet genom att offentligt vädja till kongressledamöterna och dra till sig mediernas uppmärksamhet i hopp om att politikerna skulle handla på ett annat sätt; inkräktarna ville förhindra dem från att göra sitt jobb över huvud taget, och förstöra varje del av det amerikanska demokratiska maskineriet de kunde komma åt.

Jag kan bara tänka mig två förklaringar till att polisen vid Kapitolium inte klarade av att förbereda sig ordentligt eller att kraftfullt bemöta uppploppet. Den ena är att de var i maskopi med inkräktarna; den andra att de inte tog dem på allvar – med andra ord att de inte var rädda för dem. Jag avfärdar den första hypotesen eftersom det är en konspirationsteori. Belägg för den andra finns det däremot gott om, och långt ifrån bara inom Kapitoliums poliskår.

Efter att ha gömt sig i flera timmar återvände senatorerna och de andra till sina kammare och till de uppgifter de haft innan de tvingats ta skydd under sina bänkar och krypa ut ur rummet medan polisen kämpade för att hålla dörrarna barrikaderade med möbler. När de återvände pratades och ryktades det: ska det komma nya krav på riksrättsåtal mot presidenten? Talar kongressledamöter om att åberopa det 25:e tillägget till konstitutionen för att tvinga bort Donald Trump från sitt ämbete?

Men ledamöterna föreföll alldeles för upptagna med annat för att ägna sig åt frågan om en förvirrad och desperat president och överbefälhavare som hoppas bli despot. På en fråga från Huffington Posts reporter Igor Bobic om de två möjligheterna sa senator Mitt

Romney, den enda konsekventa Trumpkritikern bland kongressens republikaner: ”Jag tror vi ska hålla andan de kommande tjugo dagarna”.

Man kan förstås tänka sig att alla senatorer och parlamentsledamöter, inräknat de fler än hundra som framhärdade i sina försök att sabotera röstcertifieringsprocessen, bara tog på sig en modig min. Men mod ser inte ut som frånvaro av rädsla. Mod hade varit att erkänna den fara som var uppenbar för så många människor utanför de där kamrarna – de miljoner som satt klistrade vid sina tv-skärmar, talkshow-värdarna som blev allt häpnare över att allt därinne tycktes pågå som vanligt – och kommenterade det. Men precis som polisen som gjorde en så slät figur när de skulle försvara dem, såg kongressledamöterna helt enkelt inte rädda ut.

Jag har funderat en hel del på frånvaron av rädsla. När jag fortfarande bodde i Moskva fick jag ofta kritik från kolleger för att jag tog Putin och hans hejdukar på alltför stort allvar. De förnekade inte direkt att han kunde mörda folk och förmodligen också gjorde det, eller att han höll på att bygga upp en diktatur – de tyckte bara att jag gjorde för stor sak av det. Det tog lång tid innan jag förstod att de inte visste mer än jag eller ens trodde att de visste mer: det var helt enkelt för att de hade samma bild av världen som Putin och hans män och såg dem som normala, som en del av sitt samhälle.

Vi fruktar inte dem vi uppfattar som lika oss själva; det är de andra vi fruktar.

Black Lives Matter-demonstranterna är ”de andra” för polisen på Kapitolium. Det är också de offer för övergrepp mot kvinnor som demonstrerar för sin rätt att välja. Men en beväpnad mobb som stormar Kapitolium och deras överste anstiftare är uppenbarligen tillräckligt välbekanta för att avfärdas som clowner. Inkräktarna må vara fulla av förakt mot ett system som de inte tror representerar dem, men om det är något de lyckades visa på onsdagen så är det att det gör det. Systemet, som skakade av sig deras våld som om det varit en småunges raseriutbrott, representerar dem.

Det är oss andra det inte lyckas skydda.

Masha Gessen är en amerikansk journalist och författare, född i Ryssland. Aktuell på svenska med boken ”Att överleva envälde” som ges ut i nästa vecka av Brombergs förlag.

Masha Gessen

Richard Ford: Många av oss såg denna dag komma

Är det så att många amerikaner inte tror att friheten kan slitas isär? Författaren Richard Ford skriver exklusivt för DN om onsdagens misslyckade kupp i Washington.

Jag var inte där. Jag satt tryggt i Maine, där jag bor, 80 mil därifrån, och såg mitt land angripas inifrån i vad som såg ut som en tv-show. Men jag kunde ha befunnit mig i Montana eller Florida eller Oregon eller Texas – bara för att ge er en rumslig aning om hur medborgare här möjligen kan begripa en våghalsig frontalattack på vår nations huvudstad utan att uppleva vad man skulle kunna kalla ett *enhetligt allvar*.

Kanske alla våldsamma revolter – vilket är vad vi har upplevt i dag – i somliga dimensioner har en karnevalisk prägel: deltagare (som också kallas

uppviglare) som skrattar och sprallar omkring i clownutstyrslar och maskeradsmink, tar selfier och videor av sin förödelse medan den inträffar. Deras förvirrade pådrivare sprutar fram flammande löften och vagheter utan att tänka särskilt mycket på vad de säger eller på konsekvenserna av det. Det är lite som en lynchning där man sålde biljetter, eller lejon som konsumerar kristna inför en hängiven publik.

Är det helt enkelt så att många av oss utgår ifrån att vår frihet inte på riktigt kan slitas isär? Eller handlar det om att livet vi lever just här och nu avskärmar oss från att tro att någonting vi gör verkligen kan betyda något.

Detta är faktiskt vad jag tänkte när jag såg folkhopen i dag – mest vita personer som är rätt lika mig själv – som ganska enkelt tvingade sig in i Kapitolium, förstörde saker, viftade med korkade sydstadsflaggor, hojtade och hurrade och sade att de ”tar över”, medan medborgare sköts, regeringen var i upplösning och förtroendet för våra institutioner demolerades. Jag tänkte: de här människorna känns inte särskilt seriösa. Som om alltihop bara var en sorts maskerad, teatral – även om riktiga bomber fanns utplacerade där och runt omkring, hundratals var förfärade och en kvinna sköts till döds. Vad hade de tänkt ta sig till, undrar man, om de hade lyckats? (även om man naturligtvis genast kan svaret där, och det hade inte blivit vackert).

Många av oss såg denna dag komma och skrev om det. Hur hamnade då vi i USA någonsin här?

En sjabblig kupp en mild vinteronsdags eftermiddag, med en sinnesrubbad president och halva nationen övertygad om att spädbarn äts upp i källaren till en pizzeria i Washington? En användbar definition av en galning är någon som inte kan skilja allvar från dess motsats. Om ni frågar mig, så är vi där nu. Och fastän somliga kan tycka att det är ett skämt, kan det bli mycket dödligt mycket snabbt om folk inte tar sitt förnuft till fånga.

Richard Ford 8 januari 2021

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 8 januari 2021

Per Svensson: Marschen mot - Kapitolium ekar av fascismens stöveltramp

Kapitolium. Namnet, liksom arkitekturen, är en påminnelse om det antika Roms roll som förebild och inspirationskälla i USA. Och nu har landet också fått sin Nero, den egomaniske kejsaren som enligt legenden lät sätta eld på sin egen huvudstad och sedan, som den romerske krönikören Suetonius skriver i ”Kejsarbiografier”, betraktade skådespelet från Maecenas torn och gladde sig åt lågornas skönhet.

Medan staden brann ska Nero ha sjungit om Trojas undergång. Donald Trump nöjde sig med att twittra. Mobben som stormat den amerikanska demokratins tempelbyggnad, skändat och skitat ner den, fick veta att han älskar den, men nu var det ändå dags att gå hem. Jobbet var gjort, budskapet framfört. Kejsaren hade visat vad han och hans anhängare är kapabla till.

Också här kan Nero tjäna som historisk referenspunk. Suetonius igen:

”Av alla sina stora framgångar – så kallade han alla sina åtgärder – blev han övermodig och uppblåst och förklarade att ingen kejsare före honom hade förstått vad som egentligen var tillåtet för honom. Ofta antydde han på ett sätt som inte kunde missförstås att han inte ens tänkte skona de senatorer som ännu fanns kvar, utan en gång skulle befria staten från detta stånd.”

Trump å sin sida lovade tidigt att dika ut ”träsket” i Washington. Genom åren har han vid flera tillfällen jämförts med en annan ledare som mer bokstavligen - dikade ut träsk, de pontinska träsken i Lazio söder om Rom närmare bestämt: Benito Mussolini. Om inte annat så delar de kärleken till sig själva.

Stormningen av Kapitolium den 6 januari 2020 får kanske ses som Trumps version av marschen mot Rom, det försök till statskupp Mussolini iscensatte i oktober 1922. Också det var en inledningsvis till synes patetiskt teatral uppvisning av gatans makt; några tusen uppeldade anhängare skulle skrämma livet ur demokratin. Det såg till en början ut att bli ett fiasko. Men Mussolinis misslyckande vändes till seger. Etablissemanget trodde att de skulle kunna tämja fascistledaren, låsa in honom i en gyllene bur, själva behålla makten genom att ge den till honom.

Det var ett misstag. Herbert Tingsten analyserade processen i boken ”Från parlamentarism till diktatur. Fascismens erövring av Italien”, som gavs ut 1930. Han pekade särskilt på hur de italienska liberalerna gav fascismen ”flankbetäckning”, hjälpte till att göra svartskjortorna rumsrena. Tingstens dom var hård: ”de bidrogo härigenom, mer än några andra, att underlätta fascismens slutliga fullständiga seger.”

Många, inte minst de som likt dessa italienska liberaler tror sig kunna rida på bestens rygg, värjer sig fortfarande mot jämförelser mellan dagens populism och det tidiga 1900-talets antidemokratiska rörelser. Men, som Joe Biden sa i sitt starka och värdiga tal efter de chockerande scenerna i kongressen, demokratin är skör.

Trump och hans motsvarigheter runt om i världen framställer sig ofta som ultrademokrater, ”folkets” vilja är alltid deras, eller snarare, deras vilja är alltid folkets. De bekänner sig gärna till demokratins former, respekterar val så länge de är säkra på att vinna dem och förklarar upprört att demokratin kränkts och valet ”stulits” om de förlorar dem. Men de föraktar och bekämpar demokratins kärna: en samhällsordning där intressekonflikter, åsiktsskillnader, mångfald och kompromisser värnas och görs produktiva.

När rödkepsarna klampade in i kongressen bekräftade och demonstrerade de att föraktet i själva verket också riktar sig mot demokratins framträdelseformer. De ”pissade i valurnan”, för att låna en av Jan Myrdals mer uppmärksammade formuleringar.

Vi vann valet! Tror Donald Trump själv på detta uppenbart falska påstående? Han får i alla fall sina anhängare att agera som om lögnen vore sann. Vi vann valet! Vi har bestulits på segern. Det är lögner som blir sanna om, men bara om, inga andra än ”vi” antas ha rätt till makten. Då blir varje avvikande röst illegitim. Då är det omöjligt att ”förlora” ett val. Det är inte minst detta, övertygelsen om att ”folket” är ”vi” och ”vi” är jag, det vill säga ”jag” är folket, som gör Trump till en av Mussolinis arvtagare i rakt nedstigande led, om än i dokusåpaversion.

Likheterna i estetik och taktik är trots avstånden i tid, trots kulturskillnader, ändå slående. Uniformeringen av anhängarna (svarta skjortor, röda kepsar), ledaren som karismatisk showman, massmötenas berusning, enkla slogans som trummas in, det paramilitära våldskapitalet (”Proud Boys, stand back and stand by!”)

Ingenting nytt under den svarta solen? Skulle i så fall vara de sociala mediernas roll. Klickar man sig igenom bilderna från stormningen av kongressen slås man av de överallt närvarande telefonerna i ansiktshöjd. Som om ett försök till statskupp egentligen bara vore ett selfietillfälle. Här är jag i senatens sessionssal! Här är jag när jag lägger upp fötterna på Nancy Pelosis skrivbord. Coolt! Sådan ledare sådana stormtrupper. Också narcissismen är uppenbarligen smittsam.

Per Svensson

per.svensson@dn.se

8 januari 2021

Sociala medier-jättarna får kritik efter stormningen

I flera veckors tid har Trumpsupportrar i sociala medier mobiliserat inför attacken mot Kapitolium. Först när uppploppet var ett faktum agerade plattformar som Twitter och Facebook för att stoppa desinformationen från Donald Trump. Nu får sociala medier-jättarna häftig kritik för att ha agerat allt för sent.

I flera års tid har sociala medier-plattformar som Twitter och Facebook brottats med hanteringen av den desinformation som sprids av USA:s president Donald Trump. Kontroverserna ställdes på sin spets under onsdagskvällen, då hans supportrar stormade Kapitolium, påhejade av Trump själv.

När kvällen övergick till natt i USA hade såväl Facebook som Twitter agerat hårdare än vad man någonsin tidigare har gjort mot Donald Trump. Samtidigt fick plattformarna häftig kritik för att man agerade alldeles för sent och för att man endast gjort omvändelser under galgen.

Kritiken kom även från samarbetspartners till techbolagen, rapporterar New York Times. Riskkapitalisten Chris Sacca, som investerat i Twitter, skriver i ett öppet inlägg att bolagens chefer Mark Zuckerberg och Jack Dorsey har ”blod på sina händer” och att man i fyra års tid har ”rationaliserat denna terror”.

Samtidigt som attacken pågick försökte Twitter och Facebook stävja informationsflödet från Donald Trump i realtid. Twitter stängde under 12 timmar ned presidentens konto och hotade även med att radera det permanent. Samtidigt hindrade Facebook Trump från att göra några nya publiceringar under de kommande 24 timmarna.

Under kvällen raderade plattformarna även flera publiceringar från Donald Trumps konto. Facebook tog bort ett videoklipp i vilket Trump spred lögner om valresultatet, hyllade deltagare i mobben vid Kapitolium samtidigt som han uppmanade dem att ”gå hem”. Integritetschefen på Facebook, Guy Rosen, förklarade beslutet med att videon ansågs öka risk för våld snarare än att minska den.

Efter att Trump publicerat filmen gjorde Twitter det inledningsvis omöjligt att retweeta eller kommentera videoklippet. När presidenten kort därefter fortsatte att sprida lögner och konspirationsteorier om valresultatet, något han återkommande har gjort sedan valdagen den 3 november, beslutade slutligen plattformen att inaktivera kontot.

På torsdagsmorgonen svensk tid rapporterade Reuters att Trump själv har raderat tre kritiserade inlägg. Enligt Bloomberg kommer presidenten därför att återfå kontrollen över kontot – men att det kan stängas ned permanent om han fortsätter att göra överträdelser av plattformens policy kring valpåverkan.

Även Youtube agerade mot desinformationen samtidigt som attacken mot Kapitolium pågick. Den Googleägda videoplattformen uppgav att man raderade flera livesändningar från deltagare i attacken. Precis som Facebook och Twitter tog även Youtube bort det filmklipp som presidenten publicerat under kvällen.

Trots detta har falska påståenden kring onsdagens våldsamheter spridits på sociala medier. Det har framför allt handlat om påståenden om att personerna som stormade Kapitolium egentligen skulle ha varit vänsteraktivister som försökte ge Trumps anhängare ett dåligt rykte. Sådana påståenden spreds bland annat av den högerkonservativa tidningen Washington Times och den republikanska kongressledamoten Matt Gaetz. Faktagranskningar från Buzzfeed och Politifact har dock kunnat påvisa att de personer som pekats ut som vänsterextrema i själva verket är Trump-anhängare.

Onsdagens händelser var inte oväntade. Planerna om att demonstrera utanför Kapitolium har under de senaste veckorna diskuterats öppet på sociala medier som Twitter och Facebook. En nu borttagen Facebooksida med nästan 8 000 medlemmar beskrev till exempel den 6 januari som tidpunkten för en ”revolution” och delade med sig av reserutter till Washington DC.

På så kallade ”alt-tech”-plattformar, sociala medier-sajter som riktar sig till personer som anser att sajter som Facebook, Reddit och Twitter förtrycker högeråsikter, har planerna varit än mer konkreta. På sajten Thedonald, som skapades efter att Reddit stängde av underforumet med samma namn, uppmanade användare varandra att ta med sig vapen och försöka stoppa kongressens godkännande av Joe Biden som USA:s nästa president. Enligt en rapport från tankesmedjan Advance Democracy, som granskat Thedonald, innehöll toppkommentarer på mer än hälften av inläggen som handlade om den 6 januari uppmaningar till våld, rapporterar NBC News.

”Om tiotusentals patrioter tar med sig vapen och stormar DC kan ingen annan än gud stoppa oss”, skrev en användare på forumet.

Dessa, helt öppna, planer om att stoppa kongressens arbete har även diskuterats på sajter som Parler och appen Telegram.

”Extremister har i veckor beskrivit sina planer om att delta i protester den 6 januari och uttryckt sin vilja att skapa kaos och våldsamheter. Vad vi nu sett är hur denna våldsamma retorik tagit sig uttryck som verklig fara”, säger Jared Holt vid Atlantic Councils Digital forensic research lab, till Buzzfeed News.

Hugo Ewald

hugo.ewald@dn.se

8 januari 2021

Journalister attackerades av Trumps anhängare

Journalister och fotografer hindrades att göra sitt jobb och förolämpades av Trumpsupportrar som stormade kongressbyggnaden. Flera fick sin utrustning förstörd. Den internationella journalistfederationen, IFJ, fördömer våldet och kräver åtgärder efter attackerna.

Under onsdagskvällen ristades orden ”Mörda medierna” (”Murder the media”) in i en av dörrarna till Kapitolium. Journalister och fotografer som rapporterade från stormningen av kongressbyggnaden omringades, hotades och förolämpades. Flera var tvungna att gömma sig eller ta skydd innan de kunde återuppta sitt arbete, skriver New York Times.

I en video som Bloomberg News-reportern William Turton postat på Twitter tar sig Trumpsupportrar över kravallstängsel till en liten yta avsedd för medier. ”Stick härifrån!” skanderar demonstranterna och slår sönder kameror, stativ och lampor. I en annan video hörs supportrar ropa orden som Trump ofta använt: ”Medierna är landets fiender” ”fake news” och ”förrädare”.

Från samma plats utanför Kapitolium delade Paul McLeod, politisk reporter på Buzzfeed, ett foto där en kameraledning syns hänga som en snara från ett träd. Senare berättade journalisten William Turton i en -intervju att efter att kongressbyggnaden väl tömts på obehöriga började Trumpsupportrar jaga och omringa personer som bar på en kamera eller en mikrofon.

På kvällen intervjuades även den republikanska politikern och före detta guvernören Sarah Palin av Fox News. Palin beskrev då händelserna vid och i kongressbyggnaden som ”en förödelse” som ”till stor del är mediernas fel”.

Attackerna mot journalister var inte begränsade till Washington. I Vancouver i Kanada samlades flera Trumpsupportrar på onsdagen i en protest mot valresultatet i USA. En fotojournalist på det kanadensiska tv-bolaget CBS News blev då överfallen och nerslagen av en supporter.

Internationella journalistfederationen, IFJ, har uppmärksammat och fördömt attackerna mot medier och journalister. På Twitter kräver federationen att våldet och hoten stoppas och att åtgärder vidtas mot de ”våldsamma skurkar som förstörde medieutrustning och gjorde en snara av kamerakablar.”

Sandra Stiskalo

DN Fortsättning 9 januari

STORMNINGEN AV KONGRESSEN. 9 januari 2021

Ledare: Efter fyra års förödelse är förvåning bara hyckleri

En efter en överger de honom, det är ministern, kongressledamoten, topprådgivaren. Så här knappt två veckor innan deras president tvingas lämna Vita huset är det ingen översvallande uppvisning i mod. Snarare liknar det råttorna som lämnar det sjunkande skeppet.

För alla visste de vem Donald Trump var långt innan han eggade sina fans att storma kongressen i onsdags. Vad som hände var ingen överraskning utan kulmen på en politisk karriär präglad av skandaler, lögner och kränkningar. Inte ens nu erkänner han sig besegrad, även om han talar om maktskifte.

Spektaklet grundlades i den rasistiska myten om att Barack Obama föddes i Afrika, och alltså inte hade rätt att bli president. Valrörelsen 2016 byggde Trump på utfall mot invandrare och kvinnor. I de republikanska primärvalen var den ene rivalen för kort, den andra för ful. Pappan till senator Ted Cruz pekades ut som delaktig i mordet på John F Kennedy, vilket fick Cruz att kalla Trump en ”patologisk lögnare”.

Men i onsdags var det just Cruz som ledde det republikanska korståget i kongressen för att tillbe lögnen om Trumps valseger i november.

Ingen borde heller kunna glömma hur Trump lät sina valmöten 2016 skandera ”lås in henne” om Demokraternas kandidat Hillary Clinton. Mot den bakgrunden var det logiskt att Trump i fjol ville kasta Joe Biden i fängelse.

Trumps fyra år vid makten har visat att ”alarmisterna” – de som tog honom på allvar – hade rätt från början. Hans ständiga falskheter blev alternativa fakta, sanningen däremot fake news.

Han fortsatte att hävda att Mexiko betalar för muren mot migranterna vid USA:s södra gräns. Han gullade

med Nordkoreas diktator, men förolämpade sina allierade i Nato. Han vägrade att visa upp sina deklarationer för att dölja att han inte betalar skatt. Han såg till att kvinnor fick betalt för att tiga om otrohetsaffärer. Han försvarade Ryssland mot de amerikanska underrättelsetjänsternas bevis om inblandningen i valet 2016. Han försökte få Ukraina att producera kompromettерande uppgifter om Joe Biden.

En rak linje går också från hur han bagatelliserade nazisternas kravaller i Charlottesville 2017 till den våldsamma attacken mot Kapitolium.

Trots allt blev Republikanerna ändå Trumps egendom, en personkult förklädd till parti. Kongressledamöterna var rädda för att han skulle bussa sina kärnväljare på dem. I stället för att protestera föll gräddan av etablerade politiker in i populistens led. Senatens majoritetsledare Mitch McConnell skyddade den förryckte presidenten, och dröjde flera veckor med att medge att Joe Biden vunnit valet.

Konservativa republikaner sålde också sina trossatser om såväl strama statsfinanser som författning, lag och ordning. Den kristna högern gav upp kraven på moral och anständighet. Alla var de redo att acceptera att presidenten stod över lagen, så länge han hette Donald Trump.

De försvarar sig med att de fick skattesänkningar och pålitliga domare. Men priset blev en mobb som intog den amerikanska demokratins högsäte.

Också i Sverige finns personer som aldrig såg, aldrig hörde. Jimmie Åkessons sverigedemokrater har hyst varma känslor för Trump. Riksdagsmannen Hans Eklind (KD) föredrog Trump före Biden. Högerdebattören Ivar Arpi märkte bara ”några arga 20-åriga killar i mjukisbyxor” när de bröt sig in i kongressen.

Den som är redo att göra allt för makten riskerar alltid att begravas av den.

Republikanernas väg tillbaka till principer, som var så lätta att överge, är minst sagt krokig. Partiets bas har förändrats radikalt genom ett inflöde av extrema trumpister.

Donald Trump har länge lekt med tanken att benåda sig själv, i förebyggande syfte. Han skulle behöva benåda hela det republikanska partiet.

DN 9/1 2021

STORMNINGEN AV USA:S KONGRESS. 9 januari 2021

Osannolikt att Republikanerna förnyas i grunden

New York. Stormningen av kongressen i Washington innebär en tillfällig kris för Republikanerna medan Demokraterna får medvind för en ambitiös agenda där de kan stärka amerikansk demokrati och rösträttigheter.

Men kuppförsöket var även en historisk triumf för våldsbejakande högerextremister.

Kommentar. Martin Gelin, DN:s korrespondent

En bild sticker ut från stormningen av kongressbyggnaden. En äldre man i vitt skägg och en collegetröja i samma stil som amerikanska skolbarn

brukar ha på sig när de kommer hem från ett sommarläger. Men i stället för namnet på en oförarglig semesterort lyder texten på tröjans bröst ”Camp Auschwitz”.

Han var inte den enda nynazisten bland de som stormade kongressen. Enligt experter på högerextrem aktivism syntes medlemmar från åtminstone fyra nynazistiska grupper, såväl som fascistiska Proud Boys, i vimlet. De kom dit beväpnade med gevär, rörbomber, molotovcocktails, redo att döda och skapa kaos. En ung högerextrem kvinna sade efteråt, skärrad av att faktiskt ha blivit utkörd, att polisen borde fokusera på sitt verkliga jobb: ”De ska skjuta Black lives matter-demonstranter, inte patrioter.”

Ingen som bevakat Donald Trumps regim de senaste fyra åren kan bli överraskad av att detta hände. Ingen kan heller förvånas över att Trump försvarade stormningen, med ord som redan etsat sig fast i amerikansk historia: ”We love you.” Detta var Trumps invasion och den gav oss en glimt av den amerikanska högerns jakobiner, redo att döda politiska motståndare.

Det är nu först och främst för detta som Trump kommer att bli ihågkommen.

Det ger onekligen Joe Biden och demokraterna rejäl medvind för en mer ambitiös agenda, där de kan stärka amerikansk demokrati, nominera nya domare till federala domstolar och upprätthålla rösträttigheter på federal nivå. Kanske kan de även expandera kongressen genom att förvandla Washington DC och Puerto Rico till delstater, så att de fyra miljoner amerikaner som bor där slutligen får representation i kongressen.

Det blir också lättare för Demokraterna att ställa Trump och hans medarbetare inför rätta. Experter på federal lag hävdar att Trump gjort sig skyldig till flera federala brott bara den senaste veckan.

Många förväntar sig även att det republikanska partiet nu till slut står inför en genuin period av reformarbete och förnyelse.

Sådana prognoser är sannolikt önsketänkande från liberaler och moderata republikaner.

En mindre grupp republikaner har tydligt tagit avstånd från stormningen, och även tidigare markerat distans till Trump. Senatorn Mitt Romney skällde ut sina partikamrater redan under kravallerna.

För de senatorer som mest lojalt stått bakom Trump, i synnerhet Josh Hawley och Ted Cruz, var veckans händelser genanta. De får nu svårare att omedelbart segla fram som politiska arvtagare till Trump.

Men det är värt att minnas att Trumps falang av republikanerna fortfarande är betydligt större än Romneys falang.

I den första mätningen efter uppploppen sade aningen fler republikaner att de stödjer stormningen av kongressen, än att de inte gör det: 45 procent mot 43 procent, enligt Yougov.

På torsdagsmorgonen röstade totalt 144 republikaner i kongressen, bara timmar efter att de själva hotats till livet av inhemska högerextremister, för precis de krav som högerextremisterna kommit med: att ogiltigförklara elektorsröster från delstater som avgjorde valet. Det var inte tillräckligt många för att göra någon skillnad, men det var en tydlig markering att Trumps falang av republikanerna kommer att leva vidare ett bra tag till.

Så vi bör inte föreställa oss någon väsentlig förändring av Republikanerna som parti. De två falangerna av partiet har samma ideologiska mål. De skiljer sig framför allt operativt, då den ena halvan av partiet förespråkar auktoritära metoder, medan den andra respekterar USA:s grundlag.

Vi får inte heller glömma att stormningen var en historisk triumf för högerextremister. Många har påpekat att extremisterna verkade sakna något konkret

mål när de väl var inne i kongressen. Men för många av dem var ockupationen själva målet. De var där för att skapa innehåll till sina konton på sociala medier, för att i sin tur rekrytera fler nya medlemmar till deras grupper.

Vi får räkna med att den våldsbejakande, utomparlamentariska högern kommer att växa under Bidens tid i Vita huset.

På torsdagen efter attentatet höll Rush Limbaugh, en högerpopulistisk radiopratare som bör betraktas som Republikanernas inofficiella chefsideolog, ett tal om att det här var ”Republikanernas 1776”, början på en ”ny amerikansk revolution”. Vi bör hålla ögonen på vad dessa personer säger de kommande veckorna. Än så länge ser jag inga tecken på att de gräver ner stridsyxorna.

Martin Gelin

9 januari 2021

”Det gick som det gick för att de här personerna är vita”

Washington DC. Vreden växer i USA efter stormningen av Kapitolium.

Allt fler pekar på skillnaderna mellan hur Trumpsupportrarna hanterades och hur polisen bemött det senaste årets protester mot rasism.

– Jag är chockad, säger Nadine Seiloe vid Black Lives Matter Plaza i Washington DC.

Sedan slutet av oktober har Nadine Seiloe kamperat på Black Lives Matter Plaza, som ligger intill avspärrningarna mot Vita huset i Washington DC. Hennes plan är att vaka över platsen tills Donald Trump har lämnat presidentposten.

Tidigare i veckan nåddes hon av uppgifter om att grupper på högerkanten planerade att storma Kapitolium och demolera Black Lives Matter Plaza.

– Jag bara skrattade. Och jag skrattade på onsdagsförmiddagen när jag såg de här människorna gå förbi. Jag tänkte ”lycka till med stormningen”, säger hon.

Några timmar senare kom rapporterna om skjutningarna. Då blev hon tvungen att evakuera.

– Inte i min vildaste fantasi kunde jag föreställa mig att de här skulle få lov att göra vad de gjorde i onsdags. Trots att jag är cynisk, och trots att jag kan det här landets historia, så trodde jag inte att de skulle få tillåtelse att göra detta år 2021, säger hon.

Black Lives Matter Plaza fick sitt namn den 5 juni, i ett beslut av Washington DC:s borgmästare Muriel Bowser, och som en direkt reaktion på dramatiken i huvudstaden, när Trump kallade in nationalgardet och federal polis för att trycka tillbaka demonstrationerna efter George Floyds död.

Nadine Seiloe har sällskap vid torget av Karen som inte vill uppge sitt efternamn. De faller varandra i talet, när de beskriver hur de själva har blivit bemötta när de protesterat mot rasismen i USA:

– Vi utsätts för tårgas …

– Och folk blir gripna …

– Bara för att de befinner sig på den här platsen. Fast de inte har gjort någonting.

Nadine Seiloe och Karen är inte ensamma om att känna chock och bestörtning.

Under de senaste dagarna har kongresspolisen utsatts för häftig kritik för hur Trumpdemonstrationen i onsdags kunde urarta. Demonstranterna klarade att klättra på murar och pressa sig förbi polisen in i kongressbyggnaden och hela vägen fram till den demokratiska talmannen Nancy Pelosis skrivbord. Det

finns uppgifter om poliser som poserat på selfies med upprorsmakarna och poliser som hjälpte till att öppna kravallstaket.

Bland kritikerna finns den före detta presidentfrun Michelle Obama och den tillträdande presidenten Joe Biden. Båda drar slutsatsen att demonstranter från Black lives matter hade bemötts med en helt annan brutalitet.

”Det är oacceptabelt”, skriver Biden på Twitter.

Och Black lives matters globala nätverk använder ord som kupp och hyckleri för att beskriva stormningen av Kapitolium. ”Tro inget annat, om demonstranterna vore svarta, skulle vi ha blivit tårgasade, slagna och kanske skjutna”, skriver organisationen på Twitter.

Nadine Seiloe kan bara instämma i den beskrivningen, där hon står i snålblåsten på Black Lives Matter Plaza.

– Den enda förklaringen till att det gick som det gick är att de här personerna är vita, säger hon.

Karen hävdar att vit makt-rörelsen har arbetat systematiskt för att infiltrera polismakten.

– De finns på insidan, säger hon.

Några meter bort står Kemp Gatewood som demonstrerat utanför Vita huset sedan våren 2018 för att göra 11 september till en minnesdag. Han är en svart man iförd en kampanjkeps för Trump.

– Jag stöder vår president, säger han.

Han fördömer våldet på Kapitolium men lägger skulden på några få extremister. Och han tycker inte att demonstranterna behandlades annorlunda än aktivister från Black lives matter.

– Jag har aldrig sett en vanlig Trumpsupporter bära sig illa åt, säger han.

Karin Eriksson

karin.eriksson@dn.se

9 januari 2021

Demokrater överväger riksrätt för att avlägsna Trump

Tunga demokrater uppges överväga en blixtsnabb riksrättsprocess mot president Trump om vicepresidenten vägrar aktivera det 25:e tillägget i konstitutionen för att avlägsna honom från makten.

Samtidigt säger Trump att han inte kommer att närvara vid Joe Bidens installation.

Kraven på Trumps avgång växer efter stormningen av den amerikanska parlamentsbyggnaden Kapitolium, som utmynnade i fem döda. Presidenten har anklagats för att ha uppviglat folkmassan.

Representanthusets talman Nancy Pelosi och senatens minoritetsledare Chuck Schumer, båda demokrater, kräver att vicepresident Mike Pence och regeringen aktiverar det 25:e tillägget i konstitutionen, som gör det möjligt att ta ifrån en president makten om denne inte kan fullgöra sina uppgifter.

”Om presidenten inte lämnar sitt ämbete omedelbart och frivilligt kommer kongressen att fortskrida med vårt agerande”, skriver Pelosi i ett brev till representanthusets medlemmar enligt New York Times.

Enligt en rådgivare är Pence dock emot idén.

Om man inte aktiverar tillägget vill Pelosi, Schumer och flera andra demokratiska ledare, inleda en omedelbar riksrättsprocess, uppger flera demokratiska källor till CNN.

Katherine Clark, vice talman i representanthuset, säger att representanthuset kan komma att rösta om saken i mitten av nästa vecka, skriver Politico. Men enligt källor till flera medier planerar demokrater i

representanthuset att starta processen redan på måndag.

En riksrättsprocess liknar ett åtal vid en vanlig rättsprocess. Om en majoritet av representanthusets 435 medlemmar bifaller anklagelserna går processen vidare till senaten där det krävs två tredjedelar av rösterna för att avlägsna presidenten. Den republikanske senatorn Ben Sasse menar att Trump har åsidosatt sin ämbetsed och säger att han definitivt kommer att ta ett förslag om riksrätt i beaktande.

Samtidigt skriver Trump på Twitter att han inte kommer att närvara vid Joe Bidens installation den 20 januari.

Marit Sundberg

marit.sundberg@dn.se

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 9 januari 2021

Det vet vi om människorna som stormade kongressen

Qanon-konspiratörer, medlemmar i högerextrema grupper, en nytillträdd republikansk politiker och en barbröstad man i päls fanns bland deltagarna som stormade Kapitolium under demonstrationen i onsdags.

Här är vad vi vet om de som deltog i uppploppet vid kongressen.

Tusentals Trumpanhängare demonstrerade i Washington på onsdagen. De skanderade ”We love Trump!” och ”Stop the steal!” med hänvisning till den grundlösa konspirationsteorin om att utbrett valfusk ledde till att Joe Biden vann presidentvalet förra året.

Efter att president Donald Trump i ett tal uppmanat sina följare att ”gå ner till Kapitolium” tog sig tusentals personer till kongressbyggnaden där kongressen var i färd med att godkänna Joe Bidens valvinst. Där utbröt kaos när demonstranter forcerade avspärrningar, klättrade uppför murar och slog sönder fönster för att till slut ta sig in i kongressen. Bilderna kablades ut över världen, och reaktionerna lät inte vänta på sig.

Men vilka var det som stormade byggnaden?

Enligt den amerikanska organisationen Anti-Defamation League (ADL), som kartlägger högerextrema rörelser, var en av de grupper som var aktiva redan under tisdagskvällen i Washington DC den militanta gruppen Proud boys. Gruppen blev bland annat välkänd efter att Donald Trump under en debatt inför presidentvalet, när han ombads att ta avstånd från sådana grupper, uppmanade dem att ”ta ett steg tillbaka och vara redo” efter valet.

Gruppen har på plattformar som Parler, som DN tidigare beskrivit som ”ett tillhåll för de som fortsätter att sprida grundlösa anklagelser och konspirationsteorier om att valfusk ligger bakom Joe Bidens valseger”, i förväg diskuterat logistiken kring protesterna som skedde i onsdags. Enligt ADL diskuterade man bland annat vilka vägar man skulle kunna ta till USA:s kongressbyggnad Kapitolium.

På en Facebooksida uppmanades följarna att dela adresser till gruppens ”fiender” enligt New York Times, och följare delade bilder på vapen som de sade att de skulle ha med sig under demonstrationerna. Man refererade där också till möjligheten att just ”ockupera” kongressen.

Enligt ADL har flera slagsmål där medlemmar i gruppen varit involverade under tisdagen och onsdagen fångats på video, och på deras egen kanal på chattjänsten Telegram syntes medlemmar som forcerade säkerhetsbarriärer och slogs med poliser vid kongressen.

Kanalen publicerade på onsdagskvällen även en kommentar om att deras ”kollektiva styrka höll politiker i Washington i total terror”.

”De svekfulla poliserna var också vettskrämda”, skrev man, enligt ADL.

Proud Boys ledare Enrique Tarrio greps av polis i Washington DC på måndagen, anklagad för vapeninnehav och för att under en tidigare protest ha bränt upp en Black lives matter-banderoll. Han släpptes på tisdagen men beordrades att lämna delstaten, för att endast kunna återvända för vissa ärenden, som att träffa sin advokat. Enligt Tarrio var det 2 000–2 500 andra medlemmar i gruppen som deltog under demonstrationerna på onsdagen.

DN träffade Enrique Tarrio inför presidentvalet i november:

– Vi såg till att det republikanska partiet äntligen fick ett par pungkulor, sade han då.

Då menade extremismforskaren Samantha Kutner vid University of Nevada att Proud boys, som bildades år 2016, är en av ”västvärldens farligaste organisationer”.

Förutom Proud boys säger företrädare för ADL till AP att man sett medlemmar från flera nynazistiska och vit makt-organisationer bland de demonstranter som samlades vid Kapitolium.

I otaliga bilder och klipp från stormningen figurerar en tatuerad, barbröstad man med röd-, vit- och blåmålat ansikte, klädd i päls och med horn på huvudet. Mannen är en av frontfigurerna inom rörelsen som associeras med konspirationsteorin Qanon, enligt tidningen Arizona Republic. Han har synts på ett antal högerextremistiska och anti-lockdowndemonstrationer i Arizona de senaste åren. Själv kallar han sig ibland för ”Q-Shamanen”.

Han har själv tidigare berättat för just Arizona Republic att han ser ut som han gör för att skapa uppmärksamhet kring sig, något som gör det lättare

för honom att sprida sina idéer om Qanon ”och andra sanningar” som han hittat på nätet.

– Vid en viss punkt klickade allt. Åh Gud, nu förstår jag vad det är som pågår, har han berättat att han tänkte när han började intressera sig för Qanon-konspirationerna.

Att Qanon-anhängare deltog i onsdagens händelser är inte konstigt, eftersom dessa ligger i linje med den retori som gruppen vanligen har, enligt Jonathan Greenblatt, chef för ADL.

– Qanon har uppmanat till den här typen av galenskap i åratal, säger han till nyhetsbyrån AP.

Flera av de som stormade kongressen direktsände händelserna online. En av dem kallas för ”Baked Alaska”. Han är en vit makt-anhängare som innan han stängdes av från Twitter år 2017 hade runt 200 000 följare som kunde läsa hans antisemitiska uttalanden, enligt människorättsorganisationen Southern Poverty Law Center.

Under sin 20 minuter långa livesändning inifrån kongressen menade han bland annat att han hade för avsikt att sova över i lokalerna, och sa att han skulle försöka ringa till Trump inifrån kongressen.

Inifrån talmannen Nancy Pelosis kontor togs bilder på en äldre man som satt sig i hennes kontorsstol, där någon lämnat en mapp med överskriften ”Vi kommer inte backa”. Mannen som syntes på bilderna syntes senare utanför kongressen, och skröt för demonstranter och medier om hur han tagit sig in på kontoret och tagit ett personligt brevpapper från talmannen. Han hävdade att han inte brutit sig in, utan ”puttats in av folkmassan” enligt New York Times.

– Jag kommer väl fortsätta säga att det var det som hände hela vägen till fängelset, sade han enligt tidningen.

Bland de som uppmärksammats finns också en nytillträdd republikansk politiker från West Virginia. Derrick Evans, som valdes in i delstatskongressen i november, lade upp ett flertal klipp från

demonstrationerna under onsdagen på sin privata Facebooksida, under hashtaggen #stopthesteal (som refererar till konspirationsteorin om att utbrett valfusk lett till att Joe Biden segrade i presidentvalet).

Han lade upp ett klipp på hur han tillsammans med en grupp andra demonstranter tog sig in i Kapitolium, enligt Huffington Post.

”Vi är inne! Vi är inne!”, ropar han och fortsätter:

”Vem hade kunnat tro att det här skulle hända i dag?”

Derrick Evans har senare tagit bort just det videoklippet från sin Facebooksida. I ett uttalande skriver han och tackar alla som har stöttat honom under onsdagen. Han menar att han har för vana att filma händelser runtom i USA, och att han på onsdagen fick möjlighet att filma det som utspelade sig i kongressen. I uttalandet hävdar Evans att han inte deltog i någon förstörelse och att han inte ”hade några negativa interaktioner med brottsbekämpande myndigheter”. ”Jag var bara där som en självständig medlem av medierna för att filma en historisk händelse”, avslutar han.

Vad repressalierna kommer att bli för politikern återstår att se. I ett uttalande säger delstatskongressens talman, republikanen Roger Hanshaw, att yttrandefrihet och fredliga protester är fundamentala värderingar i det amerikanska samhället.

”Men att storma regeringsbyggnader och delta i ett våldsamt, avsiktligt störande av en av vår nations mest fundamentala politiska institutioner är ett brott som bör åtalas med lagens fulla kraft”, skriver han i ett uttalande.

Tidigt spreds felaktig information om att de som stormade Kapitolium i själva verket inte var Trump-anhängare, utan antifascistiska aktivister. Inlägg i sociala medier om detta fick tusentals delningar. Enligt bland annat faktakollssidan Snopes och New York Times finns inga bevis för att antifascistiska aktivister var inblandade i stormningen. De fotografier som

spridits för att ”bevisa” påståendena ska i stället visa kända anhängare till den nynazistiska rörelsen.

Under dagarna före stormningen rapporterade Business Insider att gruppen Proud boys ledare skrivit på plattformen Parler att gruppen vid detta tillfälle skulle gå ifrån sina vanliga gula och svarta kläder, och i stället klä sig helt i svart för att kunna hålla sig ”inkognito och sprida sig över Washington DC i mindre lag”.

Fler än 80 personer har än så länge gripits efter upploppet, många av dem för att ha brutit mot det utegångsförbud som infördes i Washington DC men några också för vapenbrott.

Flera av dem som deltog i stormningen har också blivit avskedade av sina arbetsgivare.

Fem personer har hittills avlidit. En kvinna sköts under tumultet inne i Kapitolium, och avled senare av sina skador. På torsdagen dog en polis som skadades under upploppet. Enligt New York Times skadades 50 poliser.

Evelyn Jones

evelyn.jones@dn.se

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 9 januari 2021

Karin Eriksson: Donald Trumps tal kom två månader för sent

Det här var talet som Donald Trump borde ha hållit för två månader sedan.

Då hade han kanske sluppit svika sina väljare.

WASHINGTON. Det var på förmiddagen den 7 november, efter fyra dagars spännande rösträkning, som de stora tv-bolagen i USA tog beslutet att peka ut en vinnare i presidentvalet 2020. Samma kväll höll Joe Biden segertal hemma i Delaware. Gatorna i Washington DC fylldes av segerrusiga demokrater.

Det tycktes vara dags för ett nytt kapitel i USA:s politiska historia. Men Donald Trump vägrade vända blad.

Under de kommande två månaderna skulle han göra frenetiska ansträngningar för att underminera valresultatet, med en aldrig sinande ström av ogrundade påståenden om massivt valfusk på olika nivåer. Så sent som på trettondagen, strax innan kongressen skulle godkänna valresultatet, försökte han elda upp massorna vid demonstrationen i Washington DC.

”Vi kommer aldrig att ge upp, vi kommer aldrig att erkänna oss besegrade, det händer inte”, hette det då, strax innan kongressledamöterna skulle börja debattera elektorsrösterna.

Sedan stormades Kapitolium. Företrädare för militanta högergrupper var med i täten.

Den välvilligaste av tolkningar är att Trump hade underskattat kraften i den rasande folkmassan och

faran med den uppretade mobben. Men i sådana fall misslyckades han grovt med sitt uppdrag som överbefälhavare i USA. Det vore nog att underskatta hans intelligens.

Möjligen har den avgående presidenten insett att han har skadat något som han verkligen sätter värde på – sig själv. Allt mer isolerad och ställd inför förnedringen att bli avsatt i förtid plockade han upp manualen för ett tal från en politiker som förlorat. Och så redigerade han den lite.

Några värdiga formuleringar om efterträdaren blev det inte, däremot en karaktäristisk hantering av fakta i inledningen om Kapitolium. Donald Trump hävdar att det var han som kallade in nationalgardet mot demonstranterna, men enligt CNN kom ordern från vicepresidenten Mike Pence som ska ha brutit kontakten med Trump.

Men hans framträdande blev i princip ett erkännande av valresultatet. Och det var Trumps egna stödtrupper som tvingade fram talet, där det politiska systemet och domstolarna misslyckats. Situationen blev ohållbar efter blodspillan på Kapitolium, när fem människor fick sätta livet till, en av dem en kongresspolis.

Därför väljer Donald Trump att fördöma våldsverkarna och kräva att lugnet ska återställas. Han säger att kongressen har bekräftat valresultatet, att en ny administration tillträder den 20 januari, och att han ska fokusera på en smidig och ordnad övergång.

Han sviker sitt löfte till kärnväljarna och ger upp.

Frågan är hur anhängarna kommer att reagera.

Det var kallt och ödsligt i Washington DC på torsdagskvällen den 7 januari. Många av demonstranterna lämnade huvudstaden tidigare på dagen, i tron att de skulle fortsätta kampen mot valresultatet på hemmaplan. De vägrade att acceptera Joe Biden som president. ”Bara om helvetet fryser till is”, konstaterade en Trumpanhängare som DN pratade med.

Någonstans ska all denna frustration kanaliseras.

Blev det demokratin som knäckte Donald Trump eller Donald Trump som knäckte demokratin? Beskedet borde ha kommit för två månader sedan, men det är fortfarande inte klart.

Karin Eriksson

karin.eriksson@dn.se

9 januari 2021

”Att tjäna som er president har varit den största äran i mitt liv”

För första gången säger Donald Trump att han lämnar över presidentmakten under nästa mandatperiod i USA. I ett klipp som presidenten twittrade natten till fredagen lovar han ett ”ordnat överlämnande” och manar samtidigt till lugn.

– Att få ha tjänat som er president har varit den största äran i mitt liv, säger han i uttalandet.

President Donald Trump gjorde sitt första uttalande efter att Twitter och Facebook beslutat att stänga hans konton under torsdagen. De två sociala mediejättarna ansåg att presidenten genom sina uttalanden ökade risken för våldsamheter vid kongressen i Washington.

Twitter hävde avstängningen efter tolv timmar och strax efter klockan 01, svensk tid, lade Trump ut en ny video på sitt Twitter-konto. Han förklarar nu att han är upprörd över attacken mot Kapitolium.

– Jag skulle vilja börja med att kommentera den avskyvärda attacken mot Kapitolium. Precis som alla andra amerikaner är jag bestört över det laglösa våldet och förstörelsen, säger han i sitt uttalande på Twitter.

Trump säger vidare att de demonstranter som deltagit i stormningen av kongressbyggnaden Kapitolium i onsdags kväll även besudlade den amerikanska demokratin.

Stormningen inleddes då den amerikanska kongressen skulle godkänna Joe Biden som USA:s nästa president. Trump hade då uppmanat sina anhängare att ta sig dit för att ”visa styrka” mot valresultatet.

Hundratals Trump-anhängare tog sig in i byggnaden i Washington och flera demonstranter lyckades ta sig in till senatens kammare och talmannens stol.

Presidenten hävdar i sitt senaste uttalande att han skickade nationalgardet till huvudstaden för att säkra kongressen. Men källor uppgav för CNN att det var vicepresident Mike Pence, inte Donald Trump, som såg till att USA:s nationalgarde kallades till oroligheterna vid Kapitolium i onsdags.

I sitt uttalande under natten till fredag beskriver presidenten det intensiva val som USA fått uppleva under hösten och förklarar samtidigt att Trumpkampanjen använt alla lagliga medel för att utmana valresultatet.

Denna gång påstod han däremot inte att det förekommit valfusk – utan framhöll att han velat skydda demokratin.

– Mitt enda mål var att säkerställa valets integritet. Genom att göra det försvarade jag USA:s demokrati och fortsätter att tro att vi måste stärka våra lagar kring valet för att verifiera alla röstares identitet.

Nu konstaterar han att kongressen har auktoriserat resultatet och en ny administration kommer att sväras in den 20 januari.

– Mitt fokus ligger nu på att genomföra ett smidigt och ordningsamt maktskifte. Till alla medborgare, att få ha tjänat som er president har varit den största äran i mitt liv, säger han och fortsätter:

– Till alla mina sympatisörer, jag vet att ni är besvikna, men jag vill också att ni ska veta att vår fantastiska resa bara har börjat, säger han.

Under torsdagen hade fler än 170 kongressledamöter uppmanat Donald Trump att avgå, däribland amerikanska representanthusets talman, demokraten Nancy Pelosi.

Johanna Sundbeck

johanna.sundbeck@dn.se

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 9 januari 2021

Onsdagens händelser i Washington var oundvikliga

Bilderna från stormningen av Kapitolium - kommer att förfölja oss i många år. En av världens äldsta demokratier har skadats svårt av en narcissistisk dokusåpastjärna, skriver statsvetaren Yascha Mounk.

Som Aristoteles en gång slog fast i sin Poetik bör ett drama avslutas på ett oundvikligt men samtidigt överraskande vis. Om det stämmer har Donald Trumps fyra år som president just slutat på ett mycket passande sätt. Kapitolium är den mest dominerande byggnaden i Washington. Nyanlända turister tar ofta fel på den och Vita huset, då kupolen ju syns på så långt håll. Och även om den amerikanska demokratin uthärdat många stormar så har senatorer och

representantthusets ledamöter i mer än tvåhundra år utan avbrott kunnat sköta sitt arbete i dessa salars upphöjda lugn. Det senaste tillfälle då demokratins fiender lyckades storma Kapitolium var 1814, då brittiska trupper intog Washington.

Det är därför onsdagens händelser, till skillnad från andra av de senaste fyra årens deprimerande incidenter, kommer att bli ihågkomna i många decennier. Det var första gången ett upplopp lyckades avbryta de folkvalda representanternas arbete. Och den person som bar ansvaret för att ha trummat ihop denna mobb och rikta dess vrede var inte någon fanatisk terrorist eller religiös kultledare utan USA:s president. När Trump förlorat omvalet med en marginal på mer än sju miljoner röster började han sprida alltmer desperata konspirationsteorier om valfusk. Och med en envishet som trotsat allt förnuft vägrar han fortfarande erkänna att Joe Biden slog honom i ett öppet, demokratiskt och legitimt val.

I onsdags nådde detta sorgliga spektakel sitt slut. Kongressen var på väg att slå fast valresultatet. Ingenting skulle nu kunna hindra att Joe Biden blir USA:s 46:e president. Men för att i sista sekund försöka stoppa resultatet av fria och öppna val uppmanade Trump sina anhängare att samlas i Washington. På onsdagens morgon höll han sitt tal till dem där han sade: ”Vi ska gå ner till Kapitolium… ni kan aldrig ta tillbaka vårt land genom att vara svaga. Ni måste visa er styrka.”

Uppeldade av hans agitation – och styrkta av den lokala polisens beklagliga flathet – tog sig några demonstranter genom de bräckliga avspärrningar som skulle skydda den amerikanska demokratins hjärta. Kongressledamöter och senatorer fick avbryta sitt viktiga arbete för att sätta sig i säkerhet. Hundratals Trumpsupportrar tog sig sedan in och inledde sin skövling av byggnaden. Beväpnade säkerhetsvakter med dragna vapen försökte stoppa en växande ström demonstranter från att ta sig in i representanthusets kammare, samtidigt som de sista avspärrningarna gav vika. En barbröstad man i en enorm pälsmössa med

horn klev upp på senatens podium, vände sig mot salen och spände sina muskler i en segergest.

När allt var över hade det mest absurda upplopp som skådats sedan Woody Allen-filmen ”Bananas” inte ändrat särskilt mycket. Polisen tog tillbaka kontrollen över Kapitolium. Och den gigantiska skammen över vad man tillåtit ske tycktes ändå få några ur Trumps politiska gisslan, bland dem vicepresident Mike Pence, att distansera sig från den man som så länge hållit dem fångna. Såväl senat som representanthus röstade till sist och med klar majoritet för att valresultatet skulle respekteras.

Fastän vi genomlevt fyra år då Donald Trump ständigt hittat på nya sätt att attackera USA:s demokrati kan bilderna från detta upplopp fortfarande chocka och överraska oss. Under onsdagen fick jag dussintalet meddelanden från vänner världen över som inte kunde tro vad de såg när bilderna från Washington landade på deras skärmar. Men för dem som forskat i den auktoritära populismens historia framstod samma händelser som oundvikliga.

Från det ögonblick han gav sig in i politiken har Donald Trump gjort klart att det är han, och bara han, som representerar det amerikanska folkets vilja. Det är denna övertygelse som gång på gång har lett honom till sammandrabbningar med de demokratiska institutioner som stått i vägen för hans nyckfulla maktutövning. Enligt hans sätt att se på saken har varken domstolar eller folkvalda någon rätt att förhindra det amerikanska folkets röst – så som hans narcissistiska själ tolkar den. Denna djupt liggande övertygelse är förklaringen till att Trump varit oförmögen att acceptera ett legitimt valresultat. Han vet ju att han själv är folkviljans sanna uttolkare – då kan ett valresultat som säger något annat inte vara på riktigt. För den som svalt hans populistiska premisser kan den enda logiska förklaringen till ett omöjligt faktum bara finnas i tillkrånglade konspirationsteorier om stulna röster.

Det vi bevittnat är motbjudande och pinsamt. Men mitt i detta elände ska vi också komma ihåg att den amerikanska demokratin under de senaste fyra åren

klarat sig igenom ett eldprov många andra länder misslyckats med. Den amerikanska pressen rapporterade hela tiden om Trumps attacker mot demokratins institutioner. Grupper ur civilsamhället fann nya och uppfinningsrika sätt att försvara dem. Tiotals miljoner amerikaner gick till valurnorna just för att få bort Trump från makten. Tjänstemän på delstatsnivå försvarade sig modigt mot försök att skrämma dem till lydnad. Och vi ska också komma ihåg att ett stort antal republikanska senatorer och ledamöter från representanthuset också slutligen ställde sig bakom ett legitimt valresultat.

USA:s institutioner har tagit stor skada. Även ur ett mycket optimistiskt perspektiv går det att se hur det kommer att ta decennier att återskapa det förtroende och den prestige de nyligen hade. Bilderna från gårdagen kommer under många år att förfölja oss. Men i många andra länder, från Europa till Asien, från Afrika till Sydamerika, har auktoritära populister erövrat makten över sina länders politiska system. Och många andra står väntande i kulisserna, redo att försöka följa samma strategier.

En seger för dessa populister är på intet sätt ofrånkomlig. Men efter att ha bevittnat den fruktansvärda skada som en narcissistisk dokusåpastjärna lyckats tillfoga en av världens äldsta demokratier ska ingen bli förvånad om de lyckas ta makten i än fler länder. Slutstriden mellan demokratin och populismen har bara inletts.

Yascha Mounk

DN 10 januari 2021

MPDC
METROPOLITAN POLICE
U.S. CAPITOL POLICE

10 januari 2021

Peter Wolodarski: Vi tillät Donald Trump att förgifta oss

Ska det krävas ett stormat parlament för att vi ska vakna? Veckans tragedi har möjliggjorts av dem som tittat åt sidan när Trump hållit på.

Onsdag var tänkt att bli en intressant dag på jobbet för Erin Schaff. En dag då hon precis som så många gånger tidigare skulle bevaka makthavarna i Washington. En dag då hon skulle plocka fram sin kamera för att dokumentera, skildra och berätta vad som rör sig i den amerikanska demokratins hjärta.

Onsdag blev en dag då Erin Schaff, i likhet med så många andra som befann sig i USA:s kongress, kom att frukta för sitt liv.

När Donald Trumps anhängare stormade Kapitolium förvandlades den lagstiftande grenen av USA:s politiska styre – de folkvaldas hus – till en oroshärd, platsen där en beväpnad mobb under några timmar lyckades utlösa laglöshet.

Först trodde Erin Schaff att det handlade om en liten grupp som oväntat brutit sig in. Hon såg dem utanför senatens kammare. De skrek och ville ta sig in i salen. Hon föreställde sig att detta var dagens chockerande nyhet.

Hon hade fel. Nere i rotundan observerade hon plötsligt flera hundra ligister som sprang omkring, skrek och släpade på en talarstol. En ensam polis bevakade en dörr. Massan lät sig inte stoppas, den strömmade plötsligt in utifrån.

Erin Schaff flydde. Snart var några av våldsverkarna, klädda i svart, ikapp henne. De tog tag i hennes id-kort, där det framgick att hon arbetade för New York Times. De blev ursinniga och kastade ner henne på golvet, grep tag i hennes kameror. Schaff berättar: ”Jag

började skrika efter hjälp så högt jag kunde. Ingen kom. Folk glodde. Vid detta tillfälle tänkte jag att de skulle döda mig och att ingen skulle stoppa dem”.

Erin Schaff klarade sig, mobben förstörde hennes utrustning och drog vidare mot nästa mål.

Men den skräck hon kände, delades av så många andra den dagen inne i USA:s demokratiska maktcentrum:

Kongressledamöter – USA:s folkvalda – som fick sätta på sig gasmasker och fly i Kapitoliums underjordiska system. Vakter som drog vapen. En polis som fick betala med sitt liv.

Under en otäckt lång stund visste ingen vad som skulle hända, om säkerheten kunde garanteras, hur länge Trumpligisterna skulle lyckas kapa den demokratiska processen.

Det som hände i onsdags kommer för alltid att skriva in sig i USA:s historia som en mörk dag. Det var tillfället då Joe Biden under en normalt sett symbolisk ceremoni skulle bekräftas av kongressen som USA:s nästa president. En dag då demokratin triumferar, väljarnas val manifesteras.

Men det blev ett tillfälle som skändades av presidentens stormtrupper, som Trump i ett videotal efter inbrytningen valde att skicka en hälsning till som innehöll orden: ”We love you”.

Ingen som följt amerikansk politik de senaste fem åren borde vara överraskad. Ingen som lyssnat på vad presidenten sagt på sina kampanjmöten under dessa år, som följt vad han skrivit i sociala medier, som brytt sig om vad han uttalat i otaliga intervjuer, kan hävda att varningarna inte funnits i det öppna (vilket gör den bristfälliga säkerheten i onsdags till en massiv skandal i sig).

Donald Trumps presidentkampanj inleddes med lögner, hat och konspirationsteorier. Attacken mot kongressen blev den förväntade förlängningen av hans presidentskap, en extremt farlig händelse som Trump personligen bär det fulla ansvaret för, inte minst för att han uppviglade till den.

Jag vet inte hur många gånger de senaste åren jag fått höra i Sverige att det tjatas för mycket om Donald Trump, att vi måste sluta vara hysteriska, att vi i stället för att fördöma borde försöka ”förstå” och vara ”nyfikna”.

Kan vi vara överens om att från och med nu kalla en spade för en spade? Att sluta skapa en falsk balans mellan normala politiker och dem som angriper demokratin – inte minst gäller detta våra egna public service-medier, som blivit så nervösa för kritik att de gradvis förskjutit sina egna värdeskalor? Att ta auktoritära maktfigurer på allvar, att aldrig underskatta vad de säger?

Det är inte bara USA som måste dra slutsatser av denna tragedi. Det behöver alla som bryr sig om folkstyrets framtid.

Om detta kan inträffa i världens mäktigaste demokrati kan det hända överallt. Demokratin kan rämna fortare än vi anar. Inget land är vaccinerat mot vår tids auktoritära pandemi, även om vissa nationer på grund av sina historiska erfarenheter förstår farorna bättre än andra.

De är medvetna om vilka krafter som kan framkallas när farliga lögner och konspirationsteorier får spridas i stor omfattning på sociala medier, när nyckelaktörer bidrar till att brutalisera offentligheten, samtidigt som den demokratiska kompromissen förkastas till förmån för hatisk retorik.

Det är ingen tillfällighet att Tysklands kristdemokratiska förbundskansler Angela Merkel varit den västliga ledare som tydligare än någon annan varnat för Donald Trumps praktik, från dag ett.

Merkel kan sitt lands historia. Hon vet hur sköra de till synes bergfasta institutionerna kan vara.

De har ofta ett imponerande arkitektoniskt yttre, men kan om det vill sig illa dräneras på demokratiskt innehåll.

I USA har Trumps korståg mot landets demokratiska system inte skett i ett vakuum. Det har möjliggjorts

därför att ett av de två statsbärande partierna, Republikanerna, spelat med i processen. Deras ledare trodde att de kunde hålla Trump i tyglarna och samtidigt dra taktisk nytta av honom. Men precis som man kunde befara utifrån historiska erfarenheter tappade de tidigt greppet och blev medskyldiga till tragedin.

Utgången av detta drama är fortfarande osäkert, även om våldsverkarna är borta från kongressen. Vi kan inte ens känna trygghet om Trump lagligen skulle avlägsnas som president före den 20 januari (vilket borde ske) eller om han efter stundande juridiska processer hamnar i fängelse (vilket han sannolikt förtjänar utifrån allt som framkommit).

Trump har dragit med sig så många i sin egen undergång, att det krävs en historisk och bred kraftansträngning för att återuppbygga det som skadats.

Resten av världen har fått en unik varning. Ta farorna med de högerauktoritära strömningarna på absolut största allvar. Tro inte att detta bara handlar om USA.

Peter Wolodarski

peter.wolodarski@dn.se

peter.wolodarski@dn.se

chefredaktör

NEBRASKA
CHIEF STANDING BEAR
Ma°chú-Na°zhí°
c.1879-1908
EDISON
OHIO
GENERAL JOHN SEVIER

STORMNINGEN AV KAPITOLIUM. 10 januari 2021

Åsikterna går isär om hur ett splittrat USA ska läka

Joe Biden har lovat att vara ”alla amerikaners president” – men tusentals Trumpanhängare har tagit till våld för att hindra honom. I det delade USA går uppfattningarna isär inte bara om vad som är rätt väg för landet, utan också om vad som är sant. Kan USA bli helt igen?

Stormningen av Kapitolium var extraordinär, men Washington har blivit en allt vanligare scen för konfrontation. Staden är en symbol för makten, och någon liten protest pågår alltid utan- för Vita huset. Men våldsamheter har tidigare varit ganska sällsynta.

De senaste månaderna har varit annorlunda. Sommarens Black lives matter-protester ville inte upphöra. Efter presidentvalet har tusentals Trumpanhängare demonstrerat vid flera tillfällen, till stöd för presidenten. De kulminerade i onsdagens våldsamheter, då hundratals personer tog sig in i kongressbyggnaden.

Trumps anhängare har obefintligt förtroende för den kommande presidenten.

Joe Biden hoppas kunna ändra på det.

I sitt första tal som erkänd vinnare den 7 november sa han: ”Det är dags att lägga undan den hårda retoriken. Sänka temperaturen. Se varandra igen. Lyssna till varandra igen. För att nå framgång måste vi sluta behandla våra motståndare som fiender. Vi är inte fiender. Vi är amerikaner.”

Budskapet är ett som han framhållit under hela kampanjen: ge mig ert förtroende, och jag ska vara allas president.

Är det möjligt?

Den politiska polariseringen i USA har ökat i över 40 år. Den är nu på flera sätt den mest extrema sedan åren före inbördeskriget, i mitten av 1800-talet. Motsättningarna märks i kongressen, i valkampanjer, i personliga relationer.

Den handlar inte längre bara om politiska sakfrågor, utan om skild världssyn.

80 procent av väljarna menar att den andra sidans sympatisörer har en helt annan uppfattning om vad som utgör amerikanska kärnvärderingar, enligt Pew Research.

Nio av tio uppgav inför valet att en seger för motståndarkandidaten riskerade att åsamka USA allvarliga skador.

På ett anmärkningsvärt symmetriskt sätt är väljarna alltså ense om att de är djupt oeniga.

Vad kan förena er? Under några veckor i USA ställer jag den frågan till nästan alla amerikaner jag intervjuar. Hög- och lågutbildade, arbetslösa, pensionärer, studenter och professorer, från olika delar av landet.

Svaren jag får är vitt skilda.

– Svår fråga. Vi har inte samma uppfattning om vad USA är eller ska vara, säger Dominique di Marco, en 23-årig man i jeans och svart huvtröja.

Han är uppvuxen utanför Reading, Pennsylvania, där Trump håller ett av sina sista kampanjmöten före valet.

– Jag tror att vi måste hitta en ny gemensam historia. Tidigare var nog religionen något som höll människor samman, men så är det inte längre, säger Dominique Di Marco och tar ett bloss på sin cigarrett.

Han vill kolla på Trump mest för skojs skull. Han tror att folk är mer överens än vad som framgår i medierna, men att de skarpa politiska linjerna också förstör.

Efter valmötet säger en kvinna i en sliten jacka, för tunn för väderleken, som svar på min fråga:

– Om människor bara får arbeta! Jobb. Jobb. Jobb!

Tills vidare ser de Joe Biden som en socialistisk fara. De tycker att Trump blir orättvist attackerad av medier och politiska motståndare. För publiken på kampanjmötet är presidenten okorrumperad.

– Jag har funderat mycket på vad som kan hela USA, vad frågan innebär, säger William Antholis, chef för presidentforskningsinstitutet Miller Center i Charlottesville.

Han är orolig över att en majoritet av de republikanska väljarna inte betraktar valresultatet som legitimt, och att uppemot en tredjedel av befolkningen inte ser Joe Biden som rättmätig president. Det är väljare som är svåra att nå, eftersom de befinner sig i en medial bubbla där konspirationsteorier har fäste.

– Om Biden i stället väljer att rikta sig till dem som accepterar att Trump förlorade, är jobben den enda fråga som är vettig att tala om. Och det handlar både om vilka budskap man för ut – och om att faktiskt skapa fler arbetstillfällen.

Många Trumpväljare lägger skulden på motsättningarna på medierna, som de anser driver en vänsteragenda. De har slutat följa etablerade nyhetsmedier till förmån för smalare sajter och kanaler.

Cynthia Idriss Miller, en USA:s främsta forskare om högerextremism i USA, varnar för att inget enande är möjligt om Biden inte placerar frågan om desinformation högst upp på dagordningen. Hon kallar det en utmaning av rang.

– Vi måste också veta att ordningsmakten behandlar människor lika. De senaste dagarna har tydligt visat att polisen ser olika på risken för våld, beroende på vem som protesterar. Innan vi har tagit itu med det, tror jag inte landet kan läka.

Det amerikanska valsystemet gör det inte lättare att hitta en gemensam kurs. Statsvetare brukar ta upp tvåpartisystemet, som driver människor in i ett antingen eller; systemet med primärval, samt

omfattande inflöde av pengar i politiken, något som ofta gynnar mer extrema kandidater.

Men i Buchanan county, ett fattigt område i sydvästra Virginia, framhåller Vernon Presley något annat. Han är i femtioårsåldern och sedan flera år lokal ordförande för Demokraterna i länet. Där röstade mer än åtta av tio på Donald Trump.

– Vi har precis gått igenom ett presidentval. 2021 är det delstatsval här i Virginia, med guvernörsval och val till den lagstiftande församlingen här. Vi ligger i startgroparna för en kampanj nu i januari. Året därpå är det mellanårsval, och året efter ytterligare lokala val. Sedan är vi framme vid 2024, och ett nytt presidentval. Folk är så splittrade, men de ställs ju mot varandra hela tiden. Vi behöver en paus.

Vernon Presley tycker att avståndet mellan människor har ökat under de senaste åren. Som lokal ledare för Demokraterna idkar han viss självkritik, men skyller i huvudsak på Republikanernas hårda fokus på socialkonservativa frågor, som abort.

Den enskilt vanligaste invändningen jag hör mot en möjlig försoning är den rasism som funnits med sedan landet grundades. Protestvågen mot rasismen inom polisen har inte dött ut. Nästan alla som omedelbart tar upp frågan är afroamerikaner.

Lauri Jones, en ung kvinna som jobbar på bank i New York, säger:

– Ska USA läka måste vi börja från scratch. Jag ser inte att det kommer att ske. Vi föds inte som rasister, men så länge rasistiska föreställningar lärs ut, så går det inte att enas.

En äldre svart dam som firar Bidens valseger vid Black Lives Matter Plaza ett stenkast från Vita huset, i medhavd fällstol, säger att hon saknar Barack Obama. När jag undrar vad hon tror att Joe Biden kan göra för USA blir svaret kort:

– Gud! Bara Gud och Jesus Kristus kan rädda oss.

Även om amerikanerna är allt mindre religiösa förblir USA ett religiöst land. ”Gud”, ”Kristus” och ”gospeln”

återkommer som svar på mina enträgna frågor, och inte enbart från pastorer och gudstjänstbesökare.

Micah Manningham, en pilot från Peoria i Illinois, säger att USA har en lång kristen tradition, men riskerar att förlora den.

– Antingen går vi mot ett mer gudlöst samhälle, eller så får vi ett andligt uppvaknande. Det är inte ett val mellan politiska partier, det är ett bibliskt, moraliskt val.

Han är just nu permitterad från flygbolaget han arbetar för och passar på att vara mer med sina fem barn på familjens gård.

Jag möter dem vid det mäktiga Lincolnmonumentet i Washington, där amerikaner från hela USA strosar omkring.

Samma andemening molar i nästan alla intervjuer: amerikanerna har helt olika idéer om vad USA ska vara.

Jeff, en medelålders man från Georgia, har rest till Washington för att visa Trump sitt stöd. Han har gett upp hoppet om att någon går att övertyga:

– Eftersom vi inte kommer överens om vad USA ska vara, så måste vi besegra andra sidan. Det kan ta tid.

Jeff har minimalt förtroende för staten. Problemet är att myndigheterna, som han ser det, befolkas av tjänstemän som röstar vänster och som driver sin egen agenda. Av det skälet litar han inte längre på valsystemet heller.

Tilltron till Bidens förmåga att ena är, föga förvånande, större hos demokratiska väljare. Men även bland liberaler finns kritiska röster:

– Biden har redan markerat avstånd mot partiets progressiva, och kommer inte att göra något åt vare sig studielånssystemet eller klimatförändringarna, säger Rachel McCoy, en ung jurist från Los Angeles.

Så kan USA:s nya president ena det ideologiskt sönderslitna landet?

Peter Coleman, professor i psykologi vid Columbia University, är högst tveksam till vad Joe Biden kan åstadkomma.

– Konflikterna är så färska att allt som kommer från hans håll riskerar att provocera, och låta arrogant, säger han.

I en ny bok med titeln ”The Way Out”, som kommer ut i juni, använder Coleman forskning kring hur långvariga internationella konflikter uppstår och löses.

Men trots att amerikanerna är mer delade än på många år – eller på grund av det – kan det finnas en väg framåt. Psykologiprofessor Peter Coleman menar att det just nu finns ett gyllene tillfälle att bryta utvecklingen. I studierna av långvariga konflikter som låsts i ställningskrig eller status quo, har han hittat flera gemensamma faktorer.

– Sådana krig föregås vanligen av en dramatisk händelse, som ofta äger rum ett tiotal år innan konflikten blossar upp. Den arabiska våren uppstod till exempel omkring tio år efter 11 septemberattackerna, säger han.

Samma sak sker vid försoningen. Början till slutet för en seg konflikt kan ofta spåras till en akut händelse. Här finns en möjlighet, menar Peter Coleman, med pandemin, den ekonomiska krisen och protesterna mot den strukturella rasismen.

– Men det räcker inte. För att två sidor ska komma samman krävs två saker. Ett: utmattning. Man orkar inte mer, och man vet att också den andra sidan mår dåligt. Två: man ser en väg ut.

Han menar att båda dessa krav är uppfyllda, men det finns inga garantier: ett yttre hot som pandemin borde ha kunnat ena människor, men blev en politisk bricka.

Vad förändrades med stormningen av Kapitolium?

– Det kan leda till att fler mittenväljare tar avstånd från Trump, och att händelserna på så vis skyndar på utvecklingen. Kanske spricker det republikanska partiet itu.

Kanske, tror Coleman, kan Biden, om han sköter korten rätt, visa att samarbete över gränserna och reformer är möjliga.

Han återkommer till att rörelsen måste komma underifrån.

Arbetet börjar i det egna kvarteret. Det säger Mariselis Vasquez, medan hon visar släkten från Puerto Rico runt i Washington. Hon tycker att konflikterna är överdrivna.

– Visst tycker folk olika, men att blåsa upp menings-skiljaktigheter passar bara medierna. När det verkligen gäller möts folk som grannar. De flesta kan prata som vettiga människor med varandra, säger hon.

Sanna Torén Björling

FAKTA. POLARISERINGEN I USA

Den politiska polariseringen har ökat under flera decennier. I hög grad sker den i dag längs partipolitiska linjer, där Republikaner och Demokrater befinner sig på kollisionskurs. Särskilt laddade är synen på värderingstunga frågor som abort och vapen, men även synen på USA.

Partiernas sympatisörer har blivit allt tydligare demografiskt. Det republikanska partiet domineras i dag av vita, kristna amerikaner som bor utanför storstäderna. Demokraternas väljare är urbana, yngre, har högre utbildning och tillhör ofta minoriteter.

En lång rad undersökningar, bland annat från Pew Research Institute, visar hur klyftorna mellan människor har förstärkts, bland annat i synen på ekonomi, klimatförändringar, polis, rasmässig rättvisa, pandemi, demokratins hälsa och USA:s roll i världen.

Bland republikaner finns en utbredd misstro mot vetenskap och demokratiska institutioner.

En majoritet av amerikanska väljare såg stormningen av Kapitolium som ett hot mot demokratin, men 45 procent av republikanska väljare anser att den var rätt, enligt Yougov.

Surrender of Lord Cornwallis

Foto: SAUL LOEB 10 januari 2021

Fem bilder från en tragisk dag

Målningen

Målningen från 1820 av konstnären John Trumbull hänger i Kapitoliums rotunda. Den föreställer slaget i Yorktown 1781, en avgörande seger för den amerikanska kontinentalarmén i det Nordamerikanska frihetskriget. Genom segern i frihetskriget blev USA en självständig stat.

Militanta Trumpväljare identifierar sig ofta med frihetskrigets revolutionärer, de som försvarade det nya landet mot den brittiska kolonialmakten. Det gäller bland annat Proud boys, hatgruppen som fanns representerade bland Trumpanhängare som stormade Kapitolium i onsdags.

Enligt Proud boys ledare Enrique Tarrio, som själv greps av polis för vapeninnehav och stöld två dagar före stormningen, hade Proud boys omkring 2 000 medlemmar på plats i Washington under stormningen.

När DN träffade Tarrio strax före presidentvalet i höstas likställde han Proud boys med amerikanska 1700-talskrigare. På hans ryggsäck satt en dekal: Gå med i din lokala milis. Han sade att det var just miliser som såg till att USA en gång blev självständigt. Han bar en mask prydd av en grön drakes käft, en hommage till Green Dragon, en bar i Boston där revolutionärerna drack och konspirerade mot britterna.

Proud Boys, sade Tarrio till DN, försvarar den amerikanska författningen ute på gatan, främst yttrandefriheten och vapenrätten. Han vill avskaffa alla inskränkningar mot rätten att bruka vapen. Efter stormningen av Kapitolium firade Proud Boys.

”I flera timmar befann sig våra politiker i Washington i absolut terror genom vår kollektiva styrka”, skrev Proud boys på gruppens konto på plattformen Telegram. ”Saker kommer att bli svårare snart men ge inte upp hoppet. Vi växer och vår enighet kommer terrorisera de ondskefulla eliter som styr den här nationen”.

Pelosis skrivbord

Skrivbordet tillhör Nancy Pelosi, Demokraternas talman i representanthuset och särskilt hatobjekt för Donald Trumps gräsrötter.

Under onsdagens stormning av kongressen lyckades Richard Barnett, en 60-årig Trumpväljare från Arkansas, ta sig in på Pelosis kontor. Han satte sig vid hennes skrivbord, stal ett brev och klottrade en hälsning på baksidan av en mapp: ”Vi kommer inte ge oss”.

Utanför Kapitolium skröt Richard Barnett om sitt tilltag. Anhängare skrålade om Pelosi. En grupp tog sig upp på en svart bil och lämnade ett papper med ett budskap på bilens vindruta: ”Pelosi är satan”.

Dagarna före stormningen hade Barnett hetsat mot Pelosi på Facebook, under pseudonym. Han var bland annat förbannad för att Pelosi använt ”vit nationalist” som ett nedlåtande begrepp. ”Jag är vit. Jag är nationalist. Jag sätter mitt land i första hand”, skrev Barnett i en replik till Pelosi. Amerikaner som inte är nationalister borde *”get the fuck out of our nation”*, skrev han.

Richard Barnett, en vapenaktivist, inbillar sig att valet stals av Demokraterna. Inför onsdagens stormning skrev han på Facebook att han var beredd att dö i sitt försvar för Trump. Han anlände till världen ”sparkande och skrikande, täckt i någon annans blod”, skrev han och fortsatte: ”Jag är inte rädd för att lämna världen på samma sätt”.

Dagen efter stormningen krävde Nancy Pelosi att vicepresidenten Mike Pence avsätter president Donald Trump i förtid genom konstitutionens 25:e tillägg.

– Även om det bara är 13 dagar kvar, så kan varje dag bli en skräck för Amerika… Vi är inte en monarki med en kung, vi är en republik som styrs av lagar, sade Pelosi.

Av utrymmesskäl biforas inte bilden, kommer i omr36-39zzzzzzy8

Kvinnan på golvet

Kvinnan i röd kavaj som tar sig för bröstet heter Susan Wild. Hon är ledamot av representanthuset, en 63-årig demokrat från Pennsylvania. Mannen som håller hennes handled är en partikollega från Colorado, en 41-årig kongressledamot vid namn Jason Crow. Han har en bakgrund som kommandosoldat.

När aktivister stormade Kapitolium pågick fortfarande mötet i kammaren, där kongressledamöter samlats för att bekräfta Joe Biden som ny president. Rop och skrik från mobben trängde in. Någon upplevde sig höra pistolskott. Susan Wilde trodde att hon skulle dö. Hon kontaktade sina barn för att ta avsked.

Ledamöter som satt placerade på golvet evakuerades först. Men politiker på läktaren, som Susan Wild och Jason Crow, fick till en början ta skydd under sina stolar. De trodde att de själva skulle få försvara sig mot mobben. Till sist fick de hjälp och togs till en närliggande byggnad. Då förbyttes deras rädsla i ilska.

Jason Crow säger att Trump uppviglade sina anhängare. Men att republikaner i kongressen ska hållas ansvariga för stormningen.

– Han är en våldsam man, en sjuk man, men detta är inte längre en berättelse om Donald Trump för i flera år har vi haft kännedom om vem han är. Detta är i själva verket en berättelse om hans välgörare, ledamöter av kongressen, den inre cirkeln, som tillät detta, säger Jason Crow.

Av utrymmesskäl biforas inte bilden, kommer i omr36-39zzzzzzy8

Q-Shamanen

Mannen på bilden heter Jake Angeli. Han har rest från Arizona i sydvästra USA, där han är ett bekant ansikte. Angeli, 32 år gammal, är en anhängare av Qanon, en digital rörelse som dyrkar Trump och betraktar statsapparaten som korrupt. Qanon föreställer sig att liberala politiker och affärsmän i hemlighet är engagerade i trafficking och pedofili. Inbillade brott som man tänker sig att Trump är på väg att avslöja.

Under Trumps tid vid makten har Qanon flyttat fram sina positioner. Under senaste valrörelsen kandiderade 75 politiker till kongressen som delat länkar eller på annat sätt uppmuntrat Qanon. En politiker i Georgia med kopplingar till Qanon, Marjorie Taylor Greene, valdes in i kongressen i höstas. Hon är en devot anhängare av Trump.

FBI betraktar Qanon som ett terroristhot, en sammanslutning som motiverar extremister att begå våldsbrott.

I december 2016 uppsökte en man med automatvapen en pizzeria i Washington för att försöka befria barn som han trodde att Hillary Clinton höll tillfångatagna där. Han dömdes till fyra år i federalt längelse.

I onsdags tog sig Jake Angeli in i kammaren i Kapitolium där kongressledamöter var i färd med att fastställa valresultatet. Här ser vi honom på läktaren där gäster brukar blicka ned på senatorerna när de röstar. Angeli ropade ”Frihet!”.

Av utrymmesskäl biforas inte bilden, kommer i omr36-39zzzzzzy8

Mannen med flaggan

Trumpväljaren i väst och jeans bär på sydstatsflaggan. I onsdags exponerades flaggan inne i Kapitolium för första gången. Inte ens under Amerikanska inbördeskriget, mellan nord- och sydstaterna 1861–65, hissades sydstatsflaggan i den amerikanska kongressbyggnaden i Washington.

Sydstatsflaggan betraktas som en nostalgisk symbol för den amerikanska södern när den afroamerikanska befolkningen fortfarande var segregerad. Många tolkar flaggan som ett ställningstagande ”mot slaveriets upphävande och för rasism”, som svenska organisationen Expo beskriver flaggan på sin hemsida.

En undersökning från januari 2020 visar att en majoritet amerikaner betraktar flaggan som en symbol för rasism i allmänhet. Men i södern är flaggan omdebatterad. I South Carolina, för att ta exempel, avlägsnades flaggan från delstatsbyggnader efter en masskjutning i en kyrka 2015. Den 21-årige mördaren, som dödade nio svarta kyrkobesökare, förekom på ett foto där han poserade med en sydstatsflagga som en rasistisk symbol.

På Trumps kampanjevenemang syns ofta sydstatsflaggan. Anhängare bär den för att markera motstånd mot statsmakten i Washington.

Till vänster i bild, ovanför den svartklädde vakten, hänger ett porträtt av John Calhoun, USA:s sjunde vicepresident och en motståndare till slaveriets avskaffande.

Björn af Kleen

bjorn.afkleen@dn.se

Björn af Kleen: Trumpanhängarna kunde verka vilsna – men flera hade tydliga uppdrag

De Trumpanhängare som bröt sig in i Kapitolium kunde verka vilsna. Men flera hade tydliga uppdrag. De protesterade mot ett USA där både svarta och vita kan avgöra ett presidentval.

Det kändes, skriver den amerikanska författaren Richard Ford, som ”en sorts maskerad”. En karneval där deltagare skrattade och sprallade omkring i clownmasker medan de krossade rutor och plundrade kongressen på rekvisita.

Mobben var dessutom noga med att filma och fota sig själva samtidigt som de begick federala brott, som om alltsammans var en festlig iscensättning utan verkliga konsekvenser, en Washingtonvariant av Visbys medeltidsvecka.

Trumpanhängarnas utstyrslar – bylsiga huvtröjor i den grå januarikylan, oansade skägg och galna huvudbonader – bidrar till känslan av att de inte var ”särskilt seriösa”, som Richard Ford skriver. ”...några arga 20-åriga killar i mjukisbyxor som tar selfies”, menade Ivar Arpi, medarbetare på nya sajten Bulletin.

Ett intryck som man ofta får av Trumps anhängare när de samlas på presidentens evenemang. Deras sociala utsatthet, som tycks avteckna sig både i deras ovårdade yttre och i deras livsberättelser, tycks göra dem lite löjeväckande.

Men är det inte just det slags urbana förakt som de gör uppror mot när de klär ut sig till nidbilder av sig själva och stormar huvudstadens finrum på bästa sändningstid?

En utsatthet som Trump skickligt spekulerat i. ”Jag älskar de outbildade”, sade Trump från en scen i Nevada 2016. Trumpanhängare insåg omedelbart värdet i Hillary Clintons nedvärderande begrepp på dem: ”the deplorables”, de beklagansvärda.

Från svensk horisont kan Trumpanhängarnas symboler, sydstatsflaggor och hängsnaror, verka kitschigt daterade, som stupstockar bland Visbys kullerstenar.

Men i USA, på ett helt annat sätt än i Sverige, lever historien.

Inne i kammaren, där kongressen skulle fastställa Joe Bidens seger i presidentvalet, talade både republikaner och demokrater om den stolta amerikanska historien, om demokratins långa anor, den snillrika maktfördelningen och de förutseende grundlagsfäderna.

Men den amerikanska demokratin har knappt en generation på nacken, påminner skribenten Adam Serwer i tidskriften Atlantic.

Det är bara 55 år sedan som the Voting Rights Act antogs, den lag som skulle garantera rösträtt till alla amerikaner. Fram till dess (och även efter) fanns segregationslagar i kraft som i praktiken förhindrade söderns afroamerikaner och andra minoriteter från att fullt ut delta i demokratin.

Trump kan verka irrationell när han vägrar acceptera valresultatet. Hans fåfänga och bitterhet äventyrar det egna presidentskapets eftermäle och det republikanska partiets framtid. Men det finns en historisk kontinuitet i Trumps konspirationsteorier. Hans anklagelser riktar sig framför allt mot valdistrikt där afroamerikanska väljare dominerar.

Svarta kan inte få avgöra valet, sade Trump i lätt förtäckta ordalag två dagar efter valet: ”Detroit och Philadelphia – de två mest politiskt korrupta platserna

i landet, utan tvekan – kan inte få ansvara för utgången i ett presidentval”.

Trumpanhängare kunde verka vilsna inne i Kapitoliums salonger i onsdags. Men flera hade tydliga uppdrag därinne.

En trumpväljare i bylsiga blåjeans och väst bar omkring på en stor sydstatsflagga. För första gången i historien exponerades sydstatsflaggan i Kapitolium. En nostalgisk symbol för ett USA där svarta inte räknades som fullvärdiga medborgare exponerades inför miljontals mediekonsumenter.

Utanför Kapitolium hade Trumpanhängare rest en träställning med en dinglande snara, en symbol för lynchningar. Mellan 1877, strax efter slaveriets avskaffande, och 1950 torterades och mördades över 4 000 afroamerikaner inför publik i den amerikanska Södern.

Kvällen innan hade Georgia, en sydstat, valt sin första svarta senator någonsin. Men sydstatsflaggan och lynchsnaran utanför Kapitolium fick mer uppmärksamhet.

Uppdraget fullbordat.

Björn af Kleen

bjorn.afkleen@dn.se. 10 januari 2021

Foto: Shutterstock 10 januari 2021

Trump tar nätkriget till nästa fas

Washington. När Twitter tystar Trump går kriget på nätet in i nästa fas.

Den avgående presidenten uppger att han ska lansera en ny plattform för den fortsatta kampen. Där blir techjättarna en viktig måltavla.

KOMMENTAR

”Jag säger: Kolla på detta. Boom. Jag trycker på knappen. Inom två sekunder har vi *breaking news*.”

Så lät det, enligt public service-bolaget NPR, när Donald Trump berättade om sitt ofattbara genomslag på Twitter vid ett möte i Vita huset med högerpopulistiska nätkrigare år 2019.

Det går inte att överskatta plattformens betydelse för trumpismen.

Rörelsen erövrade Vita huset, med 140 tecken i taget. I sociala medier har Donald Trump kunnat formulera sig helt utan hämningar – ofta brutalt och fördomsfullt och ibland direkt felaktigt om alltifrån klimatförändringar och kongressledamöter med utländsk bakgrund till poströstning och protesterna mot polisbrutalitet.

Först i fredags valde Twitter att stänga den avgående presidentens konto, med motiveringen att det fanns en risk för ”fortsatt uppvigling till våld”. Det krävdes alltså en fysisk attack mot hjärtat av den amerikanska demokratin, mot lagstiftarna inne i kongressen, för att bolaget skulle tänka om. Fem människoliv gick till spillo i tumultet.

Även Facebook och Instagram har stängt av den nuvarande presidentens konto på obestämd tid. Donald Trump kan därmed beskrivas som isolerad och förnedrad under de sista dagarna i Vita huset. Men

populisterna på högerkanten kan sprida budskap på miljontals andra konton. Och de kommer att hitta nya plattformar.

När Trumps favoritkonto @realdonaldtrump blockerades på fredagen, gick han tillfälligt över till Vita husets Twitterkonto – @potus – för att anklaga Twitter för att tysta både honom och alla hans patriotiska väljare (75 miljoner enligt Trump, drygt 74 miljoner enligt det officiella röstresultatet). Han uppgav att han förhandlade med andra sajter, att det skulle komma ett stort tillkännagivande, och att han skulle lansera en egen plattform i en nära framtid.

”Vi kommer inte att bli TYSTADE”, skrev mannen som ett dygn tidigare lovat medborgarna att fokusera på en smidig och ordnad övergång till nya Bidenadministrationen. Kort därpå plockade Twitter, ironiskt nog, bort inlägget.

Kriget på nätet går in i nästa fas.

Det går att hävda att besluten att blockera Trump i sociala medier kommer alldeles för sent. Men det är inte riskfritt att stänga hans konton. Trumpisterna är redan på väg att trappa upp retoriken mot techjättarna, och göra dem till nästa måltavla i populismens ständiga kamp mot vad som utmålas som en global elit.

Nu blir den avgående presidenten en av martyrerna. Och han är inte den ende.

I onsdags kom senatorn Josh Hawley till kongressen som ledare för den formella revolten mot sammanställningen av valresultatet. Det upproret kom av sig när Trumpanhängarna stormade Kapitolium. Men senare i veckan meddelade det amerikanska förlaget Sumon & Schuster att utgivningen av Hawleys nya bok ska stoppas, med hänvisning till hans roll ”i det som blev ett farligt hot mot vår demokrati och frihet”. Boken skulle ha publicerats sommaren 2021. Den har titeln ”The Tyranny of Big Tech”, och handlar alltså om just techjättarnas tyranni.

Även Hawley behöver nu hitta en annan plattform för publicering. Men marknadsföringen sköter sig själv – boom, på två sekunder.

Karin Eriksson

Experter varnar för nytt våld vid installationen

Bara dagar efter stormningen av Kapitolium varnar experter för att våldsuppmaningarna har intensifierats inför installationen av Joe Biden som president.

– Vi räknar helt och fullt med att det här våldet faktiskt kan förvärras, säger Jonathan Greenblatt, chef för organisationen Anti-Defamation League (ADL) som bekämpar antisemitism.

Veckorna innan onsdagens stormning fanns tydliga signaler om att protesterna kunde utmynna i våld. Hatgrupper och högerextremister propagerade för inbördeskrig och attacker på rättsväsendet på nätet.

Nu varnar experter för att uppmaningarna till våld har ökat ännu mer inför presidentinstallationen den 20 januari.

– Vi ser hur den här vit makt-rörelsen och högerextremisterna pratar – de känner sig stärkta i den här stunden, säger Jonathan Greenblatt till CNN.

John Scott-Railton, forskare vid Torontouniversitetets Citizen Lab som övervakar it-säkerhet, säger att han är fruktansvärt oroad inför installationen.

– Även om den bredare allmänheten var bestört över vad som hände vid Kapitolium så ses det som hände som en framgång inom en del högerkretsar.

Ytterligare tre personer har gripits efter stormningen. En av dem är ”shamanen” Jake Angeli, 32. Han pekas ut som den man som var iklädd pälshuvudbonad med horn, målad med amerikanska flaggans färger i ansiktet och bar ett spjut med en flagga inne i byggnaden, uppger justitiedepartementet på sin hemsida.

FBI undersöker även om en del av de som stormade Kapitolium kan ha haft för avsikt att döda eller ta kongressledamöter som gisslan. Bilder visar nämligen att de bar buntband samtidigt som en av de gripna bar pistol inne på området, uppger personer med insyn i utredningen till Washington Post.

– Vi betraktar inte det här som en stor konspiration, men vi vill ta reda på vad människor skulle göra med saker som buntband, säger en anonym person inom rättsväsendet till tidningen.

President Trump har anklagats för att ha uppviglat till stormningen av Kapitolium. På lördagen uppgav Ted Lieu, ledamot av USA:s representanthus, att demokraterna i representanthuset kommer att inleda en riksrättsprocess mot Trump på måndag.

”Vi kommer att hålla alla som var inblandade i kuppförsöket ansvariga”, skrev han på Twitter.

Marit Sundberg

marit.sundberg@dn.se. 10 januari 2021

Foto: AFP 10 januari 2021

Skjutna kvinnan – krigsveteran som röstat på Obama

Den kvinna som sköts ihjäl av polis i kongressbyggnaden Kapitolium i Washington DC i onsdags var en 35-årig krigsveteran som tidigare röstat på den demokratiske presidenten Barack Obama. Men när Hillary Clinton blev Demokraternas presidentkandidat röstade hon på Republikanernas Donald Trump.

Plan två i USA:s kongressbyggnad, den 6 januari. En brunhårig kvinna, med en ryggsäck mönstrad likt den amerikanska flaggan på ryggen, ses tränga sig fram genom gruppen av människor i en av de videor som dokumenterat delar av skeendet inne i Kapitolium.

Kvinnan försvinner en kort stund i folkmassan, men dyker upp igen då hon försöker klättra in genom en öppning bredvid en dörr som är blockerad från andra hållet. En polisman riktar sitt vapen mot henne. En hög smäll hörs och hon faller handlöst bakåt.

Hon blev ett av fem dödsoffer i samband med stormningen av USA:s kongressbyggnad.

Hennes man beskriver sin avlidna fru som ”en övertygad anhängare av president Trump, och en fantastisk patriot”, i lokal-tv-kanalen Kusi news.

Kvinnans stöd för Donald Trump tycks ha växt fram ur motståndet mot Hillary Clinton inför valet 2016. I ett Twittermeddelande från 2018 skriver hon att hon röstade på Barack Obama, som hon tycker gjorde mycket bra under sin tid vid makten.

”Jag röstade på honom. Och jag röstade på Trump. Jag kunde inte rösta på Hillary”, skriver hon i meddelandet enligt grävgruppen Bellingcat.

År 2019 tog hon i sina inlägg på sociala medier ännu tydligare avstånd mot etablissemanget. Hon refererar till pizzagate, en konspirationsteori om ett pedofiltillhåll i en pizzeria i Washington DC.

I februari 2020 gjorde hon sin första referens till rörelsen Qanon på Twitter, i ett svar på ett av Donald Trumps inlägg. Qanon grundar sig i en konspirationsteori om att Donald Trump är på väg att avslöja hur liberala politiker och affärsmän är inblandade i trafficking och pedofili.

Hennes sista Twittermeddelande publicerades den 5 januari 2021, samma dag som hon flög från hemstaden San Diego till Washington DC, enligt Bellingcat. I meddelandet refererade hon på nytt till Qanon. ”Inget kan stoppa oss”, skrev hon på Twitter.

Timmar innan stormningen deltog 35-åringen vid presidentens tal utanför Vita huset, där han uppmanade sina anhängare att samlas vid kongressen och ”visa styrka” mot valresultatet.

”Ett hav av bara rött, vitt och blått, patrioter och Trump. Det var fantastiskt”, sade kvinnan om sin upplevelse under talet, i en video som kändissajten TMZ kommit över.

Tillsammans med tusentals andra gick hon till kongressbyggnaden och vid 14.30, lokal tid, fångades hon på en direktsändning inifrån Kapitolium. Senare syntes hon, i en annan livesändning, gå mot representanthusets kammare där några politiker blev kvar under stormningen. ”Vems hus? Vårt hus” skanderar gruppen hon går med.

Vid omkring 14.45 träffades kvinnan i halsen av polisens skott, hon avled på sjukhus.

Amanda Dahl

amanda.dahl@dn.se

DN 11 januari 2021

STORMNINGEN AV KONGRESSEN. 11 januari 2021

Martin Gelin: Det kommer dröja innan Trump når ut till anhängare lika snabbt

Donald Trumps politiska inflytande minskar sedan Facebook och Twitter stängt av honom. Den avgående presidenten söker andra sätt att nå ut till sina anhängare, men det kommer att dröja innan han kan nå så många så snabbt igen. Plattformarna får nu räkna med att ställas till svars för sitt demokratiska ansvar över hela världen.

NEW YORK. Åtminstone 12 stora plattformsföretag har bannlyst Donald Trump sedan attacken på kongressen i Washington. Från Facebook och Twitter till Tiktok och Spotify.

Den ackumulerade effekten av dessa beslut har enorm betydelse. Det kommer kraftigt att minska Trumps politiska inflytande. Han kan inte längre använda plattformarna för att uppmana till attacker på journalister, trakasserier av meningsmotståndare, att hota med att bomba andra länder, eller att hetsa sina egna anhängare till omfattande våldsdåd.

Trump följdes av 88 miljoner på Twitter. En så stor megafon har få världspolitiker haft.

Han kommer hitta andra sätt att kommunicera. Inget hindrar honom från att gästa konservativa radio- eller tv-program varje dag. Men det kommer att dröja innan han når så många så snabbt igen.

Många av Trumps argaste anhängare har börjat söka sig till andra plattformar, som Gab och Parler, som riktar sig till de som är för extrema för Twitter. En av de största högerextrema grupperna på Gab växte med mer än 40 000 medlemmar i helgen.

Men dessa plattformar kommer inte i närheten av Facebook och Twitters räckvidd. De har inte heller samma förmåga att locka över de som inte redan är övertygade högerextremister. På Parler har Trumps anhängare ägnat helgen åt att diskutera huruvida Mike Pence eller journalister på CNN bör bli först att avrättas för landsförräderi.

Facebooks och Twitters beslut att stänga av Trump innebär att miljontals amerikaner inte längre kommer att exponeras för den sortens budskap.

Apple har i helgen förbjudit Parler från App Store och Amazon har förbjudit den från företagets molntjänst. Det här är en ny fas i hanteringen av Trump och hans våldsbejakande retorik.

Många internetexperter har varnat för dessa risker i många år. Men de ser veckans beslut som opportunism. Facebook och Twitters besked kommer i slutet av Trumps tid som president och verkar inte drivna av principer, utan snarare nervositet inför Joe Bidens administration.

– Att hylla Facebook och Twitter för att de slutligen stängt Donald Trumps konto är som att hylla ett oljeföretag när de rensar upp efter ett läckage, sade Christopher Wylie, datakonsulten som lämnade den kontroversiella firman Cambridge Analytica efter presidentvalet 2016.

Inför presidentvalet i november varnade flera Facebook-anställda för att plattformen kan missbrukas av Trump och högerextrema för att hetsa upp landsomfattande våld och misstro mot valresultatet.

”Jag tror vi är på väg mot ett problematiskt scenario där Facebook används för att aggressivt förstöra legitimiteten i det amerikanska valet, på ett sätt som aldrig tidigare varit möjligt”, skrev en Facebook-anställd på företagets interna diskussionsplattform inför valet.

Dataforskaren Ayodele Odubela sade upp sig från Facebook i höstas, frustrerad över att Mark Zuckerberg ”vägrat göra något åt det hat och våld som hyllas av presidenten på Facebook”.

När historien skrivs om veckans attack mot den amerikanska kongressen kommer Facebook och Twitter att få en nyckelroll. Många av extremisterna som deltog i attacken tycks ha radikaliserats och i flera fall planerat själva våldsdådet på dessa plattformar.

På Facebook började vreden koka redan dagen efter valet den 3 november. Gruppen ”Stop the steal” startades på onsdagen efter presidentvalet, då Trump spred grundlösa påståenden om valfusk. På knappt ett dygn lockades mer än 365 000 medlemmar.

Hundratals liknande grupper florerade snart på Facebook, där medlemmar hetsade upp varandra med tal om inbördeskrig, skjutvapen och våldsdåd mot demokrater, medier och republikanska ”förrädare”. Det var där många av miliserna och högerextremisterna som stormade kongressen i veckan hittade varandra.

En ny granskning av nyhetsbyrån Reuters och analysföretaget Counteraction visar att tusentals Facebook-grupper använts för att uppmuntra till politiskt våld i USA sedan valet. Uppenbart våldsamma budskap som ”vi behöver ett inbördeskrig”, ”döda allihopa” och

”dags att börja skjuta” förekom, enligt granskningen, i åtminstone 57 000 kommentarer och inlägg i Facebook-grupper.

I många fall stängdes högerextrema, våldsbejakande grupper först efter att nyhetsmedier uppmärksammat dem, ett mönster som präglat Facebooks krishantering i tio år. 64 procent av alla nya medlemmar till högerextrema grupper på Facebook har hittat grupperna via Facebooks egna rekommendationssystem, enligt Facebooks egen analys.

Bilderna från Washington i förra veckan har skrämt många. Men krisen för demokratin är ett globalt problem och sociala mediers problematiska roll i krisen har bara blivit tydligare. I en rapport från Oxford Universitys Internet Institute skriver Samantha Bradshaw och Philip Howard att Facebook är den enskilt värsta plattformen när det handlar om politiker som sprider felaktig och skadlig information globalt. I 56 av de 70 länder där regimer orkestrerat manipulativa, digitala propagandakampanjer de senaste åren var Facebook den viktigaste plattformen.

I Myanmar bidrog Facebooks intåg till ett historiskt folkmord på rohingyamuslimer, med 700 000 flyktingar, en våg av tortyr, våldtäkt, slaveri och minst 30 000 döda. Enligt FN:s organ för mänskliga rättigheter var Facebooks aktivitet i landet en avgörande faktor för våldet. Internetforskaren Zeynep Tufekci kallade folkmordet ”det första fallet av etnisk rensning som drivits av sociala medier”.

I Vietnam, Sri Lanka, Honduras, Filippinerna, Bolivia och Azerbadjan har Facebook de senaste åren använts för vilseledande propaganda, systematiska trakasserier av dissidenter, våldsuppmaningar och hets till hatbrott mot etniska minoriteter och homosexuella.

I interna diskussioner på Facebook framgår det att företagets globala expansion kan behöva kosta några människoliv då och då. En av

företagets högsta chefer, Andrew Bosworth, skrev i ett internt manifest 2016 att Facebooks tillväxt är positiv för omvärlden även om enskilda individer tar skada. ”Kanske kostar det ett liv genom att någon exponeras för mobbare. Kanske är det någon som dör genom en terroristattack som koordineras med våra verktyg. Men vi fortsätter ändå skapa kontakter mellan människor”, skrev Bosworth.

I september förra året avgick Sophie Zhang, som arbetat med att övervaka demokratiska val och internationell stabilitet, från Facebook. I ett avskedsbrev skrev Zhang att hon inte längre kunde arbeta för ett företag som bidragit till att sabotera demokratin och spätt på våldsamma globala konflikter. ”Jag vet nu att jag har blod på mina händer”, skrev Zhang.

Martin Gelin

Flera vänner och anhängare till Donald Trump har i helgen ondgjort sig på Twitter över de stora sociala medier-plattformar som portat presidenten med hänvisning till risken för att han ska uppmana till ytterligare våld.

”Techjättar är förmögna att censurera presidenten? Det fria ordet är dött och kontrolleras av vänstervridna övervakare.”

Presidentens son Donald Trump Jr

”Vem kommer att tystas härnäst?”

Presidentens advokat Rudy Giuliani

”Tyvärr är detta inte någon ny taktik från vänstern. De har arbetat med att tysta meningsmotståndare i åratal.”

Utrikesminister Mike Pompeo, inte på minister-kontot utan på sitt privata konto

”Techjättarnas utrensning, censurerande och maktmissbruk är absurt och mycket farligt… Varför ska en handfull Silicon Valley-miljardärer ha monopol på det fria ordet?”

STORMNINGEN AV KONGRESSEN. 11 januari 2021

Majoritet i USA vill avsätta Trump innan Biden svärs in

En majoritet av amerikanerna vill peta Trump redan innan Biden svärs in som ny president den 20 januari, visar en ny opinionsundersökning.

Men frågan är om Demokraterna kan baxa igenom en riksrättsdom i kongressen.

– Teoretiskt sett kan det vara möjligt, säger professor Dag Blanck.

Fem personer miste livet vid förra veckans stormning av USA:s kongress. President Trump har anklagats för att ha uppviglat folkmassan och kraven på att avsätta honom växer sig allt starkare.

Enligt en opinionsundersökning gjord av Ipsos på uppdrag av ABC News anser två tredjedelar (67 procent) av det amerikanska folket att presidenten bär en ansenlig eller en stor del av ansvaret för stormningen. En majoritet av de tillfrågade (56 procent) anser att Trump borde lyftas bort innan Joe Biden installeras i Vita huset.

Men landet är delat, 94 procent av de demokratiska väljarna ställer sig bakom förslaget medan bara 13 procent av republikanska väljare vill peta honom.

Vicepresident Mike Pence och ministrar i regeringen har ännu inte uteslutit alternativet att åberopa det 25:e tillägget i konstitutionen, som gör det möjligt att avsätta en president som

inte bedöms kunna fullgöra sina uppgifter, uppger källor till flera amerikanska medier.

En källa nära Pence säger till CNN att vicepresidenten vill ha kvar möjligheten om Trump blir mer instabil. Samtidigt uppges Pence vara orolig för att presidenten ska agera på ett överilat sätt och sätta nationen i fara om han är på väg att tvingas bort.

Demokraterna hotar att ställa Trump inför riksrätt om det 25:e tillägget inte utnyttjas. Tre demokrater i senaten håller på att färdigställa ett dokument med åtalspunkter, som ska läggas fram för representanthusets ledamöter i dag måndag.

Men frågan är om stödet i kongressen räcker. I helgen hade 210 av representanthusets 435 ledamöter ställt sig bakom förslaget, men inga tillhörde Republikanerna. Det räcker med att en majoritet av ledamöterna ställer sig bakom åtalspunkterna för att de ska gå vidare till senaten som fäller det slutliga avgörandet. Men i senaten måste två tredjedelar säga ja för att presidenten ska fällas, i praktiken innebär det att minst 17 republikanska ledamöter behöver ställa sig bakom anklagelserna, uppger Reuters.

Flera republikanska senatorer har riktat kritik mot Trump. Nebraskasenatorn Ben Sasse har sagt att han definitivt skulle överväga att fälla Trump och Alaskasenatorn Lisa Murkowski har till och med hotat med att lämna partiet om presidenten inte petas. Pennsylvaniasenatorn Pat Toomey anser att Trump har begått ”åtalbara brott”.

– Jag tror att det är bäst för vårt land om presidenten avgår och försvinner så snabbt som möjligt, säger han till NBC.

Men Trump har fortfarande stöd bland andra ledamöter i kongressen, som har uppmanat Demokraterna att lägga riksrättsplanerna på hyllan för att ena landet.

Dag Blanck, professor i Nordamerikastudier vid Uppsala universitet, konstaterar att det är osannolikt men möjligt att presidenten hinner avsättas genom en riksrättsprocess innan Joe Biden svärs in.

– Den rättsliga processen som skulle krävas beräknas ta betydligt mer tid än en vecka. Men teoretiskt sett kan det vara möjligt, säger han.

Varför vill man ändå driva igenom en riksrättsprocess när det är ont om tid och kanske inte kan slutföras?

– Många demokrater menar att det som har hänt är så allvarligt att man har en konstitutionell plikt att väcka ett riksrättsåtal. Även om man inte hinner behandla det i tid så är det nödvändigt att genomföra som en tydlig markering att Trumps handlingar är oacceptabla och att han har gått över en mycket viktig gräns.

Marit Sundberg

marit.sundberg@dn.se

Johanna Sundbeck

johanna.sundbeck@dn.se

DN 12 januari 2021

STORMINGEN AV KONGRESSEN. 12 januari

Riksrättsprocess mot Trump nära – omröstning kan ske i veckan

Demokraterna har nu formellt lagt fram riksrättsåtalet mot president Trump, som anklagas för anstiftan till uppror. En majoritet i representanthuset uppges stödja planerna.

”Han kommer att fortsätta vara ett hot mot den nationella säkerheten om han tillåts vara kvar”, står det i åtalet.

I kölvattnet efter stormningen av kongressen, då fem personer miste livet, rycker en riksrättsprocess mot Donald Trump allt närmare. Presidenten har anklagats för att ha uppviglat mobben inför omräkningen av presidentvalsrösterna i parlamentsbyggnaden i onsdags.

I det fyra sidor långa riksrättsåtalet som lades fram i representanthuset på måndagen anklagas Trump för ”anstiftan till uppror”.

”President Trump försatte Förenta staternas säkerhet och dess institutioner i stor fara. Han hotade integriteten i det demokratiska systemet, lade sig i den fredliga maktöverlämningen”, står det i åtalet som fortsätter:

”Trump har, genom ett sådant uppförande, visat att han kommer att fortsätta vara ett hot mot den nationella säkerheten, demokratin och konstitutionen om han tillåts vara kvar vid sitt ämbete.”

Hittills uppges minst 218 av de 435 ledamöterna i representanthuset stödja åtalet,

uppger Politico. David Cicilline, som varit delaktig i att ta fram åtalet, säger att de räknar med att ha tillräckligt stort stöd för att baxa igenom det i representanthuset.

– Jag anser att det är brådskande att avlägsna presidenten omedelbart, säger han till CNN.

Majoritetsledaren i representanthuset Steny Hoyer förväntar sig en omröstning på onsdag. Han vill skicka över åtalet till senaten så snabbt som möjligt, vilket kan innebära att processen där startar under de första dagarna av Joe Bidens presidentperiod.

På måndagseftermiddagen blockerade republikanerna i representanthuset en resolution där Demokraterna ber Pence att aktivera det 25:e tillägget i konstitutionen för att avsätta Trump, genom att hävda att han inte är förmögen att fullfölja sina arbetsuppgifter.

Talmannen Nancy Pelosi (D) vill nu ha en formell omröstning om resolutionen och gav på måndagen Pence en tidsfrist på 24 timmar att svara så snart som resolutionen är antagen, enligt CBS News.

”Presidentens hot mot Amerika är överhängande”, säger hon i ett uttalande enligt Reuters.

Omröstningen om resolutionen väntas ske redan på tisdagen.

Samtidigt fortsätter polisutredningen av stormningen.

Tiotals personer som attackerade poliser, stal datorer och krossade fönster har gripits och 25 fall av misstänkt inhemsk terrorism utreds, uppger Reuters. Myndigheterna har beslagtagit molotovcocktails och spränganordningar, skriver CNN. Vissa i mobben bar på buntband och handklovar och FBI utreder om en del av mobben kan ha haft planer på att kidnappa ledamöter i kongressen, rapporterar ABC News.

Veckorna innan händelsen fanns det tydliga signaler på högerextrema delar av internet om att extremister höll på att organisera sig. I privata Facebookgrupper planerade aktivister resor till Washington och diskuterade saker som samåkning, hotell, att sova i bilar och att sätta upp tält om de var tvungna att ”ockupera” staden. Det fanns bilder på vapen och ammunition som de planerade att ta med sig. Människor diskuterade om sjukvårdspersonal skulle vara på plats för att ta hand om eventuella skadade, uppger New York Times.

”Kapitolium är vårt mål. Allt annat är en distraktion. Alla korrupta ledamöter i kongressen inlåsta i ett rum och omringade av älta amerikaner är en möjlighet som aldrig kommer att uppstå igen”, skrev en person en dag innan stormningen.

I sin första intervju efter stormningen uppger dåvarande kongresspolischefen Steven Sund att han förgäves försökte kalla in nationalgardet sex gånger. Första gången var redan på måndagen då underrättelseuppgifter antydde att protesterna skulle bli mycket större än tidigare.

– Vi visste att det skulle bli en stor folkmassa, säger Steven Sund.

Dagen efter stormningen lämnade Sund in sin avskedsansökan.

Marit Sundberg

marit.sundberg@dn.se

STORMINGEN AV KONGRESSEN. 12 januari

Björn af Kleen: Pence inbillade sig att han kunde rida på Trumpvågen

Världens blickar riktas mot den amerikanske vicepresidenten Mike Pence, som tänkte kandidera som Donald Trumps politiska arvinge 2024. Kan Pence pånyttföda det republikanska partiet ur askan efter Trump?

DN:s Björn af Kleen tecknar ett porträtt av mannen som kan avgöra Trumps sista tid.

Mobben var på jakt efter Mike Pence.

Anhängare till Donald Trump hördes vråla ”Vad är Pence?!” när de stormade Kapitolium i onsdags.

Minst tre anhängare ville ha fatt i vicepresidenten för att hänga honom från ett träd i kongressens trädgård.

”Det var en vanlig mening som upprepades”, skriver Jim Bourg på Twitter, en nyhetsfotograf från Reuters som var på plats. ”Flera talade om att vicepresidenten borde avrättas”.

Dagen innan hade Mike Pence som vanligt ätit lunch med Donald Trump i hans privata matsal i Vita huset, en ritual som upprepats varje vecka.

Pence hade gjort Trump besviken under måltiden. Vicepresidenten meddelade att han inte skulle förmå stoppa kongressen från att bekräfta valresultatet och kora Joe Biden till ny president.

Pence skulle leda kongressens möte dagen därpå, det som mobben lyckades avbryta. Men vicepresidentens funktion på mötet är rent ceremoniell. Han saknar befogenheter att köra över folkets röst.

Trump bryr sig inte om sådana formaliteter. Han räknade med att Pence skulle ställa till en scen från sitt podium och underkänna elektorskollegiets dom i stater där Trump och Pence till en början såg ut att vinna. När Pence avböjde förvandlades han i Trumps ögon till en ”RINO”, en *Republican In Name Only,* en demokrat kamouflerad till republikan, en inre fiende.

Trumpanhängare hatar femtekolonnare. Proffspolitiker. Folkförrädare. Sådana typer som Trump skulle rota ut från regeringen när han lovade att ”dränera träsket”. Nu, när det verkligen gällde, visade sig hans närmaste man, den ständigt lika lojala Mike Pence, vara en mullvad.

Trump hade eldat på bitterheten mot Pence under hela onsdagen. Först höll presidenten ett möte utanför Vita huset där han kallade Pence beslut att bekräfta valresultatet för ett grundlagsbrott. ”… en ledsam dag för vårt land”, sade Trump om Pence.

Trump eggade sina anhängare att bege sig till Kapitolium för att ta saken i egna händer. När de följt hans order och befann sig nedanför den gräddvita märkesbyggnaden twittrade Trump: ”Mike Pence hade inte mod nog att göra vad som skulle ha gjorts för att skydda vårt land och vår konstitution”.

Nu skulle landsförrädaren straffas. Helst genom lynchning.

Mike Pence fyra år i Washington är en tragedi.

Få politiker har varit lika obrottsligt lojala med Donald Trump. Pence har varit mer än en politisk bundsförvant till Trump. Han har aktivt spelat rollen som presidentens devota beundrare, en hundvalp som ömt och hängivet betraktat Trump från sidan av scenen.

Den undersökande reportern Jane Mayer har i tidskriften New Yorker jämfört Pence blick med Nancy Reagans, skådespelarhustrun som inte kunde ta händerna från sin man under åren i Vita huset och sedan lojalt vårdade om honom när han försvann in i alzheimers.

Under Trumps presidentskap har Pence ofta stått för grovgörat. Under utlandsresor, där Trump regelbundet provocerade värdlandet och utmanade USA:s allianser, gick Pence efter med kvasten och försökte städa upp: ”Vad presidenten egentligen menade var…”

När pandemin tog fart utnämndes Pence till ledare för Vita husets specialstyrka mot det nya coronaviruset. Trump förringade virusets dödlighet, ordinerade oprövade recept, som desinfektionsmedel, och undergrävde Vita husets egna medicinska experter. Pence stod stilla bredvid och låtsades som om Trump var en Nobelpristagare i medicin.

Varför så lojal? Pence politiska karriär gick på tomgång när Trump valde honom till sin vicepresident. Som guvernör av Indiana i den amerikanska Mellanvästern hade Pence inte varit särskilt framgångsrik. Han skulle sannolikt förlora omvalet när Trump räddade hans politiska karriär.

Ett resonemangsäktenskap slöts där Pence fick sina politiska ideal prövade i grunden. Pence är ingen medkännande konservativ i familjens Bush anda. Ingen kosmopolit som kan ställa sig bakom samkönade äktenskap i utbyte mot skattesänkningar. Han är närmast en kristen fundamentalist i livsstilsfrågor. Som

kongressledamot och senare guvernör drev han Teapartyrörelsens dagordning.

Han ställde sig bakom lagar som skulle ha förbjudit abort även när fostret tillkommit som en följd av incest eller våldtäkt. Han drev på för ett tillägg till Barack Obamas allmänna sjukförsäkring som skulle ge sjukhus rätt att slippa utföra akuta aborter även i fall där kvinnan riskerade att dö utan den. (Lagen antogs aldrig.)

Trump var fascinerad av paret Pences fromhet. Trump och hans bohemiska kampanjrådgivare skvallrade gärna om *Pence-regeln* – vicepresidenten tackade nej till middagar där alkohol serverades om inte hans hustru Karen satt med i rummet. Pence påstods referera till sin hustru som *Mother*. Han gillade inte att befinna sig ensam på kontoret med kvinnliga rådgivare.

När Washington Post strax innan valdagen 2016 publicerade en filmsnutt där Trump skroderade om sina otrohetsaffärer var familjen Pence nära att hoppa av tåget. Men strategen Kellyanne Conway, som tidigare arbetat för Pence, hade redan innan övertygat honom om att det inte finns någon väg tillbaka: ”Du har korsat Rubicon”, sade hon.

Inledningsvis ska Pence ha uppskattat Trumps umgänge. Presidenten var nyfiken. ”Första gången vi sågs åt vi frukost och spelade en runda golf. Sedan åt vi lunch och middag tillsammans. Han måste ha ställt tusen frågor till mig”, sade Pence till journalisten Tim Alberta, författare till boken ”American Carnage: On the Front Lines of the Republican Civil War and the Rise of President Trump”

Men nog grundade sig Pences lojalitet till Trump främst i en politisk kalkyl. På kampanjevenemang hade Pence märkt hur vilt publiken reagerade när Trump gjorde slarvsylta av republikanska trosatser, Pences gamla trosatser, som vikten av frihandel och arbetskraftsinvandring. Pence var en träbock

jämfört Trump. Tidigare i sin yrkesbana, som konservativ radiovärd, kallade sig Pence för en ”Rush Limbaugh on decaf”, en mildare version av de extrema röster som nu dominerar den konservativa etern.

Pence inbillade sig att han kunde rida på Trumpvågen. Om han bara höll sig vän med Trumps väljare skulle han kunna kandidera som Trumps arvinge i ett kommande val. Det sägs att paret Pence under hösten letat villa i Washingtons förorter och att Pence överväger att skriva en bok, förberedelser inför valet 2024.

Men Trumps vägran att acceptera valresultatet, som kulminerade med onsdagens stormning, tycks tillfälligt ha ödelagt Pences politiska karriär, åtminstone som Trumparvinge. Trumps mest extrema anhängare vill nog inte rösta in Pence i Vita huset 2024, utan hänga honom i ett träd utanför kongressen.

Under måndagen tycktes Pence stå inför ett viktigt vägval.

Skulle han hörsamma kraven från Demokraternas talman Nancy Pelosi och försöka avsätta sin chef genom författningens 25:e tillägg? En lag som vicepresidenten kan använda mot presidenten om en majoritet av ministrarna och rådgivarna i kabinettet finner presidenten oförmögen att styra landet. Det skulle gjort Pence till en historisk figur i amerikansk politik och kanske rentvå hans namn något efter kuppförsöket i onsdags.

Republikanerna i representanthuset avslog Demokraternas begäran. Men representanthuset kommer nu att rösta om saken.

Samtidigt driver Pelosi processen vidare för att ställa Trump inför riksrätt, en process som även riskerar att skada Mike Pence. Han stod, fram till förra veckan, lojalt vid Trumps sida när presidenten försökte köra över valresultatet.

Björn af Kleen bjorn.afkleen@dn.se

KÄRNVAPENHOTET 12 januari

Sovjetofficeren som vågade tvivla – och räddade världen

Han var sovjetofficer, hans enda uppgift var att lyda order. Men Stanislav Petrov behöll sin förmåga att tvivla.

I den mest avgörande av stunder, under fruktansvärd press, vågade han ställa sig frågan: Kan det här stämma?

Det räddade världen undan förintelse i ett kärnvapenkrig.

Själv dog Petrov fattig och bortglömd i en sliten tvårummare utanför Moskva.

Femton minuter över midnatt den 26 september 1983 börjar sirenerna tjuta på militärbasen Serpuchov-15 utanför Moskva. Det datoriserade varningssystemet meddelar att USA har skjutit upp en kärnmissil mot Sovjetunionen.

Sannolikhetsgrad: den högsta möjliga. Om en halvtimme landar missilen och utplånar den ryska huvudstaden.

– Sirenerna tjöt i högan sky. Panelen framför mig fylldes med enorma röda bokstäver: START. Jag visste att jag inte hade lång tid på mig att fatta ett beslut, säger skiftchefen, överstelöjtnant Stanislav Petrov i en intervju för ryska BBC år 2013.

Närmare bestämt har han 15 minuter.

Nervositeten sprider sig. Folk stiger upp. Då ryter Stanislav Petrov att alla ska återvända till sina platser.

– Jag höjde rösten, beordrade alla att sitta ner. Vi måste kontrollera att detta verkligen stämde.

Tre veckor tidigare har Sovjetunionen av misstag skjutit ner ett sydkoreanskt passagerarplan utanför Sachalin. Kalla kriget var värre än någonsin, relationerna mellan Moskva och västvärlden urusla. Sovjetunionen leds av den dödssjuka och paranoida före detta KGB-chefen Jurij Andropov, som inte har någon varm relation till USA:s president Ronald Reagan.

Vid kontrollbordet sitter Stanislav Petrov och har en kvart på sig att fatta ett beslut. Ska han meddela befälet?

Det borde vara självklart. Datorns besked lämnar inga rum för tvivel: USA har sänt i väg en kärnmissil mot Sovjetunionen. Petrov är bara en länk i kedjan. I det kommunistiska systemet blir man aldrig belönad för att tänka själv.

– Det fanns inga instruktioner för hur många minuter jag själv hade rätt att tänka. Men jag visste att ju längre jag funderar själv, desto mer dyrbar betänketid stjäl jag av den högsta militärledningen.

Samtidigt visste Petrov också något annat:

– Ingen korrigerar mig om jag begår ett misstag. Det är ju jag som är källan. Rapporterar jag om det skedda går informationen omedelbart vidare, uppåt i kommandokedjan, och ingen kommer att ställa sig frågan om det kan stämma, säger han i intervjun med ryska BBC.

Petrov hade sina skäl att misstänka att datorn hade gjort ett misstag. Han var nämligen inte bara överstelöjtnant, utan dessutom matematiker och analytiker. Petrov hade varit med om att utveckla datorprogrammet som skulle varna för missilanfall, och han kände intuitivt att nu var det något som inte stämde.

○ ○ ○

Vem var Stanislav Petrov? Den saken är inte helt lätt att reda ut. Petrov sökte aldrig berömmelse och vidhöll intill sin död att han bara hade gjort sitt jobb. Han fanns inte på några sociala medier och berättade aldrig särskilt mycket om sitt liv.

Det är svårt att tänka sig ett vanligare ryskt namn än Stanislav Petrov. Det finns heller ingenting anmärkningsvärt med Petrovs bakgrund. Född den 7 september 1939 i Vladivostok växer han upp i efterkrigstidens knapphet. Hans far var stridspilot. Även farfar och farfarsfar hade varit yrkesmilitärer. Petrov säger i en intervju i gazeta.ru att det var självklart för honom att fortsätta samma familjetradition.

Den unge Petrovs passion är dock naturvetenskaper. Han vill göra karriär inom armén, men han vill också studera matematik. Därför söker han in till Högre militära flygingenjörskolan i Kiev.

– Jag ville absolut studera på matematiska fakulteten, med algoritmik som huvudämne. År 1967 skrev jag inträdesexamen i Charkiv och sedan flög jag till Kiev för att skriva in mig vid universitetet, berättar Petrov i intervjun med gazeta.ru år 2013.

Stanislav Petrov var beredd på att det inte skulle bli lätt att komma in på den inriktning som han var mest intresserad av.

– I flygplanet mellan Charkiv och Kiev planerade jag hur jag skulle övertala examenskommissionen att låta mig studera algoritmik. Men då jag kom fram visade det sig att jag redan var inskriven på den fakultet jag hade önskat mig.

Sexton år senare ska den här bakgrunden visa sig vara avgörande: att överstelöjtnant Petrov har deltagit i vetenskapliga arbeten för att

utveckla det datoriserade varningssystemet och vet hur det fungerar. Det får honom att ställa sig undrande till vissa saker.

För att datorn skulle visa högsta möjliga sannolikhet borde alla förhållanden var idealiska, på alla parametrar. Petrov visste att det var omöjligt under rådande förhållanden.

– Enligt datorns besked var sannolikhetsgraden för att missilen hade skjutits i väg den högsta möjliga. Men jag visste att det var precis före gryningen på den amerikanska basen. Det var fortfarande mörkt, sikten kunde helt enkelt inte vara perfekt. Därför borde sannolikhetsgraden vara lägre, säger Petrov till den ryska nyhetsbyrån Tass.

Dessutom hade han fått lära sig under sin utbildning att om USA sätter i gång ett missilanfall sänder de aldrig bara en missil. Missilerna kommer att vara många och sändas i väg från olika baser.

– Så jag fattade ett beslut: jag tänker inte lita på datorn. Jag lyfte på luren och sände in en rapport om att datorn hade gett falskt alarm.

Då började sirenerna tjuta på nytt. USA hade skickat i väg en andra missil mot Sovjetunionen.

– Sedan kom den tredje. Då hade det gått en minut sedan den första missilen hade sänts upp. Därefter den fjärde. Och den femte. Datorn meddelade att det inte längre handlade om att enskilda missiler hade skickats i väg, utan om ett missilanfall.

Stanislav Petrov tvekar. Men han står fast vid sin slutsats: datorn har tagit fel.

– Tjugotre minuter efter att den första missilen hade skjutits upp visste jag att jag att det inte skulle bli något missilanfall. Klart att jag tvivlade. Det var en 50/50 procents chans att jag hade rätt, säger Stanislav Petrov i intervjun med ryska BBC.

Om vilken annan person som helst hade lett nattskiftet på Serpuchov-15 den 26 september 1983 hade resultatet blivit något annat. Det är Petrov övertygad om, trots att alla i hans ansvarsposition var specialutbildade för ändamålet. Skillnaden låg i bakgrunden, sättet att resonera.

– De övriga jourcheferna hade bara militär utbildning. De kunde ge och lyda order. Men jag är ingenjör och analytiker. Det var tur för dem att jag råkade vara på jobbet. Jag tillät mig att tvivla på datorn, därför att jag själv hade skapat programmet. Om man vet hur något fungerar vågar man fatta sådana beslut, säger Stanislav Petrov till gazeta.ru.

Enligt honom kan en dator aldrig vara intelligentare än människan.

– Jag hade studerat alla datorprogram, jag kunde dem bättre än datorn. En dator löser allt matematiskt. Men människan har, i djupet av sin själ, en känsla för det oförutsägbara. Det var det jag kände. Det var därför jag tillät mig själv att inte lita på systemet, för jag är en människa och ingen dator.

Till gazeta.ru avslöjar Petrov att den berömda ”röda knappen” i själva verket inte fungerade.

– Den fanns där under sitt hölje, men ledningarna under bordet var avskurna. Det gick inte att trycka på röda knappen, man måste ringa och avlägga rapport.

Det visade sig att Petrov hade rätt. Solljuset hade riktats på ett ovanligt sätt, som hade fått datorn att tolka solkatterna som ett missilanfall.

När det stod klart att Stanislav Petrov hade räddat världen från att gå under – hände ingenting. Han fick inga utmärkelser, inte ens ett tack. Däremot en reprimand. Han hade visserligen fattat det enda rätta beslutet, men samtidigt gått emot instruktionerna.

– Kontrollkommissionen kritiserade mig för att jag inte hade fyllt i loggboken medan det hela

pågick. Hur skulle jag kunna fylla i något medan jag hade mikrofonen i ena handen och telefonluren i andra? Jag fick en massa problem. Min chef skällde ut mig. Det var ingen trevlig situation.

Processen som följde Petrovs hjältedåd är specifikt sovjetisk. Man gjorde allt för att hitta fel i hans agerande, för att på det sättet visa att man hade honom under kontroll. Enligt den sovjetiska logiken gick det inte att belöna någon för självständiga beslut.

– Vill man hitta fel går de alltid att finna. Tio år senare, år 1993, skrev samma chef som skällde ut mig en artikel i Pravda där han bad mig om ursäkt och ingående beskrev vad jag egentligen hade gjort.

Det var första gången omvärlden fick veta vad Stanislav Petrov hade åstadkommit. Fram tills dess var hans hjältedåd en statshemlighet. Inte ens hans hustru och barn hade en aning om vad som hade hänt.

– Det var förbjudet för oss att berätta hemma om vårt yrke. Familjen visste bara att mitt jobb hade med rymden att göra. Ni skulle ha sett hur min fru spärrade upp ögonen när allt det här kom fram och journalister började besöka oss.

Ett år efter den dramatiska natten på Serpuchov-15 lämnade Stanislav Petrov sitt arbete frivilligt. Han säger att det inte hade att göra med det skedda. Han var trött på sin arbetsplats.

– Jag var chefsanalytiker och kunde bli inkallad vilken tid på dygnet som helst. Det var uttröttande. Man fick varken äta eller sova. Jag fick nog av armén. En otacksam arbetsgivare, säger Petrov till gazeta.ru.

Petrov fortsatte att arbeta som forskare. I mitten på 1990-talet blev hans hustru Raisa svårt sjuk i cancer, och han blev tvungen att lämna sin arbetsplats för att vårda henne hemma. När hon avled 1997 var han arbetslös och tvingades ta ett jobb som väktare. Hans

hjältedåd från 1983 var redan känt, men ryska staten gav honom aldrig ett enda erkännande.

Ända till sin död bodde Stanislav Petrov kvar i sin enkla tvåa på 60 kvadrat i en så kallad *chrusjtjovka*, ett sovjetbyggt höghus med tunna väggar i Moskvaförorten Frjazino. Han levde på en pension som motsvarade ungefär 2 000 kronor i månaden. När oberoende Novaja Gazetas reporter träffade Petrov år 2013 beskriver han en känslig, intelligent och bildad man med djup, vacker röst, som kände sig oerhört ensam.

I slutet av livet hann Petriv få viss internationell berömmelse. Han fick World citizen award i San Francisco 2004. År 2006 bjöds han in till FN:s högkvarter i New York och fick ett särskilt hederspris i kristall – en hand som håller i jordklotet, med texten ”To the man who prevented a nuclear war”. År 2011 fick han tyska mediernas pris i Baden Baden. År 2013 fick han fredspriset Dresdenpriset.

År 2013 kom filmen ”The man who saved the world” om Petrov. Den regisserades av danska Peter Anthony, med bland annat Kevin Costner i en av huvudrollerna. I filmen ingår autentiska intervjuer med Petrov. Enligt Novaja Gazeta lämnade filmen Petrov med en bitter eftersmak – han upplevde att han blev utnyttjad. Några betydande inkomster från filmen fick han inte, förutom 500 dollar som Kevin Costner sände honom.

Den 19 maj 2017 avled Stanislav Petrov i sitt hem i Frjazino. Inte ett enda ryskt medium rapporterade om hans död. Först i september samma år fick omvärlden veta om den, via Petrovs tyska vän Karl Schumacher som brukade ringa och gratulera honom varje år på hans födelsedag den 7 september.

Ett år senare utdelades ett pris vid namn Future of life award på 50 000 dollar i New York. Petrovs dotter Jelena tog emot det.

Ryska staten har fortfarande inte uppmärksammat Petrovs död på något sätt. Precis som man aldrig uppmärksammade honom medan han levde.

Själv var Petrov visserligen inte intresserad av berömmelse. Hans passion var en annan – matematik och ballistik. Han vidhöll att han bara hade gjort sitt jobb.

Med ett tillägg:

– Jag gjorde mitt jobb som man ska.

Anna-Lena Laurén

FAKTA. STANISLAV PETROV

Född: Den 7 september 1939 i Vladivostok.

Bakgrund: Petrov utbildades till ingenjör vid det sovjetiska flygvapnets högre ingenjörsskola för radioteknik i Kiev. Han antogs 1967 och utexaminerades 1972, med algoritmik som huvudämne. Omedelbart efter utexamineringen började han jobba på den sovjetiska militära basen Serpuchov-15 utanför Moskva. Tillsammans med hustrun Raisa fick han två barn, Dmitrij och Jelena.

Den 26 september 1983 ledde Petrov nattskiftet på avdelningen för luftförsvar i Serpuchov-15. Då varnade datorsystemet för att USA hade skickat upp sammanlagt fem kärnmissiler mot Sovjetunionen. Petrov drog slutsatsen att det handlade om ett fel i datorsystemet och rapporterade till sina chefer om ett tekniskt fel, i stället för om en kärnvapenattack.

Det visade sig att Petrov hade rätt. Hade han gjort tvärtom hade Sovjetunionen inom några minuter sänt i väg kärnmissiler mot USA. Resultatet skulle ha blivit att bägge länderna bombade varandra, och därmed världen, till döds.

Petrov fick en reprimand för sitt agerande och lämnade armén ett år senare.

Hustrun dog i cancer 1997. Barnen har systematiskt undvikit att tala med pressen.

Stanislav Petrov avled i sitt hem i Frjazino utanför Moskva den 19 maj 2017.

12 januari

”De två viktiga principerna som säkrade USA:s demokrati”

Den amerikanska demokratin tycks ha klarat sig. Två för demokratin centrala principer har upprätthållits: principen om opartiskhet i fullgörandet av offentliga uppgifter och principen om kunskapsrealism. Det är därför bekymmersamt att betydande delar av forskarsamhället tagit avstånd från dessa

för demokratin grundläggande principer, skriver Bo Rothstein.

DN. DEBATT 210112

Demokrati är en skör styrelseform. Historien har visat att demokratier kan undermineras på flera olika sätt. Det kan ske hastigt som vid en statskupp men de kan också undergrävas mera långsamt som nu sker i Polen och Ungern.

Baserat på forskning om hur demokratier har kollapsat har man från statsvetenskapligt håll pekat på att det finns några saker man särskilt bör se upp med. Om det finns politiska ledare som inte tydligt tar avstånd från politiskt våld, som inte respekterar sina motståndares demokratiska rättigheter och som inte klart markerar att de respekterar ett valresultat som går emot dem så är demokratin i fara.

Redan under sin valkampanj och än mer under sin tid som president har Donald Trump klart brutit mot dessa tre principer. Hans många falska påståenden om att valet inte har gått korrekt till och att han i själva verket vunnit, hans stöd till sina republikanska partikollegors ansträngningar att försvåra minoriteters valdeltagande samt hans hetsande av den mobb som med våld bröt sig in i kongressen den 6 januari är tydliga exempel.

Men den amerikanska demokratin förefaller nu ha klarat sig. Demokratins institutioner har ”stått pall” säger man. Vi behöver emellertid nu mer noga analysera vad det är för principer och institutioner som faktiskt har räddat den amerikanska demokratin.

Några saker kan man avfärda:

Man kan ställa ifråga om själva det demokratiska valet varit avgörande. Visserligen vann Joe Biden men i många av de avgörande delstaterna var hans vinst ytterst knapp. Trots Trumps upprepade lögner och många attacker mot demokratins grundprinciper fick han drygt 11 miljoner fler röster än vad som var fallet då

han segrade 2016. Vi hörde alltså inte ett rungande ja till demokratins försvar från den amerikanska väljarkåren. Demokratin hade turen på sin sida denna gång, men turen är som bekant en opålitlig partner.

Det är knappast heller principen om fria medier som nu har räddat USA:s demokrati. Trump har, fram tills alldeles nyligen, haft fri tillgång till sociala medier och ett antal viktiga tv-kanaler har stött honom.

Det är inte heller förekomsten av ett fritt organisationsväsende eftersom Trump har haft ett betydande stöd från många frivilliga organisationer.

Det är inte heller ett fritt partiväsende eftersom Trumps lögner om ett manipulerat val har haft stort stöd av många framträdande republikanska politiker. Till detta ska läggas att det republikanska partiets strävan att försvåra för minoriteter att rösta och deras försök att manipulera indelningen av valdistrikt till sin fördel började långt före Trump-eran och med all sannolikhet kommer att fortsätta.

Det är heller inte ”det fria näringslivet” som har räddat den amerikanska demokratin eftersom man från detta håll översköljt Trump och hans partikollegor med enorma mängder pengar.

I stället är det två andra principer som nu har säkrat USA:s demokrati: Dels principen om opartiskhet i genomförandet av offentliga uppgifter, dels principen om kunskapsrealism.

1Vad gäller principen om opartiskhet syftar jag på alla de valförrättare i USA, många av dem republikaner, som stått emot Trumpadministrationens upprepade försök att tubba dem till att underkänna lokala valresultat som inte gett Trump segern. Trump har som bekant också i ett nu berömt inspelat telefonsamtal personligen försökt förmå den ansvarige för rösträkningen i deltaten Georgia, Brad Raffensperger, att ”hitta” det antal röster som skulle göra att Trump stod som vinnare.

Ett överraskande stort antal rapporter i amerikanska massmedier vittnar om valförrättarnas starka vilja att leva upp till principen om opartiskhet i rösträkningen oberoende av deras partitillhörighet. Den statsvetenskapliga forskningen ger också ett stort stöd till att en opartisk och professionell valadministration är ett villkor för att etablera en fungerande demokrati. Till detta ska läggas att domstolarna i USA och även dess högsta domstol, trots att domarna där utses på delvis politiska grunder, vägrade efterkomma Trumps krav på att underkänna valresultatet eftersom han inte kunde uppvisa några belägg för förekomsten av oegentligheter i röstsammanräkningen.

2 Principen om kunskapsrealism handlar om sanningsbegreppet. Enkelt uttryckt om det är möjligt att veta om något är sant eller om detta alltid är en fråga som bestäms av maktförhållanden eller av de föreställningar som är dominerande i kulturen. Uppenbart har de valförrättare, de domare och de journalister som hävdat att det inte förekommit oegentligheter i valet i en utsträckning som kan ha påverkat resultatet varit besjälade av en realistisk uppfattning om möjligheterna att nå säker kunskap om vad som är sant och vad som inte är sant.

Deras bestämda avfärdande av Trumpadministrationens påståenden om fusk i rösträkningen måste ha grundats på en idé om att det faktiskt går att fastslå vad som är sant och vad som falskt. Hade domstolarna och valförrättarna gett upp principerna om opartiskhet och kunskapsrealism för att av partipolitiska och/eller ideologiska skäl underkänna valresultatet, eller ansett att det existerar ”alternativa valresultat”, hade förmodligen den amerikanska demokratin nu varit bortom räddning.

Vad som förtjänar att framhållas är att både principen om opartiskhet och idén om kunskapsrealism är starkt ifrågasatta både

generellt men också inom delar av forskarsamhället. Vad gäller opartiskhet så menar till exempel en betydande inriktning inom ekonomi och statsvetenskap som brukar benämnas ”public choice” att alla som innehar ett offentligt ämbete enbart strävar efter att använda detta för att tjäna sitt (ekonomiska eller politiska) egenintresse. Opartiskhet är en nullitet i denna ofta åberopade teori. Likaså förhåller det sig med den identitetspolitiska teori som gjort sig bred inom stora delar av humaniora.

En person med en viss identitet (etnisk, religiös, sexuell, kulturell, ideologisk) kan enligt detta synsätt aldrig förhålla sig opartisk till något eller någon med en annan identitet. Vad gäller principen om kunskapsrealism så har även här stora delar av humaniora men också delar av samhällsvetenskapen blivit anfäktade av relativistiska synsätt som går under benämningen postmodernism. Allmänt anses inom denna inriktning att det inte går att med några säkra metoder fastslå vad som är sant utan att sådant avgörs av etablerade maktförhållanden alternativt våra personliga och ideologiska uppfattningar.

Principen om opartiskhet i fullgörandet av offentliga uppgifter och principen om kunskapsrealism utgör således grundstenarna för upprätthållandet av en fungerade demokrati. Det är därför bekymmersamt att betydande delar av forskarsamhället tagit avstånd från dessa för demokratin grundläggande principer.

Bo Rothstein, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet

Kapitel 2: Samhällsplaneringens problem och mänskliga verk-samheter.

Sven Wimnells hemsida:

Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?

På Sven Wimnells hemsida på Internet, http://wimnell.com, ges en redovisning av ett forskningsarbete med titeln: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som styr världen. Forskningen har med varierande intensitet pågått sedan mitten av 1960-talet.

Hemsidan lades in på Internet våren 1998. Redovisningen omfattar sju inledande dokument och 129 dokument med verksamhetsområden som i första hand ska belysa hur verksamheterna fördelas på de olika områdena. De första åren fylldes de 129 sidorna med sådant, men det visade sig att allt inte kunde läggas in, det skulle bli för mycket. Därför gjordes särskilda bilagor, vanligen i pdf-format, som fick länkar på de 129 sidorna.

De särskilda utredningarna/bilagorna finns förtecknade i följande pdf, som också innehåller innehållsförteckningar till de senaste årens utredningar.
Sven Wimnell 080203+++: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. (http://wimnell.com/omr40zf.pdf)

De senaste bilagorna, som var för sig ofta redovisar aktuella saker i alla de 129 delområdena. förtecknas i kronologisk ordning på hemidan http://wimnell.com med den senaste allra överst.

Från **http://wimnell.com/omr36-39zzzzzn.pdf**

Mänskligheten har förändrats mycket sedan tidernas begynnelse.

Historisk tid med skriftspråk är cirka 5000 år. Religionerna är cirka 2000 år. Demokratins formella genombrott skedde för cirka hundra år sedan. Tekniken har utvecklats: transporttekniken, internet, TV och mobiltelefoner o d gör att världen nu är ett stort gemensamt samhälle för jordens alla folk.

I Svenska regeringen har biståndsministerns område omvandlats till ett område för internationellt samarbete. Sverige är ett litet land, men bör använda samarbetsministern för att förbättra världen utanför Sverige.

Men regeringens huvuduppgift är de inrikes förhållandena.

Förbättringar både utomlands och Sverige kräver i första hand förbättringar av människornss kunskaper och väderingar. Och de måste gälla alla kunskapsområden.

Som hjälp har forskats fram ett allomfattande system för mänskliga verksamheter som gäller både tänkande/kunskaper och handlingar.

Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.
Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.
Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:
* De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.
* De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.
Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter :

Individernas viljor.
Kollektiva viljor. (Politik).
Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar).
Handlingar för psyket (informationshandlingar- kulturella handlingar).
Verksamheterna påverkar varandra i en påverkanskedja utan slut.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.
A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.
A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.
B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.
B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.
B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Individer och samhällen planerar framtiden.
Planeringar går ut på att finna vad man bör vilja och innehåller fyra planeringsmoment som kan redovisas på många olika sätt alltefter omständigheterna i varje planeringsfall :

Hur var det ?	Kunskaper och erfarenheter från det förgångna.
Hur är det ?	Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.
Hur kan det bli ?	Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?
Hur bör det bli ?	Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?

Dessa frågor bör ställas ifråga om alla mänskliga verksamheter. Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individernas levnadsvillkor, som ges av

psykiska och
kroppsliga förhållanden och av deras
fysiska och sociala miljöer.

Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.

Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksamheterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.

Resonemangen leder till att man bör göra allt som är möjligt för att till alla genom utbildning och information sprida ut kunskaper om världsförbättringsproblemen, dvs kunskaper om hur det var och är, kan bli och bör bli. För att ha något att sprida ut måste man hålla igång forskningar, utredningar och planeringar. För att hålla ihop allt detta måste man hålla igång även kontinuerliga planeringar om forskning, utredning, utbildning, information och planeringar.

Planeringar bör finnas dels för en mängd ämnesområden-verksamhetsområden, dels för geografiska områden av olika storlekar. För alla planeringar bör finnas flera framtida tidshorisonter. Både tillstånd och framför allt processer bör planeras. Man bör alltså ha planeringar för tillstånd i rummet vid olika tidpunkter och planeringar för processer som fördelar i rummet och förändrar med tiden.

Man bör noga skilja mellan planeringar och beslut. Planeringar är beslutsunderlag. När alla fått alla informationer i planeringsprocesserna ska allas åsikter slussas igenom i hierarkierna till dem som fått makt att besluta, och det är också informationsprocesser som ingår i samhällsplaneringens problem.

Till problemen hör också informationsprocesserna från beslut till det slutliga verkställandet. Samhällsplaneringsprocesserna bildar ett jättelikt informationssystem som rymmer alla informationsflöden. I själva verket är det så att de förekommande informationsprocesserna bildar eller utgör de förekommande planerings- och beslutsprocesserna.

Samhällsplaneringsprocessernas och beslutsprocessernas problem kan ses som en mängd informationsproblem med ca 7 miljarder personers, dvs världsbefolkningens, inre informationsproblem i psykiska processer och ett yttre informationsproblem med informationsutbyten mellan alla dessa personer. Samhällsplanering innebär bl a konstruktion av förslag till framtider, då det konstruktiva arbetet utförs i de psykiska processerna med hjälp av kunskapsmaterial som tillkommer genom både inre och yttre informationsflöden.

Förändringsprocesserna hålls igång av informationsflöden i och mellan människorna, och därför övergår förändringsproblemen och samhällsplaneringens problem i ett stort problem om produktion och spridning av kunskaper och värderingar, som leder till handlingar som förändrar världen.

Vill man förbättra världen bör man i första hand förbättra individernas inre verkligheter och viljor och förbättra de politiska-demokratiska styrningsprocesserna. Det kan man göra genom åtgärder på planerings-, forsknings-, utrednings-, utbildnings- och informationsområdena.

Arbetet om samhällsplaneringens problem vänder sig till dem som har makten över förändrings- och fördelningsprocesserna på olika nivåer och i synnerhet på de politiska nivåerna. Eftersom Sverige är en demokrati har i princip folket makten. Arbetet vänder sig därför till folket, men då den s k representativa demokratin tillämpas har de förtroendevalda politikerna makten och arbetet vänder sig därför främst till dem.

Men det vänder sig också i hög grad till alla som på ledande sätt på opolitiska nivåer medverkar vid förändring av individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och deras fysiska och sociala miljöer, och de finns inom alla delar av systemet. Arbetet vänder sig i hög grad till alla som sysslar med utbildning och information.

I rollen A1 behöver man information så att man klarar det dagliga livet. I den rollen kan man ställas inför problem var man ska köpa varor bäst, hur man lagar bra mat, hur man kan resa bäst, hur man gör för att bota krämpor, vart man vänder sig när man blir sjuk, hur man knypplar, vad aktierna står i, vad de ger på bio och teater, vem som vann fotbollsmatcherna etc etc. I den rollen vet man vad man vill efterfråga och det kan då vara bra med en söktjänst där man bara skriver in t ex ”fotbollsmatcher” eller ”magont”. I ett väl utvecklat nät ska man då få ”träffar” som beskriver det man är ute efter.

I rollen B1 gäller det att hitta ett bra jobb man trivs med och man får betalt för så mycket man vill ha. I den rollen måste man välja utbildning om man inte har någon man tycker räcker och då får man söka på utbildningar och lediga jobb.

I rollen B2 gäller det att göra jobbet bra, dvs man måste göra det på bästa sätt och på rätt tid. Vill man använda Internet för den här rollen får man söka på det yrke man valt och se om man kan få några tips om hur man bör göra. Arbetsgivarna bör tala om hur arbetet ska skötas och anställda och specialister och forskare kan komma med förslag till förbättring av arbetsrutinerna.

Rollen A2 är den verkligt svåra rollen : Att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer. Klassifikationssystemet som redovisas här är uppbyggt i första hand med hänsyn till rollen A2, men tillfredsställer automatiskt informationsbehoven i de andra rollerna eftersom man i rollen A2 behöver veta bland annat allt som man behöver veta i de andra rollerna. Det som man ytterligare behöver veta i rollen A2 är hur alla verksamheter påverkar varandra och behöver veta vad man ska sträva mot, dvs veta vilka verksamheter som behövs och hur de bör vara fördelade.

Information för rollen A2 kan man inte få genom att söka på ett enda ord utan man måste orientera sig i hela informationsutbudet. För att inte drunkna i all information måste man ha hjälp att få ordning på frågorna, och den hjälpen får man med det uppgjorda klassifikationssystemet för verksamheter.

Följande sidor från omr36-39zzzn

Utvecklingens krafter.

Utvecklingen i världen i framtiden beror av människornas verksamheter och av naturens verksamheter, dess krafter och resurser. Människornas verksamheter gäller tankeverksamheter och handlingar hos individer, grupper, organisationer och institutioner o d. Naturen och människorna påverkar och påverkas.

För att få grepp om utvecklingen måste man ha beskrivningar om människornas och naturens verksamheter. Människornas tankar och handlingar är för det mesta inte beskrivna utan bara utförda, Individer, grupper, organisationer etc är ofta dåliga på att beskriva sina tankar och handlingar, det behövs i stor utsträckning särskilda åtgärder för att få fram nödvändiga beskrivningar, det behövs bl a forskningar inom en lång rad vetenskaper och utredningssystem.

Naturen har inga tankar och kan inte själv beskriva vad den gör, för att få fram beskrivningar om naturens krafter och resuser blir det bl a uppgifter för människor inom naturvetenskaperna att göra beskrivningar om naturen. På det hela taget är det då människornas verksamheter som avgör världens framtid.

För framtidsplaneringen har forskats fram en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som ska ge bättre underlag för kunskaper om verksamheterna och deras samband - för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.

De mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	**20 områden**
2. Religiösa verksamheter o d.	**5 områden**
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	**15 områden**
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	**3 områden**
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	**11 områden**
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	**30 områden**
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	**21 områden**
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	**12 områden**
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	**12 områden**
Summa	**129 områden**

Huvudområdena har underindelats i delområden enligt en decimalprincip som framgår av de härefter följande sidorna.

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbildning och de som har makt och ledande ställning i verksamheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter
20 områden:
Texten för områdena är länk till hemsidan.

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.
SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
SW . 105 Övergripande om forskning
SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.
SW . 108 Samhällskunskap.
SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.
SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.
SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.
SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

2. Religiösa verksamheter o d.
5 områden:

SW 2 Religiösa verksamheter o d.
SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.
SW 21 Allmän religionsvetenskap.
SW 22/28 Kristna religioner.
SW 29 Icke kristna religioner o d.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
15 områden

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.
SW 37 ...om utbildning o d.
SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.
SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.
3 områden:

SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.
SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.
11 områden

SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.
SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.
SW 51 Matematik.
SW 52 Astronomi, rymdforskning.
SW 53 Fysik o d.
SW 54 Kemi o d.
SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.
SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.
SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet
SW 58 Botanik.
SW 59 Zoologi.

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
30 områden:

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.
SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.
SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
SW . 6525-6529 Militära verksamheter.
SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.
SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.

SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
21 områden:

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
SW 70 Allmänt om konst o kultur.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.
SW 78 Musik (konserter o d 792)

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7957 Undervisning o d.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.

SW 796/799 Sport, idrott o d.

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
12 områden:
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.
SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.
SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.
SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.
SW 84 Fransk skönlitteratur o d.
SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.
SW 86 Spansk och portuguisisk skönlitteratur o d.
SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.
SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.
SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.
12 områden:
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.
SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.
SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.
SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.
SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.
SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.
SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.

Den fundamentala påverkanskedjan

Det är viktigt att observera den fundamentala påverkanskedjan, där individernas inre verkligheter ger viljor som styr världens utveckling. Viljorna styr de kollektiva politiska viljorna och individernas viljor och de politiska kollektiva viljorna styr tillsammans handlingarna i den yttre verkligheten.

Handlingarna styr dels ekonomiska/teknologiska verksamheter till kroppslig nytta (eller onytta), dels kulturella verksamheter som är informationsverksamheter med olika uttrycksmedel - till psykisk nytta (eller onytta).

De kulturella verksamheterna påverkar individernas inre verkligheter som i sin tur ger upphov till nya viljor, nya kollektiva viljor och och nya ekonomiska och kulturella handlingar.

Vill man förbättra världen måste man se till att individernas inre verkligheter blir lämpliga, vilket kan göras bara med hjälp av lämpliga kulturella verksamheter.

Man kan säga att individernas inre verkligheter och viljor idag på det hela taget är olämpliga, hur ska man då kunna åstadkomma lämpliga kulturella verksamheter? Bland de kulturella verksamheterna finns de offentliga utbildningssystemen (grundskola, gymnasium etc) som genom åratal av förändringar i teorin blivit tämligen bra, i Sverige. I världen för övrigt finns många dåliga utbildningssystem eller inga alls.

Men utbildningssystemen är bara en liten del av alla kulturella verksamheter. Verksamheter som påverkar individenas inre verkligheter och viljor finns också i alla andra kulturella verksamheter: i nöjesindustrin, i reklamindustrin, i tidningar, tidskrifter, radio, TV, video etc, i konst- och designvärlden, överallt. Dessa verksamheter översvämmas av informationer och program som visar livsstilar som inte befrämjar uppkomsten av lämpliga inre verkligheter och lämpliga viljor.

De ekonomiska/teknologiska verksamheterna är beroende av individernas inre verkligheter och viljor och av de kollektiva/politiska viljorna. Det innebär idag fördelning av produktion och konsumtion av varor och tjänster som är mer ojämlik än den behövde vara. Den nuvarande fördelningen är resultat av de bilder av livsstilar som de kulturella verksamheterna förmedlar.

Individernas inre verkligheter och deras viljor, politiken, de ekonomiska verksamheterna och de kulturella verksamheterna bildar alltså fyra stora problemkomplex, som påverkar varandra i ständigt pågående påverkanskedjor.

Komplexen innehåller många skevheter som borde rättas till.

Vill man rätta till skevheterna i de fyra komplexen bör man ha lämpliga värderingar som utgångspunkt. Eftersom hela jordklotet bildar ett enda stort system bör man ha värderingar som gäller överallt. Det som då finns att tillgå är bland annat FNs mänskliga rättigheter och mål med komplement som bl a FNs Millenniedeklaration och senare överenskommelser

Den fundamentala påverkanskedjan

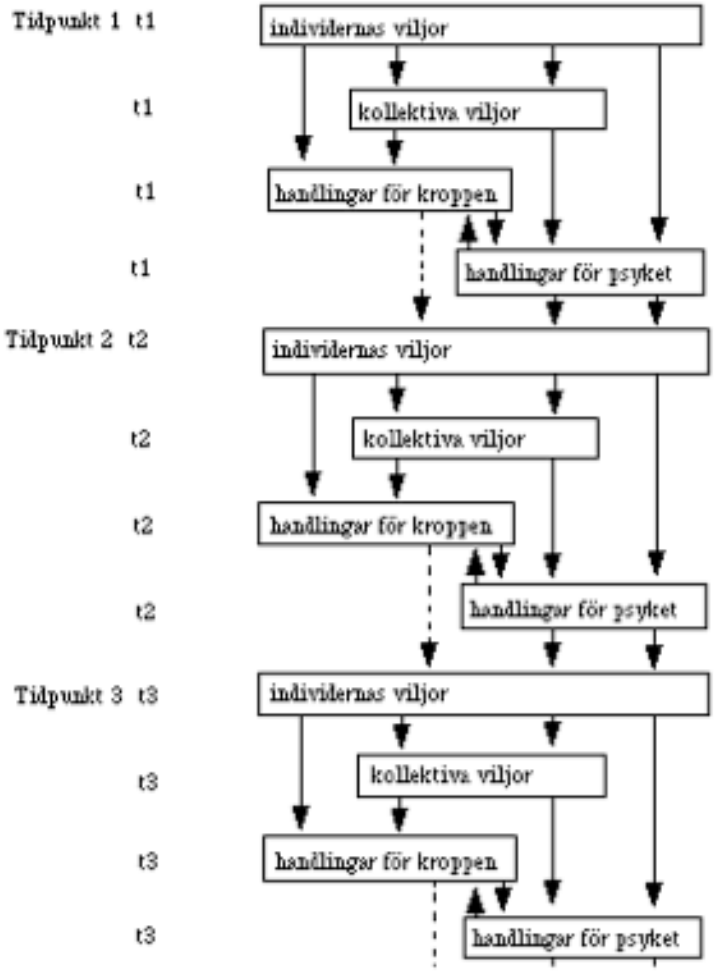

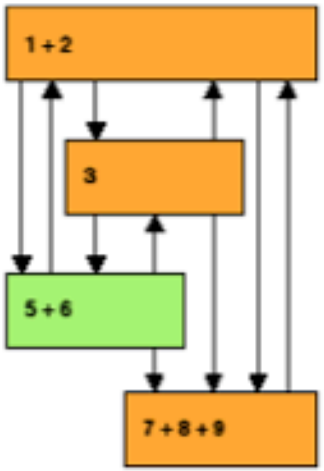

1-2 Filosofiska, psykologiska och religiösa verksamheter.
3 Politiska vetenskaper och politiska verksamheter.
5-6 Naturforskning och teknologiska/ ekonomiska verksamheter.
7-9 Kulturella verksamheter.

4 Bakgrundens med pilarna: Sambandsforskning på samhällsnivå.

Påverkan enligt pilarna sker direkt eller indirekt.

020130

Det är huvudsakligen människornas verksamheter som styr utvecklingen i världen.

Kunskaps- och värderingsverksamheter:

Samlade kunskaper och övergripande värderingar
Samhällenas arkiv, bibliotek och gällande kunskaper och värderingar. Bl a Mänskliga Rättigheter.Kunskapsforskning. Överblickande samhällskunskap. Lärdomshistoria.

Individernas inre verkligheter.
Tankar om hur det var, är, kan bli och bör bli. Framtidsvisioner. Individens känslor, värderingar o d. Estetik. Ideologi, uppfattningar om samband o d. Psykiska mekanismer. Psykologi od. Individens logik. Vetenskapsteori od. Individens moral och tankar om moral.

Religiösa verksamheter od.

Politiska vetenskaper.
Statistik. Demografi. Statvetenskap. Nationalekonomi. Internationell ekonomi. Lagar och förordningar, traktat, juridik

De demokratiska församlingarnas verksamheter.
Riksdag. Kommun- och landstingsfullmäktige. Regering. Mellanfolkliga centrala organ, FN, EU od.

Politiska krav och politiska planeringar.
Poltiska partier o d om indidviernas kroppsliga förhållanden, utbildning o d, fysiska miljöer och ekonomiska verksamheter, sociala miljöer o d.

Sambandsforskningsverksamheter.
Samband och samordning mellan olika verksamheter

Naturforsknings- och matematikverksamheter.
Naturkunskap. Matematik. Astronomi, rymdforkning. Fysik. Kemi. Geologi. meteorologi, hydrologi o d. Arkeologi o d. Biologi, ekologi, naturgeografi, utvecklingslära, ärftlighet. Botanik, Zoologi.

Teknologiska/ ekonomiska verksamheter:

Allmänt om Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

Hälso- och sjukvårdsverksamheter, räddning o d. Veterinär.

Ingenjörsverksamheter, konstruktion o d.

Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.

Hushållsverksamheter.
Mat, boende. El-, gas- värme-, vatten-, avloppsförsörjning o d. Sophantering. Användning av inventarier od. Personlig hygien och verksamheter i hemmet. Hushållsekonomi, inkomster och utgifter o d. Städning od. Personvård: barnuppfostran, hjälp till gamla och sjuka i hemmet.

Kontorsarbete o d. Datoranvändning.

Opolitisk offentlig civil förvaltning.

Militära verksamheter. Fredsarbete.

Handelsverksamheter.

Telekommuniationsverksamheter.

Förlagsverksamheter o d.

Transportverksamheter. Resebyrå. Lagringsverksamheter o d.

Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.

Allmän företankjgsekonomi. Arbetsförmedling. Arbetsmarknad.

Marknadsförings- och reklamverksamheter o d.

Tillverkning av varor.

Tillverkning / byggande av byggnader och anläggningar.

Kulturella verksamheter:

Allmänt om fysiska och sociala miljöer och konst och kultur

Övergripande formgivning av fysiska miljöer.
Klimatproblem. Jordens geologi. Växt- och djurvärd. Världsplaner. Riksplaner. Länsplaner. Stadsplaner. Vägar, ledningar. Kvartersplaner. Kulturvård.

Formgivning av byggnader och anläggningar. Arkitektur.

Formgivning av föremål och ljud.
Skulptur. Museer. Konsutställningar. Konsthantverk. Bruksföremål. Konstmåleri. Grafisk konst. Teckenkonst. Fotografi. Musik

Sociologi. Seder och bruk.

Film, radio, TV, offentliga fester m m. Teater. Opera. Konserter. Revyer. konstdans, Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. lek. Spel. Lotteri. Tips etc.

Socialvård.

Äldre sociala miljöer.

Vissa sociala miljöer. Bl a brott och kriminalvård m m

Undervisning o d. Forskning.

Sociala verksamheter i boendet.

Verksamheter i allmänna grupper od.

Sport. Idrott od.

Språkvetenskap.
Litteraturvetenskap.
Skönlitteratur.

Tidningar o d.

Allmän geografi. Lokalhistoria. Reseskildringar.

Biografiska verksamheter.

Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
Allmänt om allmän historia. Världs- och forntidshistpria. Medeltidens och nya tidens historia i allmänhet och i Europa. Medeltidens och nya tidens historia i Asien. Medeltidens och nya tidens historia i Afrika. Medeltidens och nya tidens historia i Nord- och MellanamerikaInnehället i

Sven Wimnell 20 mars 2018 del 1 av 3: Samhällsplaneringens problem. Områden 1-5 samt 1-9 med myndigheter och professorer, yrken och utbildningar m m.
http://wimnell.com/omr40zl.pdf. del 2=40zm.pdf. del 3=40zn.pdf

Innehåll:

7 **Kapitel 1: Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter. Systemet för mänskliga verksamheter.**

7 Mänskligheten har förändrats mycket sedan tidernas begynnelse.

8 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter

11 Utvecklingens krafter.

12 Systemet för mänskliga verksamheter

15 Den fundamentala påverkanskedjan

17 Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.

37 Sveriges regeringar under 100 år

39 Makthavare i världen efter andra världskriget.

41 Världskarta med världens befolkning

42 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem.Hur ska man kunna förbättra världen ?

52 **Kapitel 2: Något om världshistoria och Sveriges historia**

53 ÅKE HOLMBERG: Vår världs historia.

61 World Values Survey
62 Kulturkartan 2015

63 Världsarvslistan
63 Världsnaturfonden WWF

64 Utrikespolitiska institutet

65 Gapminder
65 Exempel på statistik: Choose a graph

66 MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I SVENSK UTRIKESPOLITIK
67 Afrika söder om Sahara
68 Asien och Oceanien
69 Europa och Centralasien
70 Mellanöstern och Nordafrika
71 Nordamerika Latinamerika och Karibien

72 Amnesty. Årsrapport - mänskligarättigheter 2016/2017
74 Amnestys årsrapport 2016: En politik som demoniserar skapar rädsla och splittring

80 Sveriges historia
85 Vänstervåg. Högervåg
89 Sveriges kungalängd
92 Regeringskansliet genom tiderna
106 Palm, August, "Mäster Palm"

107 **Kapitel 3: Något om områdena 1-5**

110 **SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.**

111 **101 Arkiv och 102 bibliotek. Om det vetande som finns.**
111 Kungliga biblioteket - SverigesNationalbibliotek.
117 Klassifikationssystemet för verksamheter och biblioteks-systemen.
118 Om klassifikation
120 LIBRIS/SAB klassifikationssystem
121 Dewey decimalklassifikation

124 **103. Encyklopedier och övergripande värderingar**
123 Encyklopedi
125 FN:s högkommissarie för mänskligarättigheter
126 Europeiska konventionen om de mänskligarättigheterna
127 Medborgerliga fri- och rättigheter

129 **104. Övergripandefilosofiska versamheter om samband**
130 Systemet för mänskliga verksamheter
139 Kommentarer till Samhällsplaneringens problem.
142 Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och biblioteksystemen DC, DK och SAB.

148 **105. Övergripande om forskning. Om det mer vetande man vill ha**
148 Samhällsplaneringens problem.
150 Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2016
177 Vetenskapsrådet
181 forskning.se
183 Formas
184 Forte
185 Riksbankens Jubileumsfond
186 VINNOVA
186 KK-stiftelsen

187 **106-107. Övergripande om ekonomiska och kulturella verksamheter**
187 Yrkesverksamheter enligt SSYK 2012. Näringsliv enligt SNI 2007. Utbildning enligt SUN 2000, SCBs statistik om allt.

189 Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 Reviderad 2016
194 Gymnasiet

208 **108. Samhällskunskap**
208 Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer
214 Mer om verksamheter
216 Sociologi
222 Framtidsplaneringar
223 Schema över påverkans- och förändringsproblem
224 Förteckning över verksamheter

225 **109. Filsofins historia. Idé- och lärdomshistoria**
226 Filosofi
234 Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.
235 De stora filosoferna
236 Ludwig Wittgenstein
238 Idé- och lärdomshistoria
241 I skuggan av framtiden. Modernitetens idéhistoria.

262 **11-19. Individernas inre verkligheter**

262 **SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter**
263 Schema om inre och yttre verkligheter och verksamheter
264 Hjärnan
285 människosyn
287 tro och vetande
288 erfarenhet
289 minne
294 bildning
297 realism
300 idealism
302 förnuft
303 intuition
304 attityd
306 inlärning
307 intellektualism
310 antiintellektualism
313 vanföreställning
314 dagdröm
315 hallucination
317 fördom
318 opinion
320 norm
321 institution

323 **SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d**.
324 förändring.
354 framstegstanken
327 tradition
328 framtidsforskning
330 Framtidskonventet
332 växthuseffekten

338 **SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.**
339 värdering
340 emotion
341 empati
343 sympati
344 kärlek
352 erotik
353 estetik
358 stress
360 depression

362 **SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d**.
363 nätverk
364 världsbild
366 världsåskådning
367 livsåskådning
368 ideologi
370 religion
372 buddhistisk filosofi
374 indisk filosofi
375 islam
382 konservatism
385 liberalism
389 socialism
392 kapitalism
395 globalisering
397 nationalism
399 populism
400 rasism
403 främlingsfientlighet
404 hedersvåld
406 islamisk kvinnosyn.
407 etnicitet
408 integration
409 levnadsnivå
410 livskvalitet
411 politik

413 **SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.**
414 biologisk psykologi
417 personlighetsutveckling
418 personlighetspsykolog
420 perceptionsstörning
421 ADHD
422 psykisk störning
424 psykossjukdom
425 psykiatri
429 socialpsykologi

430 **SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.**
431 logik

437 **SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.**
438 etik
443 moral
444 kardinaldygder
445 dödssynd
446 rättvisa
447 brottslighet
448 polisen
454 Tidningsutgivarna
455 dagstidning

460 **SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.**

461 Informationsstress vår nya folksjukdom.
462 Opinionsundersökningar.SOM-institutet

464 **2. Religiösa verksamheter.**

465 **31-34. Politiska vetenskaper**

466 **35. De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter**
467 SW . 351 Sveriges riksdag

468 SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige

469 Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp. http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf

470 SW . 353 Sveriges regering
471 Politikområden för politiken 28 juli 2017
473 Politiska och opolitiska planeringar

474 SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

475 **36-39. Politiska partier och organisationer. Politiskt verksamma personer. SOU.**
475 Politiska partier i Sverige
475 Statens Offentliga Utredningar, SOU
475 Sven Wimnell 27 februari 2010 + 3 april 2014: Fackföreningar och arbetsgivareföreningar 2014. Statistik om arbete och näringar. Arbetsförmedlingens hemsida. http://wimnell.com/omr658f.pdf

476 **4. Sambandsforskningsverksamheter**

477 **5. Matematik och naturvetenskap.**

478 **Kapitel 4: Statliga myndigheter stiftelser och bolag. Professorer vid universitet och högskolor**

479 Kompletteringar med yrken, näringsliv, utbildning m m

480 **SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.**

515 **SW 2 Religiösa verksamheter o d.**

521 **SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.**

535 **SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.**

536 **SW 5 Naturforsknings - och matematikverksamheter.**

549 **SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.**
550 SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.
551 SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
570 SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
586 SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske o
595 SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

605 SW 65 Administration, distribution
606 SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
607 SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
608 SW . 6525-6529 Militära verksamheter o d
614 SW . 653 Handelsverksamheter.
623 SW . 654 Telekommunikationsverksamheter
624 SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
625 SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå,lagring o d.
628 SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
633 SW . 658 Företagsekonomi, Arbetsförmedling. Arbetsmarknad.
642 SW . 659 Marknadsförings- ochreklamverksamheter od

643 SW 66/68 Tillverkning av varor.
646 SW 69 Tillverkning/ byggande avbyggnader o anläggningar

647 **SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.**
648 SW 70 Allmänt om konst o kultur

653 SW 71 Övergripande formgivning/ planering fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
664 SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning
667 SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål.
672 SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, tecken 77 Fotografi.
675 SW 78 Musik (konserter o d 792)

681 SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
683 SW . 7911-7913 Seder och bruk.
686 SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
688 SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
691 SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
692 SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips
693 SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
694 SW . 7951 Socialvård..
695 SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
701 SW . 7957 Undervisning o d.
724 SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet
725 SW . 7959 Sociala miljöer i allmänna grupper o d.
726 SW 796/799 Sport, idrott o d.

730 **SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur**
731 SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
735 SW 81 Litteraturvetenskap.Litteraturhistoria.
737 SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.

738 **SW 9 Saklitterära verksamheter. Allmän geografi och historia. Biografi.**
739 SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
741 SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
743 SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
744 SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

Klicka på

http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzv.pdf

och läs sidorna 7-173 om Världen från Big Bang till början på mars 2020

Sidorna ger en bild av universum, mänsklighetens historia och Förenta Nationerna, FN.

Sida

8 Världens befolkning i början på 1990-talet
9 Världshistorien på nio sidor. Sven Wimnell 1995
18 Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.
24 I skuggan av framtiden. Modernitetens idéhistoria.
44 Kunskapens makt (och maktens kunskap)
48 Tillägg 20 november 2020 om ny filosofibok

49 ÅKE HOLMBERG: Vår världs historia.
58 Exempel på inre verkligheter och sociala miljöer.
59 Världen byggdes om på 1900-talet.
80 Sverige under 1900-talet.
84 1900-talet.

89 Om FN och Svenska FN-förbundet som undersöker hur världen är och försöker göra den bättre
90 FN, *Förenta Nationerna* (engelska *The United Nations*), internationell freds- och säkerhetsorganisation och institution för mellanfolkligt samarbete, bildad vid andra världskrigets slut. Från
96 Medlemsstater
103 Förenta Nationerna, FN.

107 Svenska FN-förbundet 16 mars 2020.
110 Vad gör FN?
111 FN:s arbete för fred, säkerhet och nedrustning
117 FN:s arbete med mänskliga rättigheter och demokrati
124 FN:s arbete för utveckling och fattigdomsbekämpning

135 Om Svenska FN-förbundet

141 FN som organisation
155 FN:s underorgan
166 Sverige och FN

169 Agenda 2030 och klimatet: Museer. myndigheter, skolor m m ska ha tydlig information om framtidsproblemen
170 Förenta nationernas mål i Agenda 2030
171 Klimatförändringen och miljöerna
172 Hav och marina resurser
173 Ekosystem och biologisk mångfald

Från https://www.sida.se/Svenska/

4 december 2020 (Det går att klicka)

- Om Sida
- Organisation
  - Styrelsen
  - Generaldirektörens stab
  - Internrevision
  - Avdelningen för ledningsstöd
  - Avdelningen för HR och kommunikation
  - Avdelningen för verksamhetsstöd
  - Avdelningen för internationella organisationer och tematiskt stöd
  - Avdelningen för partnerskap och innovation
  - Avdelningen för Europa och Latinamerika
  - Avdelningen för Asien, Mellanöstern och humanitärt bistånd
  - Avdelningen för Afrika
  - Sidas vetenskapliga råd
- Så styrs vi
  - Förordning med instruktion
  - Regleringsbrev
  - Policy och strategier
- Budget
- Lediga jobb
- Om webbplatsen
  - Sajtkarta
  - Tillgänglighet för sida.se
  - Behandling av personuppgifter

Aktuellt och press

- Nyheter
  - 2020
  - 2019
  - 2018
  - 2017
  - 2016
- På gång
  - Tidigare evenemang
- Development Talks
- Pressrum
  - Pressmeddelanden
  - Pressinbjudningar
  - Pressbilder
  - Logotyp
  - Sidas bildbank
  - Historiska biståndsbilder
- Debattartiklar

- 2020
- 2019
- 2018
- 2017
- Sida i medierna
  - 2020
  - 2019
  - 2018
  - 2017
  - 2016
  - 2015
  - 2014
  - 2013
  - 2012
- Prenumerera

Så fungerar biståndet

- Svenskt bistånd
  - Svenskt utvecklingssamarbete får högst betyg
  - Globala Målen och klimatavtalet
  - Prioriteringar i biståndet
  - Uppföljning och kontroll av biståndet
  - Bra bistånd är effektivt
  - Syftet med biståndet
  - Åsikter om bistånd
- Olika sorters bistånd
  - Långsiktigt utvecklingssamarbete
  - Humanitärt bistånd
- Finansieringsformer
  - Alternativ finansiering av utveckling
- Aktörer i biståndet
  - Civilsamhället
  - Offentlig sektor
  - Forskare och universitet
  - Näringslivet
  - Svenskt bistånd via FN
  - Svenskt bistånd via EU
  - Världsbanken
- Öppenhet och anti-korruption
  - Vårt arbete mot korruption
  - Öppenhet och transparens
- Resultat av svenskt bistånd
  - Resultat av svenskt bistånd 2019
  - Att mäta och kommunicera resultat
  - Människan i centrum
  - Resultatexempel

Teman

- Demokrati, mänskliga rättigheter och yttrandefrihet.
  - Resultatexempel
- Fredliga och inkluderande samhällen
  - Resultatexempel
- Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
  - Sida försvarar aborträtten
- Jämställdhet
  - Resultatexempel
- Utbildning
- Forskning och innovation
- Miljö och klimat
  - Resultatexempel
- Hållbara hav och vatten
- Hållbar energi
- Hälsa
  - Sidas arbete mot covid-19
  - Resultatexempel
- Vatten och sanitet
- Lantbruk och livsmedelsförsörjning
  - Resultatexempel
- Handel
- Privatsektorutveckling
- Sysselsättning
- Migration

Länder

- Afrika söder om Sahara
  - Burkina Faso
  - Centralafrikanska republiken
  - Demokratiska republiken Kongo
  - Etiopien
  - Kamerun
  - Kenya
  - Liberia
  - Mali
  - Mauretanien
  - Moçambique
  - Niger
  - Nigeria
  - Rwanda
  - Somalia
  - Sudan
  - Sydsudan
  - Tanzania
  - Tchad
  - Uganda
  - Zambia

- Zimbabwe
- Regionalt samarbete i Afrika

- Mellanöstern och Nordafrika
  - Sidas regionala arbete i Mellanöstern och Nordafrika
  - Irak
  - Jemen
  - Palestina
  - Syrien
- Asien
  - Regionalt samarbete i Asien och Oceanien
  - Afghanistan
  - Bangladesh
  - Kambodja
  - Myanmar
- Europa
  - Regionalt samarbete i Europa
  - Albanien
  - Belarus
  - Bosnien-Hercegovina
  - Georgien
  - Kosovo
  - Moldavien
  - Nordmakedonien
  - Ryssland
  - Serbien
  - Turkiet
  - Ukraina
- Latinamerika
  - Bolivia
  - Colombia
  - Guatemala
  - Kuba
  - Venezuela
- Globala utvecklingsinsatser
  - Resultatexempel

Engagera dig

- Att arbeta med bistånd
- Lediga jobb på Sida
  - Tillsatta befattningar
  - Personalstrategi
- Internationella tjänster
  - Bilaterala Biträdande Experter (BBE)
  - Junior Professional Officer (JPO)
  - Special Assistant to the Resident Coordinator (SARC)
  - Junior Professionals in Delegation (JPD)
  - UN Youth Volunteer

- Traineeprogrammet
- Sidas stipendier och praktikprogram
- Boka en föreläsning genom Sida Alumni
- Vanliga frågor om engagemang

För samarbetsparter

- Aktörsgrupper
  - Civila samhället / organisationer
  - Forskarsamhället och universitet
  - Näringslivet
  - Offentlig sektor
- Resurser för alla aktörsgrupper
  - Att samarbeta med Sida
  - Kurser och utbildning
  - Metod och verktyg
  - Mål- och resultatstyrning
  - Utlysningar
  - Upphandlingar
  - Utvärderingar
  - OECD-DAC
  - Globala målens logotyper
  - Sidas logotyp

Sidas uppdrag

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida, är en statlig myndighet som arbetar på uppdrag av Sveriges riksdag och regering för att minska fattigdomen i världen. Genom vårt arbete och tillsammans med andra bidrar vi till att genomföra Sveriges politik för global utveckling.

Läs mer om oss

Kontakt

Valhallavägen 199
105 25 Stockholm
Växel: 08-698 50 00
Fax: 08-20 88 64
E-post: sida@sida.se

Ställ din fråga i vårt forum.

Kontakta oss

Snabblänkar

Pressrum

Publikationer

Kurser

Sajtkarta

Om webbplatsen och cookies

Sidas behandling av personuppgifter

Anmäl korruption

Openaid.se

Följ oss

Sven Wimnells hemsida med projekt: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?

Ska man kunna förbättra världen måste man ha bra kunkaper om världen: Hur den var, hur den är, kan bli och bör bli. Vetenskapliga forskningsrapporter om det tar flera år att göra och är vanligen inte dagsaktuella när resultaten presenteras. För förbättringar av världen behövs aktuella uppgifter, i tidningsartiklar kan man få underlag. Men de kan vara sanna eller falska, lämpliga eller olämpliga.

I projeket om samhällsplaneringens problem har under många år införts tidningsartiklar från DN, Dagens Nyheter, som är Sveriges största morgontidning och har många medarbetare över hela världen, och på ett enkelt sätt, vad man kan antaga, ger en bild av världen som kan vara till hjälp när man vill förbättra världen. Artiklarna kan ha brister men det finns ingen möjlighet att kunna kommentera alla artiklar om hur bra eller dåliga de är.

Regeringen har ingen minister för grundläggande livsåskådningar och idéer för politik, det närmaste de kommer det är Kulturministern som ska stå för demokrati och kultur och i arbetsuppgifterna har bl a religion och idrott. Kulturministern har enligt arbetsuppgifterna, verkar det, ett mycket bredare arbete än det hon visar upp. Aktörer inom politiken har svårt att hantera det som borde ingå i kulturministerns uppgifter .

När det gäller livsåskådingar o d är bland de främsta i Sverige Sven - Erik Lidman och när det gäller religion Christer Sturmark. De har artiklar i DN den 10 december 2020, som bifogas här.

" En balansakt mellan kungen och penningpåsen

DN 10 dec 2020

Moderaternas nya idéprogram genomsyras av en nostalgisk vurm för familjen och nationen. Idéhistorikern Sven-Eric Liedman synar tankarna om liberalkonservatism och finner en skvader.

Sverige har på några få år genomgått en dramatisk ideologisk förändring. Den började med att Sverigedemokraterna kom in i riksdagen 2010. Budskapet var ett och bara ett: invandringen höll på att förstöra Sverige.

Deras röstläge skruvades upp i falsett när den stora flyktingströmmen kom 2015. Snart var de inte ensamma i sin kritik. Parti efter parti talade om vikten av en stram invandringspolitik, i takt med att SD:s opinionssiffror sköt i höjden.

Både Kristdemokraterna och Moderaterna fick nya partiledare. Den fräna unga Ebba Busch övergav den lite veliga politik som Göran Hägglund fört. Hon drömde om en kristen höger i Sverige, lik den i USA.

Moderaternas Ulf Kristersson gjorde en ännu skarpare gir med sitt parti. Nu skulle det breda välfärdssystem som hans företrädare Reinfeldt försvarat bantas ordentligt. Sverige skulle också bli svenskare.

Jimmie Åkesson började drömma om ett stort högerblock.

I april 2019 tillsatte Moderaterna en grupp som skulle ta fram ett nytt idéprogram för Moderaterna. Sekreterare blev Alice Teodorescu. Hon hade redan gett liberalkonservatismen ett ansikte. Det är också liberalkonservatismen som genomsyrar det programförslag som kommittén nyligen lagt fram.

Nationalismen är påfallande. ”Svensk kultur och svensk historia förenar människor över generationerna, men är också en viktig brygga in i det svenska samhället.”

På Reinfeldts tid höll man tyst om svenskhet och nationalstat och judisk-kristen tradition. Desto viktigare har dessa stora ord nu blivit. Vi får veta att ”Sverige är format av ett kristet socialt och kulturellt arv som sträcker sig mycket långt tillbaka”. Ja, ”Sverige är en av världens äldsta nationalstater”.

Gamla tiders högermän skulle ha skrockat belåtet inför sådana meningar, Men kanske hade de blivit lite betänksamma när de läst hyllningen till ”upplysningens och förnuftets tradition”.

Å andra sidan hade de tagit till sig de stränga orden om brott och straff i förslaget och än mer åt allt det vackra som sägs om vikten av ett starkt svenskt försvar (låt vara nu inlemmat i Nato).

I god konservativ anda värnar programförslaget också om familjen. Skribenterna är visserligen inte helt omoderna utan talar om familjen ”i de olika former den kan ha i vårt samhälle idag”. Men det är i familjen som vi framför allt tar ansvar för andra människor. En trygg familj gör barnen till ”starka vuxna”.

Ändå har inte allt återgått till det gamla. Plötsligt får man veta att Moderaterna också är ”individualismens parti”. Så sa man inte i gamla Högerpartiet. I all traditionell konservatism var familjen samhällets minsta beståndsdel. Men här är det fråga om den liberala sidan i det nya liberalkonservativa partiet.

Programförslagets rubrik är ”Frihet och ansvar”.

Vad är då frihet? ”Friheten att välja” står det först. Det är vad alla de gamla allianspartierna hävdade och fortfarande hävdar. Det är med valfriheten som vårt bisarra skolsystem motiveras. Valfriheten gör människan till konsument. Hon väljer fritt i det utbud som finns till salu.

Kanske har programkommittén funnit att det också krävs något mer. Friheten har ”ett avgörande existentiellt värde”, heter det. Det öppnas en vidare rymd över oss; vi slipper ut från varuhuset. Är det inte lite Jean-Paul Sartre över orden?

Å nej, så roligt ska det inte bli. Friheten är vägen till ”nya vetenskapliga insikter, till ett växande välstånd och till kulturella landvinningar”. Förhållandet mellan den enkla valfriheten och frihetens existentiella sida förblir oklart.

Friheten tillhör individen, men individen har också ett ansvar ”för sig själv, sina nära och vårt samhälle”. Ja, individen måste också göra sig ”anställningsbar” och därmed smidigt anpassa sig till den rådande arbetsmarknaden. Arbetslinjen gäller fortfarande.

När människor flyr från krig och nöd har vi också ett ansvar. Men ansvaret gäller först och främst närområdet, i synnerhet grannländerna. Underförstått: vårt ansvar för syrier och afghaner är begränsat.

Därmed är vi inne på det hetaste området i programmet, invandringen. Invandringen ska vara ”ändamålsenlig”, heter det. Människor som söker sig hit ska vilja arbeta eller ”driva företag”.

Massinvandringen har skadat Sverige. Integrationen har under de senaste årtiondena varit usel. Denna integration är en enkelriktad process – kort sagt, de som kommer hit ska anpassa sig efter oss, inte vi efter dem. De ska bli som vi.

Uppenbarligen är detta en norm, ett påbud och inte en beskrivning av hur integration gått till i verkligheten. Kulturer tar färg av varandra. Under hela efterkrigstiden har det svenska samhället påverkats av dem som kommit hit.

Men nu ska det enligt Moderaterna bli slut på detta. Människor långt bortifrån ska anpassa sig efter den uråldriga kristna svenska kulturen. Och helst ska de inte komma hit alls.

I några meningar sammanfattas den moderata versionen av den svenska utvecklingen efter 1945.

Fram till slutet av 60-talet genomgick landet en strålande utveckling (inte ett ord om att detta var socialdemokratins stora period). Sedan stagnerade ekonomin under ett kvartssekel, staten blev för stor, vård och skola likriktades. (I själva verket hade det varit så sedan reformationen.)

Så kom räddningen på 90-talet, den alltför stora välfärdsstaten ersattes med entreprenörskap.

Arbetslinjen gällde! Men under 10-talet stannade allting åter upp, och brottsligheten blev aggressivare. (Åter en sanning med modifikation: antalet mord ökade inte.)

Och nu är det alltså dags för liberalkonservatismen.

Liberalismen är närmare bestämt nyliberalism. Men en förändring har skett sedan Bildts tid. Då följde man Milton Friedman med hundlik tillgivenhet. Friskolorna var en kopia av Friedmans förslag. ”Voucher” blev ”skolpeng” på svenska.

Nu är det den andre store nyliberalen, Friedrich Hayek, som håller i taktpinnen. Det moderna samhället är ”oöverblickbart”. Därför är det omöjligt att detaljstyra.

Hayek in i detalj!

Men miljö och klimat måste man åtminstone ta tag i. Människan och inte den övriga naturen ska vara utgångspunkten. Vi har ett ”förvaltaransvar” (väl samma ansvar som Gud gav Adam i Bibeln). Och allt måste förenas med ”ekonomisk tillväxt”.

Himmel och jord må brinna, men tillväxten den står kvar.

Jämlikheten är enbart en jämlikhet inför lagen. Inte ett ord om de skenande sociala, ekonomiska och kulturella skillnaderna i dagens Sverige. De är inte politikens problem.

Till sist är frågan oundviklig: Hur går liberalism och konservatism ihop? Man kan lugnt svara: inte alls! Å ena sidan kungen och altaret, å andra sidan den ständigt mer välfyllda penningpåsen.

Men Sverigedemokrater och Kristdemokrater slickar säkert girigt i sig den kristna och nationalistiska grädden. Ekonomin får man ta på köpet.

Sven-Eric Liedman"

" Idéhistorikern och författaren Sven-Eric Liedman är aktuell med ”Från Platon till demokratins kris” (Albert Bonniers förlag). "

"Ateism är inte en livsåskådning. Karikatyren av icke-troende skapar inga samtal, skriver Christer Sturmark

DN 10 dec 2020

Ett stort antal människor – bland andra undertecknad – menar att religion inte spelar någon betydande roll eller någon roll alls i deras liv. Men vi har fel, enligt religionshistorikern Paul Linjamaa (DN Kultur 4/12).

Religion, hävdar han, spelar i själva verket fortfarande en central roll i alla människors liv och det är till och med svårt att föreställa sig tillvaron utan den.

Vi behöver ha ett seriöst samtal om livsåskådningsfrågor i den offentliga debatten. Vår samtid präglas av en tilltagande globalisering och migration. Om vi inte förstår varandras livsåskådningar, eller ens vår egen, så kan vi inte heller förstå eller kommunicera med varandra. Det försvårar en fredlig samexistens.

Detta mål gagnas inte av den typ av resonemang som det Paul Linjamaa för där begrepp omdefinieras till oigenkännlighet och resonemang förenklas till halmgubbar (till exempel i kritiken av Björn Ulvaeus).

De flesta människor uppfattar begreppet ”religion” som någon form av tro på övernaturliga fenomen, gudar, andar, transcendenta själar, återfödelse eller liknande, vilket bekräftas av de flesta uppslagsverk.

Men det är uppenbart att vi är ett stort antal – sannolikt ett växande antal – människor, i Sverige och i världen, som inte tror på sådana fenomen. När Linjamaa påstår att religion spelar en central roll även för dem, och att det är svårt att föreställa sig en tillvaro utan religion, så beror det inte på att han i grunden ifrågasätter detta.

I stället utgår påståendet från en omdefiniering av begreppet religion till att vara i det närmaste identiskt med kultur. Man brukar kontrastera kultur mot natur; med kultur i vid bemärkelse avses all mänsklig aktivitet. Till den räknas – för att ta exempel från Linjamaas artikel – litteratur, musik och konst, men också sociala företeelser som att människor gifter sig, ger sina barn namn och begraver sina döda.

Linjamaa låtsas som om dessa ritualer alltid utövas i en religiös kontext, men faktum är att de i växande omfattning sker under helt sekulära former. Allt färre gifter sig i kyrkan eller döper sina barn. Men i Linjamaas värld spelar det ingen roll. Alla dessa mänskliga aktiviteter är enligt honom ett uttryck för religion.

Vi människor har naturligtvis en stor frihet att sätta namn på ting och företeelser. Men kommunikationen oss emellan underlättas om vi är någorlunda överens om definitionerna. Med den etablerade förståelsen av begreppet religion råder det knappast någon tvekan om att ett stort antal människor inte är religiösa, särskilt i Sverige.

Linjamaa vill emellertid omdefiniera religion på ett sätt som innebär att den omfattar precis alla. Om man omdefinierar religion så att det är detsamma som fascination och förundran inför verklighetens natur och alla kulturella uttryck, så inkluderas givetvis fler i begreppet. Men det förlorar samtidigt sin innebörd och relevans, och Linjamaa missar att berätta vilket nytt begrepp han vill använda för det som hittills har kallats religion.

Linjamaa lyfter också fram det kända fenomenet att en grupps samhörighet och identitet ibland i högre grad formas av gemensamma yttre fiender än av en inre gemenskap. Han hävdar att det här gäller ateister, som enligt honom betraktar religion som en fiende.

Däremot menar han att gudstroende människor genom sin religiositet får både identitet och samhörighet. Det är riktigt, som Linjamaa själv konstaterar, att det enda som förenar ateister är en specifik fråga, nämligen uppfattningen att Gud inte existerar. I andra frågor som rör värderingar, kultur och politik har ateister runt om i världen vitt skilda uppfattningar. Det finns därför knappast någon strävan efter en gemensam identitet.

Men samma motsättningar finns bland religiösa. Den ”identitet och samhörighet” dem emellan som Linjamaa talar om existerar inte. I själva verket råder det, som alla har noterat, starka motsättningar inte bara mellan skilda religioner utan också mellan olika inriktningar inom samma religion. De leder många gånger till krig snarare än samhörighet.

Han skriver vidare att ”oavsett om man är kristen apologet eller ateist finns det anledning att stanna upp och tänka efter exakt vad det är man egentligen diskuterar”. Han myntar begreppet ”bekännande ateist”, ett begrepp som rimligen inte betyder någonting. (Jag tror inte att astrologi fungerar, är jag då en ”bekännande a-astrolog”?)

Linjamaa gör ett kategorifel när han ställer kristendom (en livsåskådning och religion) mot ateism (en uppfattning i en enskild sakfråga).

Ateism är inte en livsåskådning. Ateism är tomt på både innehåll och värderingar. En ateist kan tro på astrologi och spöken, kan vara vänster eller höger, demokrat eller antidemokrat. Ateism är förutom uppfattningen att det inte finns någon gud en innehållslös beteckning.

För egen del bekänner jag mig till livsåskådningen sekulär humanism. Den har en specifik kunskapsteoretisk hållning som bland annat leder till uppfattningen att astrologi inte fungerar och att spöken inte finns. Den livsåskådningen har en värdegrund och människosyn som vilar på en sekulärt formulerad etik. Den har också en naturalistisk verklighetsuppfattning: uppfattningen att världen definieras och styrs av naturliga, snarare än övernaturliga, krafter. Av naturalismen följer ateism. Så därmed är jag också ateist, men det är bara en av många konsekvenser av att vara sekulär humanist.

Alla sekulära humanister är således ateister (eller agnostiker), men alla ateister (eller agnostiker) är inte sekulära humanister. Att som Paul Linjamaa betrakta ateismen som ett kulturbärande och meningsskapande begrepp är bara vilseledande.

Vi behöver tala om kultur och livsåskådningar med respekt och utan att göra karikatyrer av andras livsåskådningar. Först då kan diskussionen bli meningsfull.

Christer Sturmark
Författare, bokförläggare och vd för fackboksförlaget Fri Tanke. "

"Den ”identitet och samhörighet” religiösa emellan som Linjamaa talar om existerar inte. I själva verket råder det, som alla har noterat, starka motsättningar inte bara mellan skilda religioner utan också mellan olika inriktningar inom samma religion. De leder många gånger till krig snarare än samhörighet. "

DEMOKRATI. 8 januari 2021

”Trump flyttar USA tillbaka till det fördemokratiska våldet”

När Donald Trump de senaste veckorna obstruerat mot valresultatet, förflyttar han i ett slag amerikansk politik till det auktoritära lägret eller, om man så vill, tillbaka till det fördemokratiska samhället som inte kände någon annan metod för att avsätta en ledare än våldet, skriver statsvetaren Leif Lewin.

DN. DEBATT 210108

Det är ett makabert sammanträffande att samtidigt som allt fler statsvetare framhåller ansvarsutkrävandet och det fredliga maktskiftet som demokratins kärna är det just precis det som nu håller på att saboteras av den avgående amerikanske presidenten.

Den liberala demokratin har globalt varit på tillbakagång alltsedan millennieskiftet med Polen och Ungern som närliggande exempel. När nu också världens ledande demokrati genom Trumps populistiska uppmaningar och anhängarnas stormning av Kapitolium kastas in i ett kaos som hotat själva valprocessen under dess sista skälvande fas, är det lika exceptionellt som illavarslande.

Hur begreppet demokrati ska definieras har skiftat under tidens gång men något förenklat kan man tala om fyra modeller, som väl inte avlöst varandra alldeles kristallklart men som ändå bildar en idéhistorisk sekvens:

1 Folket ska styra. Ursprungligen menade man att demokrati betyder att folket ska styra i stället för en elit. Spetsen var riktat mot kungamakten och under ett drygt århundrade efter franska revolutionen handlade det politiska spelet i första hand om att hävda parlamentets makt gentemot mer eller mindre enväldiga kungar och kejsare.

Det visade sig snart att ”folket” inte var något enhetligt begrepp, olika grupper uppträdde mot varandra och frågan blev hur deras inflytande skulle avvägas. Skulle majoriteten få allt och minoriteten ställas utanför eller skulle minoriteten också få vara med och representeras proportionellt mot dess ställning i valmanskåren? Det senare blev högerns villkor för att acceptera den allmänna rösträtten men följden blev, vilket Europas länder alltjämt lider av, ett mångpartisystem som har gjort det svårt att bilda regering.

2 Flera eliter. Det visade sig snart att demokratin inte uteslöt elitvälde. Vanliga medborgare befann sig på minst lika stort avstånd från stormrika premiärministrar ur den härskande klassen som till lantliga tyska småfurstar eller skuldsatta monarker i Europas periferi. Men om elitvälde sålunda var något oundvikligt var det angeläget att det inte fanns bara en elit utan flera, som konkurrerade med varandra om folkets röster.

Demokrati blev liktydigt med ett flerpartisystem och statsvetarna gav sig ut i världen och mätte graden av partikonkurrens och undersökte vilka möjligheter väljarna hade att göra fria och hemliga val mellan olika kandidater.

3 Deltagande. Men var det inte något som gick förlorat i konkurrensmodellen? I folkstyrelsens barndom hade man också talat om en medborgaranda, som skulle utvecklas genom allas deltagande i det politiska livet. I slutet av 1960-talet blev konkurrensmodellen utsatt för hård kritik, den ansågs förflackad och en ny generation blåste liv i den gamla participationsmodellen, ofta under åkallan av den store Rousseau vars brokiga västar och svallande peruker gav inspiration under blomsterbarnens hippiefester.

4 Ansvarsutkrävande. Men festen tog snart slut och vänstern togs över av en militant kommunism, inte olikt utvecklingen i Sverige efter 1917 då en kortvarig frihetlig socialism snabbt föstes undan av en hårdför marxism-leninism. Och statsvetarna funderade. Var det verkligen så speciellt för demokratin att folket fick välja sin regering? Det skedde ju även i auktoritära system, låt vara att åsiktsfriheten där var kringskuren.

Men de statsvetenskapliga mätningarna visade att också i liberala demokratier kunde opinionsbildningen vara snedvriden med ett valförfarande som ibland kännetecknades av både fusk, korruption och bristande tillgänglighet. Så det var fråga om en gradskillnad, låt vara att skillnaden var himmelsvid.

Men kunde man inte finna en verklig artskillnad mot diktaturen? Svaret blev att demokrati omdefinierades. Demokrati sades vara inte folkets rätt att välja sin regering utan folkets rätt av avsätta en regering, som förlorat medborgarnas förtroende. I politikens värld är som bekant ingenting nytt under solen.

Redan Västgötalagen talade om svearnas rätt ”att taga och vräka konungar”. Under senare år har demokrati-teoretikerna alltmer kommit att betona denna möjlighet att utkräva ansvar av de styrande och medborgarnas rätt att göra sig kvitt sin regering (”accountability”).

Demokratins hjältar är de goda förlorarna, som kan erkänna sig besegrade utan att gripa till våld. En fredlig maktväxling är med andra ord det som är speciellt för demokratierna medan diktaturens successionsordning, liksom det gamla enväldets, är statskuppen.

När Donald Trump de senaste veckorna obstruerat mot valresultatet, förflyttar han i ett slag amerikanska politik till det auktoritära lägret eller, om man så vill, tillbaka till det fördemokratiska samhället som inte kände någon annan metod för att avsätta en ledare än våldet.

Vad kommer nu att ske med den amerikanska demokratin? Man ska inte underskatta den idealism, som finns i det amerikanska samhället. Trots mångfalden av intressen och grupperingar har USA under historiens lopp haft en enastående förmåga att resa sig efter påfrestningar och manifestera sin nationella identitet. Pånyttfödelsen efter inbördeskriget för hundrafemtio år sedan är kanske det främsta exemplet.

Men svårigheterna för den nye presidenten är formidabla. USA är i dag ett djupt splittrat samhälle. Orsakerna är djupare än den olycksalige Trump. Som statsvetaren Robert Putnam visat har det under lång tid pågått en erodering av samhörigheten i det amerikanska samhället. ”Det sociala kapitalet” minskar. Amerikanen föredrar att ”spela bowling för sig själv”.

Ändå är Putnam optimist i sina senaste arbeten. Han tror trots allt på en upprepning av förnyelsen efter inbördeskriget. Låt oss hoppas att han har rätt.

Leif Lewin, professor emeritus i statskunskap, har bland annat publicerat ”Democratic accountability” (Harvard University Press 2007) "

I systemet för mänskliga verksamheter ligger verksamheterna för demokrati i område 3 :

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
15 områden

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.
SW 37 ...om utbildning o d.
SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.
SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.

Områdena 31-34 innehåller politiska vetenskaper som inte för politik utan bara studerar politiker och politik.

Området 35 innehåller verksamheter som förtroendevalda i allmänna val ägnar sig åt: folkvalda församlingar på olika nivåer. FN EU, riksdagar, kommuner och folkvalda regioner
.
Områdena 36-39 innehåller verksamheter som försöker påverka de förtroendevalda, i första hand politiska partier, politiska organisationer och personer.

Den svenska regeringen och kommunerna och regionerna ska ägna sig åt att undersöka vad som har gjorts, görs, kan göras och bör göras och vilka beslut som bör fattas. Riksdagen beslutar om vad de tre kategorierna ska ägna sig åt.

Kommunerna har lag för sina verksamheter och ska sörja för kommuninånarnas välfärd. Regionerna har vissa av delar av välfärden under sitt beskydd, huvudsakligen sjukvård och kommunikationer. De kan komma i konflikt med kommunerna när gränserna är suddiga.

För regeringen gäller att den ska se till välfärden i hela landet och kommer i konflikt med kommuner och regioner, bland annat ifråga om problem med coronasjukan, men mycket ifråga om socialtjänst för barn, gamla och personer med problem. Hushållen ska ha goda förhållanden och ha god service ifråga om gemnesamma saker, som utredningar, försvar, vägar, tillgång till bostäder, skolor, socialtjänst. handel och kulturella verksamheter o s v..

FN och dess organisationer, EU m m har krav på svenska förhållanden som den svenska regeringen måste beakta. Regeringen har mycket att bestyra och ska anpassa sig till både problem under och över regeringens nivå.

Regeringen består av departement och ministrar enligt följande :

Politikområden för politiken 1 oktober 2019
Regeringens ministerområden. http://www.regeringen.se

*** Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**
*** Allmänt om regeringens politik.**
Statsminister Stefan Löfven
statsradsberedningen.registrator@regeringskansliet.se

*** Europapolitik.**
Politik för EU
EU-minister Statsrådsberedningen Hans Dahlgren
sb.registrator@regeringskansliet.se

*** Utrikespolitik.**
Politik för en utrikesminister.
Utrikesminister Ann Linde
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för juridik och migration.**
Politik för en justitie-och migrations)minister.
Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Försvar.**
Politik för en försvarsminister.
Försvarsminister Peter Hultqvist
forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Miljö och klimat.**
Politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner. Politik för klimat.
Miljö- och klimatminister samt vice statsminister Isabella Lövin
m.registrator@regeringskansliet.se Miljödepartementet

*** Transporter och infrastruktur.**
Politik för en infrastrukturminister.
Infrastrukturminister Tomas Eneroth
n.registrator@regeringskansliet.se (Infrastrukturdepartement ?)

*** Energi- och digitalisering.**
Politik för energi och digitalisering
Energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman
n.registrator@regeringskansliet.se (Infrastrukturdepartement ?)

*** Landsbygdspolitik.**
Politik för en landsbygdsminister.
Landsbygdsminister Jennie Nilsson
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Internationellt utvecklingssamarbete. Bistånd.**
Minister för internationellt utvecklingssamarbete. Peter Eriksson
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Sjuk- och hälsovård o d.**
Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.
Socialminister Lena Hallengren
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Hushållet.Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d**
Politik för en socialförsäkringsminister. som borde ha ansvar för hushållsverksamheter.
Socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jämställdhet. Diskriminering. Segregation**
Politik för jämställdhet och mot diskriminering och segregation
Jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation Åsa Lindhagen
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utbildning.**
Politik för utbildning i skolor. Ungdomspolitik
Utbildningsminister Anna Ekström
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Högre utbildning och forskning.**
Minister för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Information, konst, kultur o d. Demokrati. Idrott.**
Politik för en kulturminister. Med demokrati och idrott
Kultur- och demokratiminister samt minister med ansvar föridrottsfrågorna Amanda Lind
kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jobb.**
Politik för en arbetsmarknadsminister.
Arbetsmarknadsminister Eva Nordmark
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Näringar.**
Politik för en näringsminister.
Näringsminister Ibrahim Baylan
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Handel.**
Politik för en handelsminiser.
Utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor Anna Hallberg
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Polisen. Brott. Kriminalvård.**
Politik för en inrikesminister för brott och polis o d
Inrikesminister Mikael Damberg
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**
Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.

Finansminister Magdalena Andersson
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister Per Bolund
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Civilminister Lena Micko
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Andra aktörer**
Partisekreterare (S) Lena Rådström Baastad
Socialdemokraterna Partiet info@socialdemokraterna.se

Gruppledare för S i riksdagen. annelie.karlsson@riksdagen.se

Karl-Petter Thorwaldsson. F d ordförande i LO
karl-petter.thorwaldsson@lo.se
Ny ordförande **Susanna Gideonsson@lo.se**

Vänsterpartiledare Nooshi Dadgostar
nooshi.dadgostar@riksdagen.se
F d Sjöstedt Jonas <jonas.sjostedt@riksdagen.se>
Ulla Andersson, vänsterpartiet. <ulla.andersson@riksdagen.se>

Ordf. Annie Lööf. Centerpartiet.se, info@centerpartiet.se

Ordf. Nyamko Sabuni. Liberalerna.se, info@Liberalerna.se
Med på listan finns inte moderater, krisdemokr.Sverigedemokrater som inte hyllar demokratin, motarbetar regeringen och vill störta den

Systemet för mänskliga verksamheter utom område 3

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter
20 områden:
Texten för områdena är länk till hemsidan.

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.
SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
SW . 105 Övergripande om forskning
SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.
SW . 108 Samhällskunskap.
SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.
SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.
SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.
SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

2. Religiösa verksamheter o d.
5 områden:

SW 2 Religiösa verksamheter o d.
SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.
SW 21 Allmän religionsvetenskap.
SW 22/28 Kristna religioner.
SW 29 Icke kristna religioner o d.

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.
3 områden:

SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.
SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.
11 områden

SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.
SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.
SW 51 Matematik.
SW 52 Astronomi, rymdforskning.
SW 53 Fysik o d.
SW 54 Kemi o d.
SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.
SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.
SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet
SW 58 Botanik.
SW 59 Zoologi.

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter. 30 områden:

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.
SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.
SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
SW . 6525-6529 Militära verksamheter.
SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.
SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.

SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer. 21 områden:

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
SW 70 Allmänt om konst o kultur.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.
SW 78 Musik (konserter o d 792)

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7957 Undervisning o d.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.

SW 796/799 Sport, idrott o d.

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
12 områden:
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.
SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.
SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.
SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.
SW 84 Fransk skönlitteratur o d.
SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.
SW 86 Spansk och portuguisisk skönlitteratur o d.
SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.
SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.
SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.
12 områden:
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.
SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.
SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.
SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.
SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.
SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.
SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.

Man kan säga att Kulturministern, utbildningsministern och forkningsministern i regeringen svarar för verksamhetsområdena 1-5, 8-9 och en stor del av 7. Övriga ministrar svarar för område 6 och en liten del av 7.

I omåde 6 sköts område 61 hälso- och sjukvård huvudskligen av regionerna och område 64 av kommunerna. I område 7 sköter kommunerna områdena 71 och 72 och kulturministern områdena 73- 794 och 796-799. Det blir inte mycket kvar till de övriga ministrarna huvudsakligen övergipande delar av 795.

Kulturministern, utbildningsministern och forkningsministern har inte hög hand om sina områden, beklagligt eftersom kunskaper och värderingar har stor betydele för demokratin.

I Sven Wimnell 7 januari 2021: Om stora regioner och regionstyrelser. Debattartiklar. Utrikes och inrikes artiklar till 1 januari 2021.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzy6.pdf
gjordes en genomgåg av regionerna med följande slutsats

Slusats

Det kan vara lämpligt att ha

290 kommuner,
6 stora självständiga regioner,
21 länsstyrelser samt
6 statliga regionstyrelser för planering av verksamheter som rör regionala förhållanden i de 6 stora områdena.

Regionstyrelserna kan ligga direkt under regeringen eller ha myndighetskaraktär.

Det viktiga är att staten får planeringar för de 6 stora regionerna som de nu inte tycks ha och som behövs.

Regeringen behöver ha en regionminister som kan hantera regionerna. Det kan vara klimat- och miljöministern som omvandlas till klimat- och regionminister.

De 6 regionstyrelserna ska styras av klimat- och regionministern, som ska ha en rikspolitik som grund som ska innehålla statens krav på regionernas och kommunernas fysiska och sociala miljöer. Länsstyrelserna som har lång tradition blir kvar för kontinuiteten och får tillsyn över länen.

Man ska få kvar självständigheten i kommuner och regioner och samtidigt ha en statlig styrning med hjälp av de statliga regionstyrelserna.

Man kan skilja mellan planeringar och beslut. Planeringarna ska följa processerna hur det var och är, kan bli och bör bli.

Kommunerna och de självständiga regionerna måste förbättras enligt vad man lärt sig nu. Det som tillkommer är den statliga planeringen, som lider av stor brist nu.

Kapitel 3: FNs mänskliga rättigheter och mål

10 januari 3021

"En levande legend i fredens tjänst

Det Brian Urquhart såg i koncentrationslägret Bergen-Belsen kunde han aldrig glömma. Han var med och skapade FN och blev organisationen trogen, skriver *Jan Eliasson*.

Den 2 januari, strax före sin 102-årsdag, dog Sir Brian Urquhart i Tyrington, Massachussetts efter ett liv i fredens tjänst för Storbritannien, FN och det internationella samfundet.

Sir Brian var en levande legend. Han var en av dem som skapade FN ur askan efter andra världskriget. Han blev en av Dag Hammarskjölds närmaste medarbetare. Han var mannen bakom FN:s fredsbevarande operationer (”arméer utan fiender”) och blev så småningom undergeneralsekreterare. Han tjänstgjorde genom åren tillsammans med fem av FN:s generalsekreterare och blev en förebild och ett föredöme för tusentals FN-medarbetare.

Urquhart skrev en mästerlig biografi om Dag Hammarskjöld, som han beundrade och stod mycket nära. Hans kontakter med Sverige fortsatte, också efter Hammarskjölds död 1961. Han satt i styrelsen för Hammarskjöldfonden och höll flera stora föreläsningar vid Uppsala universitet, band annat Dag Hammarskjöld Lecture år 2000 inför en fullsatt aula. Brian älskade att möta unga människor. När han en gång besökte Sverige på 80-talet, bad han mig följa med till Örebro universitet där han hade lovat att tala.

Brian var en handlingens man, en man med mod, humor och integritet. Under sin tjänstgöring i brittiska armén protesterade han, till stort missnöje hos sina överordnade, mot luftlandsättningen kring Arnhem i Holland 1944, som blev en katastrof för britterna.

I inbördesstriderna i Kongo i början av 60-talet blev han kidnappad och misshandlad men till slut befriad. Medveten om rovdjuren i sin närhet under

fångenskapen sade han på torrt brittiskt manér när han frigavs: ”Better beaten than eaten” (hellre slagen än uppäten).

För mig som FN-ambassadör blev han en oskattbar källa av kunskap och visdom, en mentor och en vän. Det som gjorde Brian så speciell och färgstark var hans blandning av rik erfarenhet, pricksäkert omdöme, tydlighet och principfasthet. Han talade klarspråk med alla, både inom och utanför FN.

Han visade öppet sin djupa besvikelse när det kom fram att generalsekreterare Kurt Waldheim under kriget hade tjänstgjort i SS-förband i Balkan. Han påminde under ett besök i Israel premiärminister Shamir om dennes och Stern-ligans roll i mordet på Folke Bernadotte i Jerusalem 1948. Han föreslog omfattande reformer av FN som sköts åt sidan av dåvarande generalsekreteraren Boutrous Boutrous-Ghali.

Brian Urquhart blev därmed ett exempel och en symbol för den oberoende internationelle tjänstemannen, (The International Civil Servant), som har sin främsta lojalitet till FN-stadgan – inte till enskilda regeringar. Detta blev vad som främst förenade honom med Dag Hammarskjöld, vars arv i hög grad är tilltron till FN-stadgans centrala roll i arbetet för fred, utveckling och mänskliga rättigheter.

Brian Urquharts död som nu uppmärksammas över hela världen är en påminnelse om att se världen som den är men också att se världen som den borde vara. Brian skönmålade aldrig – men skärskådade alltid. Han pekade på riktningen framåt, trohet till principer och multilaterismens nödvändighet. Därmed är hans liv och gärning också i dagens värld en varningsklocka mot inåtblickande, kortsiktighet och dårskap. Han var en praktisk visionär och en diplomatins hantverkare.

Sir Brian Urquhart lämnar efter sig fem barn och många barnbarn. Hans hustru sedan 1963, Sidney, avled dagen efter hans död.

Jan Eliasson, ordförande i FN:s generalförsamling 2005–06, FN:s vice generalsekreterare 2012–16

Sir Brian Urquart 1919–2021

Föddes i Dorset den 28 februari 1919. Studerade vid Oxford men lämnade för att delta i andra världskriget. Försvarade hamnstaden Dover mot nazisternas anfall, innan han förflyttades till underrättelsetjänsten.

Skadades allvarligt 1942 då han bröt ett flertal ben och tre ryggkotor. Efter lång rehabilitering blev han en av de första allierade som tog sig in i koncentrationslägret Bergen-Belsen 1945.

Den upplevelsen sporrade honom att engagera sig i fredsskapande arbete inom Förenta nationerna. Han blev nära medarbetare till FN:s förste generalsekreterare Trygve Lie och senare blev han Dag Hammarskjölds närmaste rådgivare. Han fick då också uppdraget att organisera den första fredsskapande FN-styrkan i samband med Suezkrisen 1956. "

Från regeringen.se 9 januari 2021

Medborgerliga och politiska rättigheter

Publicerad 20 mars 2018

Den grupp av mänskliga rättigheter som kallas medborgerliga och politiska rättigheter innefattar ett skydd mot ingrepp av olika slag från statsmakternas sida samt skydd mot maktmissbruk eller godtycke vid myndighetsutövning.

Skydd mot staten och mot maktmissbruk

Den grupp av mänskliga rättigheter som kallas medborgerliga och politiska rättigheter innefattar ett skydd mot ingrepp av olika slag från statsmakternas sida samt skydd mot maktmissbruk eller godtycke vid myndighetsutövning.

Utvecklats under 500 år

De här rättigheterna kan sägas ha sitt ursprung i de olika rättighetsförklaringar som antogs i England under 1600-talet, i Nordamerika under 1700-talet i samband med frigörelsen från England, och i Frankrike under franska revolutionen. Rättigheterna återfinns i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948 och har vidareutvecklats i juridiskt bindande konventioner.

Flera olika rättigheter

De medborgerliga och politiska rättigheterna innefattar bland annat följande.

- Rätt till liv
- Förbud mot tortyr
- Förbud mot slaveri och tvångsarbete
- Rätt till frihet och säkerhet
- Rätt till en rättvis rättegång och effektivt rättsmedel
- Skydd för privat- och familjeliv; rätt till likställdhet mellan makar
- Tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet
- Yttrandefrihet
- Förenings- och mötesfrihet
- Skydd för egendom
- Rätt till allmän och lika rösträtt
- Förbud mot diskriminering
-

Sveriges grundlagar

Sveriges grundlagar skyddar ett flertal av de medborgerliga och politiska rättigheterna. I regeringsformen finns ett särskilt kapitel om de grundläggande fri- och rättigheter.
När en myndighet eller domstol ska tillämpa lagstiftningen, så går grundlagarna före vanliga lagar. Grundlagarna är också svårare att ändra. Det krävs två beslut i riksdagen, med ett riksdagsval emellan.

FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter

FNs konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR) antogs 1966. Konventionen innehåller ett flertal av de rättigheter som nämnts ovan.
Konventionsstaten ska vidta nödvändiga åtgärder för att genom lagstiftning och på annat sätt förverkliga rättigheterna i konventionen. Staten ska säkerställa att varje person som anser att deras rättigheter kränkts, har effektiva möjligheter att klaga och få klagomålet prövat av en behörig rättslig, administrativ eller lagstiftande myndighet.
Om en enskild upplever sig utsatt för kränkningar av konventionen, finns det i vissa fall möjlighet för den enskilde att klaga till FN:s kommitté för mänskliga rättigheter.

Europakonventionen

1950 antogs den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Även denna omfattar flera av de rättigheter som nämnts ovan. Konventionens omfattning har också utökats genom åren genom flera tilläggsprotokoll.
Alla Europarådets medlemsstater är numera anslutna till Europakonventionen. Alla har dock inte anslutit sig till alla konventionens tilläggsprotokoll.
För att säkerställa ett effektivt skydd för medborgarna i Europarådets medlemsstater finns ett unikt övervakningssystem på plats i form av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen).
Domstolens domar är rättsligt bindande för den berörda staten. I domen fastställer domstolen om staten brutit mot konventionen eller inte. Domstolen är dock inte någon överinstans till nationella domstolar och myndigheter. Den kan alltså inte ändra eller undanröja ett beslut fattat av en nationell myndighet eller domstol. Om domstolen har funnit att en kränkning av konventionen har ägt rum, kan den döma ut ett skadestånd till klaganden. Domstolens domar respekteras i varierande grad av Europarådets medlemsstater.

FN:s konvention mot tortyr

FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (CAT) antogs 1984. Konventionen förbjuder varje form av tortyr, oavsett omständigheter, samt gör det förbjudet att skicka människor till länder där risken för tortyr är stor.
För konventionen har en kommitté av oberoende experter etablerats (CAT-kommittén). Kommitténs uppdrag är att övervaka att staterna skyddar och respekterar rättigheterna i konventionen. Sverige rapporterar vart fjärde år till kommittén, som också granskar klagomål från enskilda.

EU:s rättighetsstadga

EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna antogs år 2000 och har varit rättsligt bindande sedan 2009. Stadgan fastställer de rättigheter som är bindande för EU:s institutioner, organ, och byråer samt för medlemsstaterna endast när de tillämpar EU-rätten.

Läs vidare på andra webbplatser

- **Om Sveriges grundlagar på riksdagens webbplats**
- **Om FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter (CCPR) på FN:s webbplats (engelska)**

- **Om Europakonventionen på Europarådets webbplats (engelska)**
- **Om FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling (CAT) på FN:s webbplats (engelska)**
- **Om EU:s rättighetsstadga på webbplatsen för EU:s byrå för grundläggande rättigheter (engelska)**
-

Kontakt

Arbetsmarknadsdepartementet
Telefon (växel) 08-405 10 00
Fax 08-20 64 96
Besöksadress Fredsgatan 8, Stockholm
e-post till Arbetsmarknadsdepartementet, via registrator

Konventionstexter på svenska

Regeringen har gett ut skriften FN:s konventioner om mänskliga rättigheter. Den innehåller bland annat en svensk översättning av konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och konventionen mot tortyr.

- **FN:s konventioner om mänskliga rättigheter (PDF)**

Mer om mänskliga rättigheter på regeringen.se

- **Fakta om mänskliga rättigheter**
- **Regeringens politik för demokrati och mänskliga rättigheter**

Mänskliga rättigheter på regeringen.se

Vad är mänskliga rättigheter?

Publicerad 20 mars 2018

De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter.

Rör förhållandet mellan staten och individen

Den mänskliga rättigheterna reglerar i grunden förhållandet mellan staten och individen.

De utgör en begränsning av statens makt över individen och slår samtidigt fast vissa skyldigheter för staten. Ett exempel är att staten är skyldig att skydda individens rättigheter från att kränkas av andra enskilda. Ett annat är att staten ska se till att varje människa kan förverkliga och utkräva sina rättigheter enligt konventionen.

En del av folkrätten

De mänskliga rättigheterna är en del av folkrätten, dvs. den internationella rätten.

Rättigheterna finns nedskrivna i olika typer av internationella överenskommelser. Dessa har olika beteckningar. Konventioner och protokoll blir juridiskt bindande genom att staterna förklarar sig bundna av dem (exempelvis genom att ratificera dem), medan förklaringar och deklarationer utgör politiska förpliktelser.

Internationella överenskommelser kan också bli juridiskt bindande genom sedvana, även om det inte rör sig om en konvention som stater tillträder. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna är ett sådant exempel.

Odelbara och gäller alla

De mänskliga rättigheterna är ömsesidigt samverkande och odelbara. Det betyder att de olika rättigheterna utgör delar av samma helhet på ett sådant sätt att ingen enskild rättighet kan anses vara viktigare än någon annan. De mänskliga rättigheterna är också universella – de gäller för alla människor, utan åtskillnad, över hela världen, oavsett land, kultur eller specifik situation.

Samarbete under efterkrigstiden

Det internationella samarbetet kring de mänskliga rättigheterna har framförallt utvecklats efter andra världskriget med Förintelsen och massmordet på romer, homosexuella, politiskt oliktänkande med flera i färskt minne. Flera stater hade redan före 1945 egna lagar om medborgarnas rättigheter gentemot staten men det fanns få internationella regler på området.

Efter andra världskriget fanns det en växande uppfattning bland de länder som bildade Förenta Nationerna (FN) att världssamfundet måste ta ett gemensamt ansvar för den enskildes mänskliga rättigheter. Främjandet av de mänskliga rättigheterna utgör därför en av FN:s huvudsakliga uppgifter, vilket slås fast i FN-stadgan.

Inom FN har det under åren utarbetats en rad dokument som behandlar mänskliga rättigheter. Samtidigt har regionala system för att stärka mänskliga rättigheter vuxit fram i olika delar av världen. I Europa finns exempelvis Europarådet, som antagit den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande. Liknande exempel finns också i Amerika och Afrika.

Mänskliga rättigheter och grundläggande friheter

FN:s allmänna förklaring och de två FN-konventionerna från 1966 (konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter samt konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter) innehåller tillsammans med de regionala konventionerna en lång rad rättigheter och grundläggande friheter, bl.a. rätten till skydd mot övergrepp och rättigheter för att tillgodose de mest grundläggande behoven.

Statens skyldighet och individens rättigheter

Staterna är skyldiga att respektera folkrättens regler. Varje land har ett ansvar för att åtaganden vad gäller de mänskliga rättigheterna omsätts i nationell lagstiftning.

En del rättigheter får under vissa omständigheter inskränkas i lag, medan andra är absoluta och alltid ska gälla.

Det räcker dock inte med lagar som klargör statens skyldigheter eller förbjuder vissa handlingar. Det krävs också ett fungerande rättssystem (poliser, advokater och åklagare, opartiska och rättvisa domstolar) som förverkligar lagarna. Därutöver behövs kompletterande åtgärder som information och kunskap för att göra människor medvetna om sina rättigheter.

En internationell angelägenhet

Om en kränkning sker av de mänskliga rättigheterna är det i första hand den aktuella statens ansvar att se till att den enskilde får upprättelse.

Men de mänskliga rättigheterna är en internationell angelägenhet och det är därför fullt legitimt för andra stater att framföra åsikter om och försöka påverka situationen i olika länder där rättigheterna kränks. Det finns olika internationella mekanismer dit den enskilde kan vända sig för att ställa ett land till svars för kränkningar av den enskildes mänskliga rättigheterna, exempelvis Europadomstolen och de olika kommittéer kopplade till FN:s konventioner.

Förhandlingsarbetet, undertecknande och ratifikation

En konvention fastställs genom förhandlingar i t.ex. FN eller Europarådet där representanter för olika länder företräder sina regeringar och framför synpunkter och krav.

När enighet uppnåtts kan länder underteckna konventionen. Undertecknandet ses som en viljeförklaring samt en signal att landet ifråga förbereder att tillträda en viss konvention, exempelvis genom ratificering.

Nästa steg är tillträdande då ett land förklarar sig bundet av en konventions regler. När ett visst antal länder har tillträtt träder konventionen i kraft. Tillträdanden beslutas i de flesta stater av landets lagstiftande församling (i Sverige är det riksdagen).

Läs vidare på andra webbplatser

- Webbplatsen för FN:s högkommissariat för mänskliga rättigheter (OHCHR) (engelska)
- Europarådets webbplats (engelska)
- Webbplatsen för EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA) (engelska)
- Dag Hammarskjöldbibliotekets guide till FN:s dokument om mänskliga rättigheter
- Om mänskliga rättigheter på lätt svenska

På lätt svenska: Vad är mänskliga rättigheter?

Publicerad 20 mars 2018

Rättigheterna gäller för varje människa. Det är staten som ska skydda människor och se till att de får sina rättigheter. Regeringen har det största ansvaret. Men myndigheter, kommuner och landsting har också ansvar.

Olika sorters rättigheter

Det finns olika sorters rättigheter. Alla rättigheter är lika viktiga men vissa går aldrig att bortse ifrån.

En grupp rättigheter kallas för medborgerliga och politiska rättigheter. Människor ska ha rätt att säga vad de tycker, tro på vilken gud de vill eller inte tro på någon gud alls och kunna välja att vara med i föreningar.

Andra rättigheter kallas för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Människor ska ha rätt till ett arbete och att äta sig mätta. Människor som inte kan arbeta ska få hjälp av samhället. Alla ska få sjukvård och lära sig att läsa och skriva.

FNs regler om mänskliga rättigheter

Efter andra världskriget började många länder samarbeta i Förenta nationerna, FN. De skapade FN: s allmänna förklaring om de

mänskliga rättigheterna där de tillsammans skrev ner vilka rättigheter som är viktiga.

Det här är vad den allmänna förklaringen bland annat handlar om.

- Alla människor är lika mycket värda.
- Mänskliga rättigheter gäller lika för alla människor.
- Alla människor har rätt att leva och att vara medborgare i ett land.
- Länderna ska skydda människor så att de kan känna sig säkra.
- Ländernas lagar och domstolar ska behandla alla människor lika.
- Människor ska kunna resa i sina länder och till andra länder.
- Länderna ska ta emot flyktingar som saknar skydd i sina egna länder.
- Människor ska själva få bestämma över sina liv. De ska få gifta sig, tycka vad de vill och tro på vilken gud de vill eller inte tro på någon gud alls.
- Länderna ska kämpa mot fattigdom och se till att människor har arbete och bostad, får äta sig mätta och lär sig att läsa och skriva.

Konventioner

I den allmänna förklaringen säger länderna att de tycker att det är viktigt med mänskliga rättigheter. Men de lovar inte att göra som det står i förklaringen.

Därför var nästa steg att göra konventioner. I konventionerna finns regler för mänskliga rättigheter. De länder som har skrivit på konventionerna lovar att följa reglerna. Sverige har skrivit på många konventioner. Det här är några av de viktigaste:

Konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering

Den handlar om att människor inte får bli dåligt behandlade på grund av till exempel sin hudfärg.

Internationell konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter

Den handlar om att människor har rätt till bland annat trygghet och utbildning och att slippa vara fattiga.

Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter

Den handlar om att människor har rätt att leva i frihet och att kunna bestämma över sina liv. Människor har rätt att till exempel tycka, tänka och säga vad de vill så länge det inte skadar andra människor.

Konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor

Den handlar om att stärka kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män.

Konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Den handlar om att länderna inte ska behandla människor dåligt i fängelser, till exempel slå människor för att tvinga dem att berätta saker.

Konvention om barnets rättigheter

Den handlar om barns rättigheter och deras rätt till inflytande.

Europakonventionen

europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna är lag i Sverige sedan 1995.

Europeiska Unionen

I den europeiska unionen, EU, finns också ett skydd för de mänskliga rättigheterna. EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna skyddar de mänskliga rättigheterna i EU och medlemsländerna..

Om dina rättigheter kränks

Om dina rättigheter kränks finns det flera saker du kan göra. Du kan exempelvis vända dig till Justitieombudsmannen (JO). I många fall kan en domstol pröva om du har rätt eller inte.

Om du inte blir hjälpt i Sverige kan du klaga till FN eller Europadomstolen.

Mer om mänskliga rättigheter på regeringen.se

- Fakta om mänskliga rättigheter
- Regeringens politik för demokrati och mänskliga rättigheter

Regeringen är ytterst ansvarig för att de mänskliga rättigheterna tillgodoses i Sverige. Regeringen har även ett ansvar att göra information om de mänskliga rättigheterna tillgänglig för allmänheten.

Ansvariga statsråd
Åsa Lindhagen
Ann Linde

Ansvariga departement
Arbetsmarknadsdepartementet
Utrikesdepartementet

FN:s konventioner om Mänskliga rättigheter

FN:s konventioner om mänskliga rättigheter (PDF)

Producerat av Regeringskansliet Tryck: Elanders Sverige, December 2011 Illustrationer: Tove Siri Antonsson Fler exemplar kan beställas på www.regeringen.se/publikationer Artikelnummer: A11.017

Förord

Det internationella arbetet för mänskliga rättigheter tar sin utgångspunkt i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948. De rättigheter som inryms i förklaringen har senare förts in och vidareutvecklats i ett antal konventioner som är bindande för de anslutna staterna. En stor majoritet av världens länder har anslutit sig till konventionerna. Tillsammans utgör de ett universellt ramverk för arbetet med de mänskliga rättigheterna.

Det är på denna grund Sveriges dialog med andra länders regeringar om mänskliga rättigheter vilar, liksom vårt arbete med att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige.

Sverige har anslutit sig till de centrala konventionerna om mänskliga rättigheter allteftersom de har tillkommit, och rapporterar regelbundet till FN om arbetet för att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige. Medvetenheten om och intresset för de internationella konventionerna i Sverige växer kontinuerligt. De senaste årens arbete med regeringens nationella handlingsplaner för mänskliga rättigheter har bidragit till att tydliggöra FN-konventionernas relevans på alla nivåer i svenskt samhällsliv.

Denna skrift innehåller den svenska översättningen av den allmänna förklaringen, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter med dess första fakultativa protokoll, den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering och den senast tillkomna konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Mer information om mänskliga rättigheter finns på regeringens webbplats för de mänskliga rättigheterna, www.manskligarattigheter.se och på FN:s högkommissaries webbplats, www.unchr.ch.

Flera exemplar av skriften kan beställas på www.regeringen.se/publikationer.

Innehållsförteckning

Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna 3

Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter 8

Fakultativt protokoll till internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (om enskild klagorätt) 24

Andra fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter syftande till dödsstraffets avskaffande 27

Internationell konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter 30

Internationell konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering 39

Konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor ..50

Fakultativt protokoll till konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor. 61

Konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning 66

Fakultativt protokoll till konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning 78

Konvention om barnets rättigheter 90

Fakultativt protokoll angående barns indragning i väpnade konflikter 107

Fakultativt protokoll angående handel med barn, barnprostitution och barnpornografi 112

Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning .120

Fakultativt protokoll till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning 143

Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna Antagen den 10 december 1948

Eftersom erkännandet av det inneboende värdet hos alla som tillhör människosläktet och av deras lika och obestridliga rättigheter är grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen,

Eftersom ringaktning och förakt för de mänskliga rättigheterna har lett till barbariska gärningar som har upprört mänsklighetens samvete, och då skapandet av en värld där människorna åtnjuter yttrandefrihet, trosfrihet och frihet från fruktan och nöd har tillkännagivits som folkens högsta strävan,

Eftersom det är väsentligt för att människorna inte som en sista utväg skall tvingas att tillgripa uppror mot tyranni och förtryck att de mänskliga rättigheterna skyddas genom rättsstatens principer,

Eftersom det är väsentligt att främja utvecklingen av vänskapliga förbindelser mellan nationerna, Eftersom Förenta nationernas folk i stadgan åter har bekräftat sin tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna, den enskilda människans värdighet och värde samt mäns och kvinnors lika rättigheter och har beslutat att främja sociala framsteg och bättre levnadsvillkor under större frihet,

Eftersom medlemsstaterna har åtagit sig att i samverkan med Förenta nationerna säkerställa en allmän och faktisk respekt för och efterlevnad av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

Eftersom en gemensam uppfattning om innebörden av dessa rättigheter och friheter är av största betydelse för att uppfylla detta åtagande, tillkännager generalförsamlingen denna allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna som en gemensam norm för alla folk och nationer i syfte att alla människor och samhällsorgan med denna förklaring i ständig åtanke skall sträva efter att genom undervisning och utbildning främja respekten för dessa rättigheter och friheter samt genom progressiva åtgärder, både nationellt och internationellt, se till att de erkänns och tillämpas allmänt och effektivt både bland folken i medlemsstaterna och bland folken i områden som står under deras jurisdiktion.

Artikel 1
Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap.

Artikel 2
Var och en är berättigad till alla de rättigheter och friheter som uttalas i denna förklaring utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt. Ingen åtskillnad får heller göras på grund av den politiska, rättsliga eller internationella status som råder i det land eller det område som en person tillhör, vare sig detta land eller område är oberoende, står under förvaltarskap, är icke-självstyrande eller är underkastat någon annan begränsning av sin suveränitet.

Artikel 3
Var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet.

Artikel 4
Ingen får hållas i slaveri eller träldom; slaveri och slavhandel i alla dess former skall vara förbjudna.

Artikel 5
Ingen får utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Artikel 6
Var och en har rätt att överallt erkännas som en person i lagens mening.

Artikel 7
Alla är lika inför lagen och är berättigade till samma skydd av lagen utan diskriminering av något slag. Alla är berättigade till samma skydd mot alla former av diskriminering som strider mot denna förklaring och mot varje anstiftan till sådan diskriminering.

Artikel 8
Var och en har rätt till verksam hjälp från sitt lands nationella domstolar mot handlingar som kränker hans eller hennes grundläggande rättigheter enligt lag eller författning.

Artikel 9
Ingen får godtyckligt anhållas, hållas fängslad eller landsförvisas.

Artikel 10
Var och en är på samma villkor berättigad till en rättvis och offentlig förhandling vid en oberoende och opartisk domstol vid prövningen av hans eller hennes rättigheter och skyldigheter och av varje anklagelse om brott mot honom eller henne.

Artikel 11
1.Var och en som är anklagad för brott har rätt att betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen har fastställts vid en offentlig rättegång, där personen åtnjuter alla rättssäkerhetsgarantier som behövs för hans eller hennes försvar.

2. Ingen får fällas till ansvar för en gärning eller underlåtenhet som inte utgjorde ett brott enligt nationell eller internationell lag vid den tidpunkt då den begicks. Det får inte heller utmätas strängare straff än vad som var tillämpligt vid den tidpunkt brottet begicks.

Artikel 12
Ingen får utsättas för godtyckligt ingripande i fråga om privatliv, familj, hem eller korrespondens och inte heller för angrepp på sin heder eller sitt anseende.Var och en har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden och angrepp.

Artikel 13
1.Var och en har rätt att fritt förflytta sig och välja bostadsort inom varje stats gränser.

2. Var och en har rätt att lämna varje land, även sitt eget, och att återvända till sitt land.

Artikel 14
1.Var och en har rätt att i andra länder söka och åtnjuta asyl från förföljelse.

2. Denna rätt får inte åberopas vid rättsliga åtgärder som genuint grundas på icke-politiska brott eller på gärningar som strider mot Förenta nationernas ändamål och grundsatser.

Artikel 15
1.Var och en har rätt till en nationalitet.

2.Ingen får godtyckligt fråntas sin nationalitet eller nekas rätten att ändra nationalitet.

Artikel 16
1.Fullvuxna män och kvinnor har rätt att utan någon inskränkning med avseende på ras, nationalitet eller religion ingå äktenskap och bilda familj. Män och kvinnor skall ha samma rättigheter i fråga om äktenskaps ingående, under äktenskapet och vid dess upplösning.

2.Äktenskap får endast ingås med de blivande makarnas fria och fulla samtycke.
3. Familjen är den naturliga och grundläggande enheten i samhället och har rätt till samhällets och statens skydd.

Artikel 17
1.Var och en har rätt att äga egendom, både enskilt och tillsammans med andra.

2. Ingen får godtyckligt fråntas sin egendom.

Artikel 18
Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion och trosuppfattning och att, ensam eller i gemenskap med andra, offentligen eller enskilt, utöva sin religion eller trosuppfattning genom undervisning, andaktsutövning, gudstjänst och religiösa sedvänjor.

Artikel 19
Var och en har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att utan ingripande hysa åsikter samt söka, ta emot och sprida information och idéer med hjälp av alla uttrycksmedel och oberoende av gränser.

Artikel 20
1.Var och en har rätt till frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar.

2.Ingen får tvingas att tillhöra en sammanslutning.

Artikel 21
1.Var och en har rätt att delta i sitt lands styre, direkt eller genom fritt valda ombud.

2.Var och en har rätt till lika tillträde till offentlig tjänst i sitt land.

3. Folkets vilja skall utgöra grundvalen för statsmakternas myndighet. Folkviljan skall uttryckas i periodiska och verkliga val, som skall genomföras med tillämpning av allmän och lika rösträtt och hemlig röstning eller ett likvärdigt fritt röstförfarande.

Artikel 22
Var och en har, i egenskap av samhällsmedlem, rätt till social trygghet, och är berättigad till att de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som krävs för hävdandet av hans eller hennes människovärde och utvecklingen av hans eller hennes personlighet, förverkligas genom nationella åtgärder och mellanfolkligt samarbete i enlighet med varje stats organisation och resurser.

Artikel 23
1.Var och en har rätt till arbete, fritt val av sysselsättning, rättvisa och tillfredsställande arbetsförhållanden samt till skydd mot arbetslöshet.

2. Var och en har utan diskriminering rätt till lika lön för lika arbete.

3. Var och en som arbetar har rätt till en rättvis och tillfredsställande ersättning som ger honom eller henne och hans eller hennes familj en människovärdig tillvaro och som vid behov kan kompletteras med andra medel för socialt skydd.

4.Var och en har rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att värna sina intressen.

Artikel 24
Var och en har rätt till vila och fritid, innefattande skälig begränsning av arbetstiden samt regelbunden betald ledighet.

Artikel 25
1.Var och en har rätt till en levnadsstandard tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande, inklusive mat, kläder, bostad, hälsovård och nödvändiga sociala tjänster samt rätt till trygghet i händelse av arbetslöshet, sjukdom, invaliditet, makas eller makes död, ålderdom eller annan förlust av försörjning under omständigheter utanför hans eller hennes kontroll.

2. Mödrar och barn är berättigade till särskild omvårdnad och hjälp.Alla barn skall åtnjuta samma sociala skydd, vare sig de är födda inom eller utom äktenskapet.

Artikel 26
1.Var och en har rätt till utbildning. Utbildningen skall vara kostnadsfri, åtminstone på de elementära och grundläggande stadierna. Den elementära utbildningen skall vara obligatorisk. Yrkesutbildning och teknisk utbildning skall vara tillgänglig för alla. Den högre utbildningen skall vara öppen för alla med hänsyn till deras förmåga.

2.Utbildningen skall syfta till att utveckla personligheten till fullo och till att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Utbildningen skall också främja förståelse, tolerans och vänskap mellan alla nationer, rasgrupper och religiösa grupper samt främja Förenta nationernas verksamhet för fredens bevarande.
3. Rätten att välja utbildning för barnen tillkommer i första hand deras föräldrar.

Artikel 27
1.Var och en har rätt att fritt delta i samhällets kulturella liv, att njuta av konst samt att få ta del av vetenskapens framsteg och dess förmåner.

2. Var och en har rätt till skydd för de ideella och materiella intressen som härrör från vetenskapliga, litterära och konstnärliga verk till vilka han eller hon är upphovsman.

Artikel 28
Var och en har rätt till ett socialt och internationellt system där de rättigheter och friheter som behandlas i denna förklaring till fullo kan förverkligas.

Artikel 29
1.Var och en har plikter mot samhället, i vilket den fria och fullständiga utvecklingen av hans eller hennes personlighet ensamt är möjlig.

2.Vid utövandet av sina rättigheter och friheter får en person endast underkastas sådana inskränkningar som har fastställts i lag och enbart i syfte att trygga tillbörlig hänsyn till och respekt för andras rättigheter och friheter samt för att tillgodose ett demokratiskt samhälles berättigade krav på moral, allmän ordning och allmän välfärd.

3.Dessa rättigheter och friheter får inte utövas på ett sätt som är oförenligt med Förenta nationernas ändamål och grundsatser.

Artikel 30
Ingenting i denna förklaring får tolkas som att det innebär en rätt för en stat, en grupp eller en enskild person att ägna sig åt en verksamhet eller att utföra en handling som syftar till att omintetgöra någon av de rättigheter eller friheter som anges i förklaringen.

Från regeringen.se 3 januari 2021

Afrika

- Angola
- Burkina Faso
- Burundi
- Centralafrikanska republiken
- Demokratiska republiken Kongo
- Eritrea
- Etiopien
- Gambia
- Kenya
- Liberia
- Mali
- Moçambique
- Niger
- Nigeria
- Republiken Kongo
- Rwanda
- Senegal
- Somalia
- Sudan
- Sydafrika
- Sydsudan
- Tanzania
- Uganda
- Zambia
- Zimbabwe

Amerika 3 januari 2021

- Antigua och Barbuda
- Argentina
- Bahamas
- Barbados
- Belize
- Bolivia
- Brasilien
- Chile
- Colombia
- Costa Rica
- Dominica
- Dominikanska republiken
- Ecuador
- El Salvador
- Grenada
- Guatemala
- Guyana
- Haiti
- Honduras
- Jamaica
- Kanada
- Kuba
- Mexiko
- Nicaragua
- Panama
- Paraguay
- Peru
- Saint Christopher och Nevis
- Saint Lucia
- Saint Vincent och Grenadinerna
- Surinam
- Trinidad och Tobago
- Uruguay
- USA
- Venezuela

Asien och Oceanien 1 januari 2021

- Afghanistan
- Australien
- Bangladesh
- Bhutan
- Brunei
- Demokratiska Folkrepubliken Korea (Nordkorea)
- Fiji
- Filippinerna
- Hongkong
- Indien
- Indonesien
- Japan
- Kambodja
- Kina
- Kiribati
- Laos
- Macau
- Malaysia
- Maldiverna
- Marshallöarna
- Mikronesien
- Mongoliet
- Myanmar
- Nauru
- Nepal
- Nya Zeeland
- Pakistan
- Palau
- Papua Nya Guinea
- Republiken Korea (Sydkorea)
- Salomonöarna
- Samoa
- Singapore
- Sri Lanka
- Taiwan
- Thailand
- Tonga
- Tuvalu
- Vanuatu
- Vietnam
- Östtimor

Europa och Centralasien 3 januari 2021

- Albanien
- Andorra
- Armenien
- Azerbajdzjan
- Belarus
- Belgien
- Bosnien-Hercegovina
- Bulgarien
- Cypern
- Danmark
- Estland
- Finland
- Frankrike
- Georgien
- Gibraltar
- Grekland
- Irland
- Island
- Italien
- Kazakstan
- Kirgizistan

- Kosovo
- Kroatien
- Lettland
- Liechtenstein
- Litauen
- Luxemburg
- Malta
- Moldavien
- Monaco
- Montenegro
- Nederländerna
- Nordmakedonien
- Norge
- Polen
- Portugal
- Rumänien
- Ryssland
- San Marino
- Schweiz
- Serbien
- Slovakien
- Slovenien
- Spanien
- Storbritannien
- Tadzjikistan
- Tjeckien
- Turkiet
- Turkmenistan
- Tyskland
- Ukraina
- Ungern
- Uzbekistan
- Vatikanstaten
- Österrike

Mellanöstern och Nordafrika 3 januari 2021

- Algeriet
- Bahrain
- Egypten
- Förenade Arabemiraten
- Irak
- Iran
- Israel
- Jemen
- Jordanien
- Kuwait
- Libanon
- Libyen
- Marocko
- Oman
- Palestina
- Qatar
- Saudiarabien
- Syrien
- Tunisien
- VästsaharaFrån regeringen.se Från http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzv.pdf

Folkmängd 2017

http://wimnell.com/omr36-39zzzze.pdf

Antal invånare i länderna i miljontal hämtade 20 februari 2017 från

2016 WORLD POPULATION DATA SHEET, WITH A SPECIAL FOCUS ON HUMAN NEEDS AND SUSTAINABLE RESOURCES

http://www.prb.org/pdf16/prb-wpds2016-web-2016.pdf

Afrika (söder om Sahara)

Angola	25,8
Benin	10,8
Botswana	2,2
Burkina Faso	19,0
Burundi	11.1
Centralafrikanska Republiken	5,0
Dr Kongo	79,8
Djibouti	0,9
Ekvatorialguinea	0,9
Elfenbenskusten	23,9
Eritrea	5,4
Etiopien	101,7
Gabon	1,8
Gambia	2,1
Ghana	28,2
Guinea-Bissau	1,9
Guinea-Conacry	11,2
Kamerun	24,4
Kap Verde	0,5
Kenya	45,4
Komorerna	0,8
Kongo	4,9
Lesotho	2,2
Liberia	4,6
Madagaskar	23,7
Malawi	17,2
Mali	17,3
Mauretanien	4,2
Mauritius	1,3
Mocambique	27,2
Namibia	2,5
Niger	19,7
Nigeria	186,5
Rwanda	11,9
Sao Tomé Och Principe	0,2
Senegal	14,8
Seychellerna	0,09
Sierra Leone	6,6
Somalia	11,1
Sudan	42,1
Suan syd	12,7
Swaziland	1,3
Sydafrika	55,7
Tanzania	54,2
Tchad	14,5
Togo	7.5
Uganda	36,6
Zambia	15,9
Zimbabwe	16,0

Asien och Oceanien

Afghanistan	33,4
Australien	24,1
Bangladesh	162,9
Bhutan	0,8
Brunei	0,4
Fiji	0,9
Filippinerna	102,6
Hong Kong	7,4
Indien	1328,9
Indonesien	259,4
Japan	125,3
Kambodja	15,8
Kina	1378,0
Kiribati	0,1
Laos	7,1
Macao	0,7
Malaysia	30,8
Maldiverna	0,4
Marshallöarna	0,06
Mikronesien	0,1
Mongoliet	3,1
Myanmar (Burma)	52,4
Nauru	0,01
Nepal	28,4
Nordkorea	25,1
Nya Zeeland	4,7
Pakistan	203,4
Palau	0,02
Papua Nya Guinea	8,2
Salomonöarna	0,7
Samoa	0,2
Singapore	5,6
Sri Lanka	21,2
Sydkorea	50,8
Taiwan	23,5
Thailand	65,3
Tonga	0,1
Tuvalu	0,01
Vanuatu	0,3
Vietnam	92,7
Östtimor	1,3

Europa och Centralasien

Albanien	2,9
Andorra	0,08
Armenien	3,0
Azerbajdzjan	9,8
Belgien	11,3
Bosnien Och Hercegovina	3,5
Bulgarien	7,1
Cypern Mr-Rapport 2010.Doc	
Cypern	1,2
Danmark	5,7
Estland	1,3
Finland	5,5
Frankrike	64,6
Georgien	4,0
Grekland	10,8
Irland	4,7
Island	0,3
Italien	60,6
Kazakstan	17,8
Kirgizistan	6,1
Kosovo	1,8
Kroatien	4,2
Lettland	2,0
Liechtenstein	0,04
Litauen	2,9
Luxemburg	0,6
Makedonien	2,1
Malta	0,4
Moldavien	3,6
Monaco	0,04
Montenegro	0,6
Nederländerna	17,0
Norge	5,2
Polen	38,4
Portugal	10,3
Rumänien	19,8
Ryssland	144,3
San Marino	0,03
Schweiz	8,4
Serbien	7,1
Slovakien	5,4
Slovenien	2,1
Spanien	43,3
Storbritannien	65,6
Tadzjikistan	8,6
Tjeckien	10,6
Turkiet	79,5
Turkmenistan	5,4
Tyskland	82,6
Ukraina	42,7
Ungern	9,8
Uzbekistan	31,9
Vatikanstaten	
Vitryssland	9,5
Österrike	8,8
Sverige	9,9
Channel Islands	0,2

Mellanöstern och Nordafrika

Algeriet	40,8
Bahrain	1,4
Egypten	93,5
Förenade Arabemiraten	9,3
Irak	38,1
Iran	79,5
Israel	8,2
Jemen	27,5
Jordanien	8,2
Kuwait	4,0
Libanon	6,2
Libyen	6,3
Marocko	34,7
Oman	4,4
Palestinska Områdena	4,8
Qatar	2,5
Saudiarabien	31,7
Syrien	17,2
Tunisien	11,3
Västsahara	0,6

Nordamerika Latinamerika och Karibien

Antigua Och Barbuda	0,09
Argentina	43,6
Bahamas	0,4
Barbados	0,3
Belize	0,4
Bolivia	11,0
Brasilien	206,1
Chile	18,2
Colombia	48,8
Costa Rica	4,9
Dom Rep	10,6
Dominica	0,07
Ecuador	16,5
El Salvador	6,4
Förenta Staterna	323,9
Grenada	0,1
Guatemala	16,6
Guyana	0,3
Haiti	11,1
Honduras	8,2
Jamaica	2,7
Kanada	36,2
Kuba	11,2
Mexiko	128,6
Nicaragua	6,3
Panama	4,0
Paraguay	7.0
Peru	31,5
St Kitts Och Nevis	0,05
St Lucia	0,2
St Vincent Och Grenadinerna	0,1
Surinam	0,5
Trinidad Och Tobago	1,4
Uruguay	3,5
Venezuela	31.0
Curacau	0,2
Guadelooupe	0,4
Martinique	0,4
Puerto Rico	3.4

Från http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzu.pdf

Klimatet och FNs mål för framtiden

Det största problemen i världen nu är klimatkrisen, coronasjukan och problemen bakom FNs 17 mål för framtiden. Alla enskilda och alla myndigheter och organisationer bör observera detta.

Förenta nationens 17 mål gäller för hela världen och också för Sverige.

Som de viktigaste problemen nu kan ses FNs mål om klimat, hav och marina resurser och ekosystem och biologisk mångfald.

Här från regeringens skrivelse till riksdagen: **Politiken för global utveckling i genomförandet av Agenda 2030, skr. 2015/16:182 (pdf 782 kB) :**

Klimatavtalet från Paris från december 2015 är en milstolpe i klimatarbetet. För första gången har världen ett globalt klimatavtal där alla länder åtar sig att bidra med allt ambitiösare åtaganden. Avtalet skapar förutsättningar för ökat stöd till utvecklingsländer, både för att begränsa utsläppen och för att anpassa sig till klimatförändringarna.

Fattiga och sårbara länder som inte har resurser att anpassa sig samt kvinnor, män, flickor och pojkar som lever i fattigdom och utsatthet drabbas särskilt hårt av klimatförändringar. Åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna kan påverkas av miljöförstöring och klimatförändringar, inklusive ursprungsbefolkningars rättigheter.

Fattigdomsbekämpningen riskerar att avstanna eller gå om intet om inte klimatförändringarna hejdas. Detta på grund av klimatförändringarnas effekter som t ex. extremare väder som torka, skyfall och stormar, vilket i sin tur också påverkar bl.a. vattentillgång och livsmedelsproduktion, men också stabilitet och säkerhet samt migrationsflöden. Arbeten som syftar till att reducera riskerna för, och minska konsekvenserna av, olyckor och katastrofer är också viktiga för anpassningen till ett förändrat klimat.

Sverige ska gå före i klimatfrågan som är vår tids ödesfråga. Alla länder måste ställa om till ett hållbart samhälle med låga utsläpp och hög motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter. Det kräver ett sammanhållet globalt och nationellt klimatarbete samt att klimatarbetet, såväl utsläppsminskningar som anpassning, integreras på ett samstämmigt sätt i alla politikområden.

Sverige ska fortsatt vara en pådrivande part för genomförandet av klimatavtalet från Paris, inte minst i förhållande till utvecklingsländer. OECD-länder som Sverige har ett särskilt ansvar för att gå före genom ambitiösa utsläppsmål. Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Sverige driver på inom EU för en ambitiös klimatpolitik samt arbetar aktivt med andra länder och aktörer för att stärka allianser och samarbeten.

Sverige bidrar substantiellt till ett flertal globala klimatfonder. Sverige bidrar även till att främja kapacitetsuppbyggnad, teknikutveckling och innovativa lösningar för minskade utsläpp och klimatanpassning inte minst i utvecklingsländer. Sverige ska också bidra till att stödja utvecklingsländernas genomförande av de nationella klimatplanerna.

Kopplingarna mellan utvecklingsstrategier och klimatplanerna bör därmed också stärkas. Det är dock viktigt att även utvecklingsländerna har åtaganden under det nya avtalet och att fler länder uppmuntras att bidra till klimatfinansiering.

Hav och marina resurser
Sammanfattat handlar det om att förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen, samt om att hållbart förvalta, skydda och återställa marina och kustnära ekosystem. Havsförsurningens konsekvenser ska minimeras och åtgärdas. Effektiv fångstreglering ska införas. Överfiske, olagligt, orapporterat och oreglerat fiske liksom destruktiva fiskemetoder ska stoppas.

Vetenskapligt baserade förvaltningsplaner ska genomföras i syfte att återställa fiskbestånden på kortast möjliga tid till minst de nivåer som kan ge maximal hållbar avkastning. Minst 10 procent av kust- och havsområdena ska skyddas. Fiskesubventioner som bidrar till överkapacitet, överfiske eller olagligt, orapporterat och oreglerat fiske bör avskaffas och nya sådana ska förhindras.

Utvecklingsländers och de minst utvecklade ländernas behov bör integreras i WTO-förhandlingarna om fiskesubventioner. Den ekonomiska nyttan av ett hållbart nyttjande av marina resurser bör öka för små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna, bl.a. genom en hållbar förvaltning av fiske, vattenbruk och turism.

Vetenskaplig kunskap, forskningskapacitet och havsteknik ska utvecklas, med hänsyn till Oceanografiska kommissionens kriterier och riktlinjer, med fokus på små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna. Tillträde för småskaliga icke-industriella fiskare till marina resurser och marknader ska säkerställas. Bevarandet och hållbart nyttjande av haven och havsresurserna ska stärkas, bl.a. genom att genomföra FN:s havsrättskonvention.
Havens resurser bidrar till global livsmedelstrygghet och kan bidra till en hållbar tillväxt. Detta är viktigt för många fattiga länder och människor som är beroende av kustnära fiske. Det är också av betydelse för utveckling av hållbar turism där attraktiva miljöer med friska kustvatten och korallrev är viktiga.

Tillståndet för kustvatten och haven är mycket allvarligt. Ekosystemen och därmed havets ekosystemtjänster påverkas negativt av bl.a. klimatförändringar, havsförsurning, utvinning av mineral och bottentrålning, marin nedskräpning och miljögifter. Havens motståndskraft och förmågan att uppta och bryta ner näringsämnen och gifter, reglering av klimat m.m. försämras. Många fiskebestånd minskar kraftigt och arter dör ut.

Arbete mot ohållbara fiskesubventioner och överfiske är centralt. Att utveckla och genomföra vetenskapligt baserade förvaltningsplaner i syfte att återställa fiskbestånden till minst de nivåer som kan ge maximal hållbar avkastning är nödvändigt för att säkra livsmedelsresursen i utvecklingsländer och bidra till en hållbar ekonomisk utveckling.

För att bidra till arbetet med hållbara hav behövs samarbete över landgränser och samstämmiga åtgärder mellan flera politikområden som t.ex. miljö-, jordbruks-, fiske-, närings- utbildnings- och utrikespolitik.

Ekosystem och biologisk mångfald
Sammanfattat handlar det om att bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i vattendrag och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

Hållbart brukande av alla typer av skogar ska främjas, avskogning stoppas, utarmade skogar återställas och ny- och återbeskogningen kraftigt ökas i hela världen. Ökenspridning ska bekämpas och förstörd mark och jord ska återställas. Bergsekosystemen ska bevaras.

Omedelbara åtgärder ska vidtas för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och skydda utrotningshotade arter. En rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser ska främjas samt lämpligt tillträde till sådana resurser, i enlighet med internationella avtal.

Omedelbara åtgärder ska vidtas för att stoppa tjuvjakt på och handel med skyddade djur- och växtarter. Åtgärder ska införas för att förhindra införseln av invasiva främmande arter samt kontrollera eller utrota prioriterade arter. Ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden ska integreras i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.

Finansiella resurser för biologisk mångfald, ekosystem och hållbart brukande av skogar ska öka och utvecklingsländer ska ges lämpliga incitament att utveckla ett sådant bruk, inklusive bevarande och återbeskogning. Globalt stöd mot tjuvjakt och illegal handel med skyddade arter ska öka, bl.a. genom ökade möjligheterna till hållbar försörjning i lokalsamhällen.

Fungerande ekosystem och biologisk mångfald är grunden för de processer som förser oss med mat, vatten, energi, kläder etc. Skydd, bevarande av och hållbart nyttjande och restaurering av ekosystem och naturresurser samt bevarande av biologisk mångfald är därför nödvändigt.

De viktiga sambanden mellan ekonomisk utveckling och behovet av att skydda och bevara ekosystem, inklusive biologisk mångfald behöver tydliggöras.

Den pågående utarmningen av den biologiska mångfalden drabbar i särskilt hög grad människor som lever i fattigdom vilka ofta livnär sig på naturresurser. Många av dessa är kvinnor. Arbetet i konventionen om biologisk mångfald och de s.k. Aichimålen är väsentligt för att nå flera av de globala målen.

Hållbart brukande av skogsresurser, inklusive minskning av avskogning, är viktigt bl.a. vad gäller klimatpåverkan, hållbar energi, tryggad livsmedelsförsörjning, ekonomisk tillväxt och fattigdomsbekämpning.

Olagliga avverkningar och handel med associerade trävaror ger negativa effekter på skogar och på människorna som lever av och i dessa skogar. Utvecklingsländer har särskilda behov av tekniskt och vetenskapligt kunnande, liksom av resurser, för att utveckla, bevara och hållbart bruka skogsekosystem, inklusive återbeskogning.

Arbete med skog och hållbar utveckling kräver samstämmiga åtgärder mellan olika politikområden som närings-, jordbruks, miljö-, klimat- och utrikespolitik.

För mer om detta se regeringens hemsida på internet
https://www.regeringen.se/sveriges-regering/

Förenta nationernas mål i Agenda 2030

Mars 2019

Mål 1 är att avskaffa all form av fattigdom överallt.
- **Ingen fattigdom**

Mål 2 är att avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.
- **Ingen hunger**

Mål 3 är att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.
- **Hälsa och välbefinnande**

Mål 4 är att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.
- **God utbildning för alla**

Mål 5 är att uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.
- **Jämställdhet**

Mål 6 är att säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.
- **Rent vatten och sanitet**

Mål 7 är att säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad.
- **Hållbar energi för alla**

Mål 8 är att verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.
- **Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt**

Mål 9 är att bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.
- **Hållbar industri, innovationer och infrastruktur**

Mål 10 är att minska ojämlikheten inom och mellan länder.
- **Minskad ojämlikhet**

Mål 11 är att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.
- **Hållbara städer och samhällen**

Mål 12 är att främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.
- **Hållbar konsumtion och produktion**

Mål 13 är att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.
- **Bekämpa klimatförändringen**

Mål 14 är att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.
- **Hav och marina resurser**

Mål 15 är att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.
- **Ekosystem och biologisk mångfald**

Mål 16 är att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.
- **Fredliga och inkluderande samhällen**

Mål 17 är att stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.
- **Genomförande och globalt partnerskap**

Mål 1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt

1.1 Senast 2030 avskaffa den extrema fattigdomen för alla människor överallt. Med extrem fattigdom avses för närvarande människor som lever på mindre än 1,25 US-dollar per dag.

1.2 Till 2030 minst halvera den andel män, kvinnor och barn i alla åldrar som lever i någon form av fattigdom enligt nationella definitioner.

1.3 Införa nationellt lämpliga system och åtgärder för socialt skydd för alla, inklusive grundskydd, och senast 2030 säkerställal att de omfattar en väsentlig andel av de fattiga och de utsatta.

1.4 Senast 2030 säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

1.5 Till 2030 bygga upp motståndskraften hos de fattiga och människor i utsatta situationer och minska deras utsatthet och sårbarhet för extrema klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer.

1.a Säkra en betydande resursmobilisering från en mängd olika källor, inklusive genom ökat utvecklingssamarbete, i syfte att ge utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, tillräckliga och förutsebara medel för att genomföra program och politik för att avskaffa all form av fattigdom.

1.b Upprätta sunda policy ramverk på nationell, regional och internationell nivå på grundval av utvecklingsstrategier som stödjer de fattiga och tar hänsyn till jämställdhetsaspekter, för att stödja ökade investeringar i åtgärder för att avskaffa fattigdom.

Mål 2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

2.1 Senast 2030 avskaffa hunger och garantera alla människor, i synnerhet de fattiga och människor i utsatta situationer, inklusive små barn, tillgång till tillräckligt med säker och näringsrik mat året om.

2.2 Senast 2030 avskaffa alla former av undernäring, bland annat genom att senast 2025 nå de internationellt överenskomna målen i fråga om tillväxthämning och undervikt bland barn under fem år, samt tillgodose tonårsflickors, gravida och ammande kvinnors samt äldre personers näringsbehov.

2.3 Till 2030 fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter, i synnerhet kvinnor, ursprungsfolk, familjejordbrukare, boskapsskötande nomader samt fiskare, inklusive genom säker och lika tillgång till mark, andra produktionsresurser och insatsvaror, kunskap, finansiella tjänster och marknader samt möjligheter till förädling och sysselsättning utanför jordbruket.

2.4 Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väder- förhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer och som successivt förbättrar markoch jordkvaliteten.

2.5 Senast 2020 upprätthålla den genetiska mångfalden av fröer, odlade växter, produktionsdjur och tamdjur samt deras besläktade vilda arter, bland annat med hjälp av välskötta och diversifierade frö- och växtbanker på nationell, regional och internationell nivå. Främja

tillträde till samt rimlig och rättvis fördelning av de fördelar som uppstår vid användning av genetiska resurser och därmed förknippad traditionell kunskap, i enlighet med internationella avtal.

2.a Öka investeringarna, bland annat genom stärkt internationellt samarbete, i infrastruktur på landsbygden, forsknings- och rådgivningstjänster för jordbruket, teknikutveckling samt genbanker för växter och husdjur i syfte att öka jordbrukets produktionskapacitet i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna.

2.b Korrigera och förhindra handelsbegränsningar och snedvridningar på världsmarknaderna för jordbruksprodukter, inklusive genom att parallellt avskaffa alla former av exportsubventioner inom jordbruket liksom alla exportåtgärder med motsvarande verkan, i enlighet med mandatet för Doharundan.

2.c Vidta åtgärder för att säkerställa väl fungerande marknader och derivatmarknader för jordbruksråvaror. Underlätta tillgången till aktuell marknadsinformation, inklusive om livsmedelsreserver, i syfte att bidra till att begränsa extrema svängningar i livsmedelspriser

Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

3.1 Till 2030 minska mödra-dödligheten i världen till mindre än 70 dödsfall per 100 000 förlossningar med levande barn.

3.2 Senast 2030 säkerställa att inga spädbarn eller barn under fem år dör av orsaker som hade kunnat förebyggas. Alla länder bör sträva efter att minska den neonatala dödligheten till högst tolv dödsfall per 1 000 levande födda och dödligheten bland barn under fem år till högst 25 dödsfall per 1 000 levande födda.

3.3 Senast 2030 utrota epidemierna av aids, tuberkulos, malaria och försummade tropiska sjukdomar samt bekämpa hepatit, vattenburna sjukdomar och andra smittsamma sjukdomar.

3.4 Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

3.5 Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

3.6 Till 2020 halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

3.7 Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning, och att reproduktiv hälsa integreras i nationella strategier och program.

3.8 Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

3.9 Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontamineringav luft, vatten och mark.

3.a Stärka genomförandet av Världshälsoorganisationens ram-konvention om tobakskontroll i alla länder, där så är lämpligt.

3.b Stödja forskning om och utveckling av vaccin och läkemedel mot de smittsamma och ickesmittsamma sjukdomar som i första hand drabbar utvecklingsländer. Sörja för tillgång till ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin, i enlighet med Doha-deklarationen om TRIPS-avtalet och folkhälsa, i vilken det bekräftas att utvecklingsländerna har rätt att fullt ut utnyttja den flexibilitet som avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter erbjuder för att skydda folkhälsan och, framför allt, säkerställa att alla har tillgång till läkemedel.

3.c Väsentligt stärka finansieringen av hälso- och sjukvården liksom insatserna för att rekrytera, utveckla, utbilda och behålla hälso- och sjukvårdspersonal i utvecklingsländerna, särskilt i de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

3.d Stärka alla länders, i synnerhet utvecklingsländernas, kapacitet när det gäller tidig varning, riskreducering och hantering av nationella och globala hälsorisker.

Mål 4 Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

4.1 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar fullbordar avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.

4.2 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.

4.3 Senast 2030 säkerställa alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning, inklusive högskoleutbildning, av god kvalitet till en överkomlig kostnad.

4.4 Till 2030 väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland r tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap.

4.5 Senast 2030 avskaffa skillnaderna mellan könen inom utbildningsområdet och säkerstäla lika tillgång till utbildning och yrkesutbildning på alla nivåer för utsatta personer, inklusive personer med funktionsnedsättning, ursprungsfolk och barn som lever under utsatta förhållanden.

4.6 Senast 2030 säkerställa att alla ungdomar och en väsentlig andel av alla vuxna – både män och kvinnor – lär sig läsa, skriva och räkna.

4.7 Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar,

mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

4.a Bygga och förbättrautbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

4.b Till 2020 väsentligen öka antalet stipendier i världen som kan sökas av personer från utvecklingsländer, i synnerhet de minst utvecklade länderna, små önationer under utvecking och afrikanska länder, för studier inom högre utbildning, inklusive yrkesutbildning samt informations- och kommunikationstekniska, tekniska, ingenjörsvetenskapliga och naturvetenskapliga program, i utvecklade länder och andra utvecklingsländer.

4.c Till 2030 väsentligen öka tillgången på utbildade lärare, bland annat genom internationellt samarbete kring lärarutbildning i utvecklingsländerna, särskilt de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

5.1 Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

5.3 Avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning.

5.4 Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

5.6 Säkerställa allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter i enlighet med överenskommelserna i handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling, Pekingplattformen samt slutdokumenten från respektive översynskonferenser.

5.a Genomföra reformer för att ge kvinnor lika rätt till ekonomiska resurser, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av

egendom samt tillgång till finansiella tjänster, arv och naturresurser, i enlighet med nationell lagstiftning.

5.b Öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik, för att främja kvinnors egenmakt.

5.c Anta och stärka välgrun- dad politik och genomförbar lagstift- ning för att främja jämställdhet och öka alla kvinnors och flickors egenmakt på alla nivåer.

Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

6.1 Senast 2030 uppnå allmän och rättvis tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.

6.2 Senast 2030säkerställa att alla har tillgång till fullgod och rättvis sanitet och hygien och att ingen behöver uträtta sina behov utomhus. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt behoven hos kvinnor och flickor samt människor i utsatta situationer.

6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska för-oreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

6.4 Till 2030 väsentligt effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställa hållbara uttag och en hållbar försörjning med sötvatten för att angripa vattenbristen och väsentligt minska det antal människor som lider av vattenbrist.

6.5 Senast 2030 genomföra en integrerad förvaltning av vatten-resurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridan- de samarbete.

6.6 Senast 2020 skydda och återställa de vattenrelaterade eko-systemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.

6.a Till 2030 utöka det internationella samarbetet och stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna inom vatten- och

sanitetsrelaterade verksamheter och program, inklusive genom tekniker för vatteninsamling, avsaltning, vatteneffektivitet, rening av avloppsvatten, återvinning och återanvändning.

6.b Stödja och stärka lokalsamhällenas deltagande i arbetet med att förbättra vatten- och sanitetshanteringen.

Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

7.1 Senast 2030 säkerstäl- la allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga och moderna energitjänster.

7.2 Till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

7.3 Till 2030 fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.

7.a Till 2030 stärka det internationella samarbetet för att un- derlätta tillgång till forskning och teknik inom ren energi, inklusive förnybar energi, energieffektivitet samt avancerad och renare fossilbränslebaserad teknik, samt främja investeringar i energiinfrastruktur och ren energiteknik.

7.b Till 2030 bygga ut infrastrukturen och uppgradera tekniken för att leverera moderna och hållbara energitjänster till alla i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

8.1 Upprätthålla ekonomisk tillväxt per capita i enlighet med nationella förhållanden och i synnerhet en BNP-tillväxt på minst 7 procent per år i de minst utvecklade länderna.

8.2 Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bland annat genom att fokusera på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.

8.3 Främja utvecklingsinrik- tad politik som stöder produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.

8.4 Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion, med de utvecklade länderna i täten.

8.5 Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

8.6 Till 2020 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.

8.7 Vidta omedelbara och effektiva åtgärder för att avskaffa tvångsarbete, modernt slaveri och människohandel och säkra att de värsta formerna av barnarbete, inklusive rekrytering och användning av barnsoldater, förbjuds och upphör. Avskaffa alla former av barnarbete senast 2025.

8.8 Skydda arbetstagarnas rät- tigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.

8.9 Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

8.10 Stärka de inhemska finansinstitutens kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster för alla.

8.a Öka det handelsrelatera- de stödet (Aid for Trade) till utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, bland annat genom den förstärkta integrerade ramverket för handelsrelaterat tekniskt bistånd till de minst utvecklade länderna (Enhanced Integrated Framework for Tra- derelated technical Assistance to Least Developed Countries).

8.b Senast 2020 utarbeta och börja tillämpa en global strategi för ungdomssysselsättning samt genomföra Internationella arbetsorganisationens globala sysselsättningspakt.

Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

9.2 Verka för en inkluderande och hållbar industrialisering. Till 2030 avsevärt öka industrins andel av sysselsättning och BNP, i enlighet med nationella förhållanden, och fördubbla denna andel i de minst utvecklade länderna.

9.3 Öka tillgången för småskaliga industriföretag och andra företag, i synnerhet i utvecklingsländerna, till finansiella tjänster, inklusive överkomliga krediter, samt deras integrering i värdekedjor och marknader.

9.4 Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.

9.5 forskningen och industrisektorernas tekniska kapacitet i alla länder, i synnerhet utvecklingsländerna, bland annat genom att till 2030 uppmuntra innovation och väsentligt öka det antal personer som arbetar med forskning och utveckling per 1 miljon människor liksom de offentliga och privata utgifterna för forskning och utveckling.

9.a Främja utbyggnad av hållbar och motståndskraftig infrastruktur i utvecklingsländerna genom ökat finansiellt, teknologiskt och tekniskt stöd till afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling.

9.b Stödja inhemsk teknikutveckling, forskning och innovation i utvecklingsländerna, inklusive genom att säkerställa en gynnsam policymiljö för exempelvis industriell diversifiering och förädling av råvaror.

9.c Väsentligt ökad tillgången till informations- och kommunikationsteknik samt eftersträva allmän och ekonomiskt överkom-ig tillgång till Internet i de minst utvecklade länderna senast 2020.

Mål 10. Minska ojämlikheten inom och mellan länder

10.1 Till 2030 successivt uppnå och upprätthålla en inkomsttillväxt högre än det nationella genomsnittetför de 40 procent av befolningen som har lägst inkomst.

10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människors, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

10.4 Besluta om politik, särskilt finans-, löne- och socialskyddspolitik, och successivt uppnå ökad jämlikhet.

10.5 Förbättra regleringen och övervakningen av globala finansmarknader och finansinstitut samt stärka genomförandet av sådana regleringar.

10.6 Säkra stärkt representa- tion och röst till utvecklingsländer i beslutsfattandet i globala internationella ekonomiska och finansiella institutioner i syfte att göra dessa mer effektiva, trovärdiga, ansvarsskyldiga och legitima.

10.7 Underlätta en ordnad, säker, reglerad och ansvarsfull migration och rörlighet av personer, inklusive genom planerad och väl fungerande migrationspolitik.

10.a Genomföra principen om särskild och differentierad behandling för utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, i enlighet med Världshandelsorganisationens avtal.

10.b Uppmuntra offentligt utvecklingsbistånd och finansiella flöden, inklusive utländska direktinvesteringar, till de stater där behovet är som störst, i synnerhet de minst utvecklade länderna, afrikanska länder, små önationer under utveckling samt kustlösa utvecklingsländer, i enlighet med deras nationella planer och program.

10.c Senast 2030 minska transaktionskostnaderna för migranters remitteringar till mindre än 3 procent samt avskaffa remitteringskorridorer där kostnaderna överstiger 5 procent.

Mål 11. Göra städer och bosättning-ar inkluderande, säkra, motstånds- kraftiga och hållbara

11.1 Senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

11.2 Senast 2030 tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer.

11.3 Till 2030 verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar i alla länder.

11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

11.5 Till 2030 väsentligt minska antalet dödsfall och antalet människor som drabbas av katastrofer, inklusive vattenrelaterade katastrofer. Även tillse att de direkta ekonomiska förlusterna till följd av sådana katastrofer, i form av lägre global BNP, minskar väsentligt. Särskilt fokus bör ligga på att skydda de fattiga och människor i utsatta situationer.

11.6 Till 2030 minska städer- nas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

11.7 Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

11.a Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.

11.b Till 2020 väsentligen öka det antal städer och samhällen som antar och genomför integrerade strategier och planer för inkludering, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna och motståndskraft mot katastrofer samt utveckla och genomföra, i linje med Sendaramverket för katastrofriskreducering 2015–2030, en samlad katastrofriskhantering på alla nivåer.

11.c Stödja de minst utvecklade länderna, inklusive genom finansiellt och tekniskt bistånd, att bygga hållbara och motståndskraftiga byggnader av lokala material.

Mål 12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

12.1 Genomföra det tioåriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Alla länder vidtar åtgärder, med de utvecklade länderna i täten och med hänsyn tagen till utvecklings- ländernas utveckling och förutsättningar.

12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hanteringav kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora och multinationella företag, att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.

12.a Stödja utvecklingsländerna att stärka sin vetenskapliga och tekniska kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbarar konsumtions- och produktionsmönster.

12.b Utveckla och genomföra verktyg för att övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

12.c Rationalisera ineffektiva subventioner av fossila bränslen som uppmuntrar till slösaktig konsumtion genom att undanröja snedvridningar på marknaden, i enlighet med nationella förhållanden. Detta kan till exempel omfatta att omstrukturera beskattningen och avveckla eventu- ella skadliga subventioner för att avspegla deras effekter på miljön. En sådan politik måste ta full hänsyn till utvecklingsländernas särskilda behov och förhållanden och minimera eventuella negativa effekter på deras utveckling på ett sätt som skyddar de fattiga och de berörda samhällena.

Mål 13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser*

13.1 Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.

13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.

13.a Fullfölja det åtagande som de utvecklade länder som är parter i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar gjort gällande en målsättning att till 2020 gemensamt mobilisera 100 miljarder US-dollar årligen från alla typer av källor för att tillgodose utvecklingsländernas behov vad gäller meningsfulla begränsningsåtgärder och insyn i genomförandet samt så snart som möjligt finansiera och operationalisera den gröna klimatfonden fullt ut.

13.b Främja mekanismer för att höja förmågan till effektiv klimatrelaterad planering och förvaltning i de minst utvecklade länderna, med särskilt fokus på kvinnor, ungdomar samt lokala och marginaliserade samhällen.

* Med beaktande av att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna.

Mål 14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slagsföroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförselav nä- ringsämnen.

14.2 Senast 2020 förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft, samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.

14.3 Minimera och åtgärda med havsförsurningens konsekvenser, bland annat genom ökat vetenskapligt samarbete på alla nivåer.

14.4 Senast 2020 införa en effektiv fångstreglering och stoppa överfiske, olagligt, orapporterat och oreglerat fiske liksom destruktiva fiskemetoder samt genomföra vetenskapligt baserade förvaltningsplaner i syfte att återställa fiskbestånden så snabbt som möjligt, åtminstone till de nivåer som kan producera maximalt hållbart uttag, fastställt utifrån deras biologiska egenskaper.

14.5 Senast 2020 skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena, i överensstämmelse med nationell och internationell rätt och på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rön.

14.6 Senast 2020 förbjuda vissa former av fiskesubventioner som bidrar till överkapacitet och överfiske, avskaffa subventioner som bidrar till olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och avstå från att införa nya sådana subventioner, med erkännande av att en ändamåls-

enlig och effektiv särskild och differentierad behandling av utvecklingsländerna och de minst utvecklade länderna bör vara en integrerad del av förhandlingarna om fiskesubventioner i Världshandelsorganisationen.

14.7 Till 2030 öka den ekonomiska nyttan för små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna av ett hållbart nyttjande av marina resurser, bland annat genom en hållbar förvaltning av fiske, vattenbruk och turism.

14.a Öka den vetenskapliga kunskapen, utveckla forskningskapaciteten och överföra havsteknik, med hänsyn tagen till den mellanstatliga oceanografiska kommissionens kriterier och riktlinjer för överföring av havsteknik (Criteria and Guidelines on the Transfer of Marine Technology), i syfte att skapa friskare hav och öka den marina biologiska mångfaldens bidrag till utvecklingen i utvecklingsländerna, i synnerhet i små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna.

14.b Säkerställa tillträde för småskaliga ickeindustriella fiskare till marina resurser och marknader.

14.c Stärka bevarandet och hållbart nyttjande av haven och havsresurserna genom att genomföra internationell rätt, såsom den kommer till uttryck i Förenta nationernas havsrättskonvention (UNCLOS), som utgör den rättsliga ramen för bevarande och hållbart nyttjande av hav och havsresurser, vilket erinras om i punkt 158 i slutdokumentet The Future We Want från Förenta nationernas konferens om hållbar utveckling (Rio+20).

Mål 15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald

15.1 Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

15.2 Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen i hela världen.

15.3 Till 2030 bekämpa ökenspridning, återställa förstördmark och jord, inklusive mark som drabbats av ökenspridning, torka och översvämningar, samt sträva efter att uppnå en värld utan nettoförstöring av mark.

15.4 Senast 2030 säkerställa att bevara bergsekosystemen, inklusive deras biologiska mångfald, i syfte att öka deras förmåga att producera nytta som behövs för en hållbar utveckling.

15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

15.6 Främja en rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser samt lämpligt tillträde till sådana resurser, i enlighet med internationella avtal.

15.7 Vidta omedelbara åtgärder för att stoppa tjuvjakt på och handel med skyddade djur- och växtarter och inrikta åtgärderna på både utbudet av och efterfrågan på olagliga produkter från vilda djur och växter.

15.8 Senast 2020 införa åtgärder för att förhindra införseln av invasiva främmande arter och avsevärt minska deras påverkan på land- och vattenekosystem samt kontrollera eller utrota prioriterade arter.

15.9 Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.

15.a Mobilisera och väsentligt öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.

15.b Mobilisera betydande resurser från alla källor och på alla nivåer för att finansiera hållbart brukande av skogar och ge utvecklingsländerna lämpliga incitament att utveckla ett sådant bruk, inklusive för bevarande och återbeskogning.

15.c Öka det globala stödet till insatser för att bekämpa tjuvjakt på och illegal handel med skyddade arter, inklusive genom att öka möjligheterna till en hållbar försörjning i lokalsamhällena.

Mål 16 Främja fredliga och inklude-rande samhällen för hållbar utveck-ling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer

16.1 Avsevärt minska alla former av våld och dödligt våld överallt.

16.2 Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn

16.3 Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

16.4 Till 2030 avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjligheterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.

16.5 Väsentligt minska alla former av korruption och mutor.

16.6 Bygga upp effektiva och transparanta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

16.8 Utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.

16.9 Senast 2030 tillhandahålla juridisk identitet för alla, inklusive födelseregistrering.

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

16.a Stärka berörda nationella institutioner, bland annat genom internationellt samarbete, i syfte att bygga upp kapacitet på alla nivåer, i synnerhet i utvecklingsländerna, för att förebygga våld och bekämpa terrorism och brottslighet.

16.b Verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.

Mål 17. Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

Finansiering

17.1 Stärka den inhemska resursmobiliseringen, inklusive genom internationellt stöd till uvecklingsländerna, för att förbättra den inhemska kapaciteten att ta upp skatter och andra intäkter.

17.2 De utvecklade länderna ska fullt ut fullfölja sina åtagand-en i fråga om offentligt utveck- lingsbistånd, inklusive många utvecklade länders åtagande att nå målet att ge 0,7 procent av BNI till utvecklingsländer och 0,15– 0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna. De länder som ger offentligt utvecklingsbistånd uppmanas att överväga att fastställa ett mål om att ge minst 0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

17.3 Mobilisera additionella finansiella resurser till utvecklingsländerna från många olika källor.

17.4 Bistå utvecklingsländerna att uppnå en långsiktigt hållbar skuldsättning genom en samordnad politik som syftar till att, när så är lämpligt, främja skuldfinansiering, skuldlättnad och skuldomstrukturering samt åtgärda kraftigt skuldtyngda fattiga länders utlandsskuld för att minska skuldbördan.

17.5 Anta och genomföra investeringsfrämjande regleringar för de minst utvecklade länderna.

Teknologi

17.6 Stärka nord–syd-samarbetet, syd–syd-samarbetet och det regionala och internationella trepartssamarbetet kring och till- gången till

vetenskap, teknik och innovation samt öka kunskapsutbytet på gemensamt överenskomna villkor, inklusive genom förbättrad samordning mellan befintliga mekanismer, i synnerhet på FN-nivå, och genom en global mekanism för teknikfrämjande.

17.7 Främja utveckling, över- föring och spridning av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor, inklusive koncessions- och förmånsvillkor, på villkor som överenskommits mellan parterna.17.8 Senast 2017 fullt ut operationaliserat teknikbanken och mekanismen för kapacitetsuppbyggnad inom vetenskap, teknik och innovation för de minst utvecklade länderna samt öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik.

Kapacitetsuppbyggnad

17.9 Öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för nationella planer för att genomföra alla målen för hållbar utveckling, inklusive genom samarbete nord–syd och syd–syd samt trepartssamarbete.

Handel

17.10 Främja ett universellt, regelbaserat, öppet, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen, inklusive genom att slutföra förhandlingarna enligt utvecklingsagendan från Doha.

17.11 Avsevärt öka utvecklings- ländernas export, i synnerhet i syfte att fördubbla de minst utvecklade ländernas andel av den globala exporten till 2020.

17.12 Se till att alla de minst utvecklade länderna inom fastställda tidsramar bereds varaktigt tull- och kvotfritt marknadstillträde, i överensstämmelse med Världshandelsorganisationens beslut, inklusive genom att säkerställa att preferentiella ursprungsregler som gäller för import från de minst utvecklade länderna är genomblickbara och enkla, samt bidra till att underlätta marknadstillträde.

Systemfrågor

Politisk och institutionell samstämmighet

17.13 Öka den makroekonomiska stabiliteten i världen, bland annat genom politisk samordning och samstämmig politik.

17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

17.15 Respektera varje lands politiska handlingsutrymme och ledarskap att fastställa och genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling.

Partnerskap mellan flera parter

17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.

17.17 Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.

Data, övervakning och ansvarsskyldighet

17.18 Till 2020 öka stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, inklusive de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling, för att avsevärt öka tillgången på aktuella och tillförlitliga uppgifter av hög kvalitet, uppdelade efter inkomst, kön, ålder, ras, etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning, geografisk plats och andra nationellt relevanta aspekter.

17.19 Till 2030 bygga vidare på befintliga initiativ för att utveckla mått på framsteg som görs mot hållbar utveckling som kompletterar BNP samt stödja uppbyggnad av statistisk kapacitet i utvecklingsländerna.

Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling

Vi stats- och regeringschefer samt höga representanter, samlade i Förenta nationernas högkvarter i New York den 25–27 september 2015 i samband med att organisationen firas sitt 70-års-jubileum, har i dag beslutat om nya mål för hållbar utveckling.

Ingress

Denna agenda är handlingsplan för människorna, planetens och vårt välstånd. Den syftar också till att befästa världsfreden under ökad frihet. Vi erkänner att avskaffandet av alla former och dimensioner av fattigdom, inklusive extrem fattigdom, är den största globala utmaningen och en oundgänglig förutsättning för hållbar utveckling.

Alla länder och berörda parter kommer att genomföra denna plan i samarbete och partnerskap. Vi föresätter oss att befria mänskligheten från fattigdomens och bristens tyranni och att hela och säkra vår planet. Vi är fast beslutna att ta de djärva och omdanande steg som omgående krävs för att föra in världen på en hållbar och motståndskraftig väg. När vi nu inleder denna gemensamma resa utfäster vi oss att inte lämna någon utanför.

De 17 mål för hållbar utveckling och 169 delmål som vi tillkänna- ger i dag visar denna nya universella agendas omfattning och ambitionsnivå. De syftar till att bygga vidare på millennieutvecklingsmålen och slutföra vad som inte uppnåddes genom dem. De syftar till att förverkliga alla människors mänskliga rättigheter och att uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor. De är integrerade och odelbara och balanser de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, sociala och miljömässiga.
Målen och delmålen kommer att stimulera till handling under de kommande 15 åren på områden av avgörande betydelse för mänskligheten och planeten.

Människorna
Vi är fast beslutna att avskaffa alla former och dimensioner av fattigdom och hunger och säkerställa att alla människor kan förverkliga sin potential i värdighet och jämlikhet och i en hälsosam miljö.

Planeten
Vi är fast beslutna att skydda planeten från att förstöras, inklusive genom hållbar konsumtion och produktion, genom att förvalta dess naturresurser på ett hållbart sätt och vidta omedelbara åtgärder mot klimatförändringarna, så att planeten kan tillgodose nuvarande och kommande generationers behov.

Välståndet
Vi är fast beslutna att säkerställa att alla människor kan leva i välmåga och ha meningsfulla liv och att ekonomiska, sociala och tekniska framsteg sker i harmoni med naturen.

Freden
Vi är fast beslutna att främja fred- liga, rättvisa och inkluderande samhällen som är fria från rädsla och våld. Hållbar utveckling utan fred är omöjligt, liksom fred utan hållbar utveckling.

Partnerskapet
Vi är fast beslutna att mobilisera de medel som krävs för att genomföra denna agenda genom ett återvitaliserat globalt partnerskap för hållbar utveckling på grundval av en anda av förstärkt global solidaritet, med fokus i synnerhet på behoven hos de fattigaste och mest utsatta och med deltagande av alla länder, alla berörda parter och alla människor.

Det inbördes sambandet mellan målen för hållbar utveckling, liksom deras integrerade natur, är av avgörande betydelse när det gäller att se till att den nya agendans syfte uppfylls. Om vi förverkligar våra ambitioner i samtliga delar av agendan, kommer allas liv att förbättras i grunden och vår värld att förändras till det bättre.

Deklaration

Inledning
1. Vi stats- och regeringschefer samt höga representanter, samlade i Förenta nationernas högkvarter i New York den 25–27 september 2015 i samband med att organisationen firas sitt 70-års-jubileum, har i dag beslutat om nya mål för hållbar utveckling.

2. På uppdrag av de människor som vi tjänar har vi antagit ett historiskt beslut om en omfattande och långtgående uppsättning universella och omdanande mål och delmål som sätter människan i centrum. Vi åtar oss att arbeta oförtröttligt för att genomföra denna agenda fullt ut senast 2030. Vi erkänner att uppgiften att avskaffa alla former och dimensioner av fattigdom, inklusive extrem fattigdom, är den största globala utmaningen och en oundgänglig förutsättning för hållbar utveckling. Vi är fast beslutna att uppnå de tre dimensionerna av hållbar utveckling – den ekonomiska, sociala och miljömässiga – på ett balanserat och integrerat sätt. Vi kommer även att bygga vidare på millennieutvecklingsmålens landvinningar och sträva för att avsluta ogjort arbete som står i samband med dem.

3. Vi beslutar oss för att mellan nu och 2030 avskaffa fattigdom och hunger överallt, bekämpa ojämlikheter inom och mellan länder, bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen, skydda mänskliga rättigheter och främja jämställdhet och egenmakt för kvinnor och flickor samt uppnå varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Vi förklarar också vår beslutsamhet att skapa förutsättningar för hållbar, inkluderande och varaktig ekonomisk tillväxt, delat välstånd och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla, med hänsyn tagen till de olika nivåerna av nationell utveckling och kapacitet.

4. När vi inleder denna viktiga gemensamma resa utfäster vi oss att ingen kommer läm- nas utanför. Utifrån erkännandet av den mänskliga värdigheten som grundläggande vill vi se målen och delmålen uppfyllas för alla nationer och folk och för alla samhällsskikt. Och vi kommer att anstränga oss att nå dem som är längst efter först.

5. Detta är en agenda av en omfattning och betydelse som saknar motstycke. Agendan har godkänts av alla länder och gäller för alla, med hänsyn tagen till att omständigheterna, kapaciteten och utvecklingsnivån skiljer sig åt nationellt och med respekt för nationell politik och nationella prioriteringar. Det rör sig om universella mål och delmål som omfattar hela världen – utvecklade länder och utvecklingsländer i lika grad. De är integrerade och odelbara och balanser de tre dimensionerna av hållbar utveckling.

6. Målen och delmålen är resultatet av över två års intensivt offentligt samråd och samtal med det civila samhället och andra berörda parter runtom i världen, under vilket särskild uppmärksamhet getts de fattigastes och mest utsattas röst. Detta samråd inbegrep värdefullt arbete utfört av generalförsamlingens öppna arbetsgrupp för hållbara utvecklingsmål och av Förenta nationerna, vars generalsekreterare avgav en sammanfattande rapport i december 2014.

Vår vision

7. Genom dessa mål och delmål uttrycker vi en enastående ambitiös och omdanande vision. Vi förutser oss en värld utan fattigdom, hunger, sjukdom och brist, där allt liv kan blomstra. Vi föreställer oss en värld utan rädsla och våld. En värld där alla kan läsa och skriva. En värld där alla har tillgång till likvärdig utbildning av god kvalitet på alla utbildningsnivåer, till hälso- och sjukvård samt socialt skydd, där fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande säkerställs. En värld där vi återbekräftar våra åtaganden i fråga om den mänskliga rättighe- ten till säkert dricksvatten och sanitet, där hygienen är förbättrad och där det finns tillräckligt med säker, ekonomiskt överkomlig och näringsrik mat. En värld där människans livsmiljöer är säkra, motståndskraftiga och hållbara och där alla har tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig och hållbar energi.

8. Vi förutser oss en värld med universell respekt för mänskliga rättigheter och den mänskliga värdigheten, rättssäkerhet, rättvi- sa, jämlikhet och ick-diskriminering, med respekt för ras, etnicitet och kulturell mångfald samt med lika möjligheter som medger ett fullt förverkligande av den mänskliga potentialen och som bidrar till delat välstånd. En värld som investerar i sina barn och i vilken varje barn växer upp i frihet från våld och exploatering. En värld i vilken varje kvinna och flicka åtnjuter full jämställdhet och alla rättsliga, sociala och eko- nomiska hinder för att öka deras egenmakt har undanröjts. En rätt- vis, tolerant, öppen och socialt inkluderande värld i vilken behoven hos de mest utsatta möts.

9. Vi förutser oss en värld i vilken varje land åtnjuter varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt med anständiga arbetsvillkor för alla. En värld i vilken konsumtions- och produktionsmönstren liksom nyttjandet av alla naturresurser – från luft till mark, från floder, sjöar och akviferer till hav – kännetecknas av hållbarhet. En värld i vilken demokrati, gott styre och rättssäkerhet, liksom gynnsamma miljöer på nationell och internationell nivå, utgör grundval för en hållbar utveckling, inklusive varaktig och inkluderande ekonomisk tillväxt, social utveckling, miljöskydd samt avskaff-ning av fattigdom och hunger. En värld i vilken utveckling och tillämpning av teknik tar hänsyn till klimataspekter, respekterar den biologiska mångfalden och är motståndskraftig. En värld i vilken mänskligheten lever i harmoni med naturen och där vilda djur och växter samt andra levande arter skyddas.

Våra gemensamma principer och åtaganden

10. Den nya agendan vägleds av ändamålen och grundsatserna i Förenta nationernas stadga, inklusive full respekt för internationell rätt. Den är förankrad i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna, millenniedeklarationen och slutdokumentet från världstoppmötet 2005. Den besjälas av andra instrument, såsom deklarationen om rätten till utveckling.

11. Vi återbekräftar resultaten från Förenta nationernas alla stora konferenser och toppmöten, som har lagt en stabil grund för hållbar utveckling och bidragit till att forma den nya agendan. Här inbegrips

Riodeklarationen om miljö och utveckling, världstoppmötet om hållbar utveckling, världstoppmötet för social utveckling, handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling, Pekingplattformen och Förenta nationernas konferens om hållbar utveckling (Rio +20). Vi bekräftar även uppföljningarna av dessa konferenser, inklusive resultaten från Förenta nationernas fjärde konferens om de minst utvecklade länderna, den tredje internationella konferensen om små önationer under ut-veckling, Förenta nationernas andra konferens om kustlösa utveck-lingsländer och Förenta nationernas tredje världskonferens om kata-strofriskreducering.

12. Vi återbekräftar alla prin- ciper i Riodeklarationen om miljö och utveckling, inklusive, däribland principen om gemensamt men differentierat ansvar i enlighet med princip 7 i deklarationen.

13. De utmaningar och åtaganden som har identifierats vid dessa stora konferenser och toppmöten hänger ihop och kräver integrerade lösningar. För att åtgärda dem effektivt behövs det ett nytt angreppssätt. För hållbar utveckling är frågor som att avskaffa alla former och dimensioner av fattigdom, bekämpa ojämlikhet inom och mellan länder, bevara planeten, skapa varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt samt främja social inkludering sammankopplade och ömsesidiga.

Vår värld i dag

14. Vi har samlats i en tid av ofantliga utmaningar för en hållbar utveckling. Flera miljarder av våra medborgare lever fortsatt i fattigdom och förvägras ett värdigt liv. Ojämlikheterna inom och mellan länder ökar. Det finns enorma skillnader i möjligheter, välstånd och makt. Bristande jämställdhet förblir en central utmaning. Arbetslöshet, särskilt ungdomsarbetslöshet, är ett stort problem. Globala hälsohot, allt vanligare och intensivare naturkatastrofer, eskalerande konflikter, våldsam extremism, terrorism samt därmed sammanhängande humanitära kriser och tvångsförflyttningar av människor, hotar att vrida tillbaka många av de utvecklingsframsteg som gjorts under senare årtionden. Förbrukningen av naturresurser och miljöförstöringens negativa konsekvenser, däribland ökenspridning, torka, markförstöring, sötvattenbrist och förlust av biologisk mångfald ökar på och förvärrar de utmaningar mänskligheten står inför. Klimatförändringarna är en av de största utmaningarna i vår tid, och dess negativa konsekvenser undergräver alla länders möjligheter att uppnå en hållbar utveckling. Förhöjda temperaturer globalt, stigande havsnivå, havsförsurning och andra klimatkonsekvenser slår hårt mot kust- områden och låglänta kustländer, däribland många av de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling. Överlevnaden för många samhällen – och för planetens biologiska stödsystem – är i farozonen.

15. Detta är emellertid också en tid av ofantliga möjligheter. Betydande framsteg har gjorts med att möta många utvecklingsutmaningar. Under den senaste generationen har miljontals människor lyfts ur extrem fattigdom. Tillgången till utbildning har ökat avsevärt för både pojkar och flickor. Spridningen av informations- och kommunikationsteknik samt den globala sammanlänkningen har stor potential att på- skynda det mänskliga framåtskridandet, överbrygga den digitala klyftan och utveckla kunskapssamhällen, och detsamma gäller även för vetenskaplig och teknisk innovation på så skilda områden som läkemedel och energi.

16. För nästan 15 år sedan nåddes överenskommelse om millennieutvecklingsmålen. De erbjöd ett viktigt ramverk för utveckling, och betydande framsteg har gjorts inom flera områden. Men framstegen

har varit ojämna, särskilt i Afrika, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling, och några av millennieutvecklingsmålen är fortfarande avlägsna, i synnerhet de som avser mödrahälsa, spädbarns och barns hälsa samt reproduktiv hälsa. Vi bekräftar vårt åtagande att förverkliga alla millennieutvecklingsmål fullt ut, även de avlägsna millennieutvecklingsmålen, i synnerhet genom att ge riktat och utökat bistånd till de minst utvecklade länderna och andra länder i speciella situationer, i överensstämmelse med tilllämpliga stödprogram. Den nya agendan bygger på millennieutvecklingsmålen och syftar till att slutföra vad som inte uppnåddes genom dem, särskilt vad gäller att nå de mest utsatta.

17. Sett till sin omfattning är dock det ramverk som vi tillkännager i dag betydligt mer långtgående än millennieutvecklingsmålen. Vid sidan av fortlöpande utvecklingsprioriteringar, såsom fattigdomsbekämpning, hälsa, utbildning samt tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition, rymmer den en mängd olika ekonomiska, sociala och miljömässiga målsättningar. Den utlovar även fredli- gare och mer inkluderande samhällen. Den fastställer även de så avgörande medlen för genomförande. De nya målen och delmålen är djupt sammanlänkade och rymmer många övergripande inslag, vilket återspeglar det integrerade angreppssätt som vi har beslutat om.

Den nya agendan

18. Vi tillkännager i dag 17 mål för hållbar utveckling med 169 därmed förknippade delmål, som är integrerade och odelbara. Aldrig tidigare har världens ledare gjort utfästelser om gemensamma åtgärder och ansträngningar utifrån en så bred och allmängiltig politisk agenda. Vi ger oss av tillsammans på vägen mot hållbar utveckling och företsätter oss gemensamt att sträva efter global utveckling och samarbete som alla parter vinner på, vilket kan medföra väldiga vinster för alla länder och alla delar av världen. Vi bekräftar att varje stat har och fritt ska utöva full permanent suveränitet över alla sina rikedomar, naturresurser och ekonomis- ka verksamheter. Vi kommer att genomföra agendan till allas fulla gagn, för dagens generationer och för kommande generationer. Vi bekräftar i detta sammanhang vårt åtagande för internationell rätt och betonar att agendan kommer att genomföras på ett sätt som är förenligt med staternas rättigheter och skyldigheter enligt internationell rätt.

19. Vi återbekräftar betydelsen av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra internationella instrument om mänskliga rättigheter och internationell rätt. Vi betonar alla staters ansvar att, i enlighet med Förenta nationernas stadga, respektera, skydda och främja mänskliga rättigheter och grundäggande friheter för alla, utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationell eller social härkomst, egendom, börd, funktionsnedsättning eller ställning i övrigt.

20. Förverkligad jämställdhet och egenmakt för kvinnor och flickor kommer på ett avgörande sätt att bidra till framsteg sett till alla mål och delmål. Det är omöjligt att uppnå full mänsklig potential och hållbar utveckling om halva mänskligheten fortsätter att förvägras sina fulla mänskliga rättigheter och möjligheter. Kvinnor och flickor måste ha lika tillgång till utbildning av god kvalitet, ekonomiska resurser och politiskt deltagande och ha samma möjligheter som män och pojkar till sysselsättning, ledarskap och beslutsfattande på alla nivåer. Vi kommer att arbeta för en betydande ökning av investeringarna för att könsskillnaderna ska upphöra och stärka stödet till institutioner när det gäller jämställdhet och ökad egenmakt för kvinnor på global, regional och nationell nivå. Alla former av diskriminering av och våld mot kvinnor

och flickor kommer att avskaffas, inklusive genom att involvera av män och pojkar. Det är avgörande att systematiskt integrera ett jämställdhetsperspektiv i agendans genomförande.

21. De nya målen och delmålen träder i kraft den 1 januari 2016 och kommer att vägleda de beslut som vi fattar under de kommande 15 åren. Vi kommer alla att arbeta för att genomföra agendan inom våra egna länder samt på regional och global nivå, med hänsyn tagen till att omständigheterna, kapacit ten och utvecklingsnivån skiljer sig åt nationellt och med respekt för nationell politik och nationella prioriteringar. Vi kommer att respektera det nationella politiska handlingsutrymmet för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, i synnerhet när det gäller utvecklingsländerna, sam- tidigt som tillämpliga internationella regler och åtaganden iakttas. Vi erkänner även betydelsen av de regionala och subregionala dimensionerna, regional ekonomisk inte- gration och sammanlänkning för hållbar utveckling. Regionala och subregionala ramverk kan göra det lättare att effektivt omsätta politik för hållbar utveckling i konkret handling på nationell nivå.

22. Varje enskilt land står inför specifika utmaningar i sin strävan efter hållbar utveckling. De mest utsatta länderna, i synnerhet afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling, förtjänar särskild uppmärksamhet, liksom länder i konfliktsituationer och länder som nyligen genomgått en konflikt. Det finns även betydande utmaningar inom många medelinkomstländer.

23. Människor som är sårba- ra måste ges egenmakt. De vars behov återspeglas i agendan inbegriper alla barn, ungdomar, personer med funktionsnedsättning (varav mer än 80 procent lever i fattigdom), människor som lever med hiv/aids, äldre personer, ursprungsfolk, flyktingar och internflyktingar samt migranter. Vi beslutar oss för att vidta och genomföra ytterligare effektiva åtgärder och insatser, i enlighet med internationell rätt, för att undanröja hinder och begränsningar, stärka stödet och tillfredsställa de särskilda behoven hos människor som lever i områden som drabbats av komplexa humanitära nödsituationer och i terrordrabbade områden.

24. Vi föresätter oss att avskaffa alla former och dimensioner av fattigdom, inklusive extrem fattigdom, till 2030. Alla människor måste åtnjuta en grundläggande levnadsstandard, inklusive genom sociala skydds- system. Vi är även fast beslutna att avskaffa hunger och att uppnå tryggad livsmedelsförsörjning som en prioritering samt att avskaffa alla former av undernäring. I detta hänseende återbekräftar vi den viktiga och inkluderande roll som Kommittén för globalt tryg- gad livsmedelsförsörjning spelar, och välkomnar Romdeklarationen om nutrition liksom handlingsramverket (Framework for Action). Vi kommer att anslå resurser till att utveckla landsbygdsområden och ett hållbart jordbruk och fiske och stödja småbrukare, särskilt kvinnliga jordbrukare, herdar och fiskare i utvecklingsländerna, särskilt de minst utvecklade länderna.

25. Vi åtar oss att erbjuda inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet på alla nivåer – förskola, grundskole- och gymnasieutbildning, högre utbildning samt yrkesutbildning. Alla människor, oavsett kön, ålder, ras eller etnicitet, liksom personer med funktionsnedsättning, migranter, ursprungsfolk, barn och ungdomar, särskilt de i utsatta si- tuationer, ska ha tillgång till livslångt lärande som hjälper dem att förvärva nödvändiga kunskaper och färdigheter för att ta tillvara de möjligheter som ges och delta i samhället fullt ut. Vi kommer att sträva efter att erbjuda barn och ungdomar en stimulerande miljö för att de ska kunna förverkliga sina rättigheter och förmågor

och därigenom hjälpa våra länder att utnyttja den demografiska fördelen, inklusive genom trygga skolor och sammanhållna samhällen och familjer.

26. För att främja fysisk och psykisk hälsa samt välbefinnande och för att öka den förvänta- de livslängden för alla, måste vi åstadkomma allmän hälso- och sjukvård samt tillgång till hälso- och sjukvård av hög kvalitet för alla. Ingen får lämnas utanför. Vi åtar oss att påskynda de fram- steg som har gjort hittills med att minska spädbarns-, barna- och mödradödligheten genom att före 2030 se till att inga sådana dödsfall som hade kunnat förebyggas inträffar. Vi föresätter oss att se till att alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning. Vi kommer likaså att öka takten i de framsteg som görs med att bekämpa malaria, hiv/aids, tuberkulos, hepatit, Ebola och andra smittsamma sjukdomar och epidemier, inbegripet att ta itu med en växande antibiotika resistens och problemet med försummadesjukdomar som drabbar utvecklingsländer. Vi föresätter oss att förebygga och behandla icke-smittsamma sjukdomar, däribland beteende- och utvecklingsstörningar samt neurologiska störningar, vilka utgör en stor utmaning för en hållbar utveckling.

27. Vi kommer att eftersträ- va att bygga starka ekonomiska grundvalar för alla våra länder. Varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt är en grundförutsättning för välstånd. Sådan tillväxt är möjlig endast om rikedomar delas och inkomstklyftor angrips. Vi kommer att arbeta för att bygga dynamiska, hållbara och innovativa ekonomier som sätter människan i centrum, främja ungdomssysselsättning och ökad ekonomisk egenmakt för kvinnor i synnerhet samt anständiga arbetsvillkor för alla. Vi kommer att utrota tvångsarbete och människohandel och avskaffa alla former av barnarbete. Alla länder vinner på att ha en frisk och välutbildad arbetskraft med de kunskaper och färdigheter som behövs för produktivt och meningsfullt arbete samt fullt deltagande i samhället. Vi kommer att stärka de minst utvecklade ländernas produktionskapacitet i alla sektorer, inklusive genom strukturomvandling. Vi kommer att besluta om politik som ökar produktionskapaciteten, produktiviteten och den produktiva sysselsättningen, som främjar finansiell inkludering, hållbart jordbruk, fiske och nomadiserande boskapsskötsel, hållbar industriell utveckling, allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga, hållbara och moderna energitjänster samt hållbara transportsystem och som ger motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet.

28. Vi åtar oss att genomgripande förändra hur våra samhällen producerar och konsumerar varor och tjänster. Regeringar, internationella organisationer, före- tagssektorn och andra icke-statliga aktörer samt enskilda personer måste bidra till att förändra ohållbara konsumtions- och produktionsmönster, bland annat genom mobilisering, från alla källor, av finansiellt och tekniskt bistånd för att stärka utvecklingsländernas vetenskapliga, tekniska och innovativa kapacitet att utvecklas i riktning mot hållbarare konsumtions- och produktionsmönster. Vi uppmuntrar genomförandet av det tioåriga ramverket av program för hållbar konsumtion och produktion Alla länder vidtar åtgärder, med de utvecklade länderna i täten och med hänsyn tagen till utvecklingsländernas utveckling och förutsättningar.

29. Vi erkänner migranters positiva bidrag till inkluderande tillväxt och hållbar utveckling. Vi erkänner även att internationell migration är en flerdimensionell verklighet av stor betydelse för ursprungs-, transit- och mottagarländernas utveckling som kräver samstämmiga och omfattande insatser. Vi kommer att samarbeta internationellt för att

säker- ställa en säker, ordnad och reglerad migration med full respekt för mänskliga rättigheter och en human behandling av migranter oberoende av migrationsstatus, flyktingar och fördrivna personer. Ett sådant samarbete bör även stärka motståndskraften hos de samhällen som tar emot flyktingar, särskilt i utvecklingsländerna. Vi understryker migranternas rätt att återvända till sina medborgarskapsländer och erinrar om att staterna måste säkerställa att deras återvändande medborgare tas emot vederbörligen.

30. Staterna uppmanas på det bestämdaste att avstå från att utfärda och tillämpa några ensidiga ekonomiska eller finansiella åtgärder eller handelsåtgärder som inte är i enlighet med internationell rätt eller Förenta nationernas stadga och som hindrar ett fullt uppnående av ekonomisk och social utveckling, särskilt i utvecklingsländernas,

31. Vi är medvetna om att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna. Vi är fast beslutna att kraftfullt angripa det hot som klimatförändringar och miljöförstöring utgör. Klimatförändringarnas glo-bala natur nödvändiggör bredast möjliga inter- nationella samarbete i syfte att påskynda minskningen av globala växthusgasutsläpp och påbörja anpassningen till klimatförändringarnas negativa konsekven-ser. Vi noterar med stor oro det betydande gapet mellan den aggregerade effekten av parternas begränsningsutfästelser uttryckt i globala årliga utsläpp av växthusgaser till 2020 och de aggregerade utsläppsbanor som är förenliga med att ha en rimlig sannolikhet att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen under 2 °C eller 1,5 °C över förindustriell nivå.

32. När vi blickar framåt mot den tjugoförsta sessionen i partskonferensen i Paris, understryker vi samtliga staters åtagande att arbeta för ett ambitiöst och universellt klimatavtal. Vi bekräftar att protokollet, ett annat rättsinstrument eller ett överenskommet resultat med rättskraft enligt konventionen som är tillämpligt på alla stater på ett balanserat sätt ska behandla bland annat begränsning, anpassning, finansiering, utveckling och överföring av teknik, kapacitetsuppbyggnad samt insyn i åtgärder samt stöd.

33. Vi erkänner att social och ekonomisk utveckling är beroende av en hållbar förvaltning av vår planets naturresurser. Vi är därför fast beslutna att bevara och nyttja hav och sötvattensresurser samt skogar, berg och torrområden på ett hållbart sätt och att skydda den biologiska mångfalden, ekosystemen samt vilda djur och växter. Vi är även fast beslutna att främja hållbar turism, att gripa oss an vattenbrist och vattenföroreningar, att stärka samarbetet kring ökenspridning, stoftstormar, markförstöring och torka och att främja motståndskraft och katastrofriskreducering. I detta hänseende emotser vi det trettonde mötet i partskonferensen för konventionen om biologisk mångfald, som kommer att hållas i Mexico under 2016.

34. Vi erkänner att en hållbar stadsutveckling och stadsförvaltning är avgörande för våra folks livskvalitet. Vi kommer att arbeta tillsammans med lokala myndigheter och samhällen för att förnya och planera våra städer och samhällen i syfte att främja samman- hållna samhällen och personlig trygghet samt stimulera innovation och sysselsättning. Vi kommer att minska de negativa konsekvenserna av städernas påverkan och av kemikalier som är farliga för människans hälsa och miljön, inklusive genom miljövänlig hantering och säker användning av kemikalier, minskning och återvinning av avfall samt effektivare vatten- och energianvändning. Och vi kommer att arbeta

för att minimera städernas påverkan på det globala klimatsystemet. Vi kommer även att beakta befolkningstrender och befolkningsprogno-ser i våra strategier och vår politik på nationell nivå för landsbygds- och stadsutveckling. Vi ser fram emot Förenta nationernas förestående konferens om bostäder och hållbar stadsutveckling, som kommer att hållas i Quito, Ecuador.

35. En hållbar utveckling kan inte bli verklighet utan fred och säkerhet, och freden och säkerheten riskeras utan en hållbar uveck-ling. Den nya agendan erkänner behovet av att bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen som ger lika tillgång till rättvisa och som grundar sig på respekt för de mänskliga rättigheterna (däribland rätten till utveckling), på effektiv rättssäkerhet och god samhällsstyrning på alla nivå- er samt på transparenta, effektiva och ansvarsskyldiga institutioner. Faktorer som ger upphov till våld, osäkerhet och orättvisa, såsom ojämlikhet, korruption, dåligt styre samt olagliga finansiella flöden och vapenflöden, behandlas i agendan. Vi måste fördubbla våra ansträngningar att lösa eller förebygga konflikter och stödja länder som nyligen genomgått en konflikt, inklusive genom att se till att kvinnor spelar en roll i freds- och statsbyggandet. Vi återupp-repar vårt åtagande att vidta ytterligare effektiva åtgärder och insatser, i enlighet med internationell rätt, för att undanröja hindren för ett full förverkligande av rätten till självbestämmande för folk som lever under kolonial eller utländsk ockupation, som fortsätter att påverka deras ekonomiska och sociala utveckling, liksom deras miljö, negativt.

36. Vi utfäster oss att främja interkulturell förståelse, tolerans, ömsesidig respekt samt en etik av globalt medborgarskap och delat ansvar. Vi är medvetna om den naturliga och kulturella mångfalden i världen och erkänner att alla kulturer och civilisationer kan bidra till och är avgörande faktorer för en hållbar utveckling.

37. Även idrott är en viktig faktor för en hållbar utveckling. Vi erkänner att idrotten i ökande grad bidrar till utveckling och fred genom att främja tolerans och respekt och även bidrar till att öka kvinnors och ungdomars, enskilda personers och samhällens egen-makt, liksom till målsättningar i fråga om hälsa, utbildning och social inkludering.

38. I enlighet med Förenta Nationernas stadga återbekräftar vi behovet av att respektera staters territoriella integritet och politiska oberoende.

Medel för genomförande

39. Den nya agendans om- fattning och ambitionsnivå kräver ett återvitaliserat globalt partner- skap för att garantera att den genom-förs. Vi sluter helt upp bakom detta. Detta partnerskap kommer att arbeta i en anda av global solidaritet, i synnerhet solidaritet med de fattigaste och med människori utsatta situationer. Det kommer att underlätta ett intensivt globalt engagemang till stöd för genom-förandet av alla mål och delmål genom att sammanföra regeringar, den privata sektorn, det civila samhället, FN-systemet och andra aktörer och genom att mobilisera alla tillgängliga resurser.

40. Delmålen i fråga om ge- nomförandemedel under mål 17 och under varje mål för hållbar utveckling är centrala för att förverkliga vår agenda och är lika viktiga som övriga mål och delmål. Agendan, inklusive målen för hållbar utveckling, kan uppfyllas inom ramen för ett återvitaliserat globalt partnerskap för hållbar utveckling med stöd av konkret politik och konkreta åtgärder enligt slutdokumentet från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering, som hölls i Addis Abeba den 13–16 juli 2015. Vi välkomnar att generalför-samlingen har ställt sig bakom Addis Abeba-handlingsplanen, som är

en integrerad del av Agenda 2030 för hållbar utveckling. Vi inser att ett fullt genomförande av Addis Abeba-handlingsplanen är avgörande för att förverkliga målen och delmålen för hållbar utveckling.

41. Vi erkänner att varje land har huvudansvaret för sin egen ekonomiska och sociala utveckling. Den nya agendan hanterar de medel som krävs för att genomföra målen och delmålen. Vi erkänner att dessa kommer att inbegripas såväl mobilisering av finansiella resurser som kapacitetsuppbyggnad och överföring av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor, inklusive koncessions- och förmånsvillkor, enligt överenskommelse mellan parterna. Offentlig finansiering – både inhemsk och internationell – kommer att spela en avgörande roll när det gäller att tillhandahålla grundläggande tjänster och kollektiva nyttigheter och genom att fungera som katalysator för andra finansieringskällor. Vi erkänner den roll som den mångskiftande privata sektorn – som rymmer såväl mikroföretag som koopera- tiv och multinationella företag – liksom organisationer i det civila samhället och filantropiska organisationer spelar i genomförandet av den nya agendan.

42. Vi stöder genomförandet av relevanta strategier och handlingsprogram, däribland Istanbuldeklarationen och handlingsprogrammet från Istanbul, slutdokumentet från den tredje internationella konferensen om små önationer under utveckling (”SIDS Accelerated Modalities of Action (SAMOA) Pathway”) och handlingsprogrammet från Wien för kustlösa utvecklingsländer för årtiondet 2014–-2024, samt be- kräftar vikten av att stödja Afrikanska unionens Agenda 2063 och programmet Nytt partnerskap för Afrikas utveckling, vilka alla är integrerade delar den nya agendan. Vi inser den stora utmaningen att uppnå varaktig fred och hållbar utveckling i länder som befinner sig i eller nyligen har genomgått en konflikt.

43. Vi betonar att internationell offentlig finansiering spelar en viktig roll genom att komplettera ländernas ansträngningar för att mobilisera offentliga resurser inom landet, särskilt i de fattigaste och mest utsatta länderna, vars inhemska resurser är begränsade. En viktig användning av internationell offentlig finansiering, inklusive officiellt utvecklingsbistånd, är att katalysera till ytterli- gare resursmobilisering från andra källor, offentliga och privata. De länder som ger offentligt utvecklingsbistånd bekräftar sina respektive åtaganden, däribland många utvecklade länders åtagande om att nå målet att ge 0,7 procent av BNI i offentligt utvecklingsbistånd till utvecklingsländer och 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

44. Vi erkänner behovet av att de internationella finansiella institutionerna fortsatt respekterar varje lands handlingsutrymme – i synnerhet utvecklingsländernas. Vi återbekräftar vårt åtagande att utvidga och stärka utvecklingsländernas röst och deltagandet — särskilt de afrikanska ländernas, de minst utvecklade ländernas, kustlösa utvecklingsländers, små önationer under utveckling och medelinkomstländers inom internationellt ekonomiskt beslutsfattande, normsättande och global ekonomisk styrning, i överensstämmande med respektive organisations mandat.

45. Vi erkänner även väsentliga roll som de nationella parlamenten spelar genom att anta lagstiftning och budgetar, liksom om deras roll när det gäller att garantera ansvarsskyldighet för ett effektivt genomförande av våra åtaganden. I genomförandet kommer regeringar och offentliga institutioner också att arbeta nära regionala och lokala myndigheter, subregionala institutioner, internationella institutioner, den akademiska världen, filantropiska organisationer, frivilliggrupper med flera.

46. Vi understryker den viktiga roll och komparativa för del som ett relevant, samstämmigt, ändamålsenligt och effektivt FN-system med tillräckliga resurser spelar i strävandena att uppnå målen för hållbar utveck- ling (SDG) och för hållbar utveckling. Samtidigt som vi betonar vikten av förstärkt nationellt ägarskap och ledarskap på landsnivå, uttrycker vi vårt stöd för den pågående dialogen i det ekonomiska och sociala rådet om vilken plats FN:s utvecklingssystem ska inta på längre sikt inom ramen för denna agenda.

Uppföljning och översyn

47. Våra regeringar har hu- vudansvaret för uppföljningen och översynen – på nationell, regi- onal och global nivå – av de framsteg som görs med att genomföra målen och delmålen under de kommande 15 åren. För att stödja ansvarsskyldigheten gentemot våra medborgare, kommer vi att sörja för systematisk uppföljning och översyn på de olika nivåerna, i enlighet med denna agenda och Addis Abeba-handlingsplanen. Det politiska högnivåforumet under generalförsamlingen och det ekonomiska och sociala rådets ledning kommer att ha en central roll genom att övervaka uppföljningen och översynen på global nivå.

48. Indikatorer håller på att utarbetas för att understödja detta arbete. Kvalitet, tillgänglighet, aktuella och tillförlitliga disaggregerade data behövs för att mäta framsteg så att ingen lämnas utanför. Sådana data är centrala för beslutsfattandet. När så är möjligt bör uppgifter och information från befintliga rapporteringsmekanismer användas. Vi är överens om att intensifiera våra ansträngningar att stärka den statistiska kapaciteten i utvecklingsländer- na, särskilt i afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer, små önationer under utveckling samt medelinkomstländer. Vi föresätter oss att utveckla bredare framstegsmått som komplement till BNP.

Ett upprop för handling för att förändra vår värld

49. För sjuttio år sedan samlades en tidigare generation världsledare för att skapa Förenta nationerna. Ur krigets och splittringens aska formade de denna organisation och de värderingar om fred, dialog och internationellt samarbete som bär upp den. Dessa värderingar kommer till sitt yttersta uttryck i Förenta nationernas stadga.

50. I dag fattar vi åter ett beslut av stor historisk betydelse. Vi beslutar oss för att bygga en bättre framtid för alla människor, inklusive de miljontals människor som har förvägrats möjligheten att leva ett anständigt, värdigt och givande liv och att uppnå sin fulla mänskliga potential. Vi kan vara den första generation som lyckas utrota fattigdom, precis som vi kan vara den sista som har en möjlighet att rädda planeten. Världen kommer att vara en bättre plats 2030 om vi lyckas i våra föresatser.

51. Vad vi tillkännager i dag – en agenda för global handling de kommande 15 åren – är en stadga för människorna och planeten i det tjugoförsta århundradet. Barn och unga kvinnor och män är avgörande bärare av förändring och kommer i de nya målen att finna en plattform för att kanalisera sin oändliga förmåga till handling för att skapa en bättre värld.

52. ”Vi, de förenade nationernas folk” är de berömda inledningsorden i Förenta nationernas stadga. Det är ”vi, de förenade nationernas folk” som i dag ger oss ut på vägen mot 2030. Med på resan kommer vara såväl regeringar som parlament, FN-systemet och andra internationella institutioner, lokala myndigheter, ursprungsfolk, det civila samhäl- let, företagssektorn och den privata sektorn, forskarvärlden och den akademiska världen – och alla människor. Miljontals människor har redan medverkat till – och kommer att äga – denna agenda.

Det är en folkets agenda, av folket och för folket – och detta tror vi kommer att garantera dess framgång.

53. Mänsklighetens och planetens framtid ligger i våra händer. Den ligger även i händerna på dagens yngre generation, som kommer att föra facklan vidare till kommande generationer. Vi har stakat ut vägen mot hållbar utveckling. Det är upp till oss alla att se till att resan blir framgångsrik och dess vinster bestående.

Mål och delmål för hållbar utveckling

54. Efter en inkluderande process av mellanstatliga förhand- lingar och på grundval av förslaget från den öppna arbetsgruppen för mål för hållbar utveckling , som innehåller en ingress där de senare sätts in i sitt sammanhang, redovisas nedan de mål och delmål som vi har enats om.

55. Målen och delmålen för hållbar utveckling är integrerade och odelbara, globala till sin natur och allmängiltiga, med hänsyn tagen till att omständigheterna, kapaciteten och utvecklingsnivån skiljer sig åt nationellt och med respekt för nationell politik och nationella prioriteringar. Delmålen definieras som vägledande och globala, och varje regering uppställer sina egna nationella delmål med utgångspunkt i den globala ambitionsnivån men med hänsyn tagen till nationella förhållanden. Varje regering beslutar även hur dessa vägledande och globala delmål bör införlivas i planeringsprocesser, politik och strategier på nationell nivå. Det är viktigt att inse sambandet mellan hållbar utveckling och andra relevanta pågående processer på de ekonomiska och sociala områdena samt miljöområdet.

56. När vi beslutar om dessa mål och delmål erkänner vi att varje land står inför specifika utmaningar för att uppnå en hållbar utveckling, och vi understryker de särskilda utmaningar som de mest utsatta länderna står inför, i synnerhet afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling, liksom de specifika utmaningar som medelinkomstländerna står inför. Även länder i konfliktsituationer behöver särskild uppmärksamhet.

57. Vi är medvetna om att det saknas jämförelseuppgifter för flera av delmålen. Vi efterlyser ökat stöd för att stärka uppgiftsinsamlingen och kapacitetsuppbyggnaden i medlemsstaterna i syfte att utarbeta nationella och globala jämförelsetal där sådana ännu inte finns. Vi åtar oss att ta itu med denna brist i uppgiftsinsamling- en för att bättre underbygga mätningen av framsteg, i synnerhet vad gäller de mål nedan som inte är rent kvantitativa.

58. Vi uppmuntrar staterna att fortgående medverka i andra fora för att åtgärda centrala frågor som innebär potentiella utmaningar för genomförandet av vår agenda samt respekterar de oberoende mandaten i sådana processer. Vår avsikt är att agendan och dess genomförande ska understödja – inte inverka negativt på – andra processer och de beslut som fattas inom ramen för dem.

59. Vi erkänner att varje land förfogar över olika angreppssätt, visioner, modeller och verktyg, i enlighet med sina nationella förhållanden och prioriteringar, för att uppnå en hållbar utveckling. Vi bekräftar att planeten jorden och dess ekosystem är vårt gemensamma hem och att ”Moder Jord” är ett allmänt uttryck i ett antal länder och regioner.

Här de 17 mälen

Medel för genomförande och det globala partnerskapet

60. Vi bekräftar vårt kraftfulla åtagande att genomföra denna nya agenda fullt ut. Vi erkänner att vi inte kommer att kunna nå våra ambitiösa mål och delmål utan ett återvitaliserat och förstärkt globalt partnerskap och i motsvarande grad ambitiösa genomförandemedel. Det återvitaliserade globala partnerskapet kommer att underlätta ett intensivt globalt engagemang till stöd för genomförandet av alla mål och delmål genom att sammanföra regeringar, det civila samhället, den privata sektorn, FN-systemet och andra aktörer samt genom att mobilisera alla tillgängliga resurser.

61. Agendans mål och delmål behandlar de medel som krävs för att förverkliga våra gemensamma ambitioner. Delmålen om genomförandemedel under varje mål för hållbar utveckling och mål 17, vilka behandlas ovan, är centrala för att förverkliga vår agenda och är lika viktiga som övriga mål och delmål. Vi ska prioritera dem lika högt i våra genomförandeinsatser och inom ramen för de globala indikatorerna för övervakning av våra framsteg.

62. Denna agenda, inklusive målen för hållbar utveckling, kan uppfyllas inom ramen för ett återvitaliserat globalt partnerskap för hållbar utveckling med stöd av den konkreta politik och de konkreta åtgärder var huvuddrag be- skrivs i Addis Abeba-handlingsplanen , som är en integrerad del av Agenda 2030 för hållbar utveckling. Addis Abeba-handlingsplanen understöder och komplet- terar 20300-agendans delmål i fråga om genomförandemedel och hjälper att sätta in dem i sitt sam- anhang. Den behandlar inhemska offentliga resurser, inhemsk

och internationell privat affärsverksamhet och finansiering, internationellt utvecklingssamarbete, internationell handel som utvecklingsmotor, skuldsättning och hållbar skuldsättning, hantering av systemfrågor samt vetenskap, teknik, innovation och kapacitetsuppbyggnad, jämte data, övervakning och uppföljning.

63. Sammanhållna och na- tionellt ägda strategier för hållbar utveckling som understöds av integrerade nationella finan- sieringsramverk kommer att vara medelpunkten i våra insatser. Vi upprepar att varje land har huvud- ansvaret för sin egen ekonomiska och sociala utveckling och att den roll som spelas av nationell politik och nationella utvecklingsstrategier inte kan betonas nog. Vi kommer att respektera varje lands politiska handlingsutrymme och ledarskap att genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling, samtidigt som till- lämpliga internationella regler och åtaganden iakttas. På samma gång behöver nationella utvecklingsinsatser understödjas av en gynnsam internationell ekonomisk miljö, där världshandelssystemet och de monetära och finansiella systemen är samstämmiga och stöttar varandra, samt förstärkt och förbättrad global ekonomisk styrning. Processer för att utveckla och underlätta tillgången på lämplig kunskap och teknik globalt, liksom kapacitetsuppbyggnad, är också avgörande. Vi åtar oss att eftersträva politisk samstämmighet och en gynnsam miljö för hållbar utveckling på alla nivåer och av alla aktörer samt att ingjuta ny kraft i det globala partnerska- pet för hållbar utveckling.

64. Vi stöder genomförandet av tillämpliga strategier och handlingsprogram, däribland Istanbuldeklarationen och hand-lingsprogrammet från Istanbul, slutdokumentet från den tredje internationella konferensen om små önationer under utveckling (SIDS Accelerated Modalities of Action (SAMOA) Pathway) och handlingsprogrammet från Wien för kustlösa utvecklingsländer för årtiondet 2014-2024, samt bekräftar vikten av att stödja Afrikans- ka unionens Agenda 2063 och programmet Nytt partnerskap för Afrikas utveckling, som alla är väsentliga för den nya agendan. Vi erkänner den stora utmaningen att uppnå varaktig fred och hållbar utveckling i länder som befinner sig i eller nyligen har genomgått en konflikt.

65. Vi erkänner att medelin- komstländerna fortfarande står inför betydande utmaningar för att uppnå en hållbar utveckling. I syfte att se till att de landvin- ningar som har gjorts hittills blir bestående, bör insatserna för att ta itu med pågående utmaningar stärkas genom utbyte av erfarenheter, förbättrad samordning samtbättre och riktat stöd från FN:s utvecklingssystem, de internationella finansiella institutionerna, regionala organisationer och andra berörda parter.

66. Vi understryker att det för alla länder gäller att offentlig politik och mobilisering och effektiv användning av inhemska resurser, understrukenprincipen om nationellt ägarskap, är centrala inslag i vår gemensamma strävan mot hållbar utveckling, inklusive målen om hållbar utveckling. Vi erkänner att inhemska resurser först och främst genereras genom ekonomisk tillväxt understödd av en gynnsam miljö på alla nivåer.

67. Privat affärsverksamhet och innovation samt privata investeringar är viktiga drivkrafter bakom produktivitet, inklusive ekonomisk tillväxt och skapande av arbetstillfällen. Vi är medvetna om den mångskiftande karaktären hos den privata sektorn, som rymmer såväl mikroföretag som kooperativ och multinationella företag. Vi uppmanar alla företag att använda sin kreativitet och innovationsförmåga för att lösa utmaningar som står i samband med hållbar utveckling. Vi kommer att främja en dynamisk och väl fungerande företagssektor, samtidigt som vi skyddar arbetstagarnas rättigheter samt miljö- och

hälsonormer i enlighet med tillämpliga internationella standarder och avtal samt andra pågående initiativ i detta hänseende, såsom de vägledande principerna för företag och mänskliga rättigheter och Internationella arbetsorganisationens arbetsnormer, konventionen om barnets rättigheter samt centrala multilaterala miljöavtal, för parterna i dessa avtal.

68. Internationell handel är en motor för inkluderande ekonomisk tillväxt och fattigdomsminskning och bidrar till att främja en hållbar utveckling. Vi kommer att fortsätta att verka för ett universellt, regelbaserat, öppet, genomblickbart, förutsägbart, inkluderande, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen (WTO), liksom meningsfull handelsliberalisering. Vi uppmanar alla medlemmar av Världshandelsorganisationen att fördubbla sina ansträngningar för att skyndsamt slutföra förhandlingarna om utvecklingsagendan från Doha. Vi fäster stor vikt vid att tillhandahålla handelsrelaterad kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, däribland afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer, små önationer under utveckling samt medelinkomstländer, bland annat för att främja regional eko-nomisk integration och samman- länkning.

69. Vi erkänner behovet att hjälpa utvecklingsländerna att uppnå en långsiktigt hållbar skuldsättning genom en samordnad politik som syftar till att, när så är lämpligt, främja skuldfinansiering, skuldlättnad, skul- domstrukturering och klok skuldförvaltning. Många länder är fortsatt sårbara för skuldkriser och andra befinner sig mitt i en kris, däribland ett antal minst utvecklade länder, små önationer under utveckling och några utvecklade länder. Vi upprepar att kredittagare och kreditgivare måste arbeta tillsammans för att förebygga och lösa ohållbara skuldsituationer. Det är de upplånande ländernas ansvar att upprätthåll hållbara skuldnivåer. Vi är dock medvetna om att även långivarna har ett ansvar att låna ut på ett sätt som inte undergräver hållbarheten i ett lands skuldsättning. Vi kommer att hjälpa till att upprätthålla en hållbar skuldsättning i de länder som har erhållit skuldlättnader och uppnått hållbara skuldnivåer.

70. Vi lanserar härmed en mekanism för teknikfrämjande, vilken inrättades genom Addis Abeba-handlingsplanen, i syfte att understödja målen för hållbar utveckling. Mekanismen för teknikfrämjande kommer att grunda sig på ett flerpartssamarbete mellan medlemsstaterna, det civila samhället, den privata sektorn, forskarvärlden, Förenta nationernas enheter och andra berörda parter och kommer att bestå av en inte- rinstitutionell arbetsgrupp inom Förenta nationerna för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling, ett samarbetsbaserat flerpartsforum för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling samt en Internetbase-rad plattform.

- Förenta nationernas interinstitutionella arbetsgrupp för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling kommer att verka för samordning, samstämmighet och samarbete inom FN-systemet i vetenskaps-, teknik- och innovationsrelaterade frågor och därigenom öka synergierna och effektiviteten, i synnerhet för att stärka initiativ till kapacitetsuppbyggnad. Arbetsgruppen kommer att utnyttja befintliga resurser. Den kommer att arbeta tillsammans med tio företrädare från det civila samhället, den privata sektorn och forskarvärlden för att förbereda mötena i flerpartsforumet för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling, liksom med att utveckla och driftsätta den Internetbaserade plattformen, inklusive att utarbeta förslag om formerna för forumet och den Internetbaserade plattformen. De tio företrädarna utses av

generalsekreteraren för en tid av två år. Arbetsgruppen kommer att vara öppen för deltagande av Förenta nationernas alla organ, fonder och program samt det ekonomiska och sociala rådets specialkommissioner och kommer inledningsvis att bestå av de enheter som för närvarande ingår i den informella arbetsgruppen för teknikfrämjande, nämligen avdelningen för ekonomiska och sociala frågor, Förenta nationernas miljöprogram, UNIDO, Förenta nationernas organisation för industriell utveckling, Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, UNCTAD, Internationella teleunionen, WIPO samt Världsbanken.

- Den Internetbaserade plattformen kommer att användas för att göra en utförlig kartläggning av samt fungera som inkörsport till information om befintliga initiativ, mekanismer och program, inom och utom Förenta nationerna. Den Internetbaserade plattformen kommer också att underlätta tillgången till information, kunskap och erfarenhet samt bästa praxis och tidigare lärdomar i fråga om initiativ och politik för vetenskaps-, teknik- och innovationsfrämjande. Den Internetbaserade plattformen kommer även att underlätta spridningen av relevanta öppet tillgängliga vetenskapliga publikationer som produceras i världen.

Den Internetbaserade plattformen kommer att utvecklas på grundval av en oberoende teknisk bedömning som tar hänsyn till bästa praxis och tidigare lärdomar från andra initiativ, inom och utom Förenta nationerna, i syfte att säkerställa att den kompletterar, underlättar tillgången till och ger adekvat information om befintliga vetenskaps-, teknik- och innovationsplattformar, för att undvika dubbelarbete och öka synergierna.

- Flerpartsforumet för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling kommer att sammankallas en gång per år, för en tid av två dagar, för att diskutera vetenskaps-, teknik- och innovationssamarbete kring tematiska områden för genomförandet av målen för hållbar utveckling, varvid alla berörda parter kan bidra aktivt inom sitt sakområde. Forumet kommer att utgöra en mötesplats för att underlättar interaktion, kontakter och nätverkande mellan berörda parter och flerpartspartnerskap i syfte att identifiera och analysera tekniska behov och brister, inklusive i fråga om samar-bete, innovation och kapacitetsuppbyggnad på det vetenskapliga området, liksom i syfte att bidra till att underlätta utveckling, över-föring och spridning av teknik av betydelse för målen för hållbar utveckling. Forumets möten kommer att sammankallas av det ekonomiska och sociala rådets ordförande före mötenai det politiska högnivåforumet under det ekonomiska och sociala rådets ledning eller, alternativt, i anslutning till andra lämpliga forum eller konferenser, med hänsyn tagen till det tema som ska behandlas och i samarbete med arrangörerna av de andra forumen eller konferenserna. Forumets möten kommer att ledas av två medlemsstater och resultera i en sammanfattning av de förda diskussionerna från de två ordförandeskapen, som ett bidrag till den politiska högnivågruppens möten inom ramen för uppföljningen och översynen av genomförandet av utvecklingsagendan efter 2015.

- Den politiska högnivågruppens möten kommer att underbyggas av sammanfattningen från flerpartsforumet. Temana för nästföljande flerpartsforum för vetenskap, teknik och innovation som främjar målen för hållbar utveckling kommer att betänkas av det politiska högnivåforumet för hållbar utveckling, med hänsyn tagen till sakkunnigsynpunkter från arbetsgruppen.

71. Vi upprepar att denna ag enda samt målen och delmålen för hållbar utveckling, inklusive genomförandemedlen, är universella, odelbara och sammankopplade med varandra.

Uppföljning och översyn

72. Vi åtar oss att medverka i en systematisk uppföljning och översyn av genomförandet av denna agenda under de kommande 15 åren. Ett robust, frivilligt, effektiv, deltagandebaserat, transparent och integrerat ramverk för uppföljning och översyn kommer på ett avgörande sätt att bidra till genomförandet samt hjälpa länderna att maximera och följa framstegen med att genomföra denna agenda i syfte att säkerställa att ingen lämnas utanför.

73. Genom att uppföljningen och översynen sker på nationell, regional och global nivå kommer den att främja ansvarsskyldighet gentemot våra medborgare, understödja effektivt internationellt samarbete för att uppnå denna agenda samt främja utbyten av bästa praxis och ömsesidigt lärande. Den kommer att mobilisera stöd för att övervinna gemensamma utmaningar och identifiera nya och framväxande frågeställningar. Eftersom agendan är universell är det viktigt med ömsesidigt för- troende och ömsesidig förståelse mellan alla nationer.

74. Uppföljnings- och över- synsprocesser på alla nivåer kommer att vägledas av följande principer:

a) De kommer att vara frivilliga och landsledda, ta hänsyn till att omständigheterna, kapaciteten och utvecklingsnivån skiljer sig åt nationellt samt respektera politiskt handlingsutrymme och politiska prioriteringar. Eftersom nationellt ägarskap är centralt för att uppnå en hållbar utveckling, kommer resultatet av processer på nationell nivå att utgöra underlag för översyner på regional och global nivå, givet att den globala översynen i första hand kommer att grunda sig på nationella officiella uppgiftskällor.

b) De kommer att följa framstegen i genomförandet av de universella målen och delmålen, inklusive medlen för genomförande i alla länder på ett sätt som respekterar deras universella, integrerade och sammanhängande natur och de tre dimensionerna av hållbar utveckling.

c) De kommer att upprätthålla en mer långsiktig inriktning, identifiera landvinningar, utmaningar, brister och avgörande framgångsfaktorer samt hjälpa länderna att göra underbyggda politiska val. De kommer att stödja mobiliseringen av de nödvändiga genomförandemedlen och partnerskapen, understödja identifieringen av lösningar och bästa praxis samt främja det internationella utvecklingssystemets samordning och effektivitet.

d) De kommer att vara öppna, inkluderande, deltagandebaserade och transparenta för alla människor och kommer att understödja rapporteringen av alla berörda parter.

e) De kommer att sätta människan i centrum, ta hänsyn till jämställdhetsaspekter, respektera mänskliga rättigheter och särskilt fokusera på de fattigaste, de mest utsatta och dem som ligger längst efter.

f) De kommer att bygga vi- dare på eventuella befintliga plattformar och processer, undvika dubbelarbete och ta hänsyn till förhållandena, kapaciteten, behoven och prioriteringarna på nationell nivå. De kommer att utvecklas med tiden för att ta hänsyn till framväxande frågeställningar och utvecklingen av nya metoder, samt minimera rapporteringsbördan på de nationella förvaltningarna.

g) De kommer att vara rigorösa och evidensbaserade, underbyggda av landsledda utvärderingar och data som är av hög kvalitet, tillgängliga, aktuella, tillförlitliga och disaggregerade efter inkomst, kön, ålder, ras, etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning och geografisk plats samt andra nationellt relevanta aspekter.

h) De kommer att kräva ökat stöd för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, inklusive förstärkning av nationella statistiksystem och utvärderingsprogram, särskilt i afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, små önationer under utveckling, kustlösa utvecklingsländer samt medelinkomstländer.

i) De kommer att åtnjuta FN-systemets och andra multilaterala institutioners aktiva stöd.

75. Målen och delmålen kommer att följas upp och ses över med hjälp av en uppsättning globala indikatorer. Dessa kommer att kompletteras av indikatorer på regional och nationell nivå som utarbetas av medlemsstaterna jämte resultaten av arbete som genomförs för att utarbeta jämförelsetal för de delmål för vilka det ännu inte finns nationella och globala jämförelseuppgifter. Ramverket av globala indikatorer, som kommer att utarbetas av den interinstitutionella expertgruppen för målen för hållbar utveckling (IAEG-SDGs), kommer att godkännas av den statistiska kommissionen senast i mars 2016 och därefter antas av det ekonomiska och sociala rådet samt generalförsamlingen, i överensstämmelse med befintliga mandat. Detta ramverk kommer att vara enkelt och ändå robust, behandla alla mål och delmål för hållbar utveckling, inklusive medel för genomförande, samt bevara den politiska balansen, integrationen och ambitionsnivån i dessa.

76. Vi kommer att stödja utvecklingsländerna, särskilt afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, små önationer under utveckling och kustlösa utvecklingsländer, att stärka kapaciteten hos nationella statistikbyråer och datasystem för att garantera tillgången till aktuella, tillförlitliga och disaggregerade uppgifter av hög kvalitet. Vi kommer att främja en genomblickbar och ansvarsfull utökning av lämpligt offentlig–privat samarbete för att utforska det bidrag som kan komma från en mängd olika uppgifter, däribland information från jordobservation samt geospatial information, samtidigt som det nationella ägarskapet säkras när det gäller att understödja och följa framsteg.

77. Vi åtar oss att medverka fullt ut i genomförandet av regelbundna och inkluderande översyner av framstegen på subnationell, nationell, regional och global nivå. Vi kommer i möjligaste mån att utnyttja befintliga nätverk av institutioner och mekanismer för uppföljning och översyn. De nationella rapporterna kommer att medge bedömningar av framstegen samt identifiera utmaningar på regional och global nivå. Tillsammans med regionala dialoger och globala översyner kommer de att underbygga rekommendationerna för uppföljning på olika nivåer.

Nationell nivå

78. Vi uppmanar alla med- lemsstater att snarast möjligt utarbeta ambitiösa nationella handlingsprogram för det samlade genomförandet av denna agenda. Dessa kan understödja övergången till målen för hållbar utveckling och bygga på befintliga planeringsinstrument, såsom nationella utvecklingsstrategier och strategier för hållbar utveckling, när så är lämpligt.

79. Vi uppmanar även medlemsstaterna att genomföra regelbundna och inkluderande landsledda och landsstyrda översyner av framstegen på nationell och subnationell nivå. Sådana översyner bör stödja sig på

bidrag från ursprungsfolk, det civila samhället, den privata sektorn och andra berörda parter, i överensstämmele med förhållandena, politiken och prioriteringarna på nationellt nivå. De nationella parlamenten och andra institutioner kan också stödja dessa processer.

Regional nivå

80. Där så är lämpligt kan uppföljningen och översynen på regional och subregional nivå erbjuda goda möjligheter att lära av varandra, bland annat genom frivilliga översyner, utbyte av bästa praxis samt diskussion om gemensamma mål. Vi välkomnar i detta avseende regionala och subregionala kommissioners och organisationers samarbete. Inkluderande regionala processer kommer att stödja sig på översyner på nationell nivå och bidra till uppföljningen och översynen på global nivå, inklusive i det politiska högnivåforumet för hållbar utveckling.

81. Vi erkänner vikten av att bygga vidare på befintliga uppföljnings- och översynsmekanismer på regional nivå samt att medge tillräckligt politiskt handlingsutrymmet och uppmanar därför alla medlemsstater att identifiera det lämpligaste regionala forumet att medverka i. Förenta nationernas regionala kommissioner uppmanas att fortsätta stödja medlemsländerna i detta hänseende.

Global nivå

82. Det politiska högnivåfo- rumet kommer att ha en central roll genom att övervaka ett nätverk av uppföljnings- och översynsprocesser på global nivå och kommer att arbeta i samstämmighet tillsammans med generalförsamlingen, ekonomiska och sociala rådet samt andra berörda organ och forum, i enlighet med befintliga mandat. Det kommer att underlätta utbyte av erfarenheter, inklusive framgångar, utmaningar och tidigare lärdomar, och ge politiskt ledarskap, vägledning och rekommendationer för uppföljning. Det kommer att främja systemomfattande samstämmighet i och samordning av politiken för hållbar utveckling. Forumet bör se till att agendan förblir relevant och ambitiös och bör fokuserapå att bedöma framsteg, landvinningar och utmaningar som utvecklade länder och utvecklingsländer står inför liksom på nya och framväxande frågeställningar. Effektiva kopplingar kommer att göras till uppföljnings- och översynsarrangemang inom ramen alla Förenta nationernas relevanta konferenser och processer, inklusive om de minst utvecklade länderna, små önationer under utveckling och kustlösa utvecklingsländer.

83. Uppföljningen och översynen i det politiska högnivåforumet kommer att underbyggas av en årlig lägesrapport om målen för hållbar utveckling. Denna ut- arbetas av generalsekreteraren i samarbete med FN-systemet på grundval av ramverket av globala indikatorer, uppgifter som produceras av nationella statistiksystem och information som insamlas på regional nivå. Det politiska högnivåforumet kommer även att hämta information från den globala rapporten om hållbar utveckling (Global Sustainable Development Report), som ska stärka kontaktytan mellan vetenskap och politik och som skulle kunna utgöra ett kraftfullt evidensbaserat instrument i de politiska beslutsfattarnas arbete för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling. Vi uppmanar ekonomiska och sociala rådets ordförande att genomföra en samrådsprocess om den globala rapportens omfattning, metod och frekvens samt förhållande till lägesrapporten. Resultatet av detta samråd bör återspeglas i ministerförklaringen från det politiska högnivåforumets session 2016.

84. Det politiska högnivåforumet under ekonomiska och sociala rådets ledning ska utföra regelbundna översyner i överensstämmelse med generalförsamlingens resolution 67/290. Översynerna kommer att vara

frivilliga, även om rapportering uppmuntras, och omfatta såväl utvecklade länder och utvecklingsländer som Förena nationernas berörda enheter och andra berörda parter, däribland det civila samhället och den privata sektorn. De ska vara statsledda och innefatta ministrar och andra berörda deltagare på hög nivå. De ska utgöra en plattform för partnerskap, bland annat genom deltagande av viktiga samhällsgrupper.

85. Även tematiska översyner av de framsteg som görs mot målen för hållbar utveckling, inklusive övergripande frågor, kommer att äga rum i det politiska högnivåforumet. Dessa kommer att understödjas av översyner av ekonomiska och sociala rådets specialkommissioner och andra mellanstatliga organ och forum, vilka bör återspegla såväl målens integrerade natur som det inbördes sambandet mellan dem. De kommer att involvera alla berörda parter samt, då så är möjligt, beaktas i och anpassas efter det politiska högnivåforumets cykel.

86. Vi välkomnar den i enlighet med Addis Abeba-handlingsplanen särskilda uppföljningen och översynen av utvecklings- finansieringens resultat och alla medel för genomförande av målen för hållbar utveckling, vilken är integrerad med denna agendas uppföljnings- och översynsram. De mellanstatligt överenskomna slutsatserna och rekommendationerna från ekonomiska och sociala rådets årliga forum för utvecklingsfinansiering kommer att födas in i den samlade uppföljningen och översynen av genomförandet av denna agenda i det politiska högnivåforumet.

87. Vid mötena vart fjärde år under generalförsamlingens ledning kommer det politiska högnivåforumet att ge politisk vägledning på hög nivå om agendan och dess genomförande, identifiera framsteg och framväxande utmaningar samt mobilisera ytterligare åtgärder för att påskynda genomförandet. Nästa politiska högnivåforum under generalförsamlingens ledning kommer att hållas 2019, varvid mötescykeln följaktligen nollställs, i syfte att maximera samstämmigheten med den fyraåriga övergripande politiska översynsprocessen (Quadrennial Com- prehensive Policy Review, QCPR).

88. Vi betonar även vikten av systemomfattande strategisk planering, genomförande och rapportering i syfte att garantera ett samstämmigt och integrerat stöd till genomförandet av den nya agendan från FN:s utvecklingssystem. Berörda styrorgan bör vidta åtgärder för att se över sådant genomförandestöd och för att rapportera om framsteg och hinder. Vi välkomnar den pågående dialogen i ekonomiska och sociala rådet om vilken roll FN:s utvecklingssystem ska ha på längre sikt och ser fram emot att agera på lämpligt sätt i dessa frågor.

89. Det politiska högnivåforumet kommer att stödja deltagande i uppföljnings- och översynsprocesser av de viktiga samhällsgrupperna och andra berörda parter i överensstämmelse med resolution 67/290. Vi uppmanar dessa aktörer att rapportera om sitt bidrag till agendans genomförande.

90. Vi uppmanar generalsekreteraren att i samråd med medlemsstaterna utarbeta en rapport, för behandling under generalförsamlingens sjuttionde session inför det politiska högnivåforumets möte 2016, som redogör för avgörande milstolpar på vägen mot en samstämmig, effektiv och inkluderande uppföljning och översyn på global nivå. Rapporten bör inbegripa ett förslag om de organisatoriska arrangemangen för statsledda översyner i det politiska högnivåforumet under ekonomiska och sociala rådets ledning, inklusive rekommendationer om frivilliga gemensamma riktlinjer för rapportering. Den bör klar- göra institutionella ansvarsområden och ge vägledning i fråga om

årliga teman, en ordningsföljd för tematiska översyner samt olika alternativ för periodiska översyner för det politiska högnivåforumet.

91. Vi bekräftar vårt orubbliga åtagande att uppnå denna agenda och använda den fullt ut för att förändra vår värld till det bättre till 2030.

Regeringskansliet Växel: 08-405 10 00 Stockholm

Enligt det föregående har världens regeringar och politiska partier många krav från FN.

Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna. Antagen den 10 december 1948

Eftersom erkännandet av det inneboende värdet hos alla som tillhör människosläktet och av deras lika och obestridliga rättigheter är grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen,

Eftersom ringaktning och förakt för de mänskliga rättigheterna har lett till barbariska gärningar som har upprört mänsklighetens samvete, och då skapandet av en värld där människorna åtnjuter yttrandefrihet, trosfrihet och frihet från fruktan och nöd har tillkännagivits som folkens högsta strävan,

Eftersom det är väsentligt för att människorna inte som en sista utväg skall tvingas att tillgripa uppror mot tyranni och förtryck att de mänskliga rättigheterna skyddas genom rättsstatens principer,

Eftersom det är väsentligt att främja utvecklingen av vänskapliga förbindelser mellan nationerna, Eftersom Förenta nationernas folk i stadgan åter har bekräftat sin tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna, den enskilda människans värdighet och värde samt mäns och kvinnors lika rättigheter och har beslutat att främja sociala framsteg och bättre levnadsvillkor under större frihet,

Eftersom medlemsstaterna har åtagit sig att i samverkan med Förenta nationerna säkerställa en allmän och faktisk respekt för och efterlevnad av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

Eftersom en gemensam uppfattning om innebörden av dessa rättigheter och friheter är av största betydelse för att uppfylla detta åtagande, tillkännager generalförsamlingen denna allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna som en gemensam norm för alla folk och nationer i syfte att alla människor och samhällsorgan med denna förklaring i ständig åtanke skall sträva efter att genom undervisning och utbildning främja respekten för dessa rättigheter och friheter samt genom progressiva åtgärder, både nationellt och internationellt, se till att de erkänns och tillämpas allmänt och effektivt både bland folken i medlemsstaterna och bland folken i områden som står under deras jurisdiktion.

Artikel 1
Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap.

Artikel 2
Var och en är berättigad till alla de rättigheter och friheter som uttalas i denna förklaring utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt. Ingen åtskillnad får heller göras på grund av den politiska, rättsliga eller internationella status som råder i det land eller det område som en person tillhör, vare sig detta land eller område är oberoende, står under

förvaltarskap, är icke-självstyrande eller är underkastat någon annan begränsning av sin suveränitet.

Artikel 3
Var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet.

Artikel 4
Ingen får hållas i slaveri eller träldom; slaveri och slavhandel i alla dess former skall vara förbjudna.

Artikel 5
Ingen får utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Artikel 6
Var och en har rätt att överallt erkännas som en person i lagens mening.

Artikel 7
Alla är lika inför lagen och är berättigade till samma skydd av lagen utan diskriminering av något slag. Alla är berättigade till samma skydd mot alla former av diskriminering som strider mot denna förklaring och mot varje anstiftan till sådan diskriminering.

Artikel 8
Var och en har rätt till verksam hjälp från sitt lands nationella domstolar mot handlingar som kränker hans eller hennes grundläggande rättigheter enligt lag eller författning.

Artikel 9
Ingen får godtyckligt anhållas, hållas fängslad eller landsförvisas.

Artikel 10
Var och en är på samma villkor berättigad till en rättvis och offentlig förhandling vid en oberoende och opartisk domstol vid prövningen av hans eller hennes rättigheter och skyldigheter och av varje anklagelse om brott mot honom eller henne.

Artikel 11
1.Var och en som är anklagad för brott har rätt att betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen har fastställts vid en offentlig rättegång, där personen åtnjuter alla rättssäkerhetsgarantier som behövs för hans eller hennes försvar.

2. Ingen får fällas till ansvar för en gärning eller underlåtenhet som inte utgjorde ett brott enligt nationell eller internationell lag vid den tidpunkt då den begicks. Det får inte heller utmätas strängare straff än vad som var tillämpligt vid den tidpunkt brottet begicks.

Artikel 12
Ingen får utsättas för godtyckligt ingripande i fråga om privatliv, familj, hem eller korrespondens och inte heller för angrepp på sin heder eller sitt anseende.Var och en har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden och angrepp.

Artikel 13
1.Var och en har rätt att fritt förflytta sig och välja bostadsort inom varje stats gränser.

2. Var och en har rätt att lämna varje land, även sitt eget, och att återvända till sitt land.

Artikel 14
1.Var och en har rätt att i andra länder söka och åtnjuta asyl från förföljelse.

2. Denna rätt får inte åberopas vid rättsliga åtgärder som genuint grundas på icke-politiska brott eller på gärningar som strider mot Förenta nationernas ändamål och grundsatser.
Artikel 15
1.Var och en har rätt till en nationalitet.

2.Ingen får godtyckligt fråntas sin nationalitet eller nekas rätten att ändra nationalitet.

Artikel 16
1.Fullvuxna män och kvinnor har rätt att utan någon inskränkning med avseende på ras, nationalitet eller religion ingå äktenskap och bilda familj. Män och kvinnor skall ha samma rättigheter i fråga om äktenskaps ingående, under äktenskapet och vid dess upplösning.

2.Äktenskap får endast ingås med de blivande makarnas fria och fulla samtycke.
3. Familjen är den naturliga och grundläggande enheten i samhället och har rätt till samhällets och statens skydd.

Artikel 17
1.Var och en har rätt att äga egendom, både enskilt och tillsammans med andra.

2. Ingen får godtyckligt fråntas sin egendom.

Artikel 18
Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion och trosuppfattning och att, ensam eller i gemenskap med andra, offentligen eller enskilt, utöva sin religion eller trosuppfattning genom undervisning, andaktsutövning, gudstjänst och religiösa sedvänjor.

Artikel 19
Var och en har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att utan ingripande hysa åsikter samt söka, ta emot och sprida information och idéer med hjälp av alla uttrycksmedel och oberoende av gränser.

Artikel 20
1.Var och en har rätt till frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar.

2.Ingen får tvingas att tillhöra en sammanslutning.

Artikel 21
1.Var och en har rätt att delta i sitt lands styre, direkt eller genom fritt valda ombud.

2.Var och en har rätt till lika tillträde till offentlig tjänst i sitt land.

3. Folkets vilja skall utgöra grundvalen för statsmakternas myndighet. Folkviljan skall uttryckas i periodiska och verkliga val, som skall genomföras med tillämpning av allmän och lika rösträtt och hemlig röstning eller ett likvärdigt fritt röstförfarande.

Artikel 22
Var och en har, i egenskap av samhällsmedlem, rätt till social trygghet, och är berättigad till att de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som krävs för hävdandet av hans eller hennes människovärde och utvecklingen av hans eller hennes personlighet, förverkligas genom nationella åtgärder och mellanfolkligt samarbete i enlighet med varje stats organisation och resurser.

Artikel 23
1.Var och en har rätt till arbete, fritt val av sysselsättning, rättvisa och tillfredsställande arbetsförhållanden samt till skydd mot arbetslöshet.

2. Var och en har utan diskriminering rätt till lika lön för lika arbete.

3. Var och en som arbetar har rätt till en rättvis och tillfredsställande ersättning som ger honom eller henne och hans eller hennes familj en människovärdig tillvaro och som vid behov kan kompletteras med andra medel för socialt skydd.

4.Var och en har rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att värna sina intressen.

Artikel 24
Var och en har rätt till vila och fritid, innefattande skälig begränsning av arbetstiden samt regelbunden betald ledighet.

Artikel 25
1.Var och en har rätt till en levnadsstandard tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande, inklusive mat, kläder, bostad, hälsovård och nödvändiga sociala tjänster samt rätt till trygghet i händelse av arbetslöshet, sjukdom, invaliditet, makas eller makes död, ålderdom eller annan förlust av försörjning under omständigheter utanför hans eller hennes kontroll.

2. Mödrar och barn är berättigade till särskild omvårdnad och hjälp.Alla barn skall åtnjuta samma sociala skydd, vare sig de är födda inom eller utom äktenskapet.

Artikel 26
1.Var och en har rätt till utbildning. Utbildningen skall vara kostnadsfri, åtminstone på de elementära och grundläggande stadierna. Den elementära utbildningen skall vara obligatorisk. Yrkesutbildning och teknisk utbildning skall vara tillgänglig för alla. Den högre utbildningen skall vara öppen för alla med hänsyn till deras förmåga.

2.Utbildningen skall syfta till att utveckla personligheten till fullo och till att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Utbildningen skall också främja förståelse, tolerans och vänskap mellan alla nationer, rasgrupper och religiösa grupper samt främja Förenta nationernas verksamhet för fredens bevarande.

3. Rätten att välja utbildning för barnen tillkommer i första hand deras föräldrar.

Artikel 27
1.Var och en har rätt att fritt delta i samhällets kulturella liv, att njuta av konst samt att få ta del av vetenskapens framsteg och dess förmåner.

2. Var och en har rätt till skydd för de ideella och materiella intressen som härrör från vetenskapliga, litterära och konstnärliga verk till vilka han eller hon är upphovsman.

Artikel 28
Var och en har rätt till ett socialt och internationellt system där de rättigheter och friheter som behandlas i denna förklaring till fullo kan förverkligas.

Artikel 29
1.Var och en har plikter mot samhället, i vilket den fria och fullständiga utvecklingen av hans eller hennes personlighet ensamt är möjlig.

2.Vid utövandet av sina rättigheter och friheter får en person endast underkastas sådana inskränkningar som har fastställts i lag och enbart i syfte att trygga tillbörlig hänsyn till och respekt för andras rättigheter och friheter samt för att tillgodose ett demokratiskt samhälles berättigade krav på moral, allmän ordning och allmän välfärd.

3.Dessa rättigheter och friheter får inte utövas på ett sätt som är oförenligt med Förenta nationernas ändamål och grundsatser.

Artikel 30
Ingenting i denna förklaring får tolkas som att det innebär en rätt för en stat, en grupp eller en enskild person att ägna sig åt en verksamhet eller att utföra en handling som syftar till att omintetgöra någon av de rättigheter eller friheter som anges i förklaringen.

Agenda 2030 för hållbar utveckling Deklarationen: 91 punkter, 20 sidor. 17 mål och 169 delmål.

FN:s konventioner om Mänskliga rättigheter: 146 sidor:

Internationell konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter 30

Internationell konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering 39

Konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor ..50

Fakultativt protokoll till konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor. 61

Konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning 66

Fakultativt protokoll till konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning 78

Konvention om barnets rättigheter 90

Fakultativt protokoll angående barns indragning i väpnade konflikter 107

Fakultativt protokoll angående handel med barn, barnprostitution och barnpornografi 112

Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning .120

Fakultativt protokoll till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning 143

Förenta nationernas mål i Agenda 2030

Mars 2019

Mål 1 är att avskaffa all form av fattigdom överallt.
- **Ingen fattigdom**

Mål 2 är att avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.
- **Ingen hunger**

Mål 3 är att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.
- **Hälsa och välbefinnande**

Mål 4 är att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.
- **God utbildning för alla**

Mål 5 är att uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.
- **Jämställdhet**

Mål 6 är att säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.
- **Rent vatten och sanitet**

Mål 7 är att säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad.
- **Hållbar energi för alla**

Mål 8 är att verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.
- **Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt**

Mål 9 är att bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.
- **Hållbar industri, innovationer och infrastruktur**

Mål 10 är att minska ojämlikheten inom och mellan länder.
- **Minskad ojämlikhet**

Mål 11 är att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.
- **Hållbara städer och samhällen**

Mål 12 är att främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.
- **Hållbar konsumtion och produktion**

Mål 13 är att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.
- **Bekämpa klimatförändringen**

Mål 14 är att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.
- **Hav och marina resurser**

Mål 15 är att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.
- **Ekosystem och biologisk mångfald**

Mål 16 är att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.
- **Fredliga och inkluderande samhällen**

Mål 17 är att stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.
- **Genomförande och globalt partnerskap**
-

Kapitel 4: Projektet om samhällsplaneringens problem och systemet för mänskliga verksamheter på hemsidan http://wimnell.com

Projektet om samhällsålaneringens problem har pågått sedan 1960-talet. Systemet för mänskliga versamheter gjordes i samband med doktorsurbildning på Nordiska Institutet för Samhällsplanering på 1970-talet som hjälp för all samhällsplanering. När internet hade kommit igång infördes där den 29 april 1998 hemsidan wimnell.com som handlar om samhällsplaneringens problem.

Regeringen och bl a ledare för politiska partier har fått del av det som finns på hemsidan men har inte visat att de förstår vitsen med att ha ett allomfattande system för alla verksamheter.

Regeringens och de politiska partiernas uppgift är att förstå verkligheten och påverka den till det bättre. I föregående kapitel har visats att det finns mycket att kunna om verklgheten. FN har många hundratals punkter om vad som behöver göras.

Hela världen behöver förbättras, men svenskarna kan inte ensamma försöka förbättra världen- Alla väldens stater måste hjälpa till med det.

På hemsidan har alla samhällsproblem behandlats, både långsikiga och dagsaktuella problem. De dagsaktuella har blivit mer och mer påtagliga, isynnerhet det senaste året med coronakrisen. och på hemsidan har för alla dagar införts artiklar från Dagens Nyheter om det som händer i Sverige och världen utanför.

De senaste fyra åren har till stor del präglats av det som händer utrikes, isynnerhet i USA. Presidentvalet nu i USA är enastående i de senaste århundrarnas historia och visar att USAs demorati har det svårt. Andra länder bör noga observera USAs svårigheter och förbåttra människornas sätt att hantera demokratin.

De behöver känna till hur det var, hur det är och kan bli och bör bli.

Artiklar om det finns i Dagens Nyheter och kopieras i urval på hemsidan wimnell.com

De sorteras i artiklar om utrikes och inrikes förhållanden. De utrikes sorteras i två delar, USA och övriga världen.

De inrikes artiklarna sorteras enligt förteckningen på nästa sida och följer regeringsministrarnas verksamheter, för enkelhets skull till en del i områden där två eller tre ministrar slagits ihop.

Området för socialministern och socialförsäkringsministern innehåller förhållanden gällande coronakrisen och stor bredd på hushållsverksamheterna.

Området med undervisningsministern och forskningsministern innehåller också kulturministerns verksamhetsområden som är mycket omfattande och svåra att klargöra..

Inrikes DN-artiklar

Riksdagen och politiska partier

Statsrådsberedningen och statsministern

Utrikesförhållanden, försvar och klimat hanteras av utrikesdepartementet, försvarsdepartementet och miljödepartementet.

Inre ordning och säkerhet hanteras av justitiedepartementet

Infratruktur hanteras av infrastrukturdepartementet. Med digitalisering och energi

Hälso- och sjukvård och hushållens problem hanteras av socialdepartementet. Coronakrisen och hushållens problem

Utbildning och forskning hanteras av utbildningsdepartementet och kulturdepartementet. Med kulturella verksamheter och idrott.

Arbetsmarknad och företagare hanteras av arbetsmarknadsdepartementet och näringsdepartementet.

Penningverksamheter hanteras av finansdepartementet m fl.

De 21 länsstyrelserna, de 21 regionerna och 290 kommunerna.

Myndigheter

Inrikes DN-artiklar

Artiklarna placeras på områden enligt

Sven Wimnell 28 november 2020:

Om fördelningen av artiklar i kapitel 3.

http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzx.pdf

Innehåller också Europeiska kommissionen
14 december 2019

Riksdagen och de politiska partierna. Och övergripande de-lar av kuturministerns demokrati och kultur

www.riksdagen.se

Från http://wimnell.com/omr36-39zzzzzq14-15.pdf

Sveriges Riksdag och dess utskott, partier och ledamöter

Sveriges riksdag

https://www.riksdagen.se

Start
Ledamöter & partier
Utskotten & EU-nämnden
Debatter & beslut
Dokument & lagar
Så funkar riksdagen
Webb-tv

Riksdagens utskott (14 feb 2019 Från omr40zp)

Klicka på länkarna

Alla utskott och EU-nämnden
http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/#alla-utskott--eu-namnden

Arbetsmarknadsutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/arbetsmarknadsutskottet/

Civilutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/civilutskottet/

Finansutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/finansutskottet/

Försvarsutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/forsvarsutskottet/

Justitieutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/justitieutskottet/

Konstitutionsutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/konstitutionsutskottet/

Kulturutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/kulturutskottet/

Miljö- och jordbruksutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/miljo--och-jordbruksutskottet/

Näringsutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/naringsutskottet/

Skatteutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/skatteutskottet/

Socialförsäkringsutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/socialforsakringsutskottet/

Socialutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/socialutskottet/

Trafikutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/trafikutskottet/

Utbildningsutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/utbildningsutskottet/

Utrikesutskottet http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/utrikesutskottet/

EU-nämnden http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/eu-namnden/

Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet
http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/sammansatta-utrikes--och-forsvarsutskottet/

Arbetsmarknadsutskottet (AU)

Arbetsmarknadsutskottet ska bereda ärenden om
1. arbetsmarknadspolitik,
2. arbetslivspolitik med arbetsrätt,
3. integration,
4. åtgärder mot diskriminering i den mån ärendena inte tillhör något annat utskotts beredning samt
5. jämställdhet mellan kvinnor och män i den mån ärendena inte tillhör något annat utskotts beredning.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 13 Integration och jämställdhet och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv bereds av arbetsmarknadsutskottet. *Lag (2008:757)*.

Civilutskottet (CU)

Civilutskottet skall bereda ärenden om
1. äktenskaps-, föräldra-, ärvda-, handels-, jorda- och utsökningsbalkarna och lagar som ersätter eller anknyter till föreskrifter i dessa balkar, i den mån ärendena inte tillhör ett annat utskotts beredning,
2. försäkringsavtalsrätt,
3. bolags- och föreningsrätt,
4. skadeståndsrätt,
5. transporträtt,
6. konkursrätt,
7. konsumentpolitik,
8. internationell privaträtt,
9. lagstiftning i andra ärenden av allmänt privaträttslig beskaffenhet,
10. bostadspolitik,
11. vattenrätt,
12. bebyggelseplanläggning,
13. byggnadsväsendet,
14. fysisk planering samt
15. expropriation, fastighetsbildning och lantmäteriväsendet.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik bereds av civilutskottet. *Lag (2006:885)*.

Finansutskottet (FiU)

Finansutskottet ska bereda ärenden om
1. penning-, kredit-, valuta- och statsskuldspolitiken,
2. kredit- och fondväsendet,
3. det affärsmässiga försäkringsväsendet,
4. Riksrevisionen i den mån ärendena inte tillhör konstitutionsutskottets beredning,
5. den kommunala ekonomin,
6. statliga arbetsgivarfrågor, statlig statistik, redovisning, revision och rationalisering,
7. statens egendom och upphandling i allmänhet,
8. förvaltningsekonomiska frågor i övrigt som inte rör enbart ett visst ämnesområde samt
9. budgettekniska frågor.

Utskottet ska även granska beräkningen av statens inkomster, sammanställa statsbudgeten och granska årsredovisning för staten.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, 25 Allmänna bidrag till kommuner, 26 Statsskuldsräntor m.m. samt 27 Avgiften till Europeiska unionen bereds av finansutskottet. *Lag (2010:1417)*.

Försvarsutskottet (FöU)

Försvarsutskottet ska bereda ärenden om
1. totalförsvar,
2. samhällets räddningstjänst,
3. åtgärder för att minska samhällets sårbarhet,
4. kärnteknisk säkerhet och strålningsskydd samt
5. sjö- och kustövervakning,

allt i den mån ärendena inte tillhör ett annat utskotts beredning. Ärenden om anslag till utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap bereds av försvarsutskottet. *Lag (2008:757)*.

Justitieutskottet (JU)

Justitieutskottet skall bereda ärenden om
1. domstolarna,
2. arrendenämnderna och hyresnämnderna,
3. åklagarväsendet,
4. polisväsendet,
5. rättsmedicinen,
6. kriminalvården samt
7. brottsbalken, rättegångsbalken och lagar som ersätter eller har nära samband med föreskrifter i dessa balkar.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet bereds av justitieutskottet. *Lag (2003:180)*.

Konstitutionsutskottet (KU)

Konstitutionsutskottet ska bereda ärenden om
1. lagstiftning i konstitutionella och allmänt förvaltningsrättsliga ämnen,
2. lagstiftning om radio, television och film,
3. yttrandefrihet, opinionsbildning och religionsfrihet,
4. press- och partistöd,
5. Riksrevisionen, såvitt avser val av riksrevisor, skiljande av riksrevisor från uppdraget och åtal mot riksrevisor,
6. riksdagen och riksdagens myndigheter i övrigt utom Riksbanken,
7. länsförvaltningen och rikets administrativa indelning,
8. den kommunala självstyrelsen samt
9. medgivande från riksdagen att väcka talan mot en riksdagsledamot eller att ingripa i en ledamots personliga frihet.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse bereds av konstitutionsutskottet *Lag (2010:1417)*.

Kulturutskottet (KRU)

Kulturutskottet skall bereda ärenden om
1. allmänna kultur- och bildningsändamål,
2. folkbildning,
3. ungdomsverksamhet,
4. internationellt kulturellt samarbete,
5. idrotts- och friluftsverksamhet,
6. trossamfunden i den mån de inte tillhör konstitutionsutskottets beredning samt
7. radio och television i den mån de inte tillhör konstitutionsutskottets beredning.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid bereds av kulturutskottet. *Lag (2003:180)*.

Miljö- och Jordbruksutskottet (MJU)

Miljö- och jordbruksutskottet ska bereda ärenden om
1. jordbruk, skogsbruk, trädgårdsnäring, jakt och fiske,
2. vädertjänst,
3. naturvård samt
4. miljövård i övrigt som inte tillhör något annat utskotts beredning.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård samt 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel bereds av miljö- och jordbruksutskottet. *Lag (2009:928)*.

Näringsutskottet (NU)

Näringsutskottet ska bereda ärenden om
1. allmänna riktlinjer för näringspolitiken och därmed sammanhängande forskningsfrågor,
2. industri och hantverk,
3. handel,
4. immaterialrätt,
5. energipolitik,
6. regional tillväxtpolitik,
7. statlig företagsamhet samt
8. pris- och konkurrensförhållanden i näringslivet.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv bereds av näringsutskottet. *Lag (2008:757)*.

Skatteutskottet (SkU)

Skatteutskottet skall bereda ärenden om
1. taxering och skattebetalning,
2. folkbokföring samt
3. exekutionsväsendet.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution bereds av skatteutskottet. *Lag (2003:180)*.

Socialförsäkringsutskottet (SfU)

Socialförsäkringsutskottet skall bereda ärenden om
1. allmän försäkring,
2. allmän pension,
3. arbetsskadeförsäkring,
4. ekonomiskt stöd åt barnfamiljer,
5. svenskt medborgarskap samt
6. migration.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 8 Migration, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom och 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn bereds av socialförsäkringsutskottet. *Lag (2006:885)*.

Socialutskottet (SoU)

Socialutskottet ska bereda ärenden om
1. omsorger om barn och ungdom i den mån ärendena inte tillhör ett annat utskotts beredning,
2. omsorg om äldre och handikappade,
3. åtgärder mot missbruk och andra socialtjänstfrågor,
4. alkoholpolitiska åtgärder,
5. hälso- och sjukvård samt
6. sociala ärenden i övrigt.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg bereds av socialutskottet. *Lag (2010:867)*.

Trafikutskottet (TU)

Trafikutskottet skall bereda ärenden om
1. vägar och vägtrafik,
2. järnvägar och järnvägstrafik,
3. hamnar och sjöfart,
4. flygplatser och luftfart,
5. post,
6. elektroniska kommunikationer samt
7. IT-politik.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 22 Kommunikationer bereds av trafikutskottet. *Lag (2006:885)*.

Utbildningsutskottet (UbU)

Utbildningsutskottet ska bereda ärenden om
1. skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet,
2. högre utbildning och forskning samt
3. studiestöd.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning bereds av utbildningsutskottet. *Lag (2010:867)*.

Utrikesutskottet (UU)

Utrikesutskottet skall bereda ärenden om
1. rikets förhållande till och överenskommelser med andra stater och mellanfolkliga organisationer,
2. bistånd till andra länders utveckling samt
3. utrikeshandel i övrigt och internationellt ekonomiskt samarbete,
allt i den mån ärendena inte tillhör något annat utskotts beredning. Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 5 Internationell samverkan och 7 Internationellt bistånd bereds av utrikesutskottet. *Lag (2003:180)*.

EU-nämnden

EU-nämnden
9 § För samråd enligt 10 kap. 10 § regeringsformen ska riksdagen för varje valperiod inom sig tillsätta en nämnd för Europeiska unionen (EU-nämnden).
EU-nämnden ska bestå av ett udda antal ledamöter, lägst femton.
Vid nämndens sammanträden har varje partigrupp som är representerad i nämnden rätt att ersätta en ledamot i nämnden med en ledamot av det utskott vars område berörs av de frågor som nämndens överläggningar med regeringen rör. Denna rätt har dock inte en partigrupp som redan har en ledamot eller suppleant i nämnden som samtidigt är ledamot av det berörda utskottet. *Lag (2010:1411)*.
Tilläggsbestämmelse
10.9.1
Antalet ledamöter i EU-nämnden fastställs av riksdagen på förslag av valberedningen. *Lag (2009:1332)*.
Regeringens skyldighet att underrätta och rådgöra med EU- nämnden
10 § Regeringen skall underrätta EU-nämnden om frågor som skall beslutas i Europeiska unionens råd. Regeringen skall också rådgöra med nämnden om hur förhandlingarna i rådet skall föras inför besluten i rådet.
Regeringen skall överlägga med EU-nämnden i andra frågor rörande arbetet i Europeiska unionen när nämnden på grund av särskilda skäl påkallar sådan överläggning.
Regeringen skall rådgöra med nämnden inför möten i Europeiska rådet. *Lag (2009:1332)*.

Statsrådsberedningen och statsministern

Sverige styrs av regeringen

Regeringen styr med hundratals myndigeter, med 290 självständiga kommuner och 21 självständiga regioner.

Regeringens politik bestäms av socialdemokrater, miljöpartister, centerpartisteer och liberaler.

Regeroingen har en opposition av vänsterpartister, moderater, kristdemokrater och sverigedemokrater, som kan påverka regeringen med hjälp av riksdagens utskott,

Regeringen den 30 oktober 2020 har beskrivits i Sven Wimnell 2 november 2020: **http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzt.pdf**

Regeringens verksamheter enligt dess hemsida 30 oktober 2020:
Statsrådsberedningen
Arbetsmarknadsdepartementet
Finansdepartementet
Försvarsdepartementet
Infrastrukturdepartementet
Justitiedepartementet
Kulturdepartementet
Miljödepartementet
Näringsdepartementet
Socialdepartementet
Utbildningsdepartementet
Utrikesdepartementet
Länsstyrelserna

Statsministern styr regeringen

Politikområden för politiken ~~1 oktober 2019~~ 17 dec 2020
Regeringens ministerområden. http://www.regeringen.se

*** Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**
*** Allmänt om regeringens politik.**
Statsminister Stefan Löfven
statsradsberedningen.registrator@regeringskansliet.se

*** Europapolitik.**
Politik för EU
EU-minister Statsrådsberedningen Hans Dahlgren
sb.registrator@regeringskansliet.se

*** Utrikespolitik.**
Politik för en utrikesminister. 17 dec 2020 + bistånd o d
Utrikesminister Ann Linde
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för juridik och migration.**
Politik för en justitie-och migrations)minister.
Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Försvar.**
Politik för en försvarsminister.
Försvarsminister Peter Hultqvist
forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Miljö och klimat.**
Politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner. Politik för klimat.
Miljö- och klimatminister samt vice statsminister Isabella Lövin
m.registrator@regeringskansliet.se Miljödepartementet

*** Transporter och infrastruktur.**
Politik för en infrastrukturminister.
Infrastrukturminister Tomas Eneroth
n.registrator@regeringskansliet.se (Infrastrukturdepartement ?)

*** Energi- och digitalisering.**
Politik för energi och digitalisering
Energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman
n.registrator@regeringskansliet.se (Infrastrukturdepartement ?)

*** Landsbygdspolitik.**
Politik för en landsbygdsminister.
Landsbygdsminister Jennie Nilsson
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Internationellt utvecklingssamarbete. Bistånd. Ann Linde**
~~**Minister för internationellt utvecklingssamarbete. Peter Eriksson**~~
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Sjuk- och hälsovård o d.**
Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.
Socialminister Lena Hallengren
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Hushållet.Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d**
Politik för en socialförsäkringsminister. som borde ha ansvar för hushållsverksamheter.
Socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jämställdhet. Diskriminering. Segregation**
Politik för jämställdhet och mot diskriminering och segregation
Jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation Åsa Lindhagen
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utbildning.**
Politik för utbildning i skolor. Ungdomspolitik
Utbildningsminister Anna Ekström
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Högre utbildning och forskning.**
Minister för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Information, konst, kultur o d. Demokrati. Idrott.**
Politik för en kulturminister. Med demokrati och idrott
Kultur- och demokratiminister samt minister med ansvar föridrottsfrågorna Amanda Lind
kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jobb.**
Politik för en arbetsmarknadsminister.
Arbetsmarknadsminister Eva Nordmark
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Näringar.**
Politik för en näringsminister.
Näringsminister Ibrahim Baylan
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Handel.**
Politik för en handelsminiser.
Utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor Anna Hallberg
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Polisen. Brott. Kriminalvård.**
Politik för en inrikesminister för brott och polis o d
Inrikesminister Mikael Damberg
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**
Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.

Finansminister Magdalena Andersson
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister Per Bolund
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Civilminister Lena Micko
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Andra aktörer**
Partisekreterare (S) Lena Rådström Baastad
Socialdemokraterna Partiet info@socialdemokraterna.se

Gruppledare för S i riksdagen. annelie.karlsson@riksdagen.se

Karl-Petter Thorwaldsson. F d ordförande i LO
karl-petter.thorwaldsson@lo.se
Ny ordförande **Susanna Gideonsson@lo.se**

Vänsterpartiledare Nooshi Dadgostar
nooshi.dadgostar@riksdagen.se
F d Sjöstedt Jonas <jonas.sjostedt@riksdagen.se>
Ulla Andersson, vänsterpartiet. <ulla.andersson@riksdagen.se>

Ordf. Annie Lööf. Centerpartiet.se, info@centerpartiet.se

Ordf. Nyamko Sabuni. Liberalerna.se, info@Liberalerna.se
Med på listan finns inte moderater, krisdemokr.Sverigedemokrater som inte hyllar demokratin, motarbetar regeringen och vill störta den

Sven Wimnell 28 november 2020:
Om fördelningen av artiklar i kapitel 3.
Debattartiklar i DN 21 - 27 november 2020. Utrikes och inrikes artiklar 18-24 november 2020.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzx.pdf

Statsrådsberedningen

Statsrådsberedningen har ansvar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet.
Om Statsrådsberedningen

Relaterad navigering

- **Rättsliga dokument**
- **Myndigheter med flera**
- **Organisation**
- **Kontakt**

Ansvariga statsråd

Ansvariga statsråd

Stefan Löfven
Statsminister

Hans Dahlgren
EU-minister
Genvägar

Genvägar

- **Globala målen och Agenda 2030**
- **Innovationsrådet**
-

Aktuellt från Statsrådsberedningen

Stefan Löfven

Statsminister

Statsrådsberedningen

”Vårt land ska vara en ledande och inspirerande kraft i världen. Där vi sluter klyftor och förverkligar de löften om frihet vi ställt ut till våra barn. Där vi investerar gemensamt i människor och miljö, i kunskap och konkurrenskraft, i trygghet i nuet och hopp inför framtiden.”

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW 11/19 Individernas inre verkligheter.

SW 2 Religiösa verksamheter o d.

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).
SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.

Hans Dahlgren

EU-minister

Statsrådsberedningen

"Sverige ska ha en aktiv roll i den Europeiska unionen. I en tid då vi har många gemensamma utmaningar och när ett land till och med väljer att lämna EU, så vill vi se mer gränsöverskridande samarbete. För fler och bättre jobb, för en ambitiös klimatpolitik och för trygghet och säkerhet för alla som bor här.

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.

Utrikesförhållanden, försvar och klimat hanteras av utrikes-departementet, för-svarsdeprtementet och miljödepartementet.

Utrikesdepartementet

UD ansvarar för Sveriges förbindelser med andra länder och internationella organisationer och för biståndS- och internationell handelspolitik. UD utgör tillsammans med cirka 100 utlandsmyndigheter utrikesförvaltningen.
Områden

Områden

- Demokrati och mänskliga rättigheter
- Handelspolitik och främjande
- Internationellt utvecklingssamarbete
- Utrikes- och säkerhetspolitik

Om Utrikesdepartementet

Relaterad navigering

- Utrikesdepartementets delar i statens budget
- Rättsliga dokument
- Utredningar och kommittéer
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Organisation
- Kontakt
- UD:s reseinformation

Ansvariga statsråd

Ansvariga statsråd

Ann Linde
Utrikesminister
Anna Hallberg
Utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor
~~**Peter Eriksson**~~ **Lämnat regeringen den 17 dec 2020**
Minister för internationellt utvecklingssamarbete
Genvägar

Genvägar

- Sveriges diplomatiska förbindelser
- Swedish Foreign Policy Stories
- Sweden Abroad
- UD: presstjänst
- UD:s internationella presscenter
- UD Legaliseringar
- Misstanke om brott eller oegentligheter
- Klagomål mot utrikesförvaltningen
- UD:s rapporter om mänskliga rättigheter
- Informationsmaterial: Utrikesdepartementet – en kort presentation
- Sverige i FN:s säkerhetsråd

Aktuellt från Utrikesdepartementet

Ann Linde

Utrikesminister

Utrikesdepartementet

”När allt fler demokratier utmanas världen över måste Sverige fortsatt vara en stark och respekterad röst för fred, frihet och mänskliga rättigheter. Vår utrikespolitik ska bidra till att i samarbete med andra stärka tryggheten och säkerheten, i vårt närområde och globalt. Det är så vi värnar grundläggande demokratiska rättigheter och gemensam säkerhet världen över.”

Ann Lindes områden

- Demokrati och mänskliga rättigheter
- Folkrätt
- Utrikes- och säkerhetspolitik

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.

Peter Eriksson har lämnat regeringen den 17 dec 2020. Hans arbetsuppgifter har övertagits av utbildningsminiter Ann Linde

Anna Hallberg

Utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor
Utrikesdepartementet
"När exporten ökar och jobben blir fler kan hela Sverige växa och utvecklas. Därför står vi upp för frihandeln och möjliggör för fler svenska företag att ta sig ut i världen. Genom utrikeshandeln kan vi främja hållbara lösningar och svenska värderingar."

Anna Hallbergs områden

- Handelspolitik och främjande
- Nordiska frågor

SW . 653 Handelsverksamheter.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

~~Peter Eriksson~~

Peter Eriksson har lämnat regeringen den 17 dec 2020. Hans arbetsuppgifter har övertagits av utbildningsminiter Ann Linde

Minister för internationellt utvecklingssamarbete
Utrikesdepartementet
”Världen står inför stora utmaningar. Vi ser en försvagad demokrati globalt sett, samtidigt som klimatförändringarna blir alltmer akuta och fattigdomen tycks bita sig fast i delar av Afrika. Sveriges bistånd ska stärka demokratin och bidra till att utveckla en mer hållbar och fredlig värld."

Peter Erikssons områden

- **Internationellt**

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).
SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

Miljödepartementet

Miljödepartementet arbetar med frågor som rör minskade klimatutsläpp, en giftfri vardag och att stärka den biologiska mångfalden på land och i vatten. Departementet ansvarar också för frågor som rör kretslopp och avfall, strålsäkerhet, skydd och skötsel av värdefull natur, friluftsliv samt internationellt miljösamarbete. De 16 miljökvalitetsmålen är grunden för regeringens miljöpolitik och miljömålssystemet är den centrala, gemensamma plattformen för aktörer i det svenska miljöarbetet.

Områden

Områden

- **Miljö och klimat**

Om Miljödepartementet

Relaterad navigering

- **Miljödepartementets delar i statens budget**
- **Rättsliga dokument**
- **Utredningar och kommittéer**
- **Myndigheter med flera**
- **Remisser**
- **Kontakt**

Ansvarigt statsråd

Ansvarigt statsråd

Isabella Lövin

Miljö- och klimatminister samt vice statsminister

Genvägar

Genvägar

- **Aktuella regeländringar**

Aktuellt från Miljödepartementet

Isabella Lövin

Miljö- och klimatminister samt vice statsminister
Miljödepartementet

Isabella Lövins områden

Miljö och klimat

Försvars-departementet

Försvarsdepartementet ansvarar för Sveriges militära försvar och dess stödmyndigheter. Departementet planerar på strategisk nivå internationella insatser och säkerhetsfrämjande verksamhet och ger uppdrag till myndigheterna att genomföra samt följa upp dessa insatser.

Områden

Områden

- **Försvar**
- **Militärt försvar**

Om Försvarsdepartementet

Relaterad navigering

- **Försvarsdepartementets delar i statens budget**
- **Rättsliga dokument**
- **Utredningar och kommittéer**
- **Myndigheter med flera**
- **Remisser**
- **Organisation**
- **Kontakt**
- **Genomförandet av försvarsbeslutet - regeringens åtgärder på försvarsområdet**

Ansvarigt statsråd

Ansvarigt statsråd

Peter Hultqvist
Försvarsminister

Aktuellt från Försvarsdepartementet

Peter Hultqvist

Försvarsminister
Försvarsdepartementet
"Försvarspolitiken måste ha sin utgångspunkt i ansvaret för Sverige. Det handlar om att hävda vår suveränitet, vår demokratiska samhällsordning och rätten att själva bestämma över vår framtid."

Peter Hultqvists områden

- **Försvar**
- **Militärt försvar**

SW . 6525-6529 Militära verksamheter.

Inre ordning och säkerhet hanteras av justitiedepartementet

Justitiedepartementet

ansvarar för rättsväsendets myndigheter, bland annat polisen, åklagarväsendet, domstolarna, kriminalvården samt för migrations- och asylfrågor och krisberedskap. Justitiedepartementet ansvarar för lagstiftningen inom områdena statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt samt migrations- och asylrätt.

Områden

Områden

- Bekämpning av terrorism
- Civilt försvar
- Familjerätt
- Grundlagar och integritet
- Krisberedskap
- Migration och asyl
- Rättsväsendet

Om Justitiedepartementet

Relaterad navigering

- Justitiedepartementets delar i statens budget
- Rättsliga dokument
- Utredningar och kommittéer
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Organisation
- Kontakt
- Internationellt rättsligt samarbete

Ansvariga statsråd

Ansvariga statsråd

Morgan Johansson
Justitie- och migrationsminister

Mikael Damberg
Inrikesminister
Genvägar

Genvägar

- Justitiedepartementets propositioner
- 34-punktsprogrammet mot gängkriminalitet
- Ett tryggare Sverige
- Sveriges strategi mot terrorism och arbete mot våldsbejakande extremism
- Information om viseringar (visum)
- Europeisk e-juridikportal
- Frågor och svar – inreseförbud till EU via Sverige
- Till dig som är student

Aktuellt från Justitiedepartementet

Morgan Johansson

- Migration och asyl
- Rättsväsendet

Justitie- och migrationsminister
Justitiedepartementet
"Som justitie- och migrationsminister vill jag arbeta för att knäcka den organiserade kriminaliteten och förstärka kampen mot terrorismen. Vår migrationspolitik ska vara långsiktigt hållbar och brett förankrad. Jag tror på den välfärdsmodell som vi har i Sverige och på ett samhälle som håller ihop."

SW 32 Statsvetenskap.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.

Morgan Johanssons områden

- Bekämpning av terrorism
- Demokrati och mänskliga rättigheter
- Familjerätt
- Grundlagar och integritet

Mikael Damberg

Inrikesminister
Justitiedepartementet

Mikael Dambergs områden

- Bekämpning av terrorism
- Civilt försvar
- Försvar
- Krisberedskap
- Rättsväsendet

SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 6525-6529 Militära verksamheter. (Civilt)

Infratruktur hanteras av infrastruktur-departementet. Med digitalisering och energi

Infrastruktur-departementet

Infrastrukturdepartementet ansvarar för frågor som rör transporter och infrastruktur, digitalisering och it, postfrågor samt energifrågor.

Områden

Områden

- **Digitaliseringspolitik**
- **Energi**
- **Transporter och infrastruktur**

Om Infrastrukturdepartementet

Relaterad navigering

- **Infrastrukturdepartementets delar i statens budget**
- **Rättsliga dokument**
- **Utredningar och kommittéer**
- **Myndigheter med flera**
- **Remisser**
- **Organisation**
- **Kontakt**

Ansvariga statsråd

Ansvariga statsråd

Tomas Eneroth
Infrastrukturminister

Anders Ygeman
Energi- och digitaliseringsminister

Genvägar

Genvägar

- **Nationell infrastrukturplan 2018-2029**
- **Nationell godstransportstrategi**
- **Digitaliseringsstrategin**
- **Infrastrukturdepartementet på twitter**
- **Transportsektorn elektrifieras**

Aktuellt från Infrastrukturdepartementet

Tomas Eneroth

Infrastrukturminister
Infrastrukturdepartementet
"Vi bygger Sverige. För att klara klimatet och för att jobben ska bli fler investerar vi i infrastruktur. Vi gör den största järnvägssatsningen i modern tid och satsar på ny konkurrenskraftig teknik. Det är nu det händer!"

Tomas Eneroths områden

- **Transporter och infrastruktur**

SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.

Anders Ygeman

Energi- och digitaliseringsminister
Infrastrukturdepartementet

Anders Ygemans områden

- Digitaliseringspolitik
- Energi

SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.
SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)

Hälso- och sjuk-vård och hushål-lens problem hanteras av social-departementet. Coronakrisen och hushållens pro-blem

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Frågor om individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg ingår också. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för personer med funktionsnedsättningar och med frågor om premiepensionssystemet.

Områden

Områden

- **Folkhälsa och sjukvård**
- **Funktionshinder**
- **Socialförsäkringar**
- **Socialtjänst inklusive äldreomsorg**

Om Socialdepartementet

Relaterad navigering

- **Socialdepartementets delar i statens budget**
- **Rättsliga dokument**
- **Utredningar och kommittéer**
- **Myndigheter med flera**
- **Remisser**
- **Kontakt**
- **Överenskommelser inom sjukvård och omsorg**

Ansvariga statsråd

Ansvariga statsråd

Lena Hallengren
Socialminister

Ardalan Shekarabi
Socialförsäkringsminister
Genvägar

Genvägar

- Statens budget
- För äldre, sjuka och vård- och omsorgspersonal med anledning av covid-19
- Åtgärder på socialförsäkringsområdet med anledning av coronaviruset
- Statens överenskommelser med SKR
- Brexit och EUs framtida relation med Storbritannien
- Trygghet och livskvalitet för äldre
- Hållbara pensioner
- Vård i rörelse 2020
- Prenumerera på nyheter från regeringen

Aktuellt från Socialdepartementet

Lena Hallengren

Socialminister
Socialdepartementet
"Vården och omsorgen ska funka, oavsett vem du är eller var i landet du bor. Det ser jag som min viktigaste uppgift de kommande åren. Det är en fråga om trygghet, svenska folket förväntar sig vård och omsorg av den allra högsta kvaliteten. Och det ska vi leverera."

Lena Hallengrens områden

- Folkhälsa och sjukvård
- Funktionshinder
- Socialtjänst inklusive äldreomsorg

SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

Ardalan Shekarabi

Socialförsäkringsminister
Socialdepartementet
”De som varit med och byggt landet genom sitt arbete har lagt grunden för vår gemensamma välfärd. De har rätt till en trygg ålderdom. Därför är höjda pensioner min främsta prioritering.”

Ardalan Shekarabis områden

- **Socialförsäkringar**
- **Spelpolitik**

SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
umgänge o d
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.

krisinformation.se

Nya skärpta nationella råd

Från och med den 14 december gäller skärpta nationella föreskrifter och allmänna råd om allas ansvar att förhindra smitta av covid-19. Alla i samhället, både individer och verksamhetsansvariga, har en skyldighet att vidta åtgärder för att förhindra smittspridning. Det gäller också vid firande av högtider.

DELA INNEHÅLLET PÅ DENNA SIDA:
Twitter Facebook E-post

Du har ett personligt ansvar för att skydda dig själv och andra mot spridningen av covid-19. Särskilt viktigt är att du skyddar personer i riskgrupper mot smitta. Från och med 14 december är du skyldig att:

Stanna hemma vid symtom

- Har du symtom på covid-19 ska du stanna hemma. Du rekommenderas även att testa dig för pågående infektion.

- Läs mer om hur du ska agera om du eller någon i hushållet har symtom eller blivit smittad av covid-19 här.
-

Begränsa nya nära kontakter

- Samlas aldrig fler än åtta personer samtidigt.
- Umgås bara med personer du normalt träffar, personer du bor med eller några få vänner och närstående utanför hushållet.
- Håll alltid avstånd till andra personer du träffar. Umgås helst utomhus.

Hålla avstånd till andra och undvika platser med trängsel

- Håll alltid avstånd till andra människor. Det gäller både inomhus och utomhus.
- Undvik platser som butiker, köpcentrum och kollektivtrafik om det är trångt.
- Handla ensam och vistas inte i butiker under längre tid än nödvändigt.
-

Resa på ett så smittsäkert sätt som möjligt

- Undvik kollektivtrafik och andra färdmedel där det inte går att köpa platsbiljett.

- Undvik att träffa nya kontakter under resan och på resmålet.
- Säkerställ att du kan isolera dig på ditt resmål eller kan ta dig hem utan att smitta andra om du får symtom på covid-19.
-

Arbeta hemifrån så ofta du kan

- Kom överens med din arbetsgivare om att arbeta hemifrån när detta är möjligt.
- Om du måste åka till arbetet bör du anpassa dina arbetstider så du kan undvika trängsel i kollektivtrafiken och på arbetsplatsen.
-

Hålla en god handhygien

- Tvätta händerna regelbundet och noggrant med tvål och vatten.
- Tvätta alltid händerna före måltid och efter toalettbesök samt när du befunnit dig i offentliga miljöer.
-

Vara försiktig när du besöker personer som är 70+ eller tillhör en riskgrupp

- Var extra noga med att följa alla råd och rekommendationer. Folkhälsomyndigheten har information om hur du kan umgås på ett säkert sätt.
- Besök på äldreboenden ska ske under säkra former. Följ boendets besöksrutiner.

- Om du haft covid-19 under våren är det inte säkert att du fortfarande har en mindre risk att smittas och att smitta andra.
-

Läs mer

- Om ditt personliga ansvar i "Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om allas ansvar att förhindra smitta av covid-19".
- Om hur du kan umgås och resa smittsäkert under jul och nyår på Folkhälsomyndighetens webbplats.
- Om hur du kan skydda dig själv och andra på Folkhälsomyndighetens webbplats.

Utbildning och forskning hanteras av utbildningsdepartementet och kulturdepartementet. Med kulturella verksamheter och idrott.

Övergripande delar av kulturministerns demokrati och kultur läggs i området för riksdag m m

Utbildnings-departementet

Utbildningsdepartementet ansvarar för regeringens utbildnings- och forskningspolitik. Departementet arbetar med frågor som exempelvis handlar om skolresultat, lärarnas villkor och studiefinansiering.

Områden

Områden

- Barn- och ungdomsutbildning
- Folkbildning
- Högskola och forskning
- Studiefinansiering
- Vuxenutbildning

Om Utbildningsdepartementet

Relaterad navigering

- Utbildningsdepartementets delar i statens budget
- Rättsliga dokument
- Utredningar och kommittéer
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Organisation
- Kontakt

Ansvariga statsråd

Ansvariga statsråd

Anna Ekström
Utbildningsminister

Matilda Ernkrans
Minister för högre utbildning och forskning

Genvägar

Genvägar

- Arbete inom utbildningsområdet med anledning av nya coronaviruset

Aktuellt från Utbildningsdepartementet

Anna Ekström

SW . 7957 Undervisning o d.

Utbildningsminister
Utbildningsdepartementet
"Vi har haft ett av de mest högpresterande och jämlika skolsystemen i världen. Dit ska vi igen. Då krävs ordning och studiero, kunskap och bildning. Vi ska skapa en skola där varje elevs ansträngning avgör hur långt hon kan nå i sina studier – inte vilka föräldrar hon råkar ha eller vilken skola hon valt."

Anna Ekströms områden

- Barn- och ungdomsutbildning
- Folkbildning
- Vuxenutbildning

Matilda Ernkrans

Minister för högre utbildning och forskning
Utbildningsdepartementet
”Oavsett var du bor i vårt land ska det finnas goda möjligheter att studera vidare. Vi ska se till att Sveriges studenter får bra förutsättningar och en trygg studietid. Vi investerar i utbildning och forskning för att bygga ett starkare samhälle.”

Matilda Ernkrans områden

- Högskola och forskning
- Studiefinansiering

SW . 7957 Undervisning o d. Forskning

Kulturdepartementet

Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur, demokrati, medier, de nationella minoriteterna och det samiska folkets språk och kultur. Departementet ansvarar också för idrott och ungdomspolitik samt för frågor som rör det civila samhället, trossamfund och begravningsverksamhet.

Områden

Områden

- **Civila samhället och idrott**
- **Demokrati och mänskliga rättigheter**
- **Kultur**
- **Medier**
- **Ungdomspolitik**

Om Kulturdepartementet

Relaterad navigering

- **Kulturdepartementets delar i statens budget**
- **Rättsliga dokument**
- **Utredningar och kommittéer**
- **Myndigheter med flera**
- **Organisation**
- **Kontakt**

Ansvarigt statsråd

Ansvarigt statsråd

Amanda Lind

Kultur- och demokratiminister samt minister med ansvar för idrottsfrågorna

Genvägar

Genvägar

- **Amanda Linds möten angående nya coronavirusets effekter**
- **Regeringens strategi för romsk inkludering**
- **Demokratin 100 år**
- **Kulturrådsbloggen**

Aktuellt från Kulturdepartementet

Amanda Lind

Kultur- och demokratiminister samt minister med ansvar för idrottsfrågorna
Kulturdepartementet
”Vår demokrati ska främjas, journalister och konstnärers frihet skyddas och oavsett om du bor i storstad eller på landsbygden ska du ha tillgång till att utöva och uppleva kultur och idrott.”

Amanda Linds områden

- Civila samhället och idrott
  - Demokrati och mänskliga rättigheter
- Kultur
- Medier
- Ungdomspolitik

SW 70 Allmänt om konst o kultur.
SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.
SW 78 Musik (konserter o d 792)
SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.
SW 796/799 Sport, idrott o d.
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 2 Religiösa verksamheter o d.
SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od. SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW 32 Statsvetenskap.

Arbetsmarknad och företagare hanteras av arbetsmarknads-departementet och näringsdepartementet

Arbetsmarknads-departementet

Arbetsmarknadsdepartementet ansvarar för frågor och ärenden som rör arbetsmarknad, arbetsrätt och arbetsmiljö. Departementet ansvarar också för arbetet för ökad jämställdhet mellan kvinnor och män och mänskliga rättigheter på nationell nivå. Dessutom ansvarar departementet för arbetet för integration, mot segregation, rasism och diskriminering samt för att stärka hbtq-personers och barns rättigheter.

Områden

Områden

- **Arbete mot segregation**
- **Arbetsmarknad**
- **Arbetsrätt och arbetsmiljö**
- **Barnets rättigheter**
- **Demokrati och mänskliga rättigheter**
- **Jämställdhet**
- **Nyanländas etablering**

Om Arbetsmarknadsdepartementet

Relaterad navigering

- **Arbetsmarknadsdepartementets delar i statens budget**
- **Rättsliga dokument**
- **Utredningar och kommittéer**
- **Myndigheter med flera**
- **Remisser**
- **Organisation**
- **Kontakt**

Ansvariga statsråd

Ansvariga statsråd

Eva Nordmark
Arbetsmarknadsminister

Åsa Lindhagen
Jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation
Genvägar

Genvägar

- Följ Arbetsmarknadsdepartementet på Twitter
- Prenumerera på nyhetsbrev om regeringens arbetsmarknadspolitik
- Prenumerera på nyhetsbrev om regeringens jämställdhetspolitik
- Reformering av Arbetsförmedlingen
- En arbetsmiljöstrategi för det moderna arbetslivet 2016-2020
- Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck
- Samlat grepp mot rasism och hatbrott
- Ordning och reda på arbetsmarknaden

Aktuellt från Arbetsmarknadsdepartementet

Eva Nordmark

Arbetsmarknadsminister
Arbetsmarknadsdepartementet
"Alla som kan arbeta ska arbeta. Det är grunden för vår gemensamma välfärd. När arbetslivet förändras gör vi en nystart i arbetsmarknadspolitiken. Regeringen fortsätter föra en politik för fler jobb och nya satsningar på kompetensutveckling. Vi bygger ett tryggare arbetsliv med goda utvecklingsmöjligheter. Så möter vi framtiden tillsammans."

Eva Nordmarks områden

- **Arbetsmarknad**
- **Arbetsrätt och arbetsmiljö**
- **Nyanländas etablering**

SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.

Åsa Lindhagen

Jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation
Arbetsmarknadsdepartementet
"Vi kan aldrig acceptera att människor inte har makten över sina egna liv. Regeringen jobbar för ökad jämställdhet på alla nivåer, att stärka barns rättigheter, att bekämpa våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Vi står tydligt upp för alla människors lika värde."

Åsa Lindhagens områden

- Arbete mot segregation
- Barnets rättigheter
- Demokrati och mänskliga rättigheter
- Jämställdhet
- Nyanländas etablering

SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.

Näringsdepartementet

Näringsdepartementet har ansvar för frågor som rör bolag med statligt ägande, näringsliv, innovation, landsbygd, livsmedel och regional utveckling.

Områden

Områden

- Bolag med statligt ägande
- Innovation
- Landsbygd, livsmedel och areella näringar
- Näringspolitik
- Regional utveckling

Om Näringsdepartementet

Relaterad navigering

- Näringsdepartementets delar i statens budget
- Rättsliga dokument
- Utredningar och kommittéer
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt

Ansvariga statsråd

Ansvariga statsråd

Ibrahim Baylan
Näringsminister

Jennie Nilsson
Landsbygdsminister

Genvägar

Genvägar

- Information in English from the Ministry of Enterprise and Innovation
- Regeringens strategiska samverkansprogram
- En livsmedelsstrategi för jobb och hållbar tillväxt i hela landet
- Ett nationellt skogsprogram för Sverige

Aktuellt från Näringsdepartementet

Ibrahim Baylan

Näringsminister
Näringsdepartementet

Ibrahim Baylans områden

- Bolag med statligt ägande
- Innovation
- Näringspolitik

SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.
SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)

Jennie Nilsson

Landsbygdsminister
Näringsdepartementet

Jennie Nilssons områden

- Landsbygd, livsmedel och areella näringar
- Regional tillväxt

Penningverksamheter hanteras av finansdepartementet m fl.

Kommentarer kan ingå i de andra områdena

Finansdepartementet

Finansdepartementet ansvarar för frågor som rör statens ekonomi. Det handlar om samordning av statens budget, prognoser och analyser, skattefrågor samt styrning och förvaltning av statens verksamhet. Dessutom ansvarar departementet för frågor som rör finansmarknad, bostäder och samhällsplanering samt konsumentlagstiftning.

Områden

Områden

- Bostäder och samhällsplanering
- Ekonomisk politik
- Finansmarknad
- Kommuner och regioner
- Konsumentpolitik
- Offentlig upphandling
- Skatt och tull
- Spelpolitik
- Statlig förvaltning

Om Finansdepartementet

Relaterad navigering

- Finansdepartementets delar i statens budget
- Rättsliga dokument
- Utredningar och kommittéer
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Organisation
- Kontakt

Ansvariga statsråd

Ansvariga statsråd

Magdalena Andersson
Finansminister
Lena Micko
Civilminister
Per Bolund
Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister

Genvägar

Genvägar

- Statens budget
- Prognoser för den ekonomiska utvecklingen
- Ekonomiska åtgärder för 2020 till följd av virusutbrottet
- För företagare med anledning av covid-19

Aktuellt från Finansdepartementet

Magdalena Andersson

Finansminister
Finansdepartementet
"Att tillväxten skapas på ett sätt som är socialt och ekologiskt hållbart och fördelas rättvist är en av vår tids ödesfrågor, men också en fråga där Sverige har goda möjligheter att ligga i framkant".

Magdalena Anderssons områden

- Ekonomisk politik
- Skatt och tull

SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d. (Tull)
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.

Lena Micko

SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.

Civilminister
Finansdepartementet
”Som civilminister är en av mina viktigaste uppgifter att se till att kommuner och regioner har de förutsättningar de behöver för att klara sina uppgifter, inte minst att kunna erbjuda medborgarna en god och tillgänglig välfärd. För ett Sverige som håller ihop är det också viktigt med en statlig närvaro över hela landet”

Lena Mickos områden

- Kommuner och regioner
- Konsumentpolitik
- Offentlig upphandling
- Statlig förvaltning

Per Bolund

Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister
Finansdepartementet
”Jag är en oroad optimist. Vår generations viktigaste uppdrag är att skapa ett samhälle som håller även för de som ska leva långt efter oss. Därför arbetar jag för finansiell stabilitet och ett stabilt bostadsbyggande. Ekonomin ska gynna den som fattar klimatsmarta val.”

Per Bolunds områden

- Bostäder och samhällsplanering
- Finansmarknad

SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.Länsstyrelser hör till regeringen

De 21 länsstyrelserna, de 21 regionerna och 290 kommunerna.

Kommentarer kan ingå i de andra områdena

Länsstyrelserna

Uppdaterad 05 februari 2015

Sverige är indelat i 21 län som alla har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är en statlig samordnande myndighet, en servicemyndighet, en överklagandeinstans och med tillsynsansvar. Länsstyrelsen står som garant för att de av regeringen beslutade nationella målen genomförs.

Länsstyrelsernas webbplats

- **Facebook** **Twitter**
- **LinkedIn** **E-post**

Sidan är uppmärkt med följande kategorier:

- **Finansdepartementet**
- **Statlig förvaltnin**
-

De 21 Regionerna
De 290 Kommunerna

Regeringens ministrar styr inte kommuner och regioner men har något inflytande genom länsstyrelserna. Det inflytandet är oklart. Regeringen har inflytande över kommuner och regioner genom statliga myndigheter men myndigheterna är självständiga och regeringen styr dem bara genom allmänna instruktioner.

Därför behövs ett område för länsstyrelsers, kommuners och regioners verksamheter.

Frånhttp://wimnell.com/omr36-39zzzzzq14-15.pdf

Under regeringen lyder Landshövdingar med Länsstyrelser.

Här från Sven Wimnell 1 maj 2019:
Människornas verksamheter och grunderna för planering av framtiden för världen och Sverige.
http://wimnell.com/omr40zp.pdf

Länsstyrelserna

Sverige är indelat i 21 län som alla har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är en statlig samordnande myndighet, en servicemyndighet, en överklagandeinstans och med tillsynsansvar. Länsstyrelsen står som garant för att de av regeringen beslutade nationella målen genomförs.
Länsstyrelsernas webbplats

Publicerad 17 december 2014 · Uppdaterad 05 februari 2015

Länsstyrelsen Blekinge län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa våra senaste nyheter Läsa mer om oss Besöka ett naturreservat Våra remisser Ring rätt telefonnummer vid kriser

Dalarnas län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Kontakta oss Sök i Länsstyrelsens diarium Hitta publikationer
Hitta ett naturreservat Läs om landshövding och länsledning

Gotlands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Få utflyktstips Kontakta oss Anmäla bristande djurhållning Ansöka om stöd i Landsbygdsprogrammet Jobba hos oss

Gävleborgs län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Anmäla bristande djurhållning Söka solcellsstöd Titta i vårt diarium Veta mer om motortrafik i naturen Veta mer om hotade arter (ÅGP) Läsa våra nyheter

Hallands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa våra nyheter Söka jobb Söka stöd till solceller Läsa våra kungörelser Kontakta oss Ansöka om strandskyddsdispens Anmäl för miljöprövning av vattenkraft

Jämtlands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Jobba hos oss Evenemang på gång Kungörelser Aktuella jaktbeslut och domar Komplettering eller yttrande i ärende

Jönköpings län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Jobba hos oss Evenemang på gång Kungörelser Aktuella jaktbeslut och domar Komplettering eller yttrande i ärende

Kalmar län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa nyheter Kontakta oss Anmäla att djur far illa Söka karta eller geotjänster Läsa fiskeregler Ansöka om medborgarskap Publikationer

Kronobergs län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Anmäla vattenkraft till miljöprövning Ta del av kungörelser Anmälan om vattenverksamhet Söka stöd till solceller Kolla lediga jobb

Norrbottens län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Jobba hos oss Veta mer om årets älgjakt Söka i diariet Läsa våra senaste nyheter Veta mer om landshövdingen

Skåne län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Söka solcellsstöd Överklaga kommuns beslut Ansöka om tillstånd för djurverksamhet Söka stiftelser och stipendier Ansöka om medborgarskap

Stockholms län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Registrera stiftelse Anmäla att djur far illa Kontakta Länsstyrelsen Jobba hos oss

Södermanlands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa våra senaste nyheter Jobba hos oss Veta mer om Länsstyrelsen Anmäla vattenverksamhet Ansöka om tillstånd för djurverksamhet Ansöka om förprövning av djurstallar

Uppsala län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa nyheter Söka jobb Läsa kungörelser Skaffa en digital brevlåda Söka stöd för naturvård Överklaga kommunens beslut Hyra boende i naturreservat

Värmlands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Se om vi har lediga tjänster Läsa om nya regler för vattenkraft 2019 Hitta ett naturreservat Läsa nyheter Söka energistöd Delta i Regional samverkanskurs - RSK - 2019

Västerbottens län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Anmäla bristande djurhållning Anmäla vattenkraft till nationell plan för miljöprövning Söka i Länsstyrelsens diarium Läsa våra nyheter Ladda ner en publikation Jobba hos oss

Västernorrlands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Besöka ett naturreservat Läsa våra publikationer Hitta en författning Söka i vårt diarium

Västra Götalands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa våra nyheter Kolla status på vattnet och musslor i Västerhavet Ansöka om medborgarskap Registrera stiftelse Jobba hos oss Komplettera ditt ärende Söka i våra karttjänster och geodata

Örebro län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa nyheter Kontakta oss Söka jobb Ladda ner en publikation Använda karttjänster och geodata Hitta naturreservat eller kulturmiljö

Östergötlands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Ansöka om bidrag för vård av kulturhistoriska miljöer Ansöka om bidrag till solceller Hitta en vigselförrättare Söka stiftelser i vår stiftelsedatabas Samråd för ändring i naturmiljön

Kommuner och landsting (regioner)

Kommunallag (2017:725)

Svensk författningssamling 2017:725
SFS nr: 2017:725
Departement/myndighet: Finansdepartementet K
Utfärdad: 2017-06-22
Ändringsregister: SFSR (Lagrummet)
Källa: Regeringskansliet / Lagrummet.se

SFS-nummer · 2017:725 · Visa fulltext

Innehåll:

- 1 kap. Grunderna för den kommunala verksamheten
- 2 kap. Kommunala angelägenheter
- 3 kap. Kommunernas och landstingens organisation och
- 4 kap. Förtroendevalda
- 5 kap. Fullmäktige
- 6 kap. Styrelsen och övriga nämnder
- 7 kap. Anställda
- 8 kap. Delaktighet och insyn
- 9 kap. Kommunal samverkan
- 10 kap. Överlämnande av kommunala angelägenheter
- 11 kap. Ekonomisk förvaltning
- 12 kap. Revision
- 13 kap. Laglighetsprövning
- Övergångsbestämmelser

Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016:

Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp.

http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf

Innehåll:

Sida

3 **Sveriges regioner.**

10 **Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp**.
Kompletteringar har skett den 14 och 16 maj 2016:
För varje län har lagts till:
* Skattesatser 2016 i kommuner, län riket. Uppgifter från SCB.
* Sammanräknad förvärvsinkomst per kommun år 2014 för kvinnor och män. Uppgifter från SCB.
* Samtliga förväntade påbörjade bostäder genom nybyggnad, Uppgifter från boverkets intervjuundersökningar presenterade i maj 2016.
* Antal förvärvsarbetande (dagbefolkning) efter sektor och kommun År 2014. Uppgifter från SCB.
* Svenskt Näringslivs hemsidor för länen.
* Arbetsförmedlingarna i länen.
* Handelsbanken

11 1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.

29 2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.

55 3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.

74 4) Gotlands och Stockholms län.

84 5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.

106 6) Blekinge och Skåne län.

119 **Detaljer om kommunerna. Folkmängd per tätort och småort per kommun 2005 (enligt SCB)**

121 1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.

144 2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.

177 3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.

200 4) Gotlands och Stockholms län.

212 5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.

246 6) Blekinge och Skåne län.

267 **Pressinbjudan: Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag angående Sveriges framtida regionala indelning.**

277 **Några kommentarer den 14 maj 2016.**

280 **Innehållet i hemsidor hos boverket, naturvårdsverket och socialstyrelsen samt arbetsuppgifter för den nya regeringen.**

293 **Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.**

294 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

297 Utvecklingens krafter

298 Systemet för mänskliga verksamheter

301 Den fundamentala påverkanskedjan

303 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?

305 Något om välfärd och näringsliv. 26 maj 2016.

307 Näringslivet.

308 Svenskt Näringaliv

317 Arbetsförmedlingen

324 Handelsbanken

Från SKR.se 28 dec 2019

Sveriges kommuner och regioner

Meny

Arbetsgivare, kollektivavtal

Demokrati, ledning, styrning

Ekonomi, juridik, statistik

Hälsa, sjukvård

Integration, social omsorg

Näringsliv, arbete, digitalisering

Samhällsplanering, infrastruktur

Skola, kultur, fritid

Förskola, grund- och gymnasieskola

Kultur, fritid

Om SKR

- Lediga jobb Remisser Styrelsehandlingar och beslut Styrelse och beredningar Kansliorganisation Om SKR

Mer från SKR

- Kurser och konferenser Rapporter och skrifter Cirkulär Webbsändningar Nyhetsbrev Press Lärande exempel Bloggar

Kommuner, regioner

- Kort om kommuner och regioner Kommuner, lista Fakta kommuner och regioner Regioner, lista

Hjälp

English pages
Lättlästa sidor
Webbkarta
A-Ö index

Webbhandboken

I webbhandboken samlar vi alla riktlinjer, instruktioner och annat som krävs för att kunna göra ett bra jobb med sidorna på SKR:s webbplatser.
Sök i webbhandboken
Om webbhandboken

Om SKR

SKR är en arbetsgivar- och intresseorganisation. Vi är en medlems-organisation för alla kommuner och regioner.

SKR:s uppgift är att stödja och bidra till att utveckla kommuner och regioners verksamhet. Vi fungerar som ett nätverk för kunskapsutbyte och samordning. I vår roll ingår att ge service och professionell rådgivning till tjänstepersoner och förtroendevalda i kommuner och regioner inom alla de frågor som kommuner och regioner är verksamma inom. Vi erbjuder även kurser och konferenser inom många ämnen.
SKR:s medlemmar

Sveriges största arbetsgivarorganisation
SKR är arbetsgivarorganisation för alla kommuner och regioner. De är tillsammans arbetsgivare för mer än en miljon människor. SKR har till uppgift att teckna centrala kollektivavtal om lön och allmänna anställningsvillkor.
Arbetsgivarfrågor

Det går att göra skillnad
SKR:s ambition är att ligga steget före och belysa viktiga omvärldsförändringar. På så vis kan vi påverka utvecklingen i den riktning som ger störst nytta för våra medlemmar, och som i förlängningen bäst gynnar allmänheten. Genom intressebevakning arbetar vi för att påverka beslutsfattare såväl nationellt som internationellt.
Internationellt
Lättläst information om Sveriges Kommuner och Regioner

Fakta om kommuner och regioner

Antal kommuner och regioner
Det finns 290 kommuner och 21 regioner i Sverige. Gotlands kommun räknas in både under kommuner och regioner. Gotland är kommun med landstingsuppgifter och regionalt utvecklingsansvar och har också rätt att kalla sig region.

Så styrs regionerna
Regionerna styrs av politiker som valts direkt av länets invånare. Det betyder att medborgarna har stora möjligheter att påverka och kontrollera hur regionerna utför sina uppdrag.
Så styrs regionerna

Så styrs kommunerna
Kommunerna ansvarar för en stor del av den samhällsservice som finns där vi bor. Bland de viktigaste uppgifterna är förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg. Kommunerna styrs av politiker som valts direkt av medborgarna. Det betyder att medborgarna har stora möjligheter att påverka och kontrollera hur kommuner utför sina uppdrag.
Så styrs kommunerna

Kommungruppsindelning
Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning 2017. Här finns en beskrivning av den reviderade kommungruppsindelning som gäller från 1 januari 2017.
Kommungruppsindelning
Läns- och kommunregister

Här finner du en lista över alla län och vilka kommuner de innefattar samt en lista med landets alla kommunkoder och en karta över Sveriges kommuner.
Länsregister
Kommunkoder
Kommunindelning, karta från SCB (PDF, nytt fönster)

Kostnader och intäkter för kommuner och regioner
Vi har sammanställt statistik kring hur kommunernas och regionernas kostnader och intäkter är fördelade. Du finner bland annat tabeller med övergripande uppgifter om kommunernas och landstingens resultat, de siffror som diagrammen bygger på samt utvecklingen av statsbidragen.
Fakta om kommunernas och regionernas kostnader och intäkter

Antal anställda i kommuner och regioner
Sveriges kommuner och regioner är tillsammans arbetsgivare för mer än en miljon människor. Mer exaka och uppdaterade uppgifter hittar du på våra statistik-sidor.
Personalstatistik

Rena fakta om kommuner och regioner
Det finns många föreställningar och uppfattningar om kommuner och regioner och den verksamhet som de ansvarar för.
Många gånger är uppfattningarna korrekta och relevanta och bidrar till att förbättra våra välfärdstjänster. Andra gånger baseras de på bristfällig fakta, onyanserade resonemang och oproportionerliga slutsatser. Orsaker och verkan, resultat och resursfördelning – det är inte alltid det låter sig förklaras i korta, slagkraftiga rubriker.
Vi har därför tagit fram en skrift där vi samlat fakta om kommuner och regioner i ett försök att ge hela bilden, eller den bild som sällan visas.
Välfärden i siffror

Läs vidare
Därför är självstyrelse bra
Styra Sverige, så fungerar det
Lista på kommuner som återtagit benämningen stad
Stads- och kommunhistoriska institutet
Kartor, SCB:s webbplats

Informationsansvarig
- **Björn Kullander Handläggare**

Sveriges Kommuner och RegionerSKR är en medlems- och arbetsgivarorganisation för landets alla kommuner och regioner. Vi är en politiskt styrd organisation och vår styrelse består av förtroende-valda från kommuner och regioner. Sveriges Kommuner och Regioner hette tidigare Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Kontakta SKR
Adress och övrig kontaktinformation
08-452 70 00
info@skr.se

- Facebook
- Twitter
- YouTube
- RSS
- Prenumerera på webbinnehåll
- SKR:s webbhandbok
- Om webbplatsen
- Kakor
- Personuppgifter - GDPR
- Förbättra webbplatsen

Kommungruppsindelning 2017

Här är en beskrivning av SKLs kommungruppsindelning 2017 som gäller från den 1 januari 2017. Det är en omarbetning av den tidigare kommungruppsindelningen från 2011.

Kommungruppsindelningen används för att underlätta jämförelser och analyser i olika statistiska sammanhang och är utarbetad på Statistiksektionen, SKL.

Indelningen består av totalt nio grupper fördelade på tre huvudgrupper, där kommunerna grupperats utifrån vissa kriterier som tätortsstorlek, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Dataunderlaget är hämtat från SCB:s olika databaser.

Förändringar jämfört med tidigare indelning
Huvudprincipen för den nya indelningen har varit storlek på tätorten, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Grupperna storstad och större städer bygger nu på antal invånare i den största tätorten i kommunen istället för som tidigare, invånarantalet i hela kommunen.

En ny grupp, mindre stad/tätort, har tillkommit och pendlingsmönstren i omkringliggande kommuner har fått ökad betydelse. Grupperna varuproducerande kommuner och kommuner i tätbefolkad respektive glesbefolkad region har utgått. Gruppen turism-och besöksnärings-kommuner finns kvar, men med förändrad definition.

Beskrivning av grupperna
För en mer utförlig och detaljerad beskrivning, se publikationen Kommungruppsindelning 2017.

A. Storstäder och storstadsnära kommuner
A1. **Storstäder** - kommuner med minst 200 000 invånare varav minst 200 000 invånare i den största tätorten.

A2. **Pendlingskommun nära storstad** - kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.

B. Större städer och kommuner nära större stad
B3. Större stad - kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.
B4. Pendlingskommun nära större stad - kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad.
B5. Lågpendlingskommun nära större stad - kommuner där mindre än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad.

C. Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner
C6. Mindre stad/tätort - kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten.
C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort - kommuner där minst 30 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i annan mindre ort och/eller där minst 30 procent av den sysselsatta dagbefolkningen bor i annan kommun.
C8. Landsbygdskommun - kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30 procent).
C9. Landsbygdskommun med besöksnäring - landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, dvs antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/ hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.

Översiktstabell och lista på indelning 2017 (Excel, nytt fönster)
Classification of Swedish municipalities 2017 (engelsk översättning) (PDF, nytt fönster)

Publikationer
Kommungruppsindelning 2017 (PDF, nytt fönster)

https://skr.se/tjanster/omwebbplatsen/omkakor/webbkarta.16.html

Webbkartan visar alla sidor som finns på webbplatsen.

Myndigheter

Utredningar: sök under deparementen

Under regeringen lyder Myndigheter

Här från Sven Wimnell 1 maj 2019:
Människornas verksamheter och grunderna för planering av framtiden för världen och Sverige.
http://wimnell.com/omr40zp.pdf

Genom att klicka får man veta vad de gör. De sysslar med gemensamma problem och privata problem

Statsrådsberedningen

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/statsradsberedningen/

Myndigheter

- **Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps)**
  18 december 2014 från Statsrådsberedningen

- **Harpsundsnämnden**
  18 december 2014 från Statsrådsberedningen

Utrikesdepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/utrikesdepartementet/

Myndigheter

- **Business Sweden**
  02 september 2015 från Utrikesdepartementet

- **Sweden House**
  10 augusti 2015 från Utrikesdepartementet

- **Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC**
  26 maj 2015 från Utrikesdepartementet

- **Nordiska Afrikainstitutet**
  09 februari 2015 från Utrikesdepartementet

- **Svenska institutet, SI**
  06 februari 2015 från Utrikesdepartementet

- **Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida**
  06 februari 2015 från Utrikesdepartementet

- **Kommerskollegium**
  06 februari 2015 från Utrikesdepartementet

- **Exportkreditnämnden (EKN)**
  06 februari 2015 från Utrikesdepartementet

- **Folke Bernadotteakademin**
  06 februari 2015 från Utrikesdepartementet

Justitiedepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/justitiedepartementet/

Myndigheter

- **Revisorsinspektionen (RI)**
  19 april 2017 från Justitiedepartementet
- **Polismyndigheten**
  11 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Inspektionen för strategiska produkter, ISP**
  06 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Stiftelsen Gällöfsta utbildningscentrum**
  05 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Justitiekanslern (JK)**
  05 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Statens haverikommission (SHK)**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Sveriges Domstolar**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Rättshjälpsmyndigheten**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Migrationsverket**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
-
- **Kriminalvården**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Ekobrottsmyndigheten (EBM)**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Domarnämnden**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Brottsoffermyndigheten (BrOM)**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Brottsförebyggande rådet (Brå)**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Åklagarmyndigheten**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Kustbevakningen (KBV)**
  04 februari 2015 från Justitiedepartementet
- **Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)**
  02 februari 2015 från Justitiedepartementet

- **Säkerhetspolisen**
  05 januari 2015 från Justitiedepartementet

- **Rättsmedicinalverket (RMV)**
  05 januari 2015 från JustitiedepartementetMorgan Johansson
-
- **Gentekniknämnden**
  05 januari 2015 från Justitiedepartementet

- **Datainspektionen**
  05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Försvarsdepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/forsvarsdepartementet/

Myndigheter

- **Myndigheten för digital förvaltning**
  07 september 2018 från Finansdepartementet

- **Totalförsvarets rekryteringsmyndighet**
  05 februari 2015 från Försvarsdepartementet

- **Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI)**
  05 februari 2015 från Försvarsdepartementet

- **Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)**
  05 februari 2015 från Försvarsdepartementet

- **Försvarsunderrättelsedomstolen**
  05 februari 2015 från Försvarsdepartementet

- **Försvarsmakten**
  05 februari 2015 från Försvarsdepartementet

- **Försvarets radioanstalt (FRA)**
  05 februari 2015 från Försvarsdepartementet

- **Försvarets materielverk (FMV)**
  05 februari 2015 från Försvarsdepartementet

Miljö- och energidepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/miljodepartementet/

Myndigheter

- **Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning, SIVL**
  28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Mistra**
  28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Stiftelsen för Internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet**
  28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **De lokala säkerhetsnämnderna vid kärntekniska anläggningar**
  28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Svenska Miljöinstitutet AB, IVL**
  28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI**
  02 februari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Kemikalieinspektionen, KemI**
  27 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Energimyndigheten**
  27 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Statens geotekniska institut (SGI)**
  26 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Strålsäkerhetsmyndigheten**
  26 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Oljekrisnämnden**
  26 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Naturvårdsverket**
  26 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Kärnavfallsfonden**
  26 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Havs- och vattenmyndigheten, HaV**
  26 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas**
  26 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Energimarknadsinspektionen**
  26 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Elsäkerhetsverket**
  26 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet
- **Statens va-nämnd**
  19 december 2014 från Miljö- och energidepartementet
- **Svenska kraftnät**
  08 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Socialdepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/socialdepartementet/

Myndigheter

- **Jämställdhetsmyndigheten**
  21 mars 2018 från Socialdepartementet

- **Myndigheten för vård- och omsorgsanalys**
  06 februari 2015 från Socialdepartementet

- **Läkemedelsverket (LV)**
  06 februari 2015 från Socialdepartementet

- **Stiftelsen WHO Collaborating Centre for International Drug Monitoring**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Provinsialläkarstiftelsen**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Systembolaget Aktiebolag**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL)**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Statens institutionsstyrelse (SiS)**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU)**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Pensionsmyndigheten**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF)**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Myndigheten för delaktighet**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN)**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Försäkringskassan**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE)**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Folkhälsomyndigheten**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

E-hälsomyndigheten
19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Barnombudsmannen (BO)**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Arvsfonden**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Alkoholsortimentsnämnden**
  19 december 2014 från Socialdepartementet

- **Inspektionen för vård och omsorg (IVO)**
  18 december 2014 från Socialdepartementet

Utbildningsdepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/utbildningsdepartementet/

Myndigheter

- **Etikprövningsmyndigheten**
  24 januari 2019 från Utbildningsdepartementet

- **Karlstads universitet**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Högskolan i Skövde**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Högskolan i Halmstad**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Högskolan i Borås**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Högskolan Dalarna**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Göteborgs universitet**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH)**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Försvarshögskolan**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Centrala studiestödsnämnden (CSN)**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet
- **Blekinge tekniska högskola (BTH)**
  23 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Överklagandenämnden för högskolan**
  18 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS)**
  18 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Örebro universitet**
  18 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Vetenskapsrådet**
  18 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Uppsala universitet**
  18 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Universitetskanslersämbetet (UKÄ)**
  18 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Universitets- och högskolerådet (UHR)**
  18 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Södertörns högskola**
  18 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Stockholms universitet**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Stockholms konstnärliga högskola (SKH)**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Statens skolverk**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Statens skolinspektion**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Skolforskningsinstitutet**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Sameskolstyrelsen**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Rymdstyrelsen**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Polarforskningssekretariatet**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Mälardalens högskola (MDH)**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH)**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Mittuniversitetet**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Malmö universitet**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Lunds universitet**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Luleå tekniska universitet**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Linnéuniversitetet**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Linköpings universitet**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Kungl. Tekniska högskolan (KTH)**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Kungl. Musikhögskolan i Stockholm (KMH)**
  17 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Kungl. Konsthögskolan**
  13 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Kungl. biblioteket (KB)**
  13 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Konstfack**
  12 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Karolinska institutet (KI)**
  12 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Institutet för rymdfysik**
  11 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Högskolan Väst**
  11 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Högskolan i Kristianstad (HKR)**
  11 januari 2017 från Utbildningsdepartementet

- **Umeå universitet**
  05 februari 2015 från Utbildningsdepartementet

- **Skolväsendets överklagandenämnd**
  05 februari 2015 från Utbildningsdepartementet

Kulturdepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/kulturdepartementet/

Myndigheter

- **Nationalmuseum**
  02 januari 2018 från Kulturdepartementet
- **Delegationen mot segregation**
  02 januari 2018 från Kulturdepartementet
- **Myndigheten för stöd till trossamfund**
  01 juli 2017 från Kulturdepartementet
- **Sveriges Fängelsemuseum**
  02 januari 2017 från Kulturdepartementet
- **Nämnden för hemslöjdsfrågor**
  21 november 2016 från Kulturdepartementet
- **Myndigheten för press, radio och tv**
  27 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Myndigheten för tillgängliga medier**
  27 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Statens musikverk**
  27 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Statens konstråd**
  27 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Statens försvarshistoriska museer**
  27 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Riksantikvarieämbetet**
  27 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Naturhistoriska riksmuseet**
  27 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Myndigheten för kulturanalys**
  27 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Moderna museet**
  27 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Konstnärsnämnden**
  24 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Institutet för språk och folkminnen**
  24 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Forum för levande historia**
  24 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Svenska Artisters och Musikers Intresseförening (SAMI)**
  20 februari 2015 från Kulturdepartementet

- **Stiftelsen Dansmuseifonden**
  20 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Sveriges Radio**
  20 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Nordicom**
  20 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Riksteatern**
  20 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Valmyndigheten**
  05 februari 2015 från Kulturdepartementet
- **Zornsamlingarna**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Stiftelsen Thielska galleriet**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Stiftelsen Tekniska museet**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Stiftelsen Strindbergsmuseet**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Stiftelsen Skansen**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Stiftelsen Nordiska museet**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Stiftelsen Carl och Olga Milles Lidingöhem**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Stiftelsen Arbetets museum**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Riksförbundet Sveriges museer**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Nobelmuseet**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Judiska museet i Stockholm**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Áttje, Svenskt fjäll- och samemuseum**
  26 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Voksenåsen AS**
  21 januari 2015 från Kulturdepartementet
- **Stiftelsen Drottningholms Slottsteater**
  21 januari 2015 från Kulturdepartementet

- **Kungliga Operan AB (Operan)**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Föreningen Svensk Form**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Diskrimineringsombudsmannen, DO**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Utbildningsradion**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Sveriges Television**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Sveriges författarfond**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM)**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Stiftelsen Svenska Filminstitutet**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Stiftelsen Dansens Hus**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Statens museer för världskultur**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Statens medieråd**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Statens maritima museer**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet
- **Statens kulturråd**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Statens historiska museer**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Statens centrum för arkitektur och design**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Sametinget**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Röhsska museet i Göteborg**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Riksarkivet**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Nämnden mot diskriminering**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Kungliga Dramatiska teatern AB (Dramaten)**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Bildkonst Upphovsrätt i Sveriges (BUS)**
  19 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Sveriges Författarförbund**
  11 december 2014 från Kulturdepartementet

- **Bildmuseet i Umeå**
  11 december 2014 från Kulturdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/arbetsmarknadsdepartementet/

Myndigheter

- **Myndigheten för arbetsmiljökunskap**
  16 augusti 2018 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Arbetsmiljöverket**
  07 mars 2016 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, SNAU**
  15 oktober 2015 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Arbetsdomstolen**
  02 februari 2015 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Svenska ILO-kommittén**
  02 februari 2015 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Svenska ESF-rådet, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige**
  02 februari 2015 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Nämnden för styrelserepresentationsfrågor**
  02 februari 2015 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU**
  02 februari 2015 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF**
  02 februari 2015 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Arbetsförmedlingen**
  02 februari 2015 från Arbetsmarknadsdepartementet
- **Medlingsinstitutet**
  03 december 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Näringsdepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/naringsdepartementet/

Myndigheter

- **Teracom Group AB (Teracom)**
  22 november 2017 från Näringsdepartementet
- **European company for the financing of railroad rolling stock (EUROFIMA)**
  09 april 2015 från Näringsdepartementet
- **Stiftelsen Norrlandsfonden (Norrlandsfonden)**
  09 april 2015 från Näringsdepartementet
- **Stiftelsen Industrifonden (Industrifonden)**
  09 april 2015 från Näringsdepartementet
- **Centrala djurförsöksetiska nämnden**
  06 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Skogsstyrelsen**
  06 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)**
  06 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Livsmedelsverket (SLV)**
  06 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Statens jordbruksverk (SJV)**
  06 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)**
  06 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Lernia AB (Lernia)**
  05 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Orio AB (Orio)**
  05 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Verket för innovationssystem (Vinnova)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Vattenfall AB (Vattenfall)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Vasallen AB (Vasallen)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **V.S. VisitSweden AB (VisitSweden)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Transportstyrelsen**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Trafikverket**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Trafikanalys**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Tillväxtverket**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **TeliaSonera Aktiebolag (TeliaSonera)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Svevia AB (publ) (Svevia)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Sveriges geologiska undersökning (SGU)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (Svedab)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Svenska skeppshypotekskassan (Svenska Skeppshypotek)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Svenska rymdaktiebolaget (SSC)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Swedfund International AB (Swedfund)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Swedesurvey Aktiebolag (Swedesurvey)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Swedavia AB (Swedavia)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Sveaskog AB (Sveaskog)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Statens Bostadsomvandling AB (Sbo)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Specialfastigheter Sverige Aktiebolag (Specialfastigheter)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Sjöfartsverket**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **SJ AB (SJ)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **SBAB Bank AB (publ) (SBAB)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **SAS AB (SAS)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Samhall Aktiebolag (Samhall)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **PostNord AB (PostNord)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Post- och telestyrelsen (PTS)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Patentombudsnämnden**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Patent- och registreringsverket (PRV)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Myndigheten för tillväxtpolitiska analyser och utvärderingar (Tillväxtanalys)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Metria AB (Metria)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag (LKAB)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Luftfartsverket (LFV)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Konkurrensverket (KKV)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Jernhusen AB (Jernhusen)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Inlandsinnovation AB (Inlandsinnovation)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Infranord AB (Infranord)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Green Cargo AB (Green Cargo)**
  04 februari 2015 från

- **Fouriertransform Aktiebolag (Fouriertransform)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Bolagsverket**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Arlandabanan Infrastructure AB (Arlandabanan)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Apoteksgruppen i Sverige Holding AB (Apoteksgruppen)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Apoteket AB (Apoteket)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **ALMI Företagspartner AB (ALMI)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet

- **Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK)**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Aktiebolaget Svensk Bilprovning**
  04 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Aktiebolaget Bostadsgaranti (AB Bostadsgaranti)**
  03 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Akademiska Hus Aktiebolag (Akademiska Hus)**
  03 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **AB Svenska Spel (Svenska spel)**
  03 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **AB Göta kanalbolag (Götakanal)**
  03 februari 2015 från Näringsdepartementet
- **Styrelsen för samefonden**
  19 december 2014 från Näringsdepartementet
- **Lantmäteriet**
  19 december 2014 från Näringsdepartementet
- **Boverket**
  19 december 2014 från Näringsdepartementet

Finansdepartementet

https://www.regeringen.se/sveriges-regering/finansdepartementet/

Myndigheter

- **Myndigheten för digital förvaltning**
  07 september 2018 från Finansdepartementet
- **Upphandlingsmyndigheten**
  25 november 2015 från Finansdepartementet
- **Trygghetsstiftelsen**
  25 juni 2015 från Finansdepartementet
- **Miljömärkning Sverige AB (Miljömärkning Sverige)**
  19 maj 2015 från Finansdepartementet
- **Statistiska centralbyrån**
  06 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Statens skaderegleringsnämnd**
  06 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Statens Personadressregisternämnd**
  06 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Resegarantinämnden**
  06 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Kammarkollegiet**
  06 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Fastighetsmäklarinspektionen**
  06 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Allmänna reklamationsnämnden (ARN)**
  06 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Första AP-fonden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Stipendiestiftelsen för studier av japanskt näringsliv**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Tredje AP-fonden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Tullverket**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Sparbankernas säkerhetskassa**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Skatteverket**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Skatterättsnämnden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Sjätte AP-fonden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Sjunde AP-fonden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Riksgälden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Länsstyrelserna**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Lotteriinspektionen**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Krigsförsäkringsnämnden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Konsumentverket**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Kronofogdemyndigheten**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Konjunkturinstitutet**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet

- **Forskarskattenämnden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Fjärde AP-fonden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet
-
- **Finanspolitiska rådet**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Finansinspektionen**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Ekonomistyrningsverket**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Bokföringsnämnden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Arbetsgivarverket**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Andra AP-fonden**
  05 februari 2015 från Finansdepartementet
- **Statskontoret**
  19 december 2014 från Finansdepartementet
- **Statens överklagandenämnd**
  19 december 2014 från Finansdepartementet
- **Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd**
  19 december 2014 från Finansdepartementet
- **Statens servicecenter**
  19 december 2014 från Finansdepartementet
- **Statens fastighetsverk (SFV)**
  19 december 2014 från Finansdepartementet
- **Statens ansvarsnämnd**
  19 december 2014 från Finansdepartementet
- **Fortifikationsverket**
  19 december 2014 från Finansdepartementet
- **Statens tjänstepensionsverk (SPV)**
  18 december 2014 från Finansdepartementet
- **Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor**
  18 december 2014 från Finansdepartementet
- **Offentliga sektorns särskilda nämnd**
  18 december 2014 från Finansdepartementet